

วากยสัมพันธ์ในภาษาไทยและภาษาสันสกฤต : การศึกษาเปรียบเทียบ

โดย

นายสุรศักดิ์ แย้มอุ่ม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาภาษาสันสกฤต

ภาควิชาภาษาตะวันออก

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2552

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

วากยสัมพันธ์ในภาษาไทยและภาษาสันสกฤต : การศึกษาเปรียบเทียบ

โดย
นายสุรศักดิ์ แย้มอุ่ม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาภาษาสันสกฤต
ภาควิชาภาษาตะวันออก
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2552
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

SYNTAX IN THAI AND SANSKRIT : A CONTRASTIVE STUDY

By

Surasak Yam-um

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree

MASTER OF ARTS

Department of Oriental Languages

Graduate School

SILPAKORN UNIVERSITY

2009

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้วิทยานิพนธ์เรื่อง “ วากยสัมพันธ์ใน
ภาษาไทยและภาษาสันสกฤต : การศึกษาเปรียบเทียบ ” เสนอ โดย นายสุรศักดิ์ แยมอุ่ม เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาสันสกฤต

.....

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ชินะตั้งกูร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ มั่งมีสุขศิริ
2. อาจารย์ ดร.ชัยณรงค์ กลิ่นน้อย
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์พะเยาว์ เจริญฉาย

..... ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.บำรุง คำเอก)

...../...../.....

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรทิพา ทองสว่าง)

...../...../.....

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ มั่งมีสุขศิริ)

...../...../.....

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.ชัยณรงค์ กลิ่นน้อย)

...../...../.....

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พะเยาว์ เจริญฉาย)

...../...../.....

48105202 : MAJOR : SANSKRIT

KEY WORD : CONTRASTIVE STUDY, CASE GRAMMAR, THAI SYNTAX AND SANSKRIT SYNTAX

SURASAK YAM-UM : SYNTAX IN THAI AND SANSKRIT : A CONTRASTIVE STUDY.
THESIS ADVISORS : ASST.PROF.SOMBAT MANGMEESUKHSIRI, Ph.D.
CHAINARONG KLINNOI, Ph.D. AND ASST. PROF. PAYAU CHAROENCHAI. 157 pp.

The aim of this dissertation is to study the grammatical feature in Thai and Sanskrit and to do contrastive analysis between the grammatical feature in Thai and Sanskrit

The study reveals that in Thai, the noun constitutes the main element of a noun phrase and state-verbs, pointers and classifiers serve as selective elements. Normally, the grammatical methods that are used for pointing out the case role of a Thai noun phrase in a sentence are word order and preposition using. The Thai copula construction rule is given as NP₁(Noun Phrase₁)-Copula-NP₂ (Noun Phrase₂). Thai genitive construction rule is given as NP-Copula-N-Pt_p (Possessive Pointer).

In Sanskrit, the noun is the main element of a noun phrase and there are state-verbs and pointers as selective elements. In general, the grammatical method that is used for pointing out the case role of a noun phrase in a sentence is by way of inflection. There are two copula construction rules for Sanskrit, the first being NP₁-NP₂-Copula and the second NP-Copula. Sanskrit genitive constructions rule is given as NP-Pt_p-N-Copula.

For contrastive analysis, nouns, state-verbs and pointers are overlapping elements for Thai and Sanskrit noun phrases, with the exception of classifiers that do not appear in Sanskrit. The only grammatical method that is used for Thai noun phrases is word order while for Sanskrit noun phrases both, word order and inflectional means are used. Concerning the presentation of the case role of a noun phrase in a sentence, Thai uses word order and prepositions as grammatical methods, but the inflectional method is used in Sanskrit. Copula and genitive construction rules of both Thai and Sanskrit have different unit ordering, and use grammatical methods in a different way as well. That is, only word order is used in Thai while both word order and inflection are used in Sanskrit.

Department of Oriental Languages Graduate School, Silpakorn University Academic Year 2009
Student's signature
Thesis Advisors' signature 1. 2. 3.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมบัติ มั่งมีสุขศิริ อาจารย์ ดร. ชัยณรงค์ กลิ่นน้อย และโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ พเยาว์ เจริญฉาย ผู้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่าในการแนะนำ แหล่งข้อมูลและตรวจแก้ พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะอันทรงคุณค่าในการปรับปรุงแก้ไขเนื้อหา วิทยานิพนธ์ด้วยความเอาใจใส่โดยใกล้ชิด ทั้งยังให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดระยะเวลาของการทำ วิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ Prof. Dr. Radhamadhav Dash ผู้บอกข้อมูล ภาษาสันสกฤตให้แก่ผู้วิจัยและติดตามเอาใจใส่เกี่ยวกับการจำกัดขอบเขตหัวข้อวิทยานิพนธ์มาโดย ตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ Prof. Dr. Ashok Aklujkar ผู้ให้คำปรึกษาถึงความเป็นไปได้ ในการเลือกหัวข้อวิทยานิพนธ์ ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะต่างๆ ในแง่ไวยากรณ์ภาษาสันสกฤต สุดท้ายผู้วิจัยขอขอบคุณ Miss Susanne Götz ผู้เอื้อเพื่อให้การสนับสนุนข้อมูลทั้งด้าน ภาษาศาสตร์และภาษาสันสกฤตจากแหล่งข้อมูลในต่างประเทศและให้กำลังใจผู้วิจัยในการทำวิจัย มาโดยตลอด

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญแผนภูมิ	ฎ
บทที่	
๑ บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา	4
สมมุติฐานของการศึกษา	4
ขอบเขตของการศึกษา	4
ขั้นตอนและวิธีการศึกษา	5
ข้อตกลงเบื้องต้น	5
คำจำกัดความที่ใช้ในการศึกษา	5
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการศึกษา	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
บททวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
Philip Clare Stine	7
กัญจนา สิ้นขวานนท์	8
พงษ์ศรี เลขะวัฒนะ	10
เพ็ญแข วงษ์ศิริ	13
ภาณุ สังขะวร	14
จินดา เสงสมบุรณ์	18
Brahmachari Surendra Kumar	20
๒ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในการศึกษา	23
ทฤษฎีการวิเคราะห์ภาษาเชิงเปรียบเทียบ	23
คำจำกัดความของการวิเคราะห์ภาษาเชิงเปรียบเทียบ	24
เป้าหมายของการวิเคราะห์ภาษาเชิงเปรียบเทียบ	25

บทที่	หน้า
สมมุติฐานของการวิเคราะห์ภาษาเชิงเปรียบเทียบ	25
วิธีการวิเคราะห์ภาษาเชิงเปรียบเทียบ	26
ประโยชน์ของทฤษฎีการวิเคราะห์ภาษาเชิงเปรียบเทียบ	27
ทฤษฎีไวยากรณ์การก	29
ทฤษฎีไวยากรณ์การกในฐานะเป็นตัวแทนกลางในการวิเคราะห์ภาษา เชิงเปรียบเทียบ	30
๓ วากยสัมพันธ์ภาษาไทยและภาษาสันสกฤต	33
วากยสัมพันธ์ภาษาไทย	33
ส่วนประกอบนามวลีในภาษาไทย	33
การกในภาษาไทย	37
การกผู้ทำ	37
การกผู้รับสภาพ	39
การกผู้ประสพ	40
การกผู้ถูกกระทำ	41
การกเครื่องมือ	43
การกสถานที่	45
การกจุดเริ่มต้น	46
การกจุดหมาย	47
หน่วยสร้างกริยาเป็นอยู่คือในภาษาไทย	49
หน่วยสร้างสัมพันธ์ในภาษาไทย	50
วากยสัมพันธ์ภาษาสันสกฤต	51
ส่วนประกอบนามวลีในภาษาสันสกฤต	51
การกในภาษาสันสกฤต	57
การกผู้ทำ	57
การกผู้รับสภาพ	60
การกผู้ประสพ	61
การกผู้ถูกกระทำ	62
การกเครื่องมือ	63
การกสถานที่	66

บทที่	หน้า
การกจุดเริ่มต้น	68
การกจุดหมาย	70
หน่วยสร้างกริยาเป็นอยู่คือในภาษาสันสกฤต	72
หน่วยสร้างสัมพันธะในภาษาสันสกฤต	75
๔ การวิเคราะห์เปรียบเทียบวากยสัมพันธ์ในภาษาไทยและภาษาสันสกฤต	77
การเปรียบเทียบส่วนประกอบนามวลีในภาษาไทยและภาษาสันสกฤต	77
การเปรียบเทียบการกในภาษาไทยและภาษาสันสกฤต	88
การเปรียบเทียบหน่วยสร้างกริยาเป็นอยู่คือในภาษาไทยและภาษาสันสกฤต ...	108
การเปรียบเทียบหน่วยสร้างสัมพันธะในภาษาไทยและภาษาสันสกฤต	112
๕ สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	115
สรุปผลการวิจัย	115
ข้อเสนอแนะ	118
บรรณานุกรม	120
ภาคผนวก	123
ประวัติผู้วิจัย	157

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
๑	กฎโครงสร้างนามวลีของภาษาไทยและภาษาสันสกฤต	77
๒	การเปรียบเทียบหน่วยคำแสดงหน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยชี้เฉพาะของภาษาไทย และภาษาสันสกฤต	78
๓	การเปรียบเทียบหน่วยคำแสดงหน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยบอกจำนวน หน่วยบอก ลำดับที่และหน่วยบอกปริมาณของภาษาไทยและภาษาสันสกฤต	79
๔	การเปรียบเทียบหน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยแสดงความเป็นเจ้าของของภาษาไทย และภาษาสันสกฤต	81
๕	การเปรียบเทียบการเรียงลำดับส่วนประกอบนามวลีของภาษาไทย และภาษาสันสกฤต	83
๖	การเปรียบเทียบนามวลีของภาษาไทยและภาษาสันสกฤต	87
๗	การเปรียบเทียบการผู้ทำของภาษาไทยและภาษาสันสกฤต	91
๘	การเปรียบเทียบการผู้รับสภาพของภาษาไทยและภาษาสันสกฤต	93
๙	การเปรียบเทียบการผู้ประสพของภาษาไทยและภาษาสันสกฤต	94
๑๐	การเปรียบเทียบการผู้ถูกระทำของภาษาไทยและภาษาสันสกฤต	96
๑๑	การเปรียบเทียบการเครื่องมือของภาษาไทยและภาษาสันสกฤต	99
๑๒	การเปรียบเทียบการกสถานที่ของภาษาไทยและภาษาสันสกฤต	102
๑๓	การเปรียบเทียบการกจุดเริ่มต้นของภาษาไทยและภาษาสันสกฤต	104
๑๔	การเปรียบเทียบการกจุดหมายของภาษาไทยและภาษาสันสกฤต	108
๑๕	การเปรียบเทียบหน่วยสร้างกริยาเป็นอยู่คือในภาษาไทยและภาษาสันสกฤต	111
๑๖	การเปรียบเทียบหน่วยสร้างสัมพันธะในภาษาไทยและภาษาสันสกฤต	113

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
๑	ขั้นตอนในระบบการกของปาลินิ	129
๒	ความสัมพันธ์ของหัวข้อย่อยภายในหัวข้อใหญ่จากแผนภูมิที่ ๑	130
๓	โครงสร้างลึทของประโยค สมศักดิ์เขียนหนังสือเล่มนั้น	135
๔	แผนภูมิจำลองแนวคิดของ Di Pietro	138
๕	โครงสร้างลึทของประโยค ประตูปเปิด	143
๖	กฎการเลือกประธานของประโยค ประตูปเปิด	143
๗	กฎการละบุพททของประโยค ประตูปเปิด	144
๘	การผนวกกาลในปุม M เข้าสู่กริยาของประโยค ประตูปเปิด	144
๙	โครงสร้างลึทของประโยค แดงให้หนังสือแก่น้องสาวของฉัน	144
๑๐	กฎการเลือกประธานของประโยค แดงให้หนังสือแก่น้องสาวของฉัน	145
๑๑	กฎการละบุพททของประธานในประโยค แดงให้หนังสือแก่น้องสาวของฉัน	145
๑๒	กฎการละบุพททของกรรมในประโยค แดงให้หนังสือแก่น้องสาวของฉัน	146
๑๓	การผนวกกาลในปุม M เข้าสู่กริยาของประโยค แดงให้หนังสือแก่น้องสาวของฉัน	146
๑๔	โครงสร้างลึทของประโยค แดงให้หนังสือแก่น้องสาวของฉัน ตามแนวไวยากรณ์การกลบบปี ๑๙๗๐	152
๑๕	กฎการเปลี่ยนชื่อกรรมของประโยค	153
๑๖	กฎการเปลี่ยนหน่วยประธานของประโยค	153
๑๗	กฎการวางตำแหน่งประธานของประโยค	154
๑๘	การวางตำแหน่งกรรมได้ปุมกริยาที่สร้างขึ้นใหม่	154
๑๙	กฎการเลือกบุพทท	155

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ดวงเดือน สุวดี (๒๕๒๔: ๑๕๑) ได้อธิบายเกี่ยวกับการเรียนภาษาต่างประเทศ สอดคล้องกับสิ่งที่ Robert Lado ได้กล่าวไว้คือ ความคล้ายคลึงกันและความแตกต่างกันระหว่างภาษาแม่ (native language) และภาษาที่จะเรียน (target language) เป็นเครื่องชี้ความยากง่ายในการเรียนภาษาที่สองคือ ส่วนที่เหมือนกันก็จะเรียนได้ง่าย ส่วนที่แตกต่างกันจะเรียนยาก

ลักษณะทางวากยสัมพันธ์ของภาษาไทยและภาษาสันสกฤตมีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง คือ ภาษาไทยจะแสดงความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์ระหว่างคำนามกับคำกริยาด้วยการเรียงลำดับคำในประโยคบ้าง ด้วยการเติมบุพบทบ้าง ส่วนภาษาสันสกฤตจะแสดงความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์ระหว่างคำนามกับคำกริยาด้วยการประกอบเครื่องหมายทางไวยากรณ์ที่ท้ายคำนามเพื่อบ่งบอกหน้าที่ของคำนามในประโยค* ดังตัวอย่างประโยคภาษาไทย

นักเรียนไปโรงเรียน

คำนาม นักเรียน แสดงบทบาทที่มีความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์กับคำกริยา ไป ในฐานะ “ผู้ทำ” โดยกำหนดให้มีตำแหน่งอยู่หน้าคำกริยา และคำนาม โรงเรียน แสดงบทบาทที่มีความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์กับคำกริยา ไป ในฐานะ “จุดหมาย” โดยกำหนดให้มีตำแหน่งอยู่หลังคำกริยา ส่วนประโยคภาษาสันสกฤตที่มีเนื้อความเดียวกันกับประโยคภาษาไทยข้างต้นคือ

chātraḥ gacchati vidyālayam.

นักเรียน ไป สู่วิทยาลัย

คำนาม chātra แสดงบทบาทที่มีความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์กับคำกริยา gacchati ในฐานะ “ผู้ทำ” ด้วยการประกอบวิภक्तिนาม s (เปลี่ยนเป็น ḥ)** เข้าไปที่ท้ายคำ และคำนาม vidyālaya แสดงบทบาทที่มีความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์กับคำกริยา gacchati ในฐานะ “จุดหมาย” ด้วยการประกอบวิภक्तिนาม am เข้าไปที่ท้ายคำ ด้วยเหตุนี้ทำให้ภาษาสันสกฤตสามารถเรียงลำดับคำในประโยคได้อย่างอิสระ กล่าวคือ การเรียงลำดับคำในประโยคภาษาสันสกฤตสลับทที่

* ต่อไปจะใช้คำว่า วิภक्तिนาม

** ในภาษาสันสกฤตเมื่อมีการประกอบคำนามเข้ากับวิภक्तिนาม รูปวิภक्तिนามอาจเปลี่ยนไปใช้รูปอื่นแทนได้ ในกรณีนี้รูปแทนของวิภक्तिนาม s คือ ḥ

กัน ไม่ได้มีผลทำให้ความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์ระหว่างคำนามกับคำกริยาเปลี่ยนไป ดังนั้น ไม่ว่าจะเรียงลำดับคำในประโยคเป็น

chātrah vidyālayam gacchati.

vidyālayam gacchati chātrah.

gacchati chātrah vidyālayam.

เป็นต้น

ความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์ระหว่างคำนาม chātrah กับคำกริยา gacchati และคำนาม vidyālayam กับคำกริยา gacchati ก็ยังคงเหมือนเดิม

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นว่าภาษาไทยและภาษาสันสกฤตมีลักษณะทางวากยสัมพันธ์แตกต่างกันมากคือ ภาษาไทยใช้ตำแหน่งของคำในประโยคเป็นเกณฑ์แต่ภาษาสันสกฤตใช้วิภक्तिนามเป็นเกณฑ์ ซึ่งอาจทำให้ผู้เรียนที่เป็นคนไทยประสบกับความยุ่งยากอย่างมากในการเรียนวากยสัมพันธ์ภาษาสันสกฤต หรืออย่างน้อยที่สุดอาจทำให้ผู้เรียนรู้สึกว้าวุ่นว่า “ภาษาสันสกฤตนั้นเป็นภาษาที่ยากเพราะมีกฎเกณฑ์มากและซับซ้อน” (กุสุมา รัชมณี ๒๕๔๗: ๑๗๗) อันเนื่องมาจากความแตกต่างดังกล่าวนั่นเอง

นอกจากนี้ ปัญหาในการเรียนภาษาต่างประเทศเป็นภาษาที่สองที่สืบเนื่องมาจากความแตกต่างกันอย่างมากระหว่างภาษาแม่กับภาษาที่เรียนคือ การกระทำข้อผิดพลาด (errors) โดยผู้เรียนที่กำลังเรียนภาษาและยัง ไม่มีความสามารถจะใช้ภาษาที่สองอาจนำทรัพยากรทางภาษาของตน (linguistic resources) มาใช้แทนภาษาต่างประเทศที่กำลังเรียนเมื่อตนมีปัญหาในการสื่อสาร ดังที่ Lado (๑๙๖๔: ๒) กล่าวไว้ว่า “...ผู้เรียนภาษามักมีแนวโน้มที่จะนำเอารูปภาษา (Forms) และความหมายตลอดจนกฎเกณฑ์ต่างๆ ในภาษาของตนมาใช้แทน ในเวลาที่เรียนภาษาต่างประเทศ ทั้งในด้านการแสดงออกเมื่อพยายามจะพูดภาษานั้น และในด้านความเข้าใจเมื่อพยายามที่จะจับใจความในขณะที่ยังฟังของภาษาพูดภาษานั้นออกมา”

ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่า ผู้เรียนที่เป็นคนไทยมักจะสร้างข้อผิดพลาดในการใช้ภาษาสันสกฤตตามเหตุผลข้างต้น ดังตัวอย่างประโยคภาษาไทยสองประโยคคือ

ครูอ่านหนังสือ

ครู โกรธ ลูกศิษย์

ผู้เรียนที่เป็นคนไทยจะพิจารณาว่าประโยคทั้งสองมีโครงสร้างเหมือนกัน และเข้าใจไปว่าเมื่อประโยคมีโครงสร้างเหมือนกันแล้ว ความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์ระหว่างคำนาม หนังสือ กับคำกริยา อ่าน ในประโยคแรกและคำนาม ลูกศิษย์ กับคำกริยา โกรธ ในประโยคที่สองจะเป็นแบบเดียวกันด้วย (คือเป็นแบบ “ผู้ถูกกระทำ”) เมื่อสร้างประโยคภาษาสันสกฤตที่มีเนื้อความเดียวกัน ผู้เรียนจึงมักจะสร้างประโยคดังต่อไปนี้

guruh pustakam paṭhati.

ครู ซึ่งหนังสือ อ่าน

guruḥ śiṣyaṃ krudhyati.

ครู ซึ่งถูกศิษย์ โกรธ

อันที่จริงแม้ประโยคแรกและประโยคที่สองจะมีคำนาม หนังสือ และ ลูกศิษย์ อยู่หลังคำกริยาเหมือนกัน แต่คำนามทั้งสองกลับมีความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์กับคำกริยาของตนแตกต่างกัน กล่าวคือ คำนาม หนังสือ แสดงบทบาทที่มีความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์กับคำกริยาอ่าน ในฐานะ “ผู้ถูกกระทำ” ส่วนคำนาม ลูกศิษย์ แสดงบทบาทที่มีความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์กับคำกริยา โกรธ ในฐานะ “สาเหตุ” และ “จุดหมาย” (ภานุ สังขะวร ๒๕๒๗: ๗๒) ดังนั้นประโยค ครูโกรธลูกศิษย์ ในภาษาสันสกฤตต้องเป็น

guruḥ śiṣyāya/śiṣyasya krudhyati.

ครู ต่อลูกศิษย์/แห่งลูกศิษย์ โกรธ

กรณีตัวอย่างข้างต้นนี้อาจกล่าวได้ว่าเป็นการกระทำข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นจากการขาดความรู้ในเรื่องการเลือกใช้รูปวิภัตตินามมาประกอบเข้ากับคำนามที่เกิดร่วมของคำกริยา ซึ่งจัดเป็นช่วงที่ความรู้ในภาษาที่เรียนของผู้เรียนยังไม่สมบูรณ์ เมื่อความรู้ในภาษาที่เรียนยังไม่สมบูรณ์และจำเป็นต้องใช้ภาษานั้นจึงนำเอาลักษณะที่มีในภาษาตนมาใช้โดยอาศัยวิธีการใช้แนวเทียบ (analogy)

จากปัญหาที่กล่าวมาแล้วนี้ ทำให้เห็นว่าการเลือกทฤษฎีไวยากรณ์ใดก็ตามมาเป็นตัวแบบกลางในการวิเคราะห์และบรรยายภาษาที่มีลักษณะทางวากยสัมพันธ์แตกต่างกันมากเช่นนี้ จะต้องมีความเป็นสากลพอสมควร

ทฤษฎีไวยากรณ์การกเป็นทฤษฎีทางภาษาศาสตร์ที่มีวัตถุประสงค์หลักในการแสดงองค์ประกอบขั้นต้นในโครงสร้างลึก (deep structure) หรือโครงสร้างพื้นฐาน (basic structure) ด้วยการแสดงความสัมพันธ์ทางความหมายในมโนทัศน์ (concept) ที่เกิดขึ้นในคำนาม ความสัมพันธ์เช่นนี้เรียกว่า ความสัมพันธ์เชิงการก (case relation) ซึ่งในวิทยานิพนธ์นี้จะเรียกว่า ความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์ระหว่างคำนามกับคำกริยา และมีหลักการพื้นฐานว่าแนวคิดทางไวยากรณ์เกี่ยวกับ “การก” ควรปรากฏในองค์ประกอบพื้นฐาน (basic component) ของไวยากรณ์ในทุกภาษา ความเข้าใจลักษณะสัมพันธ์เชิงการกน่าจะเป็นสิ่งที่ติดตัวมนุษย์มาตั้งแต่เกิด (innate) ดังนั้นความสัมพันธ์เชิงการกจึงแสดงความเป็นสากลได้ ทั้งนี้แสดงให้เห็นความสามารถของมนุษย์ในการ “ตัดสินใจ” เหตุการณ์ต่างๆรอบตัว อาทิ ตัดสินเกี่ยวกับผู้กระทำหรือการกระทำที่เกิดขึ้นกับสิ่งหนึ่งสิ่งใดหรือเกิดขึ้นกับผู้ใดตลอดจนตัดสินว่ามีอะไรเปลี่ยนแปลงบ้างและบังเกิดผลอย่างไร (พิณทิพย์ ทวยเจริญ ๒๕๔๔: ๑๕๒)

เมื่อพิจารณาวัตถุประสงค์และหลักการดังกล่าวจะเห็นว่าทฤษฎีไวยากรณ์การกสร้างคุณค่าในเชิงสากลขึ้นจากการนำเอาประเด็นทางความหมายมาใช้ร่วมกับประเด็นทางไวยากรณ์ใน

* ในทางภาษาศาสตร์ใช้เครื่องหมาย * ข้างหน้าประโยคเพื่อแสดงว่าเป็นประโยคผิดไวยากรณ์ หากมีเครื่องหมายนี้อยู่ข้างหน้าประโยค งานวิจัยนี้จะใช้ในความหมายนี้ไปตลอดเล่ม

การวิเคราะห์วากยสัมพันธ์ในภาษา ผู้วิจัยจึงเห็นว่าทฤษฎีไวยากรณ์การกเหมาะสมที่จะนำมาใช้เป็น
ตัวแบบกลางในการวิเคราะห์และบรรยายวากยสัมพันธ์ทั้งของภาษาไทยและภาษาสันสกฤต

งานวิจัยที่อาศัยทฤษฎีไวยากรณ์การกเป็นตัวอย่างในการวิเคราะห์และบรรยายภาษาไทย
ที่มีผู้ศึกษาไว้ได้แก่ Philip Clare Stine ศึกษาเรื่อง “The Instrumental Case in Thai: A Study
of Syntax in a Generative Model” กัญญา สนิทวานนท์ ศึกษาเรื่อง “The Verbs in Modern
Thai” พงษ์ศรี เลชนะวัฒน์ ศึกษาเรื่อง “Verb Phrases in Thai: A Study in Deep-Case
Relationship” เพ็ญแข วงษ์ศิริ ศึกษาเรื่อง “คำกริยากรรมในภาษาไทย: การศึกษาและการจำแนก
ตามแนวไวยากรณ์การก” ภาณุ สังขะวร ศึกษาเรื่อง “ความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์ระหว่างคำนาม
กับคำกริยาในประโยคภาษาไทย” และ จินดา เสงสมบุรณ์ ศึกษาเรื่อง “คำกริยาบอกการเคลื่อนที่ใน
ภาษาไทย” และนักภาษาศาสตร์ที่เคยวิเคราะห์และบรรยายภาษาสันสกฤตไว้คือ Brahmachari
Surendra Kumar โดยใช้ชื่อเรื่องว่า “Sanskrit Syntax and The Grammar of Case”

งานวิจัยแต่ละชิ้นที่ได้กล่าวถึงข้างต้นล้วนแล้วแต่มีเนื้อหาเป็นการวิเคราะห์และบรรยาย
ภาษาไทยหรือไม่ก็ภาษาสันสกฤตเพียงภาษาเดียว ผู้วิจัยเห็นว่าเนื่องจากยังไม่มีใครได้ศึกษางานใน
ลักษณะการวิเคราะห์และบรรยายภาษาทั้งสองแบบคู่ขนานและนำผลการวิเคราะห์นั้นมาศึกษา
เปรียบเทียบทั้งความเหมือนและความต่างมาก่อน นอกจากนี้ผู้วิจัยยังเห็นว่าการศึกษาเปรียบเทียบ
วากยสัมพันธ์ในภาษาไทยและภาษาสันสกฤตจะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนภาษาสันสกฤตที่เป็นคน
ไทยในอนาคตที่จะทำให้เข้าใจวากยสัมพันธ์ทั้งในส่วนของภาษาไทยและภาษาสันสกฤต ได้ดียิ่งขึ้น
ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำงานวิจัยนี้

ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา

๑. เพื่อศึกษาลักษณะทางวากยสัมพันธ์ในภาษาไทยและภาษาสันสกฤต

๒. เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบความเหมือนและความต่างระหว่างลักษณะทาง
วากยสัมพันธ์ในภาษาไทยและภาษาสันสกฤต

สมมุติฐานของการศึกษา

ภาษาทั้งหลายมีลักษณะที่เป็นสากลและลักษณะเฉพาะ ถ้านำเอาภาษาแม่มาเปรียบเทียบกับ
ภาษาที่สองอย่างมีหลักเกณฑ์แล้วก็จะเห็นลักษณะที่แสดงความเหมือนและความต่างของ
ภาษาทั้งสอง และความแตกต่างนี้อาจจะนำมาใช้เพื่อคาดการณ์ความยากลำบากในการเรียนการ
สอนภาษาที่สองได้

ขอบเขตของการศึกษา

๑. ดำเนินการศึกษาโดยใช้ทฤษฎีไวยากรณ์การกของ Fillmore ฉบับปี ค.ศ. ๑๙๖๐ เป็น
ตัวแบบหลักในการบรรยายภาษา

๒. กำหนดประเภทการกที่ใช้ในการศึกษาทั้งสิ้นจำนวน ๘ การกคือ การกผู้ทำ การก
ผู้รับสภาพ การกผู้ประสบ การกผู้ถูกกระทำ การกเครื่องมือ การกสถานที่ การกจุดเริ่มต้นและการก
จุดหมาย

ขั้นตอนและวิธีการศึกษา

๑. สํารวจเอกสาร หนังสือ วิทยานิพนธ์และงานวิจัยต่างๆทั้งภาษาไทย ภาษาอังกฤษและภาษาสันสกฤตที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้

๒. ทบทวนทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้ ได้แก่

ก. ทฤษฎีการวิเคราะห์ภาษาเชิงเปรียบเทียบ

ข. ทฤษฎีไวยากรณ์การก

๓. วิเคราะห์และบรรยายลักษณะทางวากยสัมพันธ์ในภาษาไทยและภาษาสันสกฤต

๔. วิเคราะห์และเปรียบเทียบความเหมือนและความต่างระหว่างลักษณะทางวากยสัมพันธ์ในภาษาไทยและภาษาสันสกฤต

๕. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

ข้อตกลงเบื้องต้น

๑. แม้งานวิจัยนี้จะใช้คำว่า การศึกษาเปรียบเทียบ ซึ่งมาจากคำว่า Contrastive study ก็ไม่ได้หมายความว่าเป็นการศึกษาโดยเปรียบเทียบให้เห็นเฉพาะความต่าง หากเป็นการศึกษาเปรียบเทียบให้เห็นทั้งความเหมือนและความต่างในภาษาสองภาษา งานวิจัยนี้เลี่ยงการใช้คำว่า การศึกษาเปรียบเทียบ ซึ่งมาจากคำว่า Comparative study เพื่อป้องกันความสับสนที่อาจจะเกิดขึ้นได้ เนื่องจาก Comparative study เป็นการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบภาษาต่างๆที่สันนิษฐานว่าจะมาจากต้นกำเนิด (origin) เดียวกัน เพื่อดูความสัมพันธ์ในทางเชื้อสาย (genetic relationship) และวิวัฒนาการของแต่ละภาษา เช่น เปรียบเทียบภาษาฝรั่งเศสกับภาษาสเปนหรือภาษาอิตาลีซึ่งสืบสายมาจากบรรพบุรุษเดียวกันคือภาษาละติน เป็นต้น (ดวงเดือน สุวดี ๒๕๒๔: ๑๕๖)

๒. งานวิจัยนี้จะถือว่าทฤษฎีไวยากรณ์การกเป็นทฤษฎีย่อยชนิดหนึ่งของทฤษฎีไวยากรณ์ปริวรรตเพิ่มพูน

๓. แม้ภาษาสันสกฤตจะมีการเรียงลำดับคำในประโยคแบบอิสระ แต่งานวิจัยนี้จะเรียงลำดับคำในประโยคภาษาสันสกฤตตามความนิยมคือ แบบ ประธาน + กรรม + กริยา

คำจำกัดความที่ใช้ในการศึกษา

งานวิจัยนี้กำหนดให้คำว่า วากยสัมพันธ์ หมายถึง ระเบียบวิธีในการแสดงความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์ระหว่างคำนามกับคำกริยาในประโยค

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการศึกษา

๑. สัญลักษณ์ทางภาษาศาสตร์

* = เมื่อเครื่องหมายนี้อยู่หน้าประโยคแสดงว่าเป็นประโยคผิดไวยากรณ์

N = คำนาม

V = กริยาแสดงสภาพ

Pt = หน่วยบ่งชี้
 Pt_d = หน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยชี้เฉพาะที่เป็นกลุ่มหน่วยเสียงโทหรือไม่ก็กลุ่มหน่วยเสียงตรี

Pt_c = หน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยบอกจำนวน
 Pt_o = หน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยบอกลำดับที่
 Pt_p = หน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยแสดงความเป็นเจ้าของ
 Cl = ลักษณะนาม

Mod = ส่วนขยายคำนาม

NP = นามวลี

Copula = กริยาเป็นอยู่คือ

K = หน่วยบ่งชี้การก

A = การกผู้ทำ

O = การกผู้ถูกกระทำ

D = การกผู้รับสภาพ

I = การกเครื่องมือ

Ex = การกผู้ประสพ

L = การกสถานที่

So = การกจุดเริ่มต้น

Go = การกจุดหมาย

Es = การกผู้ใช้กริยาเป็นอยู่คือ

Tr = การกไขความ

๒. อักษรเทวนาครีถ่ายถอดด้วยอักษรโรมัน

กลุ่มสระ

a = อะ ā = อา i = อิ ī = อี u = อุ ū = อู

r̄ = ฤ r̄ī = ฤๅ l̄ = ฌ

e = เอ ai = ไอ o = โอ au = เอา

กลุ่มพยัญชนะ

k = ก kh = ข g = ค gh = ฉ ṅ = ง

c = จ ch = ฉ j = ช jh = ฌ ṅh = ญ

ṭ = ฏ ṭh = ฐ ḍ = ฑ ḍh = ฒ ṇ = ณ

t = ต th = ถ d = ท dh = ฐ n = น

p = ป ph = ผ b = พ bh = ภ m = ม

y = ย r = ร l = ล v = ว

ś = ศ ṣ = ษ s = ส h = ห

กลุ่มเครื่องหมาย

ḥ = ˙ ṁ = °

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ให้ความรู้เกี่ยวกับลักษณะทางวากยสัมพันธ์ทั้งของภาษาไทยและภาษาสันสกฤต
 ๒. เป็นข้อมูลที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนภาษาไทยและภาษาสันสกฤต เช่น ใช้เป็นเครื่องมือในการย้ำเตือนมิให้ผู้เรียนกระทำข้อผิดพลาดในระดับวากยสัมพันธ์
- บททวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Philip Clare Stine

Philip Clare Stine เสนอวิทยานิพนธ์เรื่อง “The Instrumental Case in Thai: A Study of Syntax and Semantics in a Generative Model” มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความสัมพันธ์ระหว่างประโยคพื้นฐานกับโครงสร้างผิว Stine เชื่อว่าอาศัยการศึกษาลักษณะต่างๆ ลักษณะของการกเครื่องมือในภาษาไทย จะทำให้เราพบปัญหาบางประการในการเชื่อมโยงวากยสัมพันธ์เข้ากับบรรณศาสตร์

Stine มุ่งที่จะศึกษารูปแบบการแสดงการกเครื่องมือในภาษาไทย โดยจัดรูปแบบการแสดงการกเครื่องมือในภาษาไทยไว้ทั้งสิ้น ๓ แบบคือ ๑. รูปแบบที่ประกอบด้วยหน่วยสร้างกริยา ใช้ หรือ เอา ๒. รูปแบบที่ประกอบด้วยหน่วยสร้างบุพบท ด้วย และ ๓. รูปแบบที่ใช้การกเครื่องมือเป็นประธานของประโยค

Stine สรุปผลการวิจัยของตนดังนี้

๑. เมื่อศึกษาว่าในภาษาไทยการกเครื่องมือมีการแสดงออกอย่างไรและปรากฏในสิ่งแวดล้อมอย่างไรบ้างแล้ว พบว่ารูปแบบที่ประกอบด้วยหน่วยสร้าง ใช้ พบเห็นเป็นปกติมากที่สุดคือจะเกิดขึ้นเมื่อหน่วยสร้าง ใช้ หรือ เอา เป็นคำกริยาของประโยคที่ถูกสร้างขึ้นในโครงสร้างพื้นฐานโดยการกเครื่องมือ หากมีการใช้คำกริยาอื่นนอกจาก ใช้ หรือ เอา ในสถานการณ์เดียวกันนี้ รูปแบบที่ประกอบด้วยหน่วยสร้างบุพบท ด้วย จะปรากฏขึ้น นอกจากนี้การใช้หน่วยสร้าง ด้วย หรือหน่วยสร้าง ใช้ จะถูกกำหนดโดยคำกริยาเฉพาะที่ใช้เป็นส่วนขยายเข้ามาของการกเครื่องมือในโครงสร้างพื้นฐาน เมื่อใดการกเครื่องมือกลายเป็นประธานของประโยค นั่นเป็นเพราะมีลักษณะที่มุ่งความสนใจไปยังการกเครื่องมือในระดับพื้นฐาน

๒. การศึกษานี้มีส่วนสนับสนุนทฤษฎีไวยากรณ์การก ผู้เขียนได้สังเกตเห็นว่าการกเครื่องมือสามารถเกิดขึ้นเฉพาะในประโยคที่มีผู้ทำและผู้ถูกกระทำหรือไม่ก็ผู้รับสภาพ และกับคำกริยาที่เกี่ยวข้องกับการแสดงเป้าหมายเท่านั้น

๓. การศึกษาได้แสดงให้เห็นว่าโครงสร้างผิวได้มาจากโครงสร้างพื้นฐานได้อย่างไร หากการศึกษาในแนวทางนี้สามารถนำมาใช้ได้กับวากยสัมพันธ์ทุกรูปแบบของภาษา ในที่สุดเราจะสามารถอธิบายกระบวนการอันจะนำไปสู่ความเข้าใจภาษาและอาจนำไปสู่เป้าหมายอันพึงประสงค์ของนักบรรณศาสตร์ได้

กัญญา สินธวานนท์

กัญญา สินธวานนท์ เสนอวิทยานิพนธ์เรื่อง “The Verb in Modern Thai” มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์วากยสัมพันธ์ของคำกริยาในภาษาไทยปัจจุบันตามแนว “ไวยากรณ์การก” ที่ Charles J. Fillmore พัฒนาขึ้นมา การศึกษาเริ่มต้นด้วยการอภิปรายถึงความนิยมในไวยากรณ์ปริวรรตเพิ่มพูนที่แพร่หลายออกไป โดยเน้นย้ำถึงประเด็นอรรถ-วากยสัมพันธ์เป็นสำคัญ ตลอดจนชี้ให้เห็นผลในการเลือกไวยากรณ์การกเป็นตัวแทนในการวิเคราะห์และบรรยายภาษา

จากนั้นกล่าวถึงสมมุติฐานสองสมมุติฐานที่มีต่อกันที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการจำแนกกริยาช่วยออกจากกริยาหลัก และอภิปรายกันในเรื่องที่ว่าภาษาไทยไม่มีระบบกาล หน่วยคำ ๔ หน่วยคำคือ ได้ เคย แล้ว และจะ ที่ในไวยากรณ์ดั้งเดิมเรียกว่าเป็น “ตัวบ่งกาล” อันที่จริงแสดงความหมายในเชิงลักษณะมากกว่าความหมายที่เกี่ยวกับกาล

กฎนามวลีพื้นฐานสำหรับภาษาไทยคือ NP → P (Pt) (Cl) (S) N เมื่อ P = บุพบท, Pt = ตัวบ่งชี้, Cl = ลักษณะนาม, S = ประโยค, N = คำนาม ตามหลักการและวิธีของ Fillmore การจัดประเภทของคำกริยาซึ่งยังตกลงกันไม่ได้นี้ ได้แสดงการกของนามวลีที่สอดคล้องกับคำกริยาเฉพาะ

กัญญา สินธวานนท์ ได้กล่าวถึงบทบาทของคำกริยาในโครงสร้างที่ใหญ่กว่าประโยค ความเคี้ยวไว้เช่นกัน และในส่วนท้ายวิทยานิพนธ์ยังได้พยายามสร้างสูตรในระดับเหนือภาษาศาสตร์ ยกตัวอย่างเช่น กฎประธาน/กรรมในระดับโครงสร้างผิว กฎการทำให้เป็นโครงสร้างกรรมวากยสัมพันธ์เกี่ยวกับโครงสร้างที่มีอนุประโยค เป็นต้น

กัญญา สินธวานนท์ สรุปผลการวิจัยไว้ว่า งานวิทยานิพนธ์นี้เป็นงานที่พยายามทดสอบความเป็นไปได้และคุณค่าของตัวแบบไวยากรณ์การกเมื่อนำมาประยุกต์ใช้กับภาษาที่ไม่มีการแจก รูปวิภัตติอย่างเช่นภาษาไทย การเลือกใช้ไวยากรณ์ปริวรรตเพิ่มพูนแบบอรรถศาสตร์-วากยสัมพันธ์เป็นตัวแทนพื้นฐานในการบรรยายได้รับการยอมรับกันอย่างแพร่หลายในการวิเคราะห์ทางภาษาศาสตร์ว่า มีความตรงไปตรงมา ความประหยัด ความมีประสิทธิภาพและความเรียบง่ายมากกว่าไวยากรณ์ปริวรรตเพิ่มพูนแบบวากยสัมพันธ์-อรรถศาสตร์ กัญญา สินธวานนท์ มีความเห็นว่าไวยากรณ์การกเหมาะสมที่จะนำมาใช้บรรยายภาษาไทย โดยให้เหตุผลว่าภาษาไทยซึ่งเป็นภาษาไม่มีการแจก รูป วิภัตติมีวากยสัมพันธ์ในระดับผิวที่ถูกกำหนดโดยอรรถศาสตร์ บ่อยครั้งที่พบว่ามีความที่โครงสร้างลึกและโครงสร้างผิวเหมือนกันทุกอย่าง เช่น ในกรณี /บ้าน สวย/= ‘a beautiful house’ หรือ ‘a house is beautiful’ ในหน่วยสร้างแสดงความปรารถนาจะพบด้วยว่ามีโครงสร้างลึกและโครงสร้างผิวเกือบจะเหมือนกัน โดยเฉพาะเมื่อคำกริยาเป็นคำเดียวกัน กฎปริวรรตที่จำเป็นต้องนำมาใช้เพื่อสร้างโครงสร้างผิวมีเพียงกฎการลบประธานของประโยคระดับต่ำกว่า หน่วยสร้างที่เหลือยังคงเหมือนกันทั้งในโครงสร้างลึกและโครงสร้างผิว

โครงสร้างลึก

ฉัน อยาก
ฉัน เป็น นก

} ⇒

โครงสร้างผิว

ฉัน อยาก เป็น นก

ไม่ว่าความปรารถนาจะเป็นไปได้หรือไม่ก็ตาม หน่วยสร้างเช่นนี้ได้เผยให้เห็นลักษณะทางอรรถศาสตร์ในตัวเองโดยไม่จำเป็นต้องอาศัยเครื่องมือทางไวยากรณ์

อีกตัวอย่างหนึ่งที่แสดงว่าวากยสัมพันธ์ถูกควบคุมโดยอรรถศาสตร์คือ กฎประธานในระดับผิวในภาษาไทย สิ่งที่เรากำหนดให้เป็นประธานหรืออยู่ในตำแหน่งประธานของประโยคไม่ได้เกี่ยวกับเรื่องข้อบังคับทางวากยสัมพันธ์ แต่เป็นเรื่องเกี่ยวกับความหมายในคำนั้นว่าสามารถกระทำสิ่งที่คำกริยากำหนดได้หรือไม่ ดังตัวอย่าง

ประตู เปิด

/ประตู/ สามารถเป็นประธานได้เพราะในทางอรรถศาสตร์ยอมรับว่า /ประตู/ สามารถกระทำบทบาท “การเปิด” ได้ เราอาจจินตนาการเห็นประตูกำลังเปิดหรือในสภาพของการเปิดได้ อย่างไรก็ตาม ในกรณีตัวอย่าง กุญแจ เปิด/ไข ประตู /กุญแจ/ ไม่สามารถเป็นประธานได้เพราะในทางอรรถศาสตร์ภาษาไทยไม่อาจยอมรับ เราไม่อาจจินตนาการได้ว่ากุญแจสามารถเปิดหรือไขประตูได้เอง แต่จะรู้สึกว่าการเปิดหรือไขประตูมากกว่า กล่าวคือประโยคนี้ต้องการประธานเป็นผู้ทำมากกว่าเครื่องมือ ในหลายกรณีความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างเล็กและโครงสร้างผิวเป็นความสัมพันธ์ที่ถูกควบคุมโดยอรรถศาสตร์อย่างตรงไปตรงมาและเข้าใจง่าย การก A O และ D สามารถเป็นประธานในระดับผิวได้เพราะพวกมันสามารถแสดงอาการหรือมีประสบการณ์หรือแสดงออกถึงการกระทำที่กำหนดโดยคำกริยา ในขณะที่การก I* ไม่อาจเป็นประธานเนื่องจากไม่สามารถทำหน้าที่เช่นนั้นได้

ในกรณีกระบวนการการทำให้เป็นกรรมวาจก ไม่ใช่ผู้ถูกกระทำทั้งหมดจะสามารถกลายมาเป็นประธานในระดับผิวได้ และกระบวนการนี้ไม่ได้ถูกควบคุมโดยทางวากยสัมพันธ์แต่ถูกควบคุมโดยทางอรรถศาสตร์ แม้แต่คำกริยาที่ตามปกติไม่ได้เป็นคำกริยาเกี่ยวกับการลงโทษหรือทำให้ไม่พอใจก็สามารถทำเป็นกรรมวาจกได้ หากคำกริยานั้นเน้นความหมายหรือนำมาซึ่งความรู้สึกที่ไม่น่าพึงพอใจ ยกตัวอย่าง คำกริยา /ขอร้อง/ ตามปกติไม่ได้เกิดขึ้นในโครงสร้างกรรมวาจก อย่างไรก็ตาม หากขอร้องบุคคลให้กระทำสิ่งที่ไม่น่าปรารถนาหรือสิ่งที่ไม่ต้องการกระทำหรือกระทำได้ยาก กระบวนการการทำให้เป็นกรรมวาจกสำหรับคำกริยาคำนี้จะได้รับการยอมรับไปโดยปริยาย เช่น

ถ้า ถูก ขอร้อง ใน เรื่อง นั้น จะ ทำ อย่างไร

นอกจากนี้ ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างเล็กและโครงสร้างผิวในภาษาไทยดูเหมือนจะเป็นที่น่าไว้วางใจและแพร่หลายในทางอรรถศาสตร์ อาจกล่าวได้ว่าความสัมพันธ์ระหว่างส่วนประกอบทั้งหลายในโครงสร้างผิว โดยมากเป็นความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์ วิธีการขั้นต้นทางวากยสัมพันธ์ภาษาไทย ส่วนหนึ่งนอกจากจะเป็นเรื่องหน้าที่ของคำแล้วยังเป็นเรื่องการเรียงลำดับคำด้วย ภาษาไทยไม่จำเป็นต้องใช้เครื่องมือทางไวยากรณ์ เช่น พจน์

* การก A (Agentive) คือการกผู้กระทำ การก O (Objective) คือการกผู้ถูกกระทำ การก D (Dative) คือการกผู้รับสภาพ และการก I (Instrumental) คือการกเครื่องมือ

บุรุษหรือลิงค์ ในการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างประธานกับคำกริยาหรือคำหลักกับคำขยาย คำเหล่านั้นจะมีรูปไม่แตกต่างกันเลยไม่ว่าจะเป็นกราก A O D หรือ I ไม่ว่าจะเป็นคำกริยาแท้หรือไม่แท้ ไม่ว่าจะเป็นคำนาม คำกริยา คำคุณศัพท์หรือคำกริยาวิเศษณ์ การที่คำทั้งหลายสามารถทำหน้าที่ต่างๆ ได้นั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับโครงสร้างคำหรือรูปคำแต่ขึ้นอยู่กับโครงสร้างประโยคหรือวากยสัมพันธ์ซึ่งถูกควบคุมโดยอรรถศาสตร์ ตัวอย่างที่เหมาะสมกับประเด็นนี้ตัวอย่างหนึ่งคือหน่วยคำ /ดี/ ซึ่งสามารถเป็นได้ทั้งคำนาม คำกริยา คำคุณศัพท์และคำกริยาวิเศษณ์

ดี (ชื่อเด็ก) ไป โรงเรียน

เขา ดี

เขา เป็น คน ดี

เขา ทำ ดี

กรณีเช่นนี้จะเห็นได้ชัดเจนขึ้นเมื่อเกิดความกำกวมในโครงสร้างผิวของประโยคที่มีส่วนประกอบเหมือนกันสองประโยค ทั้งโครงสร้างคำหรือแม้แต่โครงสร้างประโยคก็ไม่สามารถให้ความหมายที่ชัดเจนได้โดยตรง ขอให้สังเกตประโยคต่อไปนี้

ดี (ชื่อเด็ก) ไป ไหม

ดี (เกิน) ไป ไหม

/ดี/ ในประโยคแรกเป็นชื่อบุคคล ส่วน /ดี/ ในอีกประโยคหนึ่งเป็นคำกริยาบอกสภาพ /ไป/ ในประโยคแรกเป็นคำกริยา ส่วนในประโยคที่สองเป็นคำกริยาวิเศษณ์ คำศัพท์ตลอดจนเครื่องมือทางโครงสร้างไม่อาจนำมาใช้ได้เลยในกรณีนี้ เครื่องมือเดียวที่สามารถนำมาใช้ในการระบุสิ่งที่ผู้พูดสื่อถึงในบางบริบทคือเครื่องมือทางอรรถศาสตร์

รวมความว่า สายสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างลึกและโครงสร้างผิวตลอดจนส่วนประกอบทั้งหลายที่ร้อยเรียงกันในโครงสร้างผิวคือ สายสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์ เครื่องมือทางวากยสัมพันธ์ซึ่งมีความสำคัญมากในภาษาส่วนใหญ่ที่มีการแจกรูปวิภกิติ กลับไม่มีบทบาทในวากยสัมพันธ์ไทย ดังนั้นสรุปได้ว่า ตัวแบบอรรถศาสตร์-วากยสัมพันธ์มีความตรงไปตรงมา มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพสำหรับการบรรยายภาษาไทยซึ่งมีลักษณะโดดเด่นในทางอรรถศาสตร์ และเป็นไปได้ว่าเหตุผลดังที่กล่าวมานี้อาจนำไปใช้กับภาษาอื่นที่ไม่มีการแจกรูปวิภกิติเช่น ภาษาจีน ภาษาเวียดนามและภาษาอินโดนีเซียได้ทั้งสิ้น

พงษ์ศรี เลขาวัฒนะ

พงษ์ศรี เลขาวัฒนะ เสนอวิทยานิพนธ์เรื่อง “Verb Phrases in Thai: A Study in Deep-Case Relationships” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโครงสร้างภายในของกริยาวลีในภาษาไทย ได้แก่ ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างคำกริยากับคำนาม โดยที่คำว่า “กริยาวลี” ที่ใช้ในที่นี่หมายถึงส่วนประกอบที่ประกอบด้วยคำกริยากับนามวลีหนึ่งหรือหลายนามวลี ซึ่งโดยพื้นฐานแล้วเหมือนกับคำว่า “ประพจน์ (Proposition)” ในไวยากรณ์กราก

พงษ์ศรี เลขะวัฒนะ แบ่งการกทั้งหลายที่ใช้ในการศึกษานี้ออกเป็น ๒ กลุ่มตามบทบาท คือ การกกลุ่มบทบาทที่เป็นเหตุ ได้แก่ ผู้ทำ (Agentive) เครื่องมือ (Instrumental) ผู้เป็นเหตุ (Causative) และการกกลุ่มบทบาทที่ไม่ได้เป็นเหตุ ได้แก่ ผู้ถูกกระทำ (Object) ผลลัพธ์ (Factitive) ผู้รับสภาพ (Dative) สถานที่ (Locative) เวลา (Time) และวิธีการ (Manner) เมื่อแบ่งกลุ่มการกออกเป็น ๒ กลุ่มดังกล่าวแล้ว จึงได้วิเคราะห์และบรรยายภาษาไปทีละการกตามลำดับ อนึ่ง พงษ์ศรี เลขะวัฒนะ พยายามวางหลักเกณฑ์ในการจำแนกการกออกเป็นประเภทต่างๆ ในการศึกษาความสัมพันธ์ทางอรรถ-วากยสัมพันธ์ระหว่างคำกริยากับนามวลีที่เกิดร่วมนั้น เช่น กรณีการกผู้ทำ จะแตกต่างกับการกเครื่องมือตรงที่การกเครื่องมือมีลักษณะ [-มีการกระทำ] [-มีผู้กระทำ] และแตกต่างกับการกผู้เป็นเหตุตรงที่การกผู้เป็นเหตุอาจมีหรือไม่มีการกระทำก็ได้ แต่ต้องไม่เป็นผู้กระทำกิจกรรมที่กำหนดโดยคำกริยานั้น

ในภาษาไทย ตำแหน่งของการกผู้ทำในประโยคโครงสร้างผิวจะอยู่ที่ข้างหน้าคำกริยาดังต่อไปนี้

๑ ก. แแดง(ผู้ทำ) ยิง นก

ข. แแดง(ผู้ทำ) เล่น

อย่างไรก็ตาม ตำแหน่งนี้อาจใช้เป็นการกอื่นได้ด้วย

๒ ก. แแดง(ผู้ประสบ) ชอบ นก

ข. แแดง(ผู้ประสบ) เก่ง

เราสามารถทดสอบนามวลีว่าเป็นการกผู้ทำหรือไม่ โดยการแทนที่ส่วนประกอบที่มาข้างหลังนามวลีว่า ทำอะไร ถ้าสามารถตอบคำถาม นามวลี + ทำอะไร ได้ด้วยประโยคความเดียว นามวลีนี้ก็จัดเป็นการกผู้ทำ ทั้งข้อ (๑ ก.) และ (๑ ข.) สามารถตอบคำถาม แดงทำอะไร ได้ แต่ข้อ (๒ ก.) และ (๒ ข.) ไม่สามารถตอบคำถามนี้ได้

เราอาจกล่าวได้ว่า แบบทดสอบ ทำอะไร สามารถจำแนกการกผู้ทำออกจากการกอื่นและคำกริยา เช่น ยิง และ เล่น จำเป็นต้องมีการกผู้ทำอยู่ในกรอบการก

นอกจากการพยายามวางหลักเกณฑ์ในการจำแนกประเภทการกแล้ว พงษ์ศรี เลขะวัฒนะ ยังได้แสดงคุณสมบัติของคำกริยาที่ใช้การกนั้น และการกที่จะมาปรากฏร่วมกับการกนั้นด้วย เช่น กรณีการกผู้ทำ คำกริยาที่ใช้การกผู้ทำแตกต่างกับคำกริยาอื่นหลายประการ คำกริยาเหล่านี้สามารถเกิดขึ้นกับคำกริยาวิเศษณ์ เช่น อย่างระมัดระวัง อย่างสนุก ในขณะที่คำกริยาอื่น เช่น ชอบ เก่ง ทำไม่ได้

๑ ก. แแดง ยิง นก อย่างระมัดระวัง

ข. แแดง ยิง นก อย่างสนุก

๒ ก.*แดง ชอบ นก อย่างระมัดระวัง

ข.*แดง ชอบ นก อย่างสนุก

๓ ก.*แดง เก่ง อย่างระมัดระวัง

ข.*แดง เก่ง อย่างสนุก

คำกริยาเหล่านี้สามารถปรากฏในประโยคคำสั่ง แต่คำกริยาอื่นทำไม่ได้

๔ ก. ยิง นก ตัว นั้น

ข. เล่น

๕ ก.*ชอบ นก ตัว นั้น

ข.*เก่ง

คำกริยาเหล่านี้สามารถปรากฏเป็นส่วนเติมเต็มของคำกริยา เช่น สั่ง หยุด ขณะที่คำกริยาอื่นทำไม่ได้

๖ ก. สุดา สั่ง ให้ แดง ยิง นก

ข. สุดา สั่ง ให้ แดง เล่น

๗ ก. แดง หยุด ยิง นก

ข. แดง หยุด เล่น

๘ ก.*สุดา สั่ง ให้ แดง ชอบ นก

ข.*สุดา สั่ง ให้ แดง เก่ง

๙ ก.*สุดา หยุด ชอบ นก

ข.*สุดา หยุด เก่ง

พงษ์ศรี เลขาฯ วัฒนะ อธิบายต่อไปว่าเราสามารถเชื่อมโยงปรากฏการณ์ที่ดูเหมือนจะไม่สัมพันธ์กันเหล่านี้ได้ หากเราจำแนกบทบาทของประธานของคำกริยา เช่น ยิง ออกจากบทบาทของประธานของคำกริยา เช่น ชอบ ความแตกต่างที่เหมือนกันนั้นมีอยู่ในระหว่างคำกริยา เล่น และ เก่ง พฤติการณ์ของคำกริยาทั้งฝ่าย ยิง และ เล่น กับฝ่าย ชอบ และ เก่ง สามารถทำนายได้จากลักษณะทางอรรถศาสตร์ที่มีมาพร้อมกับประธานของคำกริยาเหล่านั้น บุคคลผู้มีส่วนร่วมในการกระทำที่แสดงด้วยคำกริยา ยิง จะรับรู้ได้ว่าประกอบบทบาทที่มีการกระทำ นอกจากนั้น เขายังมีอำนาจเหนือการกระทำ กล่าวคือ สามารถเลือกที่จะเป็นผู้ทำหรือ ไม่ก็ได้ ดังนั้นจึงเป็นไปได้ที่จะทำให้เขากระทำหรือสั่งให้เขากระทำกิจกรรมและอธิบายวิธีการที่เขากระทำได้

พงษ์ศรี เลขาฯ วัฒนะ สรุปผลการวิจัยและตั้งข้อสังเกตไว้หลายประเด็น ดังต่อไปนี้

๑. ทฤษฎีไวยากรณ์การกที่ Fillmore นำเสนอสามารถอธิบายปรากฏการณ์มากมายในภาษาที่เคยสันนิษฐานกันในงานก่อนหน้าว่าไม่มีความสัมพันธ์กันทางวากยสัมพันธ์ เช่น ประโยคแบบลักษณะ SVO และ OSV การเกิดขึ้นของคำกริยาอย่างเช่น รีบร้อน เต็มใจ และกริยาวิเศษณ์อย่างเช่น อย่างรีบร้อน อย่างเต็มใจ

๒. สำหรับการกทั้งหลายในระบบ ไม่ใช่ทุกการกจะมีสิทธิเท่าเทียมกันในการเกิดขึ้น บางการกสามารถเกิดขึ้นร่วมกันและบางการกก็ไม่อาจเกิดร่วมกันได้ ในขณะที่ทำการแจกแจง ประพจน์ จำเป็นต้องรู้ว่าหน่วยคำศัพท์อะไรที่จะเติมในช่อง V และเลือกการกตามความเหมาะสม

๓. ในการสร้างการกที่ไม่ปรากฏในกรอบการกของหน่วยทางคำศัพท์มีความจำเป็นต้อง นำกริยาหน้ามาใช้และจำกัดประเภทของคำกริยาที่สามารถเกิดขึ้นกับหน่วยทางคำศัพท์เหล่านั้น วิธีการดังกล่าวนี้บ่งบอกว่ากฎที่ขยายประพจน์เป็น $V+C_1+\dots+C_n$ ต้องแก้ไขหรือเพิ่มเติมกฎที่ กล่าวถึงการเกิดการกร่วม

๔. จากการสำรวจการกเครื่องมือที่ปรากฏในภาษาไทย นอกจากคำกริยาชนิดที่ใช้การก ผู้ทำและเลือกใช้การกเครื่องมือแล้ว มีคำกริยาที่บังคับใช้การกเครื่องมือแต่ไม่ยอมให้การกผู้ทำอยู่ในกรอบการก คำกริยาเหล่านี้ให้ตัวอย่างที่แย้งกับข้ออ้างของ Stine ว่า การกเครื่องมือเกิดขึ้นกับ คำกริยาที่ใช้การกผู้ทำเท่านั้น โดยพบหลักฐานในภาษาไทยว่า การกเครื่องมือสามารถเกิดขึ้นเสมอ เมื่อปรากฏการกผู้ทำ แต่การกผู้ทำไม่เกิดขึ้นกับคำกริยาอย่างเช่น ขาด และ ไหม้ ซึ่งใช้การก เครื่องมือ

๕. ในเรื่องกฎที่ขยาย C ยังไม่มีหลักฐานชัดเจนในการสนับสนุนหรือหักล้างข้ออ้างที่ว่า การกบางการกได้รับการขยายเป็น S

๖. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคำกริยากับนามวลีในภาษาไทยแสดงว่าแนวคิดที่เป็น การกเหตุจำเป็นต้องได้รับการอธิบายประเภทของบทบาทที่ค่อนข้างแตกต่างกับการกผู้ทำและการก เครื่องมือ นอกจากนั้นยังปรากฏหลักฐานด้วยว่าการกผู้ประสบควรจำแนกให้แตกต่างกับการกผู้รับ สภาพ การวิเคราะห์ประโยคที่มีคำกริยาแสดงการเคลื่อนที่และทิศทางบ่งชี้ว่า สถานที่ เวลาและ วิธีการ เกิดขึ้นในโครงสร้างพื้นฐานของประโยคความเดียว ดังนั้นรายการการกจะต้องขยายออกไป ครอบคลุมถึง สาเหตุ เวลาและวิธีการ ด้วย

เพ็ญแข วงษ์ศิริ

เพ็ญแข วงษ์ศิริ เสนอวิทยานิพนธ์เรื่อง “คำกริยากรรมในภาษาไทย: การศึกษาและการ จำแนกตามแนวไวยากรณ์การก” มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาคำกริยากรรมในภาษาไทยตามแนว ไวยากรณ์การกเพื่อดูว่าการกใดบ้างต้องเกิดร่วมกับคำกริยากรรม และการกใดบ้างอาจเกิดร่วมกับ คำกริยากรรม นอกจากนี้ยังมีวัตถุประสงค์ที่จะจำแนกคำกริยากรรมออกเป็นชนิดย่อยตามกรอบ การกด้วย

เพ็ญแข วงษ์ศิริ เห็นว่าคำกริยากรรมในภาษาไทยสามารถจำแนกออกเป็นชนิดย่อยได้ ตามการปรากฏในกรอบการก กรอบการกได้มาจากการที่เราศึกษาคำกริยากรรมปรากฏกับ การกใดได้บ้าง เช่น คำกริยากรรม “ร้องให้” สามารถปรากฏกับการกผู้กระทำ(กก)ได้เท่านั้นจึงมี แบบการกเป็นแบบ + [___ กก] แล้วจัดการกที่คำกริยากรรมปรากฏด้วยได้ และมีส่วนช่วย จำแนกคำกริยากรรมลงในกรอบการก คำกริยากรรมที่ปรากฏในกรอบการกแบบเดียวกัน ได้ก็จัด ให้เป็นคำกริยากรรมชนิดย่อยเดียวกัน เพ็ญแข วงษ์ศิริ ตั้งข้อสังเกตต่อไปว่าเมื่อพิจารณากรอบ การกของคำกริยากรรมแล้ว จะเห็นว่าคำกริยากรรมมีลักษณะเฉพาะตัวคือ จะปรากฏในกรอบ

การกที่มีการกชนิดที่ต้องเกิดร่วมกับคำกริยาเพียงการกเดียว ดังนั้นจึงสมควรแยกคำกริยาออกนอกเป็นคำกริยาชนิดหนึ่งต่างหาก

เพ็ญแข วงษ์ศิริ สรุปผลการวิจัยว่า การกที่เกี่ยวข้องกับคำกริยาออกกรรมมี ๖ การกดังต่อไปนี้

๑. ผู้ก่อการกระทำ (กก)
๒. ผู้มีประสบการณ์ (มป)
๓. ผู้ทรงหรือเปลี่ยนสภาพ (สภ)
๔. จุดเริ่มต้น (จร)
๕. จุดหมาย (จม)
๖. ปริมาณ (ปม)

และสามารถจำแนกชนิดของคำกริยาออกกรรมออกเป็นชนิดย่อยตามการปรากฏในกรอบการกได้ ๘ ชนิดย่อย ดังต่อไปนี้

คำกริยาออกกรรมที่ต้องการการกผู้ก่อการกระทำ มี ๓ ชนิดย่อยคือ

๑. คำกริยาออกกรรมที่ปรากฏในกรอบการกแบบ + [__ กก] เช่น ร้องไห้
๒. คำกริยาออกกรรมที่ปรากฏในกรอบการกแบบ + [__ กก (จร)] เช่น ลีล
๓. คำกริยาออกกรรมที่ปรากฏในกรอบการกแบบ + [__ กก (จร) (จม)] เช่น คลาน

คำกริยาออกกรรมที่ต้องการการกผู้มีประสบการณ์ มี ๑ ชนิดย่อยคือ

๑. คำกริยาออกกรรมที่ปรากฏในกรอบการกแบบ + [__ มป] เช่น อ้างว้าง

คำกริยาออกกรรมที่ต้องการการกผู้ทรงหรือเปลี่ยนสภาพ มี ๔ ชนิดย่อยคือ

๑. คำกริยาออกกรรมที่ปรากฏในกรอบการกแบบ + [__ สภ] เช่น ขรุขระ
๒. คำกริยาออกกรรมที่ปรากฏในกรอบการกแบบ + [__ สภ (จร)] เช่น หาย
๓. คำกริยาออกกรรมที่ปรากฏในกรอบการกแบบ + [__ สภ (จร) (จม)] เช่น ร่วง
๔. คำกริยาออกกรรมที่ปรากฏในกรอบการกแบบ + [__ สภ (ปม)] เช่น หนัก

ภณู สังขะวร

ภณู สังขะวร เสนอวิทยานิพนธ์เรื่อง “ความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์ระหว่างคำนามกับคำกริยาในประโยคภาษาไทย” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์ระหว่างคำนามกับคำกริยาในประโยคภาษาไทยว่ามีความสัมพันธ์เป็นกี่แบบ และเพื่อศึกษาบทบาทของคำเชื่อมที่มีต่อความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์ระหว่างคำนามกับคำกริยา

ภาณุ สังขะวร สรุปผลการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์ระหว่างคำนามกับคำกริยาในประโยคภาษาไทย ดังนี้

๑. คำกริยาในภาษาไทย จำแนกตามความหมายได้เป็น ๓ ชนิดคือ

๑.๑ คำกริยาแสดงอาการ จะปรากฏกับคำนามที่เป็น ผู้ทำ

๑.๒ คำกริยาแสดงสภาพ จะปรากฏกับคำนามที่เป็น ผู้ทรงสภาพ

๑.๓ คำกริยาแสดงความรู้สึก จะปรากฏกับคำนามที่เป็น ผู้ประสบ

๒. คำกริยาแสดงอาการ จำแนกตามคำนามที่ปรากฏร่วมด้วยเป็น ๓ ชนิดคือ

๒.๑ คำกริยาแสดงอาการที่ไม่กระทบกระเทือน จำแนกได้เป็น ๒ ชนิดคือ

๒.๑.๑ คำกริยาแสดงอาการอยู่กับที่ เช่น นั่ง ในประโยค พี่นั่งบนเตียง

๒.๑.๒ คำกริยาแสดงอาการเคลื่อนที่ เช่น กลับ ในประโยค นิดกลับจาก

โรงเรียน

คำกริยาทั้ง ๒ ชนิดนี้ต่างก็ปรากฏกับคำนามที่เป็นผู้ทำ แต่ต่างกันว่าคำกริยาแสดงอาการเคลื่อนที่อาจจะปรากฏกับคำนามที่เป็นจุดหมายหรือแหล่งเดิมหรือทั้งจุดหมายและแหล่งเดิมได้ ส่วนคำกริยาแสดงอาการอยู่กับที่จะปรากฏกับคำนามดังกล่าวไม่ได้

๒.๒ คำกริยาแสดงอาการที่ทำร่วมกับผู้อื่น จะปรากฏกับคำนามที่เป็นผู้ทำและผู้ร่วม เช่น สวาน ในประโยค น้อยสวานกับเพื่อน

๒.๓ คำกริยาแสดงอาการที่ไม่กระทบกระเทือนผู้อื่น แต่ต้องปรากฏสถานที่ในการกระทำ จะปรากฏกับคำนามที่เป็นผู้ทำและสถานที่ เช่น กระบ ในประโยค คลื่นกระทบฝั่ง

๒.๔ คำกริยาแสดงอาการที่กระทบกระเทือนผู้อื่น จำแนกได้เป็น ๒ ชนิดคือ

๒.๔.๑ คำกริยาแสดงอาการที่ทำให้ผู้อื่นหรือสิ่งอื่นเปลี่ยนสภาพ เช่น ขวิด ในประโยค ควายขวิดเด็ก

๒.๔.๒ คำกริยาแสดงอาการที่ทำให้ผู้อื่นหรือสิ่งอื่นเคลื่อนที่

คำกริยาทั้ง ๒ ชนิดนี้ต่างก็ปรากฏกับคำนามที่เป็นผู้ทำและผู้ถูก แต่ต่างกันว่าคำกริยาแสดงอาการที่ทำให้ผู้อื่นหรือสิ่งอื่นเปลี่ยนสภาพ อาจปรากฏกับคำนามที่เป็นสถานที่ได้ ส่วนคำกริยาแสดงอาการที่ทำให้ผู้อื่นหรือสิ่งอื่นเคลื่อนที่ อาจจะปรากฏกับคำนามที่เป็นจุดหมายหรือแหล่งเดิมหรือทั้งจุดหมายและแหล่งเดิม

๒.๕ คำกริยาแสดงอาการที่เป็นผลต่อสิ่งอื่น จะปรากฏกับคำนามที่เป็นผู้ทำและผล เช่น จุด ในประโยค น้องจุดไฟ

๒.๖ คำกริยาแสดงอาการที่มีผู้อื่นเป็นจุดหมาย จะปรากฏกับคำนามที่เป็นผู้ทำและจุดหมาย เช่น ไหว้ ในประโยค แดงไหว้พระสงฆ์

๒.๗ คำกริยาแสดงอาการที่มีผู้อื่นมาช่วยเสริมความหมายให้ชัดเจนขึ้น จะปรากฏกับคำนามที่เป็นผู้ทำและผู้เสริม เช่น สอบ ในประโยค นักเรียนสอบวิทยาศาสตร์

๓. คำกริยาแสดงสภาพ จำแนกตามคำนามที่ปรากฏร่วมด้วยเป็น ๔ ชนิดคือ

๓.๑ คำกริยาแสดงสภาพที่บอกลักษณะหรือคุณสมบัติ จะปรากฏกับคำนามที่เป็นผู้ทรงสภาพ เช่น ฉลาด ในประโยค เขาฉลาดมาก

๓.๒ คำกริยาแสดงสภาพทำนองเดียวกัน จะปรากฏกับคำนามที่เป็นผู้ทรงสภาพและผู้ร่วม เช่น คล้าย ในประโยค แดงคล้ายพี่

๓.๓ คำกริยาแสดงสภาพที่มีผู้อื่นมาช่วยเสริมความหมายให้ชัดเจนขึ้น จะปรากฏกับคำนามที่เป็นผู้ทรงสภาพและผู้เสริม เช่น เห็น ในประโยค แดงเห็นดำ

๓.๔ คำกริยาแสดงสภาพที่มีหน่วยวัด จะปรากฏกับคำนามที่เป็นผู้ทรงสภาพและหน่วยวัด เช่น ราคา ในประโยค สมุดราคา ๑๐ บาท

๔. คำกริยาแสดงความรู้สึก จำแนกตามคำนามที่ปรากฏร่วมด้วยเป็น ๕ ชนิดคือ

๔.๑ คำกริยาแสดงความรู้สึกที่ไม่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น จะปรากฏกับคำนามที่เป็นผู้ประสบ เช่น ง่วง ในประโยค ค้างง่วง

๔.๒ คำกริยาแสดงความรู้สึกที่เกิดที่อวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่ง จะปรากฏกับคำนามที่เป็นผู้ประสบและสถานที่ เช่น ปวด ในประโยค แดงปวดท้อง

๔.๓ คำกริยาแสดงความรู้สึกที่เกี่ยวข้องกับสิ่งอื่น จะปรากฏกับคำนามที่เป็นผู้ประสบและผู้เสริม เช่น เสียหาย ในประโยค แดงเสียดาเงิน

๔.๔ คำกริยาแสดงความรู้สึกต่อผู้อื่น จะปรากฏกับคำนามที่เป็นผู้ประสบและจุดหมาย เช่น ประารถนา ในประโยค เหน่งปรารถนาความสำเร็จ

๔.๕ คำกริยาแสดงความรู้สึกต่อผู้อื่นและผู้อื่นนั้นเป็นสาเหตุ จะปรากฏกับคำนามที่เป็นผู้ประสบและคำนามที่เป็นจุดหมายซึ่งเป็นสาเหตุในขณะเดียวกัน เช่น โกรธ ในประโยค เหน่งโกรธหน่ง

๕. คำนามกับคำกริยาที่ปรากฏร่วมกันในประโยค มีความสัมพันธ์กันทางอรรถศาสตร์ เป็นแบบต่างๆ ๑๖ แบบคือ ผู้ทำ ผู้ทรงสภาพ ผู้ประสบ ผู้ถูก ผล จุดหมาย สถานที่ ผู้ร่วม หน่วยวัด ผู้เสริม สาเหตุ เวลา แหล่งเดิม เครื่องมือ ลักษณะ ผู้รับประโยชน์

ความสัมพันธ์ดังกล่าวจำนวน ๑๐ แบบคือ ผู้ทำ ผู้ทรงสภาพ ผู้ประสบ ผู้ถูก ผล จุดหมาย สถานที่ ผู้ร่วม หน่วยวัด และผู้เสริม จำเป็นต้องปรากฏในกรณีต่างๆกัน

ส่วนความสัมพันธ์อีก ๖ แบบคือ สาเหตุ เวลา แหล่งเดิม เครื่องมือ ลักษณะ และผู้รับประโยชน์ ไม่จำเป็นต้องปรากฏในประโยคก็ได้

๖. คำเชื่อมมีบทบาทในการช่วยแสดงความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์ระหว่างคำนามกับคำกริยาได้ดังนี้

๖.๑ คำเชื่อมช่วยแสดงความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์ต่างๆกัน ได้ ๑๑ แบบ

๖.๒ คำเชื่อมจำเป็นต้องใช้ช่วยแสดงความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์ระหว่างคำนามกับคำกริยาบางลักษณะ

ความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์ระหว่างคำนามกับคำกริยา จำนวน ๒ แบบ จำเป็นต้องใช้คำเชื่อมช่วยแสดงเสมอคือ

๖.๒.๑ ผู้รับประโยชน์ ได้แก่ คำเชื่อม เฉพาะ เพื่อ เพื่อ สำหรับ ให้ เช่น ประโยค น้อยเก็บหนังสือไว้สำหรับน้อง

๖.๒.๒ ลักษณะ ได้แก่ คำเชื่อม ด้วย โดย เช่นประโยค จำเลยฆ่าคนโดยเจตนา

ความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์ระหว่างคำนามกับคำกริยา จำนวน ๘ แบบ จำเป็นต้องใช้คำเชื่อมช่วยแสดงในบางกรณี

๖.๒.๓ ผู้ทำ ได้แก่ คำเชื่อม โดย เช่นประโยค เพลงนี้แต่งโดยคีตกวีชาวออสเตรเลีย

๖.๒.๔ ผู้ร่วม ได้แก่ คำเชื่อม กับ เช่นประโยค พ่อไปกับลูก

๖.๒.๕ เครื่องมือ ได้แก่ คำเชื่อม กับ ด้วย โดย เช่นประโยค เขากินข้าวกับมือ

๖.๒.๖ จุดหมาย ได้แก่ คำเชื่อม กับ แก่ จนถึง แค่ ต่อ ถึง ยัง สู ใ้ เช่นประโยค เขาตีต่อนั้น

๖.๒.๗ แหล่งเดิม ได้แก่ คำเชื่อม จาก ตั้งแต่ เช่นประโยค น่องร้องให้ตั้งแต่บ้าน

๖.๒.๘ สาเหตุ ได้แก่ คำเชื่อม ด้วย เพราะ เช่นประโยค ผู้จัดการบริษัทล้มละลายด้วยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์

๖.๒.๙ สถานที่ ได้แก่ คำเชื่อม กลาง กับ กึ่งกลาง ใกล้ ใกล้ ข้าง ชิด ณ ตรงตาม ได้ ท่ามกลาง ที่ นอก ใน บน ภายใต้ ภายนอก ภายใน รอบ ระหว่าง ริม หน้า หลัง เหนือ เช่นประโยค หมานอนใต้เตียง

๖.๒.๑๐ เวลา ได้แก่ คำเชื่อม กระทั่ง ก่อน ใกล้ จน แต่ ตั้งแต่ ใน ภายหลัง เมื่อระหว่าง เช่นประโยค น้อยตื่นตั้งแต่ตีสี่

ความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์ระหว่างคำนามกับคำกริยา จำนวน ๑ แบบ ที่อาจใช้คำเชื่อมช่วยหรือไม่ก็ได้

๖.๒.๑๑ ผู้เสริม ได้แก่ กับ ใน เช่นประโยค นิดเชี่ยวชาญในการประพันธ์

๖.๓ คำเชื่อมช่วยระบุนความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์ระหว่างคำนามกับคำกริยาให้แน่ชัด

จินดา เสงสมบูรณ์

จินดา เสงสมบูรณ์ เสนอวิทยานิพนธ์เรื่อง “คำกริยาบอกการเคลื่อนที่ในภาษาไทย” มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาคำกริยาบอกการเคลื่อนที่ในภาษาไทยว่าจำแนกเป็นประเภทย่อยๆ ได้กี่ประเภท โดยพิจารณาจากการปรากฏกับคำอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งพิจารณาว่า คำนามที่ปรากฏกับคำกริยาบอกการเคลื่อนที่เป็นคำนามการกใดได้บ้าง คำกริยาบอกการเคลื่อนที่ที่ต้องปรากฏกับคำนามการกใด และอาจปรากฏกับการกใด

จินดา เสงสมบูรณ์ สรุปผลการวิจัยว่า การกที่เกี่ยวข้องกับคำกริยาบอกการเคลื่อนที่มี ๒ ประเภทคือ

๑. การกที่ไม่บอกสถานที่ มี ๕ การก ได้แก่ ผู้กระทำ (ก) ผู้ทรง-รับ (ท) ผู้มีส่วนร่วม (ส) เครื่องมือ (ค) ปริมาณ (ป)

๒. การกบอกสถานที่ มี ๔ การก ได้แก่ แหล่งเดิม (ล) จุดหมาย (ม) จุดผ่าน (ผ) บริเวณ (บ)

คำกริยาบอกการเคลื่อนที่จำแนกออกเป็นประเภทย่อยโดยพิจารณาจากการปรากฏกับคำชนิดอื่นได้ ๓๔ ประเภท กล่าวคือ คำกริยาบอกการเคลื่อนที่ที่ต้องปรากฏกับคำนามการกผู้กระทำ และการกผู้ทรง-รับการกใดการกหนึ่ง หรือทั้งสองการกก็ได้ คำกริยาบอกการเคลื่อนที่บางคำอาจปรากฏกับการกอื่นอีกคือ แหล่งเดิม จุดหมาย จุดผ่าน บริเวณ ผู้มีส่วนร่วม เครื่องมือ และปริมาณ นอกจากนี้คำกริยาบอกการเคลื่อนที่บางคำต้องปรากฏกับคำกริยาอื่น ซึ่งมักจะเป็นคำกริยาบอกทิศทางเสมอ คำกริยาบอกการเคลื่อนที่คำหนึ่งต้องปรากฏกับคำกริยาบอกทิศทางและคำวิเศษณ์เสมอ แต่คำกริยาบอกการเคลื่อนที่ส่วนใหญ่ไม่จำเป็นต้องปรากฏกับคำกริยาอื่น

นอกจากสรุปผลการวิจัยแล้ว จินดา เสงสมบูรณ์ ยังได้อภิปรายผลการศึกษาไว้ดังนี้

๑. ความสัมพันธ์ของคำกริยาบอกการเคลื่อนที่กับคำนามการกต่างๆ

จากการศึกษาการปรากฏร่วมกันของคำกริยาบอกการเคลื่อนที่ในภาษาไทยกับคำชนิดอื่น โดยเฉพาะคำนามการกต่างๆ พบว่าคำกริยาบอกการเคลื่อนที่ในภาษาไทยจะปรากฏในประโยคได้ ๒ ลักษณะใหญ่ๆคือ

-ปรากฏในประโยคได้โดยไม่จำเป็นต้องปรากฏกับคำกริยาอื่น

-ปรากฏในประโยคได้โดยต้องปรากฏกับคำกริยาอื่น

ในกรณีที่คำกริยาบอกการเคลื่อนที่ปรากฏในประโยคเพียงคำเดียว ไม่มีคำกริยาอื่นปรากฏร่วมด้วย คำนามการกต่างๆที่ปรากฏกับคำกริยาบอกการเคลื่อนที่จะมีความสัมพันธ์กับคำกริยาบอกการเคลื่อนที่โดยตรง

แต่ในกรณีที่คำกริยาบอกการเคลื่อนที่เป็นกริยาหลักในประโยค และมีคำกริยาบอกการเคลื่อนที่คำอื่น หรือคำกริยาชนิดอื่นเป็นกริยาขยาย คำนามการกต่างๆที่ปรากฏในตำแหน่งหลังคำกริยาขยายจะมีความสัมพันธ์โดยตรงกับคำกริยาขยายนั้นๆ

๒. จำนวนของคำนามการกต่างๆในประโยคที่มีคำกริยาบอกการเคลื่อนที่

คำกริยาบอกการเคลื่อนที่ที่ไม่จำเป็นต้องมีคำกริยาอื่นขยาย จะปรากฏในประโยคที่มีคำนามอย่างน้อยที่สุด ๑ คำ ๑ การก คำนามนั้นอาจจะเป็นการกผู้กระทำ หรือการกผู้ทรง-รับก็ได้ และปรากฏในประโยคที่มีคำนามอย่างมากที่สุด ๔ คำ ๖ การก ซึ่งคำนามที่หนึ่งจะเป็นทั้งการกผู้กระทำและการกจุดหมาย คำที่สองเป็นการกผู้ทรง-รับ คำที่สามเป็นการกแหล่งเดิม และคำที่สี่เป็นการกเครื่องมือและปริมาณ ดังตัวอย่างประโยคที่มีคำกริยาบอกการเคลื่อนที่และคำนามการกต่างๆต่อไปนี้

ประโยคที่มีคำนาม ๑ การก

น้อง เดิน ___ ก

ประโยคที่มีคำนาม ๒ การก

เขา ผละ จากฉัน ___ ก + ล

ประโยคที่มีคำนาม ๓ การก

แม่ กรอก ยา (น้อง) ___ ก + ท(ม)

ประโยคที่มีคำนาม ๔ การก

นักเรียน คีน หนังสือ (ครู) ___ ก/ล + ท(ม)

ประโยคที่มีคำนาม ๕ การก

เขา ขาย รถ (เพื่อน) (๕๐,๐๐๐ บาท) ___ ก/ล + ท(ม)(ป)

ประโยคที่มีคำนาม ๖ การก

เขา ชื้อ โทรศัพท์ (เพื่อน) (๓๐,๐๐๐ บาท) ___ ก/ม + ท(ล)(ป/ค)

คำกริยาบอกการเคลื่อนที่ที่ต้องมีคำกริยาอื่นขยายจะปรากฏในประโยคที่มีคำนามอย่างน้อยที่สุด ๑ คำ ๑ การก คำนามนี้อาจเป็นการกผู้กระทำหรือผู้ทรง-รับก็ได้ และปรากฏในประโยคที่มีคำนามอย่างมากที่สุด ๓ คำ ๔ การก ซึ่งคำนามคำที่หนึ่งจะเป็นการกผู้กระทำและการกจุดหมาย คำที่สองเป็นการกผู้ทรง-รับ คำที่สามเป็นการกแหล่งเดิม ดังตัวอย่างประโยคที่มีคำกริยาบอกการเคลื่อนที่และคำนามการกต่างๆต่อไปนี้

ประโยคที่มีคำนาม ๑ การก

เขา กระถก* เข้าไป	___ ก + กริ
ลูกบอล กลิ้ง ไป	___ ท + กริ
ประโยคที่มีค่านาม ๒ การก	
เขา กลิ้ง ด้ว ออกมา	___ ก + ท + กริ
เขา ถา เข้าหา (ฉัน)	___ ก + กริ(ม)
ประโยคที่มีค่านาม ๓ การก	
พ่อ ปลด ภาพ ออก (จากผนัง)	___ ก + ท + กริ(ล)
ประโยคที่มีค่านาม ๔ การก	
เขา ฉวย หนังสือ ไป (จากมือฉัน)	___ ก/ม + ท + กริ(ล)

Brahmachari Surendra Kumar

Brahmachari เสนอผลงานชื่อ “Sanskrit Syntax and The Grammar of Case” โดยใช้ทฤษฎีไวยากรณ์การกของ Fillmore ฉบับปีค.ศ. ๑๙๖๘ เป็นตัวแบบหลักในการวิเคราะห์และบรรยายภาษาสันสกฤต ทั้งนี้การที่ Brahmachari นำเอาทฤษฎีไวยากรณ์การกมาวิเคราะห์และบรรยายภาษาสันสกฤตนี้ มิได้เป็นไปเพื่อหักล้างหรือเปรียบเทียบกับสิ่งที่ทฤษฎีไวยากรณ์ดั้งเดิมได้ “ตรา” เอาไว้ หากแต่เป็นไปเพื่อทดลองใช้ทฤษฎีทางภาษาศาสตร์มาวิเคราะห์และบรรยายภาษาสันสกฤตซึ่งจัดเป็นภาษาที่มีรูปแบบการใช้วิภक्तिค่อนข้างสมบูรณ์ภาษาหนึ่ง นอกจากนี้ยังถือเป็นการพิสูจน์ความเป็นสากลของทฤษฎีไวยากรณ์การกอีกโสดด้วย

Brahmachari บรรยายโครงสร้างประโยคที่ประกอบด้วยการกต่างๆ ดังต่อไปนี้ ผู้ทำ (Agentive) ผู้รับสภาพ (Dative) ผู้รับ (Receptive) ผู้ถูกกระทำ (Objective) ผลลัพธ์ (Factitive) เครื่องมือ (Instrumental) สถานที่ (Locative) จุดเริ่มต้น (Source) จุดหมาย (Goal) ขอบเขต (Extent) วิธีทาง (Path) ไปตามลำดับ พร้อมทั้งชี้ให้เห็นแนวทางการวิเคราะห์เพื่อจำแนกการกต่างๆ ออกจากกัน เช่น การจำแนกการก A และ D ออกจากการก R กล่าวคือในขณะที่การก A และ D อาจเกิดขึ้นตามลำพังร่วมกับคำกริยาได้ แต่การก R จำเป็นต้องมีการก A/D ปรากฏร่วมด้วย นอกจากตัวมันเอง ดังนั้นประโยค ๑ และ ๒ เป็นประโยคที่ยอมรับได้ แต่ประโยค ๓ และ ๔ เป็นประโยคที่ไม่ยอมรับ

๑. guruḥ daṇḍena chātram tādayati

A I R

ครู ด้วไม้เรียว นักเรียน ตี

(ครูตีนักเรียนด้วไม้เรียว)

* กระถก ก. ถดถอย, กระเถิบ, ขยับ. (ราชบัณฑิตยสถาน ๒๕๔๖: ๓๕)

๒.mātā putraṃ cintayati

D R

แม่ ลูก กังวลใจ

(แม่เป็นห่วงลูก)

๓.* daṇḍaḥ chātraṃ tāḍayati

I R

ไม้เรียว นักเรียน ตี

๔.* dharmāḥ putraṃ cintayati

O R

ธรรมะ ลูก กังวลใจ

หลังจากบรรยายโครงสร้างประโยคที่ประกอบด้วยกรกต่างๆ แล้ว Brahmachari ได้วิเคราะห์และบรรยายโครงสร้างประโยคแบบ NP-asti-NP หรือประโยคที่ใช้วิภัตกรรมกริยาเพื่อสำรวจว่ามีกรกใดบ้างที่สามารถเกิดขึ้นได้ในโครงสร้างแบบนี้ หลังจากนั้นจึงอภิปรายเกี่ยวกับโครงสร้างสัมพันธะ (Genitive Structure) ต่อไปถึงที่มาของรูปที่หลากหลายในระดับผิวของคำนามแสดงสัมพันธะ

Brahmachari กล่าวสรุปไว้ในตอนท้ายว่า

๑. ทฤษฎีไวยากรณ์การกของ Fillmore มีความเป็นสากล

๒. การกทั้งหลายดังที่กล่าวแล้วข้างต้น จำแนกออกจากกันได้ตามเกณฑ์ทางวากยสัมพันธ์ตลอดจนเกณฑ์ทางอรรถศาสตร์ อย่างไรก็ตาม ความแตกต่างระหว่างกรก A และ D สามารถพิจารณาได้จากเกณฑ์ทางวากยสัมพันธ์เท่านั้น

๓. การนิยามกรก O ด้วยเหตุผลทางอรรถศาสตร์ยังคงมีปัญหาและหาข้อยุติยังไม่ได้

๔. มีโครงสร้างบางอย่างที่มีพฤติกรรมทางวากยสัมพันธ์ของการกไม่สอดคล้องกัน ความไม่สอดคล้องกันนี้อาจอธิบายได้ด้วยการณลักษณะบางอย่างที่ปรากฏในหน่วยคำศัพท์นั่นเอง อย่างไรก็ตาม เขาชี้ให้เห็นว่าเรามีกรกไม่เพียงพอในการบรรยายภาษา

๕. ในบางโครงสร้างมีความแตกต่างกันทางอรรถศาสตร์เกิดขึ้นในระดับผิวของการกเดียวกัน ซึ่งอธิบายได้เหตุผลเดียวคือ เป็นเรื่องการแสดงลักษณะทางหน่วยคำของโครงสร้างเหล่านั้น

๖. ทศนะของทฤษฎีไวยากรณ์การกที่ว่า “รูปการก” หรือ “การกระดัดผิว” เป็นของเฉพาะภาษา และอาจถูกสร้างขึ้นด้วยเครื่องมือทางวากยสัมพันธ์ที่แตกต่างกัน เช่น การใช้วิภัตติ การเติมบุพ/ปรบท การเรียงลำดับคำ เป็นทศนะที่ถูกต้อง

๗. เกณฑ์ที่ทฤษฎีไวยากรณ์การกตั้งขึ้นคือ การกหนึ่งๆ เกิดขึ้นในประโยคความเดียวได้เพียงครั้งเดียว ถูกหักล้างด้วยตัวอย่างในกรณีการก L Pa และ I

๘. ทักษะของทฤษฎีไวยากรณ์การกที่ว่า ความสัมพันธ์แบบประธานกับกรรมเป็นปรากฏการณ์ระดับผิว เป็นทักษะที่ถูกต้อง

๙. ในโครงสร้าง NP-asti-NP การก Es และ T แตกต่างกับการกอื่นเรื่องการกำหนดการก

๑๐. ทฤษฎีไวยากรณ์การกของ Fillmore มีความพอเพียงในการบรรยายภาษาสันสกฤต

บทที่ ๒

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในการศึกษา

งานวิจัยนี้มีทฤษฎีทางภาษาศาสตร์ที่เกี่ยวข้องทั้งสิ้น ๒ ทฤษฎี คือ ทฤษฎีการวิเคราะห์ภาษาเชิงเปรียบเทียบและทฤษฎีไวยากรณ์การก ซึ่งมีรายละเอียดตามลำดับดังต่อไปนี้

๑ ทฤษฎีการวิเคราะห์ภาษาเชิงเปรียบเทียบ

การวิเคราะห์ภาษาเชิงเปรียบเทียบจัดอยู่ในสาขาวิชาภาษาศาสตร์ประยุกต์ (Applied Linguistics) ได้แก่ การนำเอาวิชาภาษาศาสตร์มาประยุกต์ใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอน (อุดม วโรตม์สถิตติ์ ๒๕๔๒: ๗)

บุคคลสำคัญ ๒ ท่านผู้วางรากฐานแนวคิดที่สำคัญต่อการวิเคราะห์ภาษาเชิงเปรียบเทียบ คือ Charles C. Fries และ Robert Lado ซึ่งเป็นศิษย์และผู้ร่วมงานของ Fries ด้วยเหตุที่ Fries เป็นครูผู้สอนภาษาอังกฤษให้แก่นักศึกษาต่างชาติจึงได้ตั้งข้อสังเกตและเสนอความเห็นที่ “วัสดุการสอนจะมีประสิทธิภาพสูงที่สุด ได้นั้นจะต้องอยู่บนรากฐานของการเปรียบเทียบภาษาต่างประเทศที่จะเรียน และภาษาของผู้เรียนอย่างมีระบบและตามระเบียบวิธีวิทยาศาสตร์” (Fries ๑๙๔๕: ๕ อ้างถึงใน ดวงเดือน สุวักดิ์ ๒๕๒๔: ๑๕๗) Lado ได้ยื่นข้อเสนอดังกล่าวนี้ในหนังสือที่มีชื่อเสียงของเขาชื่อ *Linguistics Across Cultures* ว่า “ประเด็นปัญหาต่างๆ อันเป็นผลมาจากการเปรียบเทียบภาษาต่างประเทศกับภาษาแม่จะมีความหมายอย่างยิ่งสำหรับการสอน การทดสอบ การวิจัย และการสร้างความเข้าใจ” (Lado ๑๙๖๔: ๗๒) หลังจากนั้นเป็นต้นมาการศึกษาในแขนงภาษาศาสตร์ประยุกต์เพื่อการสอนก็ได้รับความสนใจและพัฒนามาเป็นทฤษฎีต่างๆ มากมาย อาทิ ทฤษฎีการวิเคราะห์ข้อผิดพลาด ทฤษฎีอันตรกิริยา ทฤษฎีไวยากรณ์เปรียบเทียบฉบับเพิ่มพูน และทฤษฎีไวยากรณ์เปรียบเทียบแนวตั้ง ตามลำดับ (Krzyszowski, in Fisiak, ed. ๑๙๘๑: ๗๑-๗๕)

นักวิเคราะห์ภาษาเชิงเปรียบเทียบเริ่มต้นการศึกษาโดยตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับการเรียนภาษาต่างประเทศของผู้เรียนไว้ต่างๆ นานา ซึ่งประมวลแล้วได้ความว่า ผู้เรียนภาษาต่างประเทศมีแนวโน้มที่จะถ่ายทอดลักษณะต่างๆ ที่มีในภาษาของตนไม่ว่าในด้านรูปหรือด้านความหมายไปสู่ภาษาต่างประเทศ (Lado ๑๙๖๔: ๒, ๕๘; James ๑๙๘๐: ๕, ๑๔) และหากผู้เรียนมีแนวโน้มที่จะถ่ายทอดลักษณะที่มีในภาษาตนไปสู่ภาษาที่ตนเรียนจริง เท่ากับว่าผู้เรียนสร้างกระบวนการเปรียบเทียบสิ่งที่มีในระหว่างภาษาแม่กับภาษาต่างประเทศเองอย่างเป็นปกติวิสัย (Selinker ๑๙๕๒: ๑๖๗, ๒๒๗) ทั้งนี้ในกระบวนการเปรียบเทียบ หากผู้เรียนพบรูปแบบทางด้านไวยากรณ์ในภาษาต่างประเทศที่เหมือนกับรูปแบบที่มีในภาษาแม่ก็จะง่ายต่อการเรียน เพราะผู้เรียนสามารถถ่ายทอดรูปแบบดังกล่าวได้โดยตรง แต่หากผู้เรียนพบว่ารูปแบบทางด้านไวยากรณ์ใน

ภาษาต่างประเทศแตกต่างกับรูปแบบที่มีในภาษาแม่โดยสิ้นเชิง ก็จะยากต่อการเรียน เพราะผู้เรียนไม่สามารถถ่ายทอดรูปแบบใดๆ ที่ตนมีได้เลย* (Lado ๑๙๖๔: ๒, ๕๕) ดังนั้นความแตกต่างระหว่างภาษา** จึงส่งผลต่อการเรียนรู้ภาษาเช่นกัน กล่าวคือ ความแตกต่างระหว่างภาษายังมีมากเท่าใด ความยากในการเรียนรู้ภาษาก็จะยิ่งมีเพิ่มขึ้นเท่านั้น (Lee ๑๙๖๘: ๑๖๘ อ้างถึงใน นิตยา วัลย์โรจนวงศ์ ๒๕๒๖: ๓๕)

แม้ว่าเราจะไม่สามารถทำให้ภาษาที่แตกต่างกันเหมือนกันได้ก็ตาม แต่การทำความเข้าใจเกี่ยวกับความแตกต่างและความคล้ายคลึงกันระหว่างภาษาสองภาษาก็สามารถนำมาใช้ในการเตรียมการสอนเพื่อขจัดปัญหาอันอาจเกิดขึ้นในการเรียนได้ และวิธีการที่ก่อให้เกิดการทำ ความเข้าใจเกี่ยวกับความแตกต่างและความคล้ายคลึงกันระหว่างภาษาสองภาษาได้อย่างตรงตามวัตถุประสงค์คือการวิเคราะห์ภาษาเชิงเปรียบเทียบ

๑.๑ คำจำกัดความของการวิเคราะห์ภาษาเชิงเปรียบเทียบ

นักภาษาศาสตร์หลายท่านได้ให้คำจำกัดความของการวิเคราะห์ภาษาเชิงเปรียบเทียบไว้ดังต่อไปนี้

ควงเดือน สุวัตถิ (๒๕๒๔: ๑๕๖) ให้คำจำกัดความของการวิเคราะห์ภาษาเชิงเปรียบเทียบไว้ว่า “เป็นการเปรียบเทียบภาษาสองภาษาอย่างมีระบบ เพื่อประมวลความแตกต่างระหว่างภาษาเหล่านั้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำผลการวิเคราะห์มาใช้ประโยชน์ในการสอน (pedagogical purposes) ภาษา ในการเปรียบเทียบภาษานั้นจะกระทำได้เต็มที่ทั้งภาษาหรือเปรียบเทียบแต่เฉพาะเพียงส่วนหนึ่งส่วนใดก็ได้ เช่น เฉพาะระบบเสียง ระบบไวยากรณ์ ระบบคำศัพท์หรือวัฒนธรรมซึ่งมีความสัมพันธ์อยู่กับภาษา หรือแม้แต่การเปรียบเทียบเฉพาะเรื่อง เช่น ประโยคคำถามหรือนามวลีที่มีส่วนขยายต่างๆ ก็กระทำได้ การเปรียบเทียบดังกล่าวมีความสำคัญไม่น้อยในอันที่จะช่วยให้การสอนมีประสิทธิภาพ”

อุดม วโรตม์สถิต (๒๕๔๒: ๗) ให้คำจำกัดความของการวิเคราะห์ภาษาเชิงเปรียบเทียบไว้ว่า “คือการเอาภาษาของนักเรียน และภาษาที่นักเรียนจะเรียนมาเทียบกันว่า เสียงในภาษาใหม่ที่นักเรียนจะเรียนนั้นมีเสียงใดบ้างที่ไม่ปรากฏในภาษาของนักเรียน จะทำให้ผู้สอนสามารถ

* คูเลย์และเบอร์ต (๑๙๖๔: ๕๗ อ้างถึงใน นิตยา วัลย์โรจนวงศ์ ๒๕๒๖: ๓๕-๔๐) เปรียบเทียบการเรียนรู้ภาษาในกรณีเดียวกันนี้กับการสร้างนิสัย คือ ถ้านิสัยเดิมซึ่งหมายถึงความรู้ในภาษาแม่มีลักษณะคล้ายคลึงกับนิสัยใหม่ (หมายถึงความรู้ในภาษาต่างประเทศ) ที่ต้องการจะสร้าง การสร้างนิสัยใหม่ก็จะเป็นเรื่องง่ายและทำได้เร็วขึ้น ตรงกันข้าม ถ้านิสัยเดิมแตกต่างกับนิสัยใหม่ การเรียนรู้ดังกล่าวก็จะยากและใช้เวลานาน

** Lado(๑๙๖๔: ๕๕-๖๐) ได้กล่าวถึงความแตกต่างระหว่างภาษาไว้ว่า “ความแตกต่างระหว่างภาษาที่มีรูปแบบทางด้านไวยากรณ์เหมือนกันจะมีไม่มาก เช่น ในกลุ่มภาษาที่มีรูปแบบคำติดต่อ หรือรูปแบบเติมวิภक्तिปัจจัย หรือรูปแบบคำโคดแบบเดียวกัน และความแตกต่างระหว่างภาษาจะมีมากขึ้น หากภาษาทั้งสองมีรูปแบบทางด้านไวยากรณ์แตกต่างกัน เช่น ภาษาหนึ่งมีรูปแบบคำโคด แต่อีกภาษาหนึ่งมีรูปแบบเติมวิภक्तिปัจจัย เป็นต้น”

ทำนายได้ว่าเสียงเหล่านั้นจะต้องเป็นปัญหาสำหรับนักเรียนแน่ การวิเคราะห์เทียบนี้ควรจะได้ทำทั้งที่เกี่ยวกับคำ ไวยากรณ์และศัพท์ด้วย ถ้ายิ่งได้ทำการวิเคราะห์เทียบวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับภาษาด้วยก็จะยิ่งดีขึ้น วิชานี้นับว่าเป็นประโยชน์มากแก่ครูผู้สอนภาษา”

S. Dardjowdjoj (๑๙๗๔: ๔๗ อ้างถึงใน อัจฉรา เฟ่งพานิช ๒๕๔๕: ๑๗) ให้คำจำกัดความของการวิเคราะห์ภาษาเชิงเปรียบเทียบไว้ว่าเป็น “ภาษาศาสตร์แขนงหนึ่งซึ่งมีจุดประสงค์เพื่อเปรียบเทียบภาษาสองภาษาเพื่อให้รู้ว่าภาษาสองภาษา มีความแตกต่างและความคล้ายคลึงกันอย่างไร พร้อมทั้งนำผลการเปรียบเทียบนั้นมาคาดคะเนว่าเมื่อไรผู้เรียนจะพูดผิดหรือเขียนผิด”

จากคำจำกัดความที่นักภาษาศาสตร์ได้ให้ไว้ข้างต้นนี้ สรุปได้ว่า การวิเคราะห์ภาษาเชิงเปรียบเทียบคือ การนำภาษาสองภาษา (ซึ่งมักจะเป็นภาษาแม่ของผู้เรียนกับภาษาต่างประเทศที่ผู้เรียนเรียนอยู่) มาเปรียบเทียบอย่างเป็นระบบ เพื่อประมวลความแตกต่างและความคล้ายคลึงกันระหว่างภาษาทั้งสอง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำผลการวิเคราะห์มาใช้ประโยชน์ในการสอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสามารถคาดคะเนได้ว่าสิ่งใดจะเป็นปัญหาในการเรียนของผู้เรียน ทั้งนี้การวิเคราะห์ภาษาเชิงเปรียบเทียบสามารถกระทำได้ทั้งภาษาหรือกระทำเฉพาะส่วนใดส่วนหนึ่งของภาษาก็ย่อมได้

๑.๒ เป้าหมายของการวิเคราะห์ภาษาเชิงเปรียบเทียบ

การวิเคราะห์ภาษาเชิงเปรียบเทียบมีลักษณะที่ต้องอาศัยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์อยู่พอสมควร ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องกำหนดทิศทางหรือเป้าหมายของการศึกษาไว้ให้แน่นอนเช่นกัน

เป้าหมายของการวิเคราะห์ภาษาเชิงเปรียบเทียบตามที่ Selinker (๑๙๘๒: ๑๔๕) อ้างถึงแนวคิดของ Van Buren คือ เพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้เกี่ยวกับความแตกต่างและความคล้ายคลึงกันระหว่างภาษาที่นำมาเปรียบเทียบ และเพื่อสำรวจชนิดของทฤษฎีทางภาษาที่สามารถนำมาใช้ในการวิเคราะห์ภาษาเชิงเปรียบเทียบได้อย่างมีประสิทธิภาพที่สุด

๑.๓ สมมุติฐานของการวิเคราะห์ภาษาเชิงเปรียบเทียบ

James (๑๙๘๐: ๓) วางสมมุติฐานของการวิเคราะห์ภาษาเชิงเปรียบเทียบไว้ว่า “ภาษาทั้งหลายสามารถนำมาเปรียบเทียบกันได้” ส่วน Di Pietro (๑๙๗๖: ๓, ๔) ได้ให้สมมุติฐานของการวิเคราะห์ภาษาเชิงเปรียบเทียบอันเป็นเสมือนการให้เหตุผลต่อเนื่องจากสมมุติฐานของ James ที่ว่า เพราะเหตุใดภาษาทั้งหลายจึงสามารถนำมาเปรียบเทียบกันได้ดังนี้คือ “ภาษาทั้งหลายของมนุษย์มีลักษณะสำคัญๆ หลายประการที่มีความเป็นสากลมากพอสำหรับนำมาทำการวิเคราะห์ภาษาเชิงเปรียบเทียบ” ทั้งนี้ลักษณะสากลในระหว่างภาษาที่นำมาเปรียบเทียบกันนั้น มิได้หมายความว่า จะต้องเป็นลักษณะที่เหมือนกันทุกประการ แต่มีความคล้ายคลึงร่วมกันบางประการก็เพียงพอแล้ว (James ๑๙๘๐: ๑๖๘, ๑๖๙)

รวมความแล้วสมมุติฐานของการวิเคราะห์ภาษาเชิงเปรียบเทียบคือ ภาษาทั้งหลายในโลกนี้มีลักษณะร่วมกันมากเพียงพอสำหรับนำมาเปรียบเทียบกันได้

๑.๔ วิธีการวิเคราะห์ภาษาเชิงเปรียบเทียบ

นักภาษาศาสตร์หลายท่านที่ทำงานอยู่ในแวดวงการศึกษาวิเคราะห์ภาษาเชิงเปรียบเทียบได้กล่าวถึงวิธีการหรือขั้นตอนในการวิเคราะห์ภาษาเชิงเปรียบเทียบไว้ดังนี้

ดวงเดือน สุวัตถิ (๒๕๒๔: ๑๘๒-๑๘๕) วางแนวทางการวิเคราะห์ภาษาเชิงเปรียบเทียบไว้ ๓ ขั้นตอนคือ

๑. พรรณนาโครงสร้างของภาษาที่เกี่ยวข้องให้ดีที่สุด การพรรณนาภาษาทั้งสองควรรวมเอาเรื่อง รูป ความหมาย ตลอดจนเกณฑ์การใช้โครงสร้างนั้นๆ ไว้ด้วย
๒. สรุปโครงสร้างทั้งหมดของทั้งสองภาษาให้เป็นรูปแบบที่รัดกุม
๓. เปรียบเทียบโครงสร้างของทั้งสองภาษาในลักษณะรูปแบบต่อรูปแบบ

นิตยา วยโรจนวงศ์ (๒๕๒๖: ๔๐-๔๑) ได้แสดงการแบ่งขั้นตอนการวิเคราะห์ภาษาเชิงเปรียบเทียบตามที่วิทแมนกล่าวไว้ ดังนี้

ขั้นแรก ต้องมีคำอธิบายภาษาที่ต้องการจะเปรียบเทียบ การอธิบายดังกล่าวจะต้องมีแบบแผนและใช้รูปแบบที่คล้ายกัน การอธิบายนั้นอาจกระทำโดยครูหรือนักภาษาศาสตร์ก็ได้

ขั้นที่สอง เป็นการเลือกเรื่องที่จะทำการเปรียบเทียบ ซึ่งวิทแมนเห็นว่าควรจะเปรียบเทียบลักษณะต่างๆ ของภาษาให้ครบทุกลักษณะนั้นเป็นสิ่งที่ไม้อาจจะทำได้

ขั้นที่สาม เป็นการหาเทียบคำอธิบายที่ได้เลือกมาแล้วจากข้อสอง

ขั้นสุดท้าย เป็นการคาดคะเนลักษณะที่จะก่อให้เกิดปัญหากับผู้เรียน โดยอาศัยผลจากการหาเทียบ ถ้าผลจากการหาเทียบพบว่าลักษณะใดของภาษาแม่กับภาษาที่ต้องการเรียนต่างกัน ก็คาดว่าลักษณะดังกล่าวจะก่อให้เกิดปัญหาในการเรียน ในทางตรงกันข้าม ถ้าลักษณะใดของภาษาทั้งสองคล้ายกันหรือเหมือนกันก็จะไม่ก่อให้เกิดปัญหากับผู้เรียน

Corder (๑๙๖๕: ๒๓๖) เสนอว่าเงื่อนไขของการวิเคราะห์ภาษาเชิงเปรียบเทียบก็คือแบบไวยากรณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ภาษาทั้งสองภาษาจะต้องเป็นแบบไวยากรณ์แบบเดียวกัน

James (๑๙๘๐: ๓๐, ๓๕, ๖๓) แบ่งขั้นตอนในการวิเคราะห์ภาษาเชิงเปรียบเทียบไว้ ๒ ขั้นตอนคือ การบรรยาย และการเปรียบเทียบ ตามลำดับ โดยที่ในขั้นตอนแรกคือขั้นบรรยายนั้น ผู้วิเคราะห์จำเป็นต้องบรรยายภาษาแบบคู่ขนาน หมายความว่าภาษาทั้งสองจะต้องได้รับการบรรยายด้วยแบบไวยากรณ์แบบเดียวกัน

สำหรับเหตุผลที่มีความจำเป็นต้องใช้แบบไวยากรณ์แบบเดียวกันในการบรรยายภาษาทั้งสองภาษานั้น Haris (๑๙๖๓: ๓ quoted in James ๑๙๘๐: ๖๔) กล่าวว่า “เนื่องจากความแตกต่างใดก็ตามระหว่างการบรรยายภาษานั้น จะต้องไม่ใช่ความแตกต่างที่เกิดจากวิธีการที่นักภาษาศาสตร์นำมาใช้ แต่เป็นความแตกต่างที่เกิดขึ้นจากข้อมูลภาษาตอบสนองต่อวิธีการเดียวกันที่ใช้ดำเนินการ”

Krzyszowski (in Fisiak, ed. ๑๙๘๑: ๗๒) ให้ความเห็นไว้ว่าเทคนิคสำคัญในการวิเคราะห์ภาษาเชิงเปรียบเทียบนั้นจำเป็นต้องใช้ระบบ โครงสร้าง หรือกฎวิเคราะห์ภาษาที่หนึ่ง (ภาษาแม่) และภาษาที่สอง (ภาษาที่เรียน) เพียงหนึ่งเดียว

Comrie (๑๙๘๕: ๑๓๔) แสดงความเห็นเกี่ยวกับวิธีการวิเคราะห์ภาษาเชิงเปรียบเทียบแต่เพียงสั้นๆ ว่า เราควรกำหนดประเด็นหัวข้อทางไวยากรณ์ให้เท่ากันในการเปรียบเทียบภาษาที่แตกต่างกัน ๒ ภาษา

Selinker (๑๙๘๒: ๗๗) อ้างทฤษฎีของ Ferguson ในเรื่องการเปรียบเทียบโครงสร้างภาษาสองโครงสร้างว่า “นักภาษาศาสตร์ต้องมีกรอบอ้างอิงบางกรอบที่เหมาะสมกับโครงสร้างทั้งสอง ยกตัวอย่าง เราไม่อาจเปรียบเทียบระบบคำนามของภาษาหนึ่งกับระบบคำนามในอีกภาษาหนึ่งโดยปราศจากการกำหนดให้ชัดเจนว่า “คำนาม” ในภาษาทั้งสองที่กล่าวถึงอยู่มีนิยามแตกต่างกันหรือไม่...”

จากข้อความข้างต้นที่นักภาษาศาสตร์ทั้งหลายเสนอแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับวิธีการวิเคราะห์ภาษาเชิงเปรียบเทียบ สามารถสรุปวิธีการวิเคราะห์ภาษาเชิงเปรียบเทียบได้ดังต่อไปนี้

๑. วิเคราะห์และบรรยายภาษาในประเด็นหัวข้อทางไวยากรณ์ที่กำหนดไว้ตรงกันทั้งสองภาษา โดยใช้แบบไวยากรณ์แบบเดียวกันในการบรรยายภาษาทั้งสองเป็นสำคัญ

๒. ทาบเทียบคำบรรยายภาษาทั้งสองภาษาในลักษณะหัวข้อต่อหัวข้อ

๓. คาดคะเนลักษณะที่จะก่อให้เกิดปัญหากับผู้เรียน โดยอาศัยผลจากการทาบเทียบ *

๑.๕ ประโยชน์ของทฤษฎีการวิเคราะห์ภาษาเชิงเปรียบเทียบ

ดวงเดือน สุวดี (๒๕๒๔: ๑๕๕) กล่าวไว้ว่า “การวิเคราะห์ภาษาเชิงเปรียบเทียบจึงมีประโยชน์ในแง่ที่ว่าช่วยให้ครูผู้สอนสามารถคาดการณ์ล่วงหน้าถึงความยากลำบากตรงจุดต่างๆ ของภาษาที่จะเรียน และสามารถจะให้คำอธิบายได้ว่าอะไรเป็นสาเหตุของปัญหาในการเรียนเรื่องนั้นๆ เช่น ในเรื่องรูปกิริยา หรือรูปแบบกิริยา หรือโครงสร้างกิริยา และตรวจแก้ปัญหาคำเรียนการสอนเรื่องนั้นๆ อย่างไร”

Di Pietro (๑๙๗๖: ๒๑) กล่าวถึงประโยชน์ของการวิเคราะห์ภาษาเชิงเปรียบเทียบไว้พอสังเขปว่า “การวิเคราะห์สามมิติของภาษาของภาษาสองภาษาอย่างเป็นระบบคือมีที่มาและเป้าหมายชัดเจน จะเป็นพื้นฐานสำหรับการวิเคราะห์ข้อผิดพลาดที่อาจจะเกิดขึ้น”

* ขั้นตอนี่สามนี้ James (๑๙๘๐: ๑๔๒) และ Selinker (๑๙๘๒: ๑๔) กล่าวตรงกันว่า เป็นภาระหน้าที่ของนักวิเคราะห์ภาษาเชิงเปรียบเทียบที่ทำงานเชิงประยุกต์ ส่วนขั้นตอนแรกและขั้นตอนที่สองนั้นเป็นภาระหน้าที่โดยตรงของนักวิเคราะห์ภาษาเชิงเปรียบเทียบที่ทำงานเชิงทฤษฎี สำหรับวิทยานิพนธ์นี้จะปฏิบัติตามวิธีการวิเคราะห์ภาษาเชิงเปรียบเทียบเฉพาะขั้นตอนที่หนึ่งและขั้นตอนที่สองเท่านั้น

Jackson (in Fisiak, ed. ๑๙๘๑: ๒๐๔) ให้ข้อสรุปเกี่ยวกับการวิเคราะห์ภาษาเชิงเปรียบเทียบไว้ในท้ายบทความของตนว่า “การวิเคราะห์ภาษาเชิงเปรียบเทียบสามารถคาดคะเนส่วนของเนื้อหาที่อาจจะเกิดข้อผิดพลาดขึ้นได้แม้จะไม่อาจจะลงไปยังจุดใดจุดหนึ่งที่ชัดเจน และการวิเคราะห์ภาษาเชิงเปรียบเทียบสามารถให้ข้อมูลการบรรยายข้อผิดพลาดหลายประการอันเกิดจากการแทรกแซงของภาษาแม่”

Thomaneck (in Russ, ed. ๑๙๘๑: ๑๐๕) กล่าวถึงประโยชน์ของการวิเคราะห์ภาษาเชิงเปรียบเทียบไว้ว่า การวิเคราะห์ภาษาเชิงเปรียบเทียบช่วยให้การเรียนรู้และการสอนภาษาที่สองง่ายขึ้น

จากข้อความทั้งหลายที่นักวิเคราะห์ภาษาเชิงเปรียบเทียบหลายท่านแสดงไว้ข้างต้น ผู้วิจัยเห็นว่าสามารถสรุปได้เป็นข้อดีของการวิเคราะห์ภาษาเชิงเปรียบเทียบ ๖ ประการตามที่ อัจฉรา เฟ่งพานิช* (๒๕๔๕: ๑๗-๑๘) ประมวลไว้ดังนี้

๑. ช่วยในการค้นหาความคล้ายคลึงกันของภาษาต่างๆ (Language Universals)

๒. ช่วยในการแปล

๓. ช่วยในการคาดคะเนข้อผิดพลาด (errors) กล่าวคือ ถ้าภาษาสองภาษาแตกต่างกันมากก็จะทำให้เกิดข้อผิดพลาดมาก

* อัจฉรา เฟ่งพานิช (๒๕๔๕ : ๑๘) ยังได้แสดงข้อเสียของการวิเคราะห์ภาษาเชิงเปรียบเทียบไว้ ๗ ประการดังนี้

๑. หน่วยเสียงบางหน่วยเสียงของสองภาษามีความคล้ายคลึงกัน แต่ทว่าไม่เหมือนกันทีเดียว ฉะนั้น ถ้าผู้เรียนละเลยข้อแตกต่างเล็กๆ น้อยๆ ไปก็จะทำให้ออกเสียงผิด

๒. ผลของการวิเคราะห์ภาษาเชิงเปรียบเทียบบางครั้งก็ไม่สามารถที่จะอธิบายสาเหตุของข้อผิดพลาดอื่นๆ ได้

๓. เนื่องจากว่าการนำภาษาสองภาษามาเปรียบเทียบกันเป็นสิ่งค่อนข้างยากและต้องทำอย่างมีระบบ ดังนั้นผลงานด้านนี้จึงยังมีไม่มากพอเท่าที่ผู้สอนภาษาต้องการ

๔. บางตอนของภาษาสองภาษาที่เรานำมาเปรียบเทียบกัน ความแตกต่างที่มีอยู่หาใช่จะทำให้เข้าใจยากหรือเป็นปัญหาเสมอไป

๕. ผู้เรียนอาจจะหลีกเลี่ยงไม่ใช้กระสวนหรือศัพท์ที่ตนไม่รู้เวลาพูดหรือเขียนก็ได้ ซึ่งทำให้ผู้สอนไม่รู้แน่ชัดว่าผู้เรียนมีปัญหาด้านใด

๖. ข้อมูลการเปรียบเทียบสองภาษาจะช่วยให้ช่วยในการสอนเฉพาะนักศึกษาที่พูดภาษาแม่เดียวกันเท่านั้น เช่น การวิเคราะห์ภาษาเชิงเปรียบเทียบระหว่างภาษาไทยและภาษาอังกฤษจะไม่ช่วยเอื้อในการสอนภาษาอังกฤษแก่คนญี่ปุ่น เป็นต้น

๗. นักภาษาศาสตร์ไม่ได้บันทึกรายละเอียดของภาษาแต่ละภาษาอย่างเพียงพอหรือพูดอีกอย่างก็คือ ข้อมูลที่จะนำมาเปรียบเทียบนั้น โดยมากจะเป็น โครงสร้างแบบผิวเผิน (Surface Structure) เท่านั้น

๔. ช่วยบอกครูผู้สอนให้รู้ล่วงหน้าได้ว่าตอนใดของภาษาจะเรียนรู้ได้ยาก ด้วยเหตุนี้การวิเคราะห์ภาษาเชิงเปรียบเทียบจึงมีประโยชน์แก่นักเรียนฝึกหัดครูผู้ต้องการสำเร็จออกไปเป็นครูสอนภาษาอังกฤษ (ในกรณีที่เป็นการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ) มิฉะนั้นผู้สอนก็ต้องไปเสี่ยงเผชิญกับปัญหาเฉพาะหน้าหรือข้อผิดพลาดซึ่งต้องพบต่อไปเวลาสอน

๕. ช่วยในการอธิบายข้อผิดพลาดที่เกิดจากการแปลคำต่อคำหรือข้อผิดพลาดที่เกิดจากการแทรกแซงของภาษาแม่

๖. ช่วยในการพิจารณาเนื้อหาของภาษาที่จะสอนได้ในบางโอกาส

๒ ทฤษฎีไวยากรณ์การก

ทฤษฎีไวยากรณ์การกที่คิดขึ้นเพื่ออธิบายลักษณะไวยากรณ์ในภาษาอังกฤษเป็นทฤษฎีแรกคือ ไวยากรณ์การกของ Fillmore (Fillmorean case grammar) Fillmore ได้เสนอไวยากรณ์การกเป็นครั้งแรกในบทความทางวิชาการเรื่อง The Case for Case ในปี ค.ศ. ๑๙๖๘ (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, ยุพาพรรณ หุ่นจำลอง และ สรัญญา เสวตมาลย์ ๒๕๔๖: ๒๗๘-๒๗๙) และเนื่องจากไวยากรณ์การกเป็นไวยากรณ์ปริวรรตรูปแบบหนึ่ง ดังนั้นแนวคิดพื้นฐานของไวยากรณ์การกจึงยังคงรูปแบบเดิมของไวยากรณ์ปริวรรตเพิ่มพูนไว้ ได้แก่ การกำหนดให้ภาษามีองค์ประกอบที่สำคัญคือ องค์ประกอบทางวากยสัมพันธ์ (Syntactic component) องค์ประกอบนี้เป็นส่วนพื้นฐานในการกำหนดโครงสร้างลึก (Deep structure) ของประโยค และโครงสร้างลึกนั้นจะต้องมีการแปรรูปให้เป็นโครงสร้างผิว (Surface structure) โดยการใชกฎปริวรรต (Transformational rules) โครงสร้างผิวที่ได้นี้จะปรากฏเป็นรูปประโยคหรือวลีที่ใช้ในการสื่อสารโดยตรง (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และคณะ ๒๕๔๖: ๒๘๑) Fillmore มิได้ใช้คำว่ากรกในความหมายที่จำกัดเหมือนกับที่ใช้ในอดีต กล่าวคือ นักไวยากรณ์ในอดีตตั้งแต่สมัยกรีกและโรมันใช้คำว่า กรก เมื่อพูดถึงหน่วยคำซึ่งเมื่อเติมเข้าที่คำนามแล้วทำให้คำนามทำหน้าที่ต่างๆ กันออกไป เช่น ทำหน้าที่ประธาน กรรม เป็นต้น กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือนักไวยากรณ์กรีกและละตินพูดถึงการผันรูปของคำนามเพื่อบอกหน้าที่ทางไวยากรณ์แบบหนึ่ง ด้วยเหตุนี้เมื่อพูดถึงการก โดยปกติเราจะนึกถึงภาษาที่มีการเปลี่ยนแปลงรูปคำเพื่อบอกหน้าที่ทางไวยากรณ์ (Inflecting Language) เช่น ภาษาบาลี ภาษาสันสกฤต ภาษาละติน เป็นต้น ส่วน Fillmore กำหนดให้คำว่า กรก หมายถึงความสัมพันธ์ทางอรรถ-วากยสัมพันธ์ (Semantic-syntactic relation) ระหว่างคำนามและกริยาในประโยค เช่น ในประโยค สมศักดิ์เขียนหนังสือเล่มนี้ มีคำนาม ๒ คำ คือ สมศักดิ์ และ หนังสือ สมศักดิ์ มีความสัมพันธ์กับกริยา เขียน ในฐานะที่เป็นผู้กระทำ หนังสือ มีความสัมพันธ์กับกริยาเขียน ในฐานะที่เป็นผลของการกระทำ ไม่ว่า สมศักดิ์ จะเกิดในประโยคในฐานะประธานของกริยาดังในประโยคข้างต้น หรือเกิดตามหลังคำว่า โดย ดังในประโยค หนังสือเล่มนี้เขียนโดยสมศักดิ์ ความสัมพันธ์ที่มีระหว่าง สมศักดิ์ กับ เขียน ในฐานะผู้กระทำก็ยังคงอยู่อย่างเดิม ในทำนองเดียวกันหนังสือ ซึ่งทำหน้าที่เป็นกรรมในประโยคแรกและเป็นประธานในประโยคหลัง ก็ยังคงความสัมพันธ์กับกริยาในฐานะผลของการกระทำ ความสัมพันธ์อันคงที่ระหว่างคำนามกับกริยาในลักษณะดังกล่าวนี้เองเรียกว่า กรก Fillmore เสนอว่า กรก หรือ ความสัมพันธ์ทางอรรถ-วากยสัมพันธ์ระหว่างคำนามกับกริยานั้นเป็นความสัมพันธ์ที่มีอยู่ในโครงสร้างลึก และเป็น

ความสัมพันธ์ที่มีอยู่ในทุกภาษาทั่วโลก ด้วยเหตุนี้จึงอาจกล่าวได้ว่า ไม่เฉพาะภาษาที่มีการเปลี่ยนแปลงรูปคำ เช่น ภาษาละติน หรือภาษาสันสกฤตเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์แบบการก ภาษาที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงรูปคำ เช่น ภาษาไทย ความสัมพันธ์แบบการกก็มีอยู่ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช, สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ ๒๕๓๖: ๕๐)

๓ ทฤษฎีไวยากรณ์การกในฐานะเป็นตัวแบบกลางในการวิเคราะห์ภาษาเชิงเปรียบเทียบ

ดังที่ได้กล่าวแล้วในข้อ ๒.๑.๔ ถึงความจำเป็นที่จะต้องอาศัยแบบทางไวยากรณ์แบบเดียวกันในการวิเคราะห์ภาษาเชิงเปรียบเทียบระหว่างภาษาสองภาษา ทั้งนี้เพื่อให้ความแตกต่างระหว่างภาษาสองภาษาที่ปรากฏออกมาไม่ได้เกิดจากความแตกต่างในเรื่องวิธีการหรือแบบไวยากรณ์ที่นักภาษาศาสตร์นำมาใช้ แต่เป็นความแตกต่างที่ข้อมูลภาษาตอบสนองต่อวิธีการหนึ่งที่นักภาษาศาสตร์นำมาใช้อย่างแท้จริง

ทฤษฎีไวยากรณ์การกเหมาะสมสำหรับนำมาใช้เป็นตัวแบบกลางในการวิเคราะห์ภาษาเชิงเปรียบเทียบ โดย Di Pietro (๑๙๖๖: ๒๕) นักภาษาศาสตร์ผู้หนึ่งที่นำทฤษฎีไวยากรณ์การกมาใช้เป็นตัวแบบกลางในการวิเคราะห์ภาษาเชิงเปรียบเทียบให้เหตุผลว่า ทฤษฎีไวยากรณ์การกเป็นทฤษฎีหนึ่งที่ตอบคำถามเรื่องความเป็นสากลคือเรื่อง โครงสร้างลึก-โครงสร้างผิว และตอบคำถามเรื่องสามัตถิยะเพิ่มพูนของภาษาได้ดีที่สุด สอดคล้องกับเหตุผลของ Sindhvananda (๑๙๖๐: ๑๕-๒๐) ที่เลือกทฤษฎีไวยากรณ์การกมาใช้เป็นตัวแบบกลางในการวิเคราะห์ภาษาไทยในวิทยานิพนธ์เรื่อง *The Verb in Modern Thai* ดังต่อไปนี้

๑. เชื่อในประสิทธิภาพของแนวคิดอรรถ-วากยสัมพันธ์ซึ่งทฤษฎีไวยากรณ์การกใช้เป็นพื้นฐาน โครงสร้างลึกถูกสร้างขึ้นโดยอาศัยข้อเท็จจริงทางอรรถศาสตร์ และ Fillmore อังอย่างมีเหตุผลว่าลักษณะสามัญของโครงสร้างลึกที่เข้าใจง่ายที่สุดระหว่างภาษาสามารถพบได้ในระดับลึกที่สุดนี้

๒. มีความประหยัดและความเรียบง่ายในการใช้กฎจำนวนไม่มาก ไม่จำเป็นต้องใช้โครงสร้างสาขามากมายในการแสดงความสัมพันธ์ทางวากยสัมพันธ์

๓. เป็นเครื่องมือที่ดีในการจำแนกประเภทของกริยาในภาษา

นอกจากนักภาษาศาสตร์ ๒ ท่านข้างต้นแล้ว นักภาษาศาสตร์อีกท่านหนึ่งคือ James (๑๙๘๐: ๕๘) ก็ได้กล่าวถึงความเหมาะสมในการใช้ทฤษฎีไวยากรณ์การกเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของการวิเคราะห์ภาษาเชิงเปรียบเทียบไว้ ๓ ประการคือ

๑. ทฤษฎีไวยากรณ์การกทำให้เราสามารถเห็นจุดที่โครงสร้างประโยคที่นำมาเปรียบเทียบกันใน ๒ ภาษาแยกออกจากกัน กลายเป็นความแตกต่างกันในโครงสร้างระดับผิว และในทางกลับกันก็สามารถสืบค้นย้อนกลับไปสู่โครงสร้างพื้นฐานที่ปรากฏการกสามัญซึ่งมีเหมือนกันทุกภาษาและเป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้เราสามารถเปรียบเทียบภาษาได้ ความเหมือนกันทางโครงสร้างการกนี้ชื่อว่า *Tertium comparationis*

๒. ทฤษฎีไวยากรณ์การกมีการปริวรรตโครงสร้างประโยคจากโครงสร้างลึกลงมาสู่โครงสร้างผิว ซึ่งกระบวนการในระหว่างที่โครงสร้างลึกลงปริวรรตมาสู่โครงสร้างผิวนี้อีกที่ใช้ในการสืบค้นข้อมูลความแตกต่างหรือความเหมือนในระหว่างภาษา โครงสร้างที่ครอบคลุมกระบวนการระหว่างโครงสร้างลึกลงและโครงสร้างผิวนี้อีกเรียกว่า โครงสร้างระดับกลาง

๓. ทฤษฎีไวยากรณ์การกมีระบบโครงสร้างการระดับลึกลงที่เรียบง่าย ไม่ยุ่งยากซับซ้อนเหมือนดังกรณีการกำหนดโครงสร้างลึกลงทางวากยสัมพันธ์ของทฤษฎีไวยากรณ์ปริวรรตเพิ่มพูน

คำว่า “โครงสร้างระดับกลาง” มีความหมายมากขึ้น เมื่อ Di Pietro (๑๕๗๖: ๒๖-๒๗) ชี้ให้เห็นว่า หากเราใช้แนวคิดเรื่อง โครงสร้างลึกลงและโครงสร้างผิวในการวิเคราะห์ภาษาเชิงเปรียบเทียบต่างของภาษาสองภาษา จะปรากฏชัดเจนว่าส่วนที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่สุดคือ ส่วนที่อยู่ระหว่างโครงสร้างลึกลงที่สุดกับโครงสร้างผิวที่เรียกว่า โครงสร้างระดับกลาง ดังตัวอย่างการเปรียบเทียบต่างโครงสร้างประโยค

It is raining. (ภาษาอังกฤษ) กับ

Llueve. (ภาษาสเปน)

จะเห็นได้ว่ามีความแตกต่างกันในโครงสร้างระดับกลางไม่น้อยกว่า ๒ ประเด็น คือ

๑. การสร้างหน่วยประธานจาก “it” ในภาษาอังกฤษสอดคล้องกับกฎที่ว่าประโยคภาษาอังกฤษต้องการหน่วยที่เป็นประธาน ในขณะที่ในภาษาสเปนไม่มีกฎเดียวกันนี้

๒. ระบบมาลาของภาษาอังกฤษสร้างลักษณะที่เป็นปัจจุบันกาลกำลังเกิดขึ้น ซึ่งแตกต่างกับวิธีการในภาษาสเปน

ต่อไปขอให้เปรียบเทียบ

It is raining. (ภาษาอังกฤษ) กับ

Es regnet. (ภาษาเยอรมัน)

แม้โครงสร้างประโยคทั้งสองข้างต้นนี้จะยังมีความแตกต่างกันอยู่บ้าง แต่ทั้งภาษาเยอรมันและภาษาอังกฤษต่างสร้างหน่วยประธานเหมือนกัน ในกรณีเดียวกันนี้ภาษาสเปนกลับใช้กฎระดับกลางร่วมกันกับภาษาอย่างเช่นภาษาอิตาลีมากกว่าภาษาอังกฤษ

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่าความแตกต่างในโครงสร้างระดับกลางสามารถบ่งบอกระดับความแตกต่างกันของภาษาทั้งหลายได้ กล่าวคือ หากภาษาหนึ่งใช้จำนวนกฎและลำดับการเลือกใช้กฎร่วมกันกับอีกภาษาหนึ่งใน โครงสร้างระดับกลาง ภาษาทั้งสองนั้นจะมีความคล้ายคลึงกัน ในทางกลับกันหากภาษาหนึ่งใช้จำนวนกฎและลำดับการเลือกใช้กฎแตกต่างกันกับอีกภาษาหนึ่งใน โครงสร้างระดับกลาง ภาษาทั้งสองนั้นจะมีความแตกต่างกัน (Corder ๑๕๗๕: ๒๓๘; Di Pietro ๑๕๗๖: ๒๗)

ดังนั้นการนำทฤษฎีไวยากรณ์การกมาใช้เป็นตัวแบบกลางในการวิเคราะห์ภาษาเชิงเปรียบเทียบจึงเท่ากับเป็นการเปรียบเทียบให้เห็นความเหมือนและความแตกต่างของการใช้กฎ

ปริวรรตหรือกฎปรับโครงสร้างในโครงสร้างระดับกลางของภาษาสองภาษานั้นเอง (Corder ๑๙๗๕: ๑๕๕; Krzeszowski, in Fisiak, ed. ๑๙๘๑: ๗๑-๗๒; Selinker ๑๙๕๒: ๗๗-๗๘)

บทที่ ๓

วากยสัมพันธ์ภาษาไทยและภาษาสันสกฤต

กฎโครงสร้างประโยคพื้นฐานตามที่ทฤษฎีไวยากรณ์การกกำหนดขึ้นเป็นการจำลองความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยต่างๆ ในภาษาได้แก่ ประโยคอันประกอบด้วยคำกริยาและการกที่กำกับคำนาม และนามวลีซึ่งจะปรากฏได้กึ่งของการกโดยตรง (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และคณะ ๒๕๔๖: ๓๐๒) การจะสามารถวิเคราะห์วากยสัมพันธ์หรือความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยต่างๆ ในภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพจึงจำเป็นต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับส่วนประกอบและปริบทที่หน่วยต่างๆ เหล่านี้ดำรงอยู่ในภาษา ผู้วิจัยจะบรรยายวากยสัมพันธ์ภาษาไทยและภาษาสันสกฤตโดยแสดงส่วนประกอบและปริบทของหน่วยต่างๆ ตั้งแต่หน่วยระดับล่างคือ นามวลี กระทั่งหน่วยระดับที่สูงขึ้นคือ ประโยค ตามลำดับ

๑ วากยสัมพันธ์ภาษาไทย

๑.๑ ส่วนประกอบนามวลีในภาษาไทย

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ ให้คำนิยามของคำว่า วลี ว่า “กลุ่มคำที่เรียงติดต่อกันเป็นระเบียบและมีกระแสดความเป็นที่หมายรู้กันได้ แต่ยังไม่เป็นประโยคสมบูรณ์” (ราชบัณฑิตยสถาน ๒๕๔๖: ๑๐๕๕) และ “วลีควรถูกเรียกชื่อตามหน่วยที่เป็นส่วนหลัก (head) ของวลี...” (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และคณะ ๒๕๔๖: ๔๓) ดังนั้นนามวลีจึงได้แก่กลุ่มคำที่มีคำนามเป็นหน่วยหลักที่เรียงติดต่อกันเป็นระเบียบและมีกระแสดความเป็นที่หมายรู้กันได้ แต่ยังไม่เป็นประโยคสมบูรณ์

นามวลีในภาษาไทยประกอบด้วยส่วนประกอบดังต่อไปนี้

๑. คำนาม แทนด้วยสัญลักษณ์ N

๒. กริยาแสดงสภาพ แทนด้วยสัญลักษณ์ V*

๓. หน่วยบ่งชี้ แทนด้วยสัญลักษณ์ Pt หน่วยบ่งชี้ยังสามารถแบ่งออกเป็นประเภทย่อยได้ดังต่อไปนี้

* ผู้วิจัยใช้หน่วยกริยาแสดงสภาพ (V) แทนส่วนขยายนามที่แต่เดิมนักไวยากรณ์เรียกกันว่า คำวิเศษณ์ขยายนามหรือคำคุณศัพท์ คล้อยตาม Kanchana Sindhvananda ซึ่งในวิทยานิพนธ์เรื่อง The Verb in Modern Thai ได้พิสูจน์ให้เห็นแล้วว่าคำวิเศษณ์ขยายนามนั้นแท้จริงอยู่ในฐานะคำกริยา (Sindhvananda ๑๙๗๐: ๗๑)

๓.๑ หน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยชี้เฉพาะที่เป็นกลุ่มหน่วยเสียงโทหรือไมก็กลุ่มหน่วยเสียงตรี แทนด้วยสัญลักษณ์ Pt_d

๓.๒ หน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยบอกจำนวน แทนด้วยสัญลักษณ์ Pt_c

๓.๓ หน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยบอกลำดับที่ แทนด้วยสัญลักษณ์ Pt_o

๓.๔ หน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยแสดงความเป็นเจ้าของ แทนด้วยสัญลักษณ์ Pt_p

๔. ลักษณะนาม แทนด้วยสัญลักษณ์ CI

ในบรรดาส่วนประกอบนามวลีดังกล่าวข้างต้นนั้น คำนามจัดเป็นส่วนประกอบหลักของนามวลี ส่วนประกอบอื่นได้แก่ กริยาแสดงสภาพ หน่วยบ่งชี้ประเภทต่างๆ และลักษณะนามเป็นส่วนประกอบที่ได้ชื่อว่าส่วนขยายคำนาม (Modifier) ใช้อักษรย่อว่า Mod ซึ่งอาจปรากฏในนามวลีหรือไมก็ได้ดังกฎโครงสร้างนามวลีต่อไปนี้

นามวลี ⇒ คำนาม (ส่วนขยายคำนาม)

NP ⇒ N (Mod)

ส่วนขยายคำนามประเภทแรกที่สามารถปรากฏร่วมกับคำนามซึ่งเป็นหน่วยหลักของนามวลีได้คือ กริยาแสดงสภาพ ดังตัวอย่างนามวลีต่อไปนี้

๑ ก. ดอกไม้งาม ในประโยค ดอกไม้งามบานสะพรั่งในสวน

ข. ม้าดำ ในประโยค ม้าดำวิ่งเร็ว

ค. เด็กชายผอม ในประโยค เด็กชายผอมเรียนเก่ง

จากตัวอย่าง ๑ ก.-ค. คำว่า ดอกไม้ ม้า และเด็กชาย เป็นคำนาม ส่วนคำว่า งาม ดำ และผอม เป็นกริยาแสดงสภาพ

ส่วนขยายคำนามประเภทต่อไปที่สามารถปรากฏร่วมกับคำนามได้คือ หน่วยบ่งชี้ (Pointers) ซึ่งหน่วยบ่งชี้ยังสามารถแบ่งออกเป็นประเภทย่อยได้อีกดังที่กล่าวแล้วข้างต้น หน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยชี้เฉพาะในภาษาไทยแสดงด้วยคำ ๓ คู่ต่อไปนี้

นี้ – นี้ / นั่น – นั่น / โน่น - โน่น *

ตัวอย่างนามวลีที่ประกอบด้วยคำนามและหน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยชี้เฉพาะ

* พระยาอุปทิศศิลปสาร (แนวทฤษฎีไวยากรณ์ดั้งเดิม) จัดให้คำว่า นี้ นั่น โน่น อยู่ในจำพวกนิยมสรรพนาม และจัดให้คำว่า นี้ นั่น โน่น อยู่ในจำพวกนิยมวิเศษณ์ พร้อมทั้งให้ข้อสังเกตว่าคำว่า นี้ นั่น โน่น กับคำว่า นี้ นั่น โน่น มีลักษณะคล้ายคลึงกัน การจะแบ่งประเภทให้ชัดเจนลงไปนั้นให้ยึดหน้าที่เป็นหลัก ถ้าคำว่า นี้ นั่น โน่น ทำหน้าที่สรรพนามก็ให้ถือเป็นนิยมสรรพนาม ในทำนองเดียวกันหากคำว่า นี้ นั่น โน่น ทำหน้าที่วิเศษณ์ก็ให้ถือเป็นนิยมวิเศษณ์

๒ ก. บ้านนี้/บ้านนั้น/บ้านโน้น

ข. บ้านนี้/บ้านนั้น/บ้านโน้น

จากตัวอย่าง ๒ ก. คำว่า บ้าน เป็นคำนาม ส่วนคำว่า นี้ นั้น และโน้น เป็นหน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยชี้เฉพาะกลุ่มหน่วยเสียงโท และจากตัวอย่าง ๒ ข. คำว่า บ้าน เป็นคำนาม ส่วนคำว่า นี้ นั้น และโน้น เป็นหน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยชี้เฉพาะกลุ่มหน่วยเสียงตรี

การที่จะสามารถบรรยายหน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยบอกจำนวน และหน่วยบอกลำดับที่ได้สะดวก มีความจำเป็นที่จะต้องกล่าวถึงส่วนประกอบนามวลีอีกส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญในภาษาไทยคือ ลักษณะนาม (Classifiers) ดังตัวอย่างนามวลีต่อไปนี้

๓ ก. บ้านสามหลัง

ข. บ้านหลายหลัง

ค. บ้านหลังที่สาม

จากตัวอย่าง ๓ ก.-ค. คำว่า บ้าน เป็นคำนาม คำว่า หลัง เป็นลักษณนาม คำว่า สาม และหลาย ในตัวอย่าง ๓ ก.และข. เป็นหน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยบอกจำนวน คำว่า ที่สาม ในตัวอย่าง ๓ ค. เป็นหน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยบอกลำดับที่

เนื่องจากภาษาไทยเป็นภาษาคำโดด ดังนั้นการแสดงลักษณะทางไวยากรณ์ที่เป็นการแสดงความเป็นเจ้าของจึงต้องอาศัยหน่วยคำหนึ่งซึ่งเป็นหน่วยคำโดดเพื่อใช้เป็นตัวแทนหน่วยแสดงความเป็นเจ้าของ หน่วยคำดังกล่าวนี้คือ หน่วยคำ /ของ/ โดยทั่วไปโครงสร้างนามวลีของหน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยแสดงความเป็นเจ้าของจะประกอบด้วยคำนามที่ถูกครอบครอง ตามด้วยหน่วยคำ /ของ/ และตามด้วยคำนามหรือคำสรรพนามที่เป็นเจ้าของ ดังตัวอย่างนามวลีต่อไปนี้

๔. บ้านของรวม

๕. บ้านของเขา

อนึ่ง การใช้หน่วยคำ /ของ/ ดังในนามวลี ๔ และ ๕ นี้ โดยมากจะปรากฏในภาษาระดับทางการถึงระดับพิธีการ สำหรับการใช้ภาษาในชีวิตประจำวันไม่ว่าจะเป็นภาษาพูดหรือภาษาเขียน จะพบว่าหน่วยคำ /ของ/ มักจะถูกละไปเสมอ ดังนั้นนามวลี ๖ และ ๗ ต่อไปนี้จึงยอมรับได้เช่นกัน

๖. บ้านรวม

๗. บ้านเขา

เนื่องจากภาษาไทยเป็นภาษาคำโดดจึงไม่มีการแจกรูปคำเพื่อบ่งบอกหน้าที่ทางไวยากรณ์แต่อย่างใด นั่นหมายความว่าเราไม่สามารถทราบชุดของหน่วยที่ประกอบกันขึ้นเป็นนามวลีได้จากการสังเกตร่องรอยเครื่องหมายทางไวยากรณ์ในแต่ละคำ แต่เราจะทราบชุดของหน่วยที่ประกอบกันขึ้นเป็นนามวลีได้จากการเรียงลำดับคำ กล่าวคือในภาษาไทยไม่ว่าส่วนขยายจะอยู่ในรูปของคำ วลีหรือประโยคก็ตาม ส่วนขยายนั้นจะอยู่ตามหลังคำนามหลักที่มันขยายเสมอ ดังนั้น

หากพิจารณาจากโครงสร้างนามวลี ส่วนประกอบแรกที่จะต้องอยู่หน้าสุดคือ คำนาม (N) จากนั้นจึงตามด้วยส่วนขยายคำนาม (Mod) ประเภทต่างๆ ดังประมวลตัวอย่างนามวลีต่อไปนี้

บ้านสวย	N+V
บ้านหลังสวย	N+Cl+V
บ้านนี้~นี้	N+Pt _d
บ้านหลังนี้	N+Cl+Pt _d
บ้านสามหลัง	N+Pt _c +Cl
บ้านหลังที่สาม	N+Cl+Pt _o
บ้านของราม	N+Pt _p
บ้านสวยหลังนี้	N+V+Cl+Pt _d
บ้านหลังสวยนี้~นี้	N+Cl+V+Pt _d
บ้านสวยสามหลัง	N+V+Pt _c +Cl
บ้านหลังสวยสามหลัง	N+Cl+V+Pt _c +Cl
บ้านสวยหลังที่สาม	N+V+Cl+Pt _o
บ้านหลังสวยหลังที่สาม	N+Cl+V+Cl+Pt _o
บ้านหลังสวยของราม	N+Cl+V+Pt _p
บ้านสามหลังนี้~นี้	N+Pt _c +Cl+Pt _d
บ้านหลังที่สามนี้~นี้	N+Cl+Pt _o +Pt _d
บ้านของรามนี้~นี้	N+Pt _p +Pt _d
บ้านสามหลังของราม	N+Pt _c +Cl+Pt _p
บ้านของรามสามหลัง	N+Pt _p +Pt _c +Cl
บ้านหลังที่สามของราม	N+Cl+Pt _o +Pt _p
บ้านของรามหลังที่สาม	N+Pt _p +Cl+Pt _o
บ้านหลังสวยของรามนี้~นี้	N+Cl+V+Pt _p +Pt _d
บ้านหลังสวยของรามสามหลัง	N+Cl+V+Pt _p +Pt _c +Cl
บ้านหลังสวยของรามหลังที่สาม	N+Cl+V+Pt _p +Cl+Pt _o
บ้านสวยสามหลังนี้~นี้	N+V+Pt _c +Cl+Pt _d
บ้านหลังสวยสามหลังนี้~นี้	N+Cl+V+Pt _c +Cl+Pt _d

บ้านสวยหลังที่สามนี้~นี้	N+V+Cl+Pt _o +Pt _d
บ้านหลังสวยหลังที่สามนี้~นี้	N+Cl+V+Cl+Pt _o +Pt _d
บ้านสามหลังของรามนี้~นี้	N+Pt _c +Cl+Pt _p +Pt _d
บ้านของรามสามหลังนี้~นี้	N+Pt _p +Pt _c +Cl+Pt _d
บ้านหลังที่สามของรามนี้~นี้	N+Cl+Pt _o +Pt _p +Pt _d
บ้านของรามหลังที่สามนี้~นี้	N+Pt _p +Cl+Pt _o +Pt _d
บ้านสวยสามหลังของรามนี้~นี้	N+V+Pt _c +Cl+Pt _p +Pt _d
บ้านหลังสวยสามหลังของรามนี้~นี้	N+Cl+V+Pt _c +Cl+Pt _p +Pt _d
บ้านหลังสวยของรามสามหลังนี้~นี้	N+Cl+V+Pt _p +Pt _c +Cl+Pt _d
บ้านสวยหลังที่สามของรามนี้~นี้	N+V+Cl+Pt _o +Pt _p +Pt _d
บ้านหลังสวยหลังที่สามของรามนี้~นี้	N+Cl+V+Cl+Pt _o +Pt _p +Pt _d
บ้านหลังสวยของรามหลังที่สามนี้~นี้	N+Cl+V+Pt _p +Cl+Pt _o +Pt _d

๑.๒ การกในภาษาไทย

การก หมายถึง ความสัมพันธ์ทางอรรถ-วากยสัมพันธ์ (Semantic-syntactic relation) ระหว่างคำนามและกริยาในประโยค ลักษณะของความสัมพันธ์ดังกล่าวนี้แสดงถึงเหตุการณ์ต่างๆ รอบๆ ตัวมนุษย์ว่าใครทำอะไร ใครมีประสบการณ์เรื่องใด ใครได้รับผลประโยชน์จากอะไร สิ่งนั้นเกิดที่ไหน อะไรเปลี่ยนแปลง อะไรเคลื่อนที่ สิ่งนั้นเริ่มต้นจากที่ไหนและสิ้นสุดลงที่ไหน ฟิลมอร์ เรียกลักษณะความสัมพันธ์เหล่านี้ว่า การกสัมพันธ์ (case relationships) (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และคณะ ๒๕๔๖: ๒๘๓)

๑.๒.๑ การกผู้ทำ

การกผู้ทำ (Agentive) หมายถึง ลักษณะความสัมพันธ์ของคำนามกับคำกริยาแสดงอาการในลักษณะที่คำนามเป็นผู้ทำอาการ (ภาณุ สังขะวร ๒๕๒๗: ๗๓)

สำหรับเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาว่ากริยาใดเป็นกริยาแสดงอาการ ให้ใช้คำถามว่า “ใครทำอะไร” ประโยคที่มีกริยาแสดงอาการปรากฏอยู่จะสามารถตอบคำถามนี้ได้ และนามวลีที่ทำกริยานั้นจัดเป็นการกผู้ทำ ดังตัวอย่าง

๘ ก. ครูทำอะไร

ข. ครูหัวเราะ

กริยา หัวเราะ สามารถตอบคำถามนี้ได้ กริยา หัวเราะ จึงจัดเป็นกริยาแสดงอาการ และครู คือนามวลีที่ทำกริยา หัวเราะ ครู จึงจัดเป็นการกผู้ทำ อนึ่ง กริยาแสดงอาการที่ใช้ตอบคำถาม “ใครทำอะไร” ได้ มักเป็นกริยาแสดงอาการที่ผู้ทำทำกริยาโดยตั้งใจ แต่ในกรณีที่ผู้ทำทำกริยาโดย

ไม่ตั้งใจ จะต้องใช้คำถามอีกคำถามหนึ่งคือ “เกิดอะไรขึ้นกับใคร” ประโยคที่มีกริยาแสดงอาการที่ทำโดยไม่ตั้งใจจะสามารถตอบคำถามนี้ได้ และนามวลีที่ทำกริยานั้นยังคงจัดเป็นการกผู้ทำ ดังตัวอย่าง

๘ ก. เกิดอะไรขึ้นกับครู

ข. ครูหกล้ม

กริยา หกล้ม สามารถตอบคำถามนี้ได้ กริยา หกล้ม จึงจัดเป็นกริยาแสดงอาการที่ทำโดยไม่ตั้งใจ และ ครู จัดเป็นนามวลีที่ทำกริยา หกล้ม ครู จึงจัดเป็นการกผู้ทำ ประโยคใดก็ตามไม่สามารถตอบคำถาม “ใครทำอะไร” หรือ “เกิดอะไรขึ้นกับใคร” ได้ ประโยคนั้นก็จะมีกริยาเป็นกริยาชนิดอื่น และนามวลีที่มีความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์กับกริยาชนิดอื่นนั้นย่อมไม่ใช่การกผู้ทำ นามวลีที่เป็นการกผู้ทำจะเป็นสิ่งมีชีวิตเสมอ

ขอให้สังเกตว่าเมื่อประโยคปรากฏกริยาแสดงอาการร่วมกับนามวลีที่เป็นการกผู้ทำเพียงการกเดียว นามวลีที่เป็นการกผู้ทำจะอยู่หน้ากริยาแสดงอาการ และเมื่อการกผู้ทำกระทำกริยาแสดงอาการโดยปรากฏการกผู้ถูกกระทำร่วมด้วย การกผู้ทำจะปรากฏข้างหน้ากริยาแสดงอาการและการกผู้ถูกกระทำจะอยู่ข้างหลังกริยาแสดงอาการ ดังตัวอย่าง

๑๐. สีดาทูปหม้อใบเล็กนี้

จากตัวอย่าง สีดา เป็นนามวลีที่เป็นการกผู้ทำทำกริยาแสดงอาการ ทูป โดยมี หม้อใบเล็กนี้ เป็นนามวลีที่เป็นการกผู้ถูกกระทำ

อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่ผู้พูดต้องการมุ่งเน้นความสนใจหรือให้ความสำคัญต่อนามวลีที่เป็นผู้ถูกกระทำ นามวลีที่เป็นผู้ถูกกระทำจะได้รับเลือกเป็นประธานของประโยคและย้ายตำแหน่งมาปรากฏอยู่ข้างหน้าประโยค รูปประโยคที่เป็นไปได้ในกรณีนี้ได้แก่

๑๑ ก. หม้อใบเล็กนี้ถูกทูปโดยสีดา

ข. หม้อใบเล็กนี้ถูกสีดาทูป

ค. หม้อใบเล็กนี้สีดาทูป

ประโยค ๑๑ ก.-ค. มีรูปประโยคในลักษณะที่เรียกว่า ประโยคกรรมวาจก ซึ่งตามกระบวนการการแปลงเป็นประโยคกรรมวาจก กริยาแสดงอาการต้องการหน่วยคำ /ถูก/ ข้างหน้าเสมอ ประโยค ๑๑ ก. และ ๑๑ ข. จึงปรากฏหน่วยคำ /ถูก/ ประกอบกริยาแสดงอาการ ทูป แต่ในประโยค ๑๑ ค. หน่วยคำ /ถูก/ ผ่านการปริวรรตแบบละหน่วยแล้ว แต่ทั้งนี้หน่วยคำ /ถูก/ ก็มีไว้ว่าจะอยู่หน้ากริยาแสดงอาการ ได้ทั้งหมด กริยาแสดงอาการที่จะมีหน่วยคำ /ถูก/ อยู่ข้างหน้าได้จะต้องแสดงผลกระทบในทางร้าย ดังตัวอย่าง

๑๒. ศัตรูถูกฆ่า

๑๓. บ้านถูกเผา

กริยาแสดงอาการ ฆ่า และ เผา ส่งผลกระทบต่อในทางร้ายแก่ค่านาม ศัตรู และ บ้าน ตามลำดับ ในทางกลับกันหากหน่วยคำ /ถูก/ อยู่ข้างหน้ากริยาแสดงอาการที่แสดงผลกระทบในทางดี ประโยคจะผิดไวยากรณ์* ดังตัวอย่าง

๑๔. *ศัตรูถูกสรรเสริญ

๑๕. *บ้านถูกตกแต่ง

สรุปได้ว่านามวลีที่เป็นการกระทำจะปรากฏในประโยคที่ใช้กริยาแสดงอาการในฐานะผู้ทำกริยานั้น ไม่ว่าจะกริยานั้นจะสำเร็จโดยตั้งใจหรือไม่ก็ตาม และนามวลีที่เป็นการกระทำจะเป็นสิ่งมีชีวิตเสมอ โดยทั่วไป เมื่อประโยคใช้กริยาแสดงอาการ นามวลีที่เป็นการกระทำจะได้รับเลือกเป็นหน่วยประธานของประโยคและอยู่ข้างหน้ากริยาแสดงอาการนั้น และหากมีนามวลีที่เป็นการกระทำถูกกระทำเกิดร่วม นามวลีที่เป็นการกระทำจะถูกกระทำอยู่ข้างหลังกริยาแสดงอาการนั้น เรียกรูปประโยคลักษณะนี้ว่าประโยคกรรมวาจก ในกรณีที่รูปประโยคถูกปรับเปลี่ยนไปเป็นประโยคกรรมวาจกได้แก่รูปประโยคที่เน้นความสำคัญของผู้ถูกกระทำ นามวลีที่เป็นการกระทำจะได้รับเลือกเป็นหน่วยประธานของประโยคและย้ายมาอยู่ในตำแหน่งประธาน ส่วนนามวลีที่เป็นการกระทำจะย้ายไปอยู่ข้างหลังแทนโดยมีหน่วยคำบุพบท /โดย/ อยู่ข้างหน้า แล้วจึงผ่านการปริวรรตเป็นภาษาพูดมากขึ้น จนกระทั่งเกิดโครงสร้างผู้ถูกกระทำ-ผู้ทำ-กริยาแสดงอาการดังประโยค ๑๑ ค. ในที่สุดหนึ่ง จะสังเกตได้ว่าในรูปประโยคกรรมวาจกนี้ เมื่อมีการมุ่งเน้นความสำคัญไปยังนามวลีที่เป็นการกระทำผู้ถูกกระทำมากเป็นพิเศษ จนนามวลีที่เป็นการกระทำถูกมองข้ามไป โครงสร้างประโยคที่มีการละนามวลีที่เป็นการกระทำอาจเกิดขึ้นได้ ดังประโยค ๑๒ และ ๑๓

๑.๒.๒ การกรผู้รับสภาพ

การกรผู้รับสภาพ (Dative) หมายถึง ลักษณะความสัมพันธ์ของค่านามกับคำกริยาแสดงสภาพในลักษณะที่ค่านามเป็นผู้ทรงสภาพ (ภาณู สังขะวร ๒๕๒๗: ๗๖)

นามวลีที่เป็นการกรผู้รับสภาพได้ นามวลีนั้นจะต้องสัมพันธ์กับกริยาแสดงสภาพในฐานะที่ทรงสภาพแห่งกริยานั้นไว้ สำหรับเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาว่ากริยาใดเป็นกริยาแสดงสภาพ ให้

* โดยทั่วไปหน่วยคำ /ถูก/ จะได้รับการพิจารณาให้เป็นกริยาช่วยที่ทำหน้าที่บ่งบอกว่า นามวลีที่อยู่ข้างหน้าเป็นประธานของโครงสร้างประโยคกรรมวาจก และหน่วยคำ /ถูก/ จะใช้ร่วมกับกริยาที่สื่อความหมายถึงการรับทุกข์และการทำลาย แต่อย่างไรก็ตาม พระยาอุปกิตศิลปสาร ได้ให้ความเห็นว่าหน่วยคำ /ถูก/ เกิดขึ้นกับกริยาที่ไม่ได้สื่อความถึงผลร้ายได้เช่นกันเช่น กริยา เชิญ และ ชม เป็นต้น ผู้วิจัยมีความเห็นสอดคล้องกับ Pongsri Lekawatana ว่า แม้กริยาเช่น เชิญ และ ชม จะไม่สื่อความในแง่ร้ายก็จริง แต่เมื่อประกอบหน่วยคำ /ถูก/ ข้างหน้า ย่อมสื่อความว่านามวลีที่ได้รับผลกระทบจากการเชิญและการชมนี้มีความรู้สึกไปในแง่ลบ

อนึ่ง เมื่อพิจารณาการใช้ภาษาในปัจจุบันนี้ โดยเฉพาะในแวดวงสื่อสารมวลชน จะพบว่ามีนิยมใช้รูปประโยคกรรมวาจกที่มีหน่วยคำ /ถูก/ อยู่หน้ากริยาแสดงอาการทั่วไป คือทั้งกลุ่มที่สื่อความไปในแง่บวกและลบเช่น บ้านจัดสรรถูกจองหมดตั้งแต่เริ่มเปิดโครงการ

ใช้คำถามว่า “ใคร/อะไรเป็นอย่างไร” ประโยคที่มีกริยาแสดงสภาพปรากฏอยู่จะสามารถตอบคำถามนี้ได้และนามวลีที่ทรงสภาพแห่งกริยานั้นจัดเป็นการกผู้รับสภาพ ดังตัวอย่าง

๑๖ ก. อรชุนเป็นอย่างไร

ข. อรชุนกล้าหาญ

จากตัวอย่าง ๑๖ ข. กริยา กล้าหาญ สามารถตอบคำถามนี้ได้ กริยา กล้าหาญ จึงจัดเป็นกริยาแสดงสภาพ และ อรชุน คือนามวลีที่ทรงสภาพแห่งกริยา กล้าหาญ อรชุน จึงจัดเป็นการกผู้รับสภาพ ขอให้สังเกตว่าประโยคที่ปรากฏกริยาแสดงสภาพจะมีนามวลีที่เป็นการกผู้รับสภาพอยู่ข้างหน้ากริยานั้นเสมอ*

อย่างไรก็ตาม กริยาแสดงสภาพบางคำอาจมีรูปพ้องกับกริยาแสดงอาการ ดังตัวอย่าง

๑๗. นักเรียนปิดหน้าต่าง

๑๘. หน้าต่างปิด

เนื่องจากกริยา ปิด ในประโยค ๑๗ สามารถตอบคำถาม “ใครทำอะไร” ได้ กริยา ปิด นี้จึงจัดเป็นกริยาแสดงอาการ ส่วนกริยา ปิด ในประโยค ๑๘ สามารถตอบคำถาม “อะไรเป็นอย่างไร” ได้ กริยา ปิด ในกรณีนี้จึงจัดเป็นกริยาแสดงสภาพ กริยากลุ่มเดียวกับกริยา ปิด ที่จัดเป็นกริยาแสดงสภาพ ได้แก่ ตก ปริ ไหล เป็นต้น ทั้งนี้ขอให้สังเกตว่านามวลีที่เป็นการกผู้รับสภาพที่ใช้กริยากลุ่มนี้จะเป็นสิ่งไม่มีชีวิต และจะได้รับเลือกเป็นหน่วยประธานของประโยค

สรุปได้ว่านามวลีที่เป็นการกผู้รับสภาพจะปรากฏในประโยคที่ใช้กริยาแสดงสภาพในฐานะผู้ทรงสภาพแห่งกริยานั้น เมื่อประโยคใช้กริยาแสดงสภาพ นามวลีที่เป็นการกผู้รับสภาพจะได้รับเลือกเป็นหน่วยประธานของประโยคและอยู่ข้างหน้ากริยาแสดงสภาพเสมอ อนึ่ง กริยาแสดงสภาพบางคำอาจมีรูปพ้องกับกริยาแสดงอาการได้ การจะทราบได้ว่านามวลีที่เกิดร่วมกับกริยานี้เป็นการกผู้รับสภาพหรือไม่ ให้ทดสอบด้วยคำถาม “ใคร/อะไรเป็นอย่างไร” ดังที่กล่าวแล้ว

๑.๒.๓ การกผู้ประสบ

การกผู้ประสบ (Experiencer) หมายถึง ลักษณะความสัมพันธ์ของคำนามกับคำกริยาแสดงความรู้สึกในลักษณะที่คำนามเป็นผู้มีความรู้สึกอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือมีประสบการณ์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง (ภาณุ สังขะวร ๒๕๒๗: ๗๘)

นามวลีที่จะเป็นการกผู้ประสบได้นามวลีนั้นจะต้องสัมพันธ์กับกริยาแสดงความรู้สึกในฐานะผู้มีความรู้สึก ผู้มีอารมณ์ ผู้รับรู้ที่แสดงโดยกริยานั้น สำหรับเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาว่ากริยาใดเป็นกริยาแสดงความรู้สึก ให้ใช้คำถามว่า “ใครรู้สึกอย่างไร” หรือ “ใครคิดอย่างไร” ประโยคที่มี

* ยกเว้นกรณีตัวอย่าง ๔๑ ค และ ง ที่นามวลีที่เป็นการกผู้รับสภาพไม่ได้รับเลือกเป็นประธานของประโยค จึงไม่ได้มีตำแหน่งอยู่ข้างหน้ากริยาแสดงสภาพ แต่จะอยู่ข้างหลังกริยาแสดงสภาพและประกอบหน่วยคำบุพบท /ด้วย/ ข้างหน้า

กริยาแสดงความรู้สึกปรากฏอยู่จะสามารถตอบคำถามนี้ได้ และนามวลีที่มีความรู้สึก มีอารมณ์ หรือมีการรับรู้ที่นั้นจัดเป็นการกผู้ประสบ ดังตัวอย่าง

๑๙ ก. ครูรู้สึกอย่างไร

ข. ครูโกรธ

จากตัวอย่าง ๑๙ ข. กริยา โกรธ สามารถตอบคำถามนี้ได้ กริยา โกรธ จึงจัดเป็นกริยาแสดงความรู้สึก และ ครู คือนามวลีที่มีความรู้สึก มีอารมณ์ หรือมีความรับรู้ ครู จึงจัดเป็นการกผู้ประสบ

ด้วยเหตุที่กริยาแสดงความรู้สึกนี้แสดงมิติที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึก อารมณ์และการรับรู้โดยตรง กริยาแสดงความรู้สึกจึงยอมรับเฉพาะนามวลีที่เป็นสิ่งมีชีวิตให้เกิดร่วมได้เท่านั้น กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ นามวลีที่เป็นการกผู้ประสบจะต้องเป็นสิ่งมีชีวิตเท่านั้น ดังตัวอย่าง

๒๐. *หนังสืออิจฉาเพื่อน

จากตัวอย่าง ๒๐ กริยา อิจฉา เป็นกริยาแสดงความรู้สึกซึ่งต้องการนามวลีที่เป็นการกผู้ประสบที่เป็นสิ่งมีชีวิต แต่ หนังสือ ไม่ใช่สิ่งมีชีวิต ประโยคนี้จึงผิดไวยากรณ์*

ประโยคที่ปรากฏกริยาแสดงความรู้สึกจะมีนามวลีที่เป็นการกผู้ประสบอยู่ข้างหน้ากริยานั้นเสมอ

สรุปได้ว่านามวลีที่เป็นการกผู้ประสบจะปรากฏในประโยคที่ใช้กริยาแสดงความรู้สึกในฐานะผู้มีความรู้สึก ผู้มีอารมณ์ ผู้รับรู้ที่แสดง โดยกริยานั้น และนามวลีที่เป็นการกผู้ประสบจะต้องเป็นสิ่งมีชีวิตเท่านั้น เมื่อประโยคใช้กริยาแสดงความรู้สึก นามวลีที่เป็นการกผู้ประสบจะได้รับเลือกเป็นหน่วยประธานของประโยคและอยู่ข้างหน้ากริยาแสดงความรู้สึกเสมอ

๑.๒.๔ การกผู้ถูกกระทำ

การกผู้ถูกกระทำ (Objective) หมายถึง ลักษณะความสัมพันธ์ของคำนามกับคำกริยาแสดงอาการในลักษณะที่คำนามเป็นผู้ถูกกระทบกระเทือน และอาจเปลี่ยนแปลงสภาพหรืออาการเพราะอาการของผู้ทำ (ภาณู สังขะวร ๒๕๒๗: ๗๕)

นามวลีที่ได้ชื่อว่าเป็นการกผู้ถูกกระทำจะต้องสัมพันธ์กับกริยาแสดงอาการชนิดที่กระทบกระเทือนผู้อื่นในฐานะผู้ถูกกระทบกระเทือนและอาจเปลี่ยนแปลงสภาพหรืออาการเพราะอาการของผู้ทำ สำหรับเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาว่านามวลีใดเป็นการกผู้ถูกกระทำ ให้พิจารณาประโยคว่านามวลีที่เป็นการกผู้ทำ กระทำกริยาแสดงอาการแล้วส่งผลกระทบต่อนามวลีใด นามวลีนั้นจะจัดเป็นการกผู้ถูกกระทำ ดังตัวอย่าง

* ประโยคที่ ๒๐ ผิดไวยากรณ์ด้านอรรถศาสตร์ แต่ไม่ได้ผิดไวยากรณ์ด้านวากยสัมพันธ์ กล่าวคือผิดไวยากรณ์ในแง่ของความหมาย เมื่อกล่าวประโยคนี้ขึ้นมาผู้ฟังไม่อาจยอมรับได้ในความหมายตามสภาพจริง แต่เมื่อพิจารณาในแง่ของโครงสร้างประโยคที่เรียกว่าวากยสัมพันธ์ ประโยคนี้ถือว่าถูกต้อง

๒๑. คนใช้ตีวัว

จากตัวอย่าง ๒๑ นามวลี คนใช้ เป็นการกรกผู้ทำประกอบกริยา ตี ซึ่งเป็นกริยาแสดงอาการ และมีผลกระทบกระเทือนต่อนามวลี วัว ดังนั้น วัว จึงจัดเป็นการกรกผู้ถูกรกระทำ

นามวลีที่เป็นการกรกผู้ถูกรกระทำเป็นได้ทั้งสิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต

นอกจากเรื่องคุณสมบัติของนามวลีที่เป็นการกรกผู้ถูกรกระทำตามที่กล่าวแล้ว ในเรื่องคุณสมบัติของกริยาแสดงอาการที่กระทบกระเทือนต่อผู้ถูกรกระทำนั้น เป็นได้ทั้งการกระทำทางกาย และทางวาจา ดังตัวอย่าง

๒๒. เด็กชายอ่านหนังสือ

๒๓. แม่เรียกเพื่อน

กริยา อ่าน ในตัวอย่าง ๒๒ เป็นกริยาแสดงอาการที่กระทบกระเทือนต่อนามวลี หนังสือ ด้วยการกระทำทางกาย ส่วนกริยา เรียก ในตัวอย่าง ๒๓ เป็นกริยาแสดงอาการที่กระทบกระเทือนต่อนามวลี เพื่อน ด้วยการกระทำทางวาจา

โดยปกติแล้ว ในภาษาไทยเมื่อการกรกผู้ถูกรกระทำปรากฏในโครงสร้างประโยคกรรตุวจาก การกรกผู้ถูกรกระทำจะได้รับเลือกเป็นหน่วยกรรมของประโยคและจะปรากฏข้างหลังกริยาแสดงอาการ ส่วนการกรกผู้ทำจะอยู่ข้างหน้ากริยาแสดงอาการนั้น

อนึ่ง ในกรณีที่มีการแปลงโครงสร้างประโยคกรรตุวจากเป็นโครงสร้างประโยคกรรมวจาก อันเนื่องมาจากจุดเน้นในประโยคถูกเปลี่ยนจากผู้ทำมาเป็นผู้ถูกรกระทำ นามวลีที่เป็นการกรกผู้ถูกรกระทำจะได้รับเลือกให้เป็นหน่วยประธานของประโยคและจะมาปรากฏในตำแหน่งประธาน แทนการกรกผู้ทำ ดังนั้นจากโครงสร้างประโยคกรรตุวจากดังตัวอย่าง ๒๒ สามารถแปลงเป็นโครงสร้างประโยคกรรมวจากที่เป็นไปได้ดังต่อไปนี้

๒๔. หนังสือถูกอ่านโดยเด็กชาย

๒๕. หนังสือถูกเด็กชายอ่าน

๒๖. หนังสือเด็กชายอ่าน

สรุปได้ว่านามวลีที่เป็นการกรกผู้ถูกรกระทำจะปรากฏในประโยคที่ใช้กริยาแสดงอาการ ชนิดที่กระทบกระเทือนผู้อื่นในฐานะผู้ถูกรกระทบกระเทือน นามวลีที่เป็นการกรกผู้ถูกรกระทำเป็นได้ทั้งสิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต และกริยาแสดงอาการที่ปรากฏในประโยคนั้นเป็นได้ทั้งการกระทำทางกายและทางวาจา เมื่อโครงสร้างประโยคเป็นแบบกรรตุวจาก นามวลีที่เป็นการกรกผู้ถูกรกระทำจะได้รับเลือกเป็นหน่วยกรรมของประโยคและจะอยู่หลังกริยาแสดงอาการ แต่ในโครงสร้างประโยคแบบกรรมวจาก นามวลีที่เป็นการกรกผู้ถูกรกระทำจะได้รับเลือกเป็นหน่วยประธานของประโยคจึงปรากฏในตำแหน่งประธานของประโยค

๑.๒.๕ การกรเครื่องมือ

การกรเครื่องมือ (Instrumental) หมายถึง ลักษณะความสัมพันธ์ของคำนามกับคำกริยา แสดงอาการในลักษณะที่คำนามเป็นอุปกรณ์ หรือเป็นวัตถุที่ใช้ทำอาการ (ภานุ สังขวร ๒๕๒๗: ๑๐๔)

นามวลีที่ได้ชื่อว่าเป็นการกรเครื่องมือจะต้องสัมพันธ์กับกริยาแสดงอาการในฐานะที่เป็น อุปกรณ์หรือเป็นวัตถุที่ใช้ทำอาการนั้น โดยเกณฑ์ที่ใช้สำหรับพิจารณาว่านามวลีใดในประโยคเป็นการกรเครื่องมือคือใช้คำถามว่า “ใครทำอะไรด้วยอะไร” นามวลีที่สามารถปรากฏในตำแหน่ง “อะไร” ข้างหลังหน่วยคำ /ด้วย/ จะเป็นนามวลีที่เป็นการกรเครื่องมือ ดังตัวอย่าง

๒๗. เขากินข้าวด้วยมือ

จากตัวอย่าง ๒๗ นามวลี มือ ปรากฏข้างหลังหน่วยคำ /ด้วย/ ได้ ดังนั้นนามวลี มือ จึงจัดเป็นการกรเครื่องมือ

จากคำอธิบายในช่วงต้นของการกรเครื่องมือจะพบว่าแท้จริงแล้วการกรเครื่องมือสามารถแบ่งออกเป็นประเภทย่อยได้อีก ๒ ประเภทคือ การกรเครื่องมือประเภทอุปกรณ์และการกรเครื่องมือประเภทวัสดุ ขอให้พิจารณาประโยคต่อไปนี้

๒๘. พ่อทำแก้อีด้วยก้อน

๒๙. พ่อทำแก้อีด้วยไม้

ประโยค ๒๘ และ ๒๙ มีโครงสร้างประโยคเหมือนกันทุกประการ นามวลี ก้อน และ ไม้ สามารถตอบคำถาม “ใครทำอะไรด้วยอะไร” ได้ ดังนั้นนามวลีทั้งสองจึงจัดเป็นการกรเครื่องมือ แต่เมื่อรวมนามวลีทั้งสองที่เป็นการกรเครื่องมือเข้าด้วยกันแล้วกลับได้ประโยคที่ผิดไวยากรณ์ ดังตัวอย่าง

๓๐. *พ่อทำแก้อีด้วยก้อนและไม้

ขอให้พิจารณาประโยคต่อไปนี้

๓๑. พ่อทำแก้อีด้วยก้อนและตะปู

๓๒. พ่อทำแก้อีด้วยไม้และเหล็ก

ประโยค ๓๑ ก็ดี ประโยค ๓๒ ก็ดีต่างมีนามวลี ๒ นามวลีเกิดร่วมกันในตำแหน่งการกรเครื่องมือโดยมิได้ทำให้ประโยคผิดไวยากรณ์แต่อย่างใด ดังนั้นนามวลี ก้อน และ ไม้ แม้จะเป็นการกรเครื่องมือด้วยกันทั้งคู่แต่น่าจะมีลักษณะบางประการแตกต่างกัน นั่นคือนามวลี ก้อน จัดเป็นการกรเครื่องมือประเภทอุปกรณ์ ส่วนนามวลี ไม้ จัดเป็นการกรเครื่องมือประเภทวัสดุ

ข้อสังเกตสำหรับการใช้การกรเครื่องมือประเภทอุปกรณ์และวัสดุคือ การกรเครื่องมือที่เป็นอุปกรณ์ โดยปกติสามารถเกิดร่วมกับกริยาแสดงอาการใดก็ได้ แต่การกรเครื่องมือที่เป็นวัสดุ มักจะเกิดร่วมกับกริยาแสดงอาการจำพวกที่ก่อให้เกิดผลลัพธ์เช่น ทำ สร้าง เป็นต้น ดังตัวอย่าง

การกเครื่องมือประเภทอุปกรณ์

๓๓. พระราชายังศัตรูด้ายศร

การกเครื่องมือประเภทวัสดุ

๓๔. พระราชาสร้างสวนด้วยหิน

อนึ่ง แม้นามวลีที่เป็นการกเครื่องมือประเภทอุปกรณ์จะสามารถเกิดร่วมกับกริยาแสดงอาการจำพวกก่อให้เกิดผลลัพธ์ แต่นามวลีดังกล่าวนี้จะไม่สามารถใช้หน่วยคำนวณพบ / จาก / ได้ ซึ่งต่างกับการกเครื่องมือประเภทวัสดุที่สามารถใช้หน่วยคำนวณพบนี้ได้ ดังตัวอย่าง

การกเครื่องมือประเภทอุปกรณ์

๓๕. พ่อทำแก้อี้ด้วยก้อน

๓๖. *พ่อทำแก้อี้จากก้อน

การกเครื่องมือประเภทวัสดุ

๓๗. พ่อทำแก้อี้ด้วยไม้

๓๘. พ่อทำแก้อี้จากไม้

ดังที่กล่าวแล้วข้างต้นว่านามวลีที่เป็นการกเครื่องมือจะปรากฏในประโยคที่ใช้กริยาแสดงอาการโดยใช้คำถาม “ใครทำอะไรด้วยอะไร” ทดสอบการกเครื่องมือ ดังตัวอย่าง

๓๙. รามตัดกระดาษด้วยมีด

นามวลี มีด อยู่ข้างหลังหน่วยคำ / ด้วย / ในประโยคนี้ นามวลี มีด จึงจัดเป็นการกเครื่องมือ แต่ขอให้พิจารณาประโยคต่อไปนี้

๔๐ ก. มีดบาดมือราม

ข. มือรามถูกมีดบาด

ในกรณีของประโยค ๔๐ กริยา บาด เป็นกริยาแสดงอาการที่ไม่อาจใช้เกณฑ์คำถาม “ใครทำอะไร” แต่กลับใช้เกณฑ์คำถาม “เกิดอะไรขึ้นกับใคร” ได้ เนื่องจากกริยา บาด เป็นกริยาแสดงอาการประเภทเกิดขึ้นโดยไม่ตั้งใจ ทั้งนี้ขอให้สังเกตว่าแม้ประโยค ๔๐ ก. จะสามารถตอบคำถาม “เกิดอะไรขึ้นกับใคร” ได้ก็จริง แต่นามวลีทั้ง มีด และ มือราม หาได้เป็นผู้ทำกริยา ดังนั้นกรณีประโยค ๔๐ ก. นี้ เกณฑ์คำถาม “เกิดอะไรขึ้นกับใคร” จึงสามารถใช้ทดสอบความเป็นกริยาแสดงอาการได้เท่านั้น ไม่สามารถใช้ทดสอบนามวลีที่เกิดร่วมว่าเป็นการกผู้ทำได้ อันที่จริงกรณีประโยค ๔๐ ก. นี้เป็นกรณีพิเศษ กล่าวคือเป็นประโยคที่ใช้กริยาแสดงอาการที่ไม่เรียกหานามวลีที่เป็นการกผู้ทำ แต่กลับเรียกหานามวลีที่เป็นการกเครื่องมือ กริยากลุ่มเดียวกับกริยา บาด ได้แก่ ไข่มุ่ คำ เป็นต้น และในภาษาไทยนามวลีที่เป็นการกเครื่องมืออาจได้รับเลือกเป็นประธานของประโยคได้ ดังนั้น จากประโยค ๔๐ ก. นี้ นามวลี มีด ซึ่งเป็นการกเครื่องมือจึงสามารถปรากฏหน้ากริยาแสดงอาการชนิดนี้ในฐานะประธานของประโยคได้ ส่วนนามวลี มือราม ซึ่งเป็นการกผู้ถูกระทำ

จะอยู่ข้างหลังกริยา ทั้งนี้หากนามวลีที่เป็นการกรกรมือไม่ได้รับเลือกเป็นประธาน นามวลีที่เป็นการกรผู้ถูกรกระทำจะได้รับเลือกเป็นประธานและเกิดรูปประโยคแบบกรรมวาจกขึ้นดังในประโยค ๔๐ ข.

สรุปได้ว่านามวลีที่เป็นการกรกรมือจะปรากฏในประโยคที่ใช้กริยาแสดงอาการในฐานะที่เป็นอุปกรณ์หรือเป็นวัสดุที่ใช้ทำอาการนั้น โดยที่นามวลีที่เป็นการกรกรมือจะอยู่ข้างหลังหน่วยคำ /ด้วย/ หรือ /จาก/ การกรกรมือแบ่งเป็นประเภทย่อยได้ ๒ ชนิด คือการกรกรมือประเภทอุปกรณ์และประเภทวัสดุ การกรกรมือประเภทอุปกรณ์สามารถเกิดร่วมกับกริยาแสดงอาการใดก็ได้ ส่วนการกรกรมือประเภทวัสดุมักจะเกิดร่วมกับกริยาแสดงอาการจำพวกที่ก่อให้เกิดผลลัพธ์ เช่น ทำ ในกรณีที่การกรกรมือเกิดร่วมกับกริยาแสดงอาการประเภทที่เกิดขึ้นโดยไม่ตั้งใจที่ไม่ปรากฏกรผู้ทำ การกรกรมือจะได้รับเลือกเป็นหน่วยประธานและอยู่ข้างหน้ากริยาประเภทดังกล่าว

๑.๒.๖ การกรสถานที่

การกรสถานที่ (Locative) หมายถึง ลักษณะความสัมพันธ์ของคำนามกับคำกริยาในลักษณะที่คำนามเป็นสถานที่ของกริยานั้น สถานที่จำเป็นจะต้องปรากฏกับคำกริยาแสดงอาการและคำกริยาแสดงความรู้สึกบางคำ (ภานุ สังขะว ๒๕๒๗: ๘๘)

นามวลีที่เป็นการกรสถานที่สามารถปรากฏกับกริยาแสดงอาการในฐานะที่เป็นสถานที่ของกริยานั้น ทั้งนี้การจะพิจารณาว่านามวลีใดเป็นการกรสถานที่อาจใช้เกณฑ์คำถามว่า “ใครทำอะไรที่ไหน” นามวลีที่สามารถตอบคำถาม “ที่ไหน” ได้คือนามวลีที่เป็นการกรสถานที่ ดังตัวอย่าง

๔๑. นกสองตัวนั้นกินข้าวเปลือกในนา

จากตัวอย่าง ๔๑ นามวลี นา สามารถตอบคำถาม “ที่ไหน” ได้ ดังนั้นนามวลี นา จึงจัดเป็นการกรสถานที่ นามวลีที่เป็นการกรสถานที่อาจปรากฏข้างหลังหน่วยคำบุพบทแสดงสถานที่ เช่น /ใน/ /ที่/ /บน/ /ใต้/ เป็นต้น ดังในตัวอย่าง ๔๑ หรืออาจไม่ปรากฏหน่วยคำบุพบทดังกล่าวในประโยคก็ได้ ดังตัวอย่าง

๔๒ ก. นกเกาะที่กิ่งไม้

ข. นกเกาะกิ่งไม้

นามวลีที่เป็นการกรสถานที่นอกจากจะสามารถปรากฏกับกริยาแสดงอาการแล้ว ยังสามารถปรากฏกับกริยาแสดงสภาพ ดังประโยคต่อไปนี้

๔๓ ก. ปลาเต็มแม่น้ำ

ข. ปลาเต็มในแม่น้ำ

ค. ในแม่น้ำเต็มด้วยปลา

ง. แม่น้ำเต็มด้วยปลา

ในประโยค ๔๓ ก.-ง. กริยา เต็ม เป็นกริยาแสดงสภาพที่มีนามวลี ปลา เป็นการกรผู้รับสภาพ และมีนามวลี แม่น้ำ เป็นการกสถานที่เกิดร่วม

นอกจากนามวลีที่เป็นการกสถานที่จะสามารถเกิดร่วมกับกริยาแสดงอาการและกริยาแสดงสภาพแล้ว นามวลีที่เป็นการกสถานที่ยังสามารถเกิดร่วมกับกริยาแสดงความรู้สึกที่เกิดที่อวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่ง ดังตัวอย่าง

๔๔. สีดาเจ็บเท้า

ประโยค ๔๔ กริยา เจ็บ เป็นกริยาแสดงความรู้สึก มีนามวลี สีดา เป็นการกรผู้ประสบและมีนามวลี เท้า เป็นการกสถานที่

อนึ่ง มีข้อพึงระวังในการพิจารณานามวลีที่เป็นการกสถานที่ที่ปรากฏร่วมกับกริยาแสดงอาการที่ไม่กระทบกระเทือนผู้อื่น เช่น เกาะ เคาะ จับ หรือกริยาแสดงสภาพ เช่น เต็ม รก เคลื่อน หรือกริยาแสดงความรู้สึกที่เกิดที่อวัยวะ เช่น เจ็บ ปวด แสบ เนื่องจากในกรณีดังกล่าวนี้ หากนามวลีที่เป็นการกสถานที่ไม่ปรากฏหน่วยคำบุพบทแสดงสถานที่ข้างหน้า จะมีลักษณะเสมือนทำหน้าที่เป็นหน่วยกรรมมาก เช่น นามวลี กิ่งไม้ ในประโยค ๔๒ ข. นามวลี แม่น้ำ ในประโยค ๔๓ ก. และ นามวลี เท้า ในประโยค ๔๔ อันที่จริงนามวลี กิ่งไม้ กิ่งดี แม่น้ำ กิ่งดี หรือ เท้า กิ่งดี ตามที่ปรากฏในโครงสร้างระดับกลาง (ระหว่างการใช้กฎปริวรรต) หากได้รับเลือกเป็นกรรมของประโยค นามวลีเหล่านี้จึงมิได้ทำหน้าที่เป็นกรรมในโครงสร้างระดับผิว ถึงแม้ว่านามวลีเหล่านี้จะอยู่ในตำแหน่งกรรมตามเกณฑ์ทางวากยสัมพันธ์ แต่เมื่อใช้เกณฑ์ทางอรรถศาสตร์ นามวลีเหล่านี้จะอยู่ในฐานะที่เป็นสถานที่ของกริยานั้นอย่างชัดเจน

สรุปได้ว่านามวลีที่เป็นการกสถานที่ที่ปรากฏในประโยคที่ใช้กริยาแสดงอาการ กริยาแสดงสภาพ หรือกริยาแสดงความรู้สึกในฐานะที่เป็นสถานที่ของกริยานั้น โดยที่นามวลีที่เป็นการกสถานที่อาจปรากฏหน่วยคำบุพบทแสดงสถานที่ข้างหน้าหรือถูกละไว้ในฐานะที่เข้าใจ ในโครงสร้างประโยคที่ใช้กริยาแสดงสภาพ นามวลีที่เป็นการกสถานที่อาจได้รับเลือกเป็นประธานของประโยคและอยู่หน้ากริยาแสดงสภาพดังกล่าวนี้ได้

๑.๒.๓ การกจุดเริ่มต้น

การกจุดเริ่มต้น (Source) หมายถึง ลักษณะความสัมพันธ์ของคำนามกับคำกริยาแสดงอาการในลักษณะที่คำนามเป็นจุดเริ่มต้นของการเคลื่อนที่ และสัมพันธ์กับคำกริยาแสดงสภาพในลักษณะที่คำนามเป็นสภาพก่อนการเปลี่ยนแปลง หรือเป็นที่มาของสิ่งหนึ่งสิ่งใด (ภาณุ สังขะวร ๒๕๒๗: ๑๐๒)

นามวลีที่เป็นการกจุดเริ่มต้นจะปรากฏร่วมกับกริยาแสดงอาการที่ไม่กระทบกระเทือนผู้อื่นและมีการเคลื่อนที่ เช่น เคลื่อน ไป บิน เป็นต้น หรือเกิดร่วมกับกริยาแสดงอาการที่กระทบกระเทือนผู้อื่นและมีการเคลื่อนที่ เช่น ค้าง ส่ง ลาก เป็นต้น ในฐานะที่เป็นจุดเริ่มต้นของกริยาดังตัวอย่าง

๔๕. นกอินทรีบินจากยอดเขา

๔๖. กฤษณะสังจดหมายมา* จากมหาวิทยาลัย

จากตัวอย่าง ๔๕ นามวลี ขอดเขา เป็นการกจุดเริ่มต้นที่เกิดร่วมกับกริยาแสดงอาการที่ไม่กระทบกระเทือนผู้อื่นและมีการเคลื่อนที่ ส่วนตัวอย่าง ๔๖ นามวลี มหาวิทยาลัย เป็นการกจุดเริ่มต้นที่เกิดร่วมกับกริยาแสดงอาการที่กระทบกระเทือนผู้อื่นและมีการเคลื่อนที่ นามวลีที่เป็นการกจุดเริ่มต้นมักจะปรากฏในประโยค โดยมีหน่วยคำบุพบทแสดงจุดเริ่มต้น เช่น /จาก/ /ตั้งแต่/ อยู่ข้างหน้า

นามวลีที่เป็นการกจุดเริ่มต้น นอกจากจะสามารถปรากฏร่วมกับกริยาแสดงอาการดังที่กล่าวแล้ว นามวลีที่เป็นการกจุดเริ่มต้นยังสามารถปรากฏร่วมกับกริยาแสดงสภาพชนิดที่มีรูปพ้องกับกริยาแสดงอาการบางคำได้ ดังตัวอย่าง

๔๗. กิ่งไม้หักจากต้น

๔๘. เรือลอยจากฝั่ง

จากตัวอย่าง ๔๗ และ ๔๘ นามวลี ต้น และ ฝั่ง เป็นการกจุดเริ่มต้นที่อยู่หลังหน่วยคำบุพบท /จาก/ เกิดร่วมกับกริยาแสดงสภาพชนิดที่มีรูปพ้องกับกริยาแสดงอาการบางคำคือ หัก และลอย อย่างไรก็ตาม กริยาแสดงสภาพที่นามวลีที่เป็นการกจุดเริ่มต้นปรากฏร่วมนั้นย่อมแสดงนัยแห่งการเคลื่อนที่เช่นกัน

สรุปได้ว่านามวลีที่เป็นการกจุดเริ่มต้นจะปรากฏในประโยคที่ใช้กริยาแสดงอาการทั้งชนิดที่ไม่กระทบกระเทือนผู้อื่นและกระทบกระเทือนผู้อื่นและมีการเคลื่อนที่ รวมทั้งปรากฏในประโยคที่ใช้กริยาแสดงสภาพชนิดที่มีรูปพ้องกับกริยาแสดงอาการบางคำในฐานะที่เป็นจุดเริ่มต้นของกริยา ทั้งนี้นามวลีที่เป็นการกจุดเริ่มต้นมักจะปรากฏข้างหลังหน่วยคำบุพบทแสดงจุดเริ่มต้น

๑.๒.๘ การกจุดหมาย

การกจุดหมาย (Goal) หมายถึง ลักษณะของความสัมพันธ์ของคำนามกับคำกริยาในลักษณะที่คำนามเป็นจุดหมายของกริยานั้น จุดหมายจำเป็นจะต้องปรากฏกับคำกริยาแสดงอาการที่มีผู้อื่นเป็นจุดหมายและคำกริยาแสดงความรู้สึกที่รู้สึกต่อผู้อื่น (ภาณู สังขะวาร ๒๕๒๗: ๘๔)

* กริยาแสดงอาการและแสดงสภาพที่มีการกจุดเริ่มต้นและการกจุดหมายปรากฏร่วมจะเป็นกริยาที่มีการเคลื่อนที่ ดังนั้นจะพบว่ามีการนำกริยาเรียงที่บ่งชี้ทิศทางของกริยาเข้ามาประกอบกับกริยาหลักอยู่เสมอเมื่อปรากฏนามวลีที่เป็นการกจุดเริ่มต้นและการกจุดหมาย กริยาเรียงที่บ่งชี้ทิศทางได้แก่ ย้อน กลับ ข้าม ขึ้น ลง เข้า ออก ไป มา เป็นต้น

จากตัวอย่าง ๔๖ กริยาหลักของประโยคคือ ส่ง ซึ่งเป็นกริยาแสดงอาการ ส่วนกริยา มานั้นจัดเป็นกริยาเรียงแสดงทิศทางของการเคลื่อนที่ที่แสดงโดยกริยา ส่ง บ่งบอกทิศทางเมื่ออ้างอิงกับผู้พูดว่าเคลื่อนที่เข้าไปใกล้ผู้พูด ส่วนกรณีตัวอย่าง ๕๐ กริยา ไป จัดเป็นกริยาเรียงแสดงทิศทางเคลื่อนที่ออกจากผู้พูด ตัวอย่าง ๕๒ กริยาเรียง ลง แสดงทิศทางโดยอ้างอิงกับโลกภายนอก

กรณีกริยาเรียงนี้ดูเพิ่มเติมที่ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, บรรณาธิการ ๒๕๔๕: ๖๖-๑๗๑

นามวลีที่เป็นการกจัดหมายจะปรากฏร่วมกับกริยาแสดงอาการที่ไม่กระทบกระเทือนผู้อื่นและมีการเคลื่อนที่ เช่น เคลื่อน ไป บิน เป็นต้น หรือเกิดร่วมกับกริยาแสดงอาการที่กระทบกระเทือนผู้อื่นและมีการเคลื่อนที่ เช่น ดึง ส่ง ลาก เป็นต้น ในฐานะที่เป็นจุดหมายของกริยาหรือเกิดร่วมกับกริยาแสดงอาการที่มีผู้อื่นเป็นจุดหมายในฐานะที่เป็นจุดหมาย จุดประสงค์ หรือเป้าหมายของอาการนั้น เช่น กราบ อ้อลา บูชา เป็นต้น ดังตัวอย่าง

๔๙. นักเรียนไปโรงเรียน

๕๐. กฤษณะส่งจดหมายไปยังต่างประเทศ

๕๑. วิชาษาพระรัตนตรัย

จากตัวอย่าง ๔๙ นามวลี โรงเรียน เป็นการกจัดหมายที่เกิดร่วมกับกริยาแสดงอาการที่ไม่กระทบกระเทือนผู้อื่นและมีการเคลื่อนที่ ตัวอย่าง ๕๐ นามวลี ต่างประเทศ เป็นการกจัดหมายที่เกิดร่วมกับกริยาแสดงอาการที่กระทบกระเทือนผู้อื่นและมีการเคลื่อนที่ ส่วนตัวอย่าง ๕๑ นามวลี พระรัตนตรัย เป็นการกจัดหมายที่เกิดร่วมกับกริยาแสดงอาการที่มีผู้อื่นเป็นจุดหมาย นามวลีที่เป็นการกจัดหมายจะปรากฏในประโยคโดยมีหน่วยคำบุพบทแสดงจุดหมาย เช่น /ยัง/ /สู่/ อยู่ข้างหน้าหรือไม่ก็ได้

นามวลีที่เป็นการกจัดหมายนอกจากจะสามารถปรากฏร่วมกับกริยาแสดงอาการดังที่กล่าวแล้ว นามวลีที่เป็นการกจัดหมายยังสามารถปรากฏกับกริยาแสดงสภาพชนิดที่มีรูปพ้องกับกริยาแสดงอาการที่แสดงนัยแห่งการเคลื่อนที่บางคำ ดังตัวอย่าง

๕๒. กิ่งไม้หักลงสู่พื้น

๕๓. แม่น้ำไหลไปยังหมู่บ้าน

จากตัวอย่าง ๕๒ และ ๕๓ นามวลี พื้น และ หมู่บ้าน เป็นการกจัดหมายโดยอยู่หลังหน่วยคำบุพบท /สู่/ และ /ยัง/ ตามลำดับที่เกิดร่วมกับกริยาแสดงสภาพชนิดที่มีรูปพ้องกับกริยาแสดงอาการที่แสดงนัยแห่งการเคลื่อนที่บางคำคือ หัก และ ไหล

กริยาชนิดสุดท้ายที่นามวลีที่เป็นการกจัดหมายสามารถปรากฏร่วมได้คือกริยาแสดงความรู้สึกต่อผู้อื่น เช่น โกรธ รัก อิจฉา เป็นต้น ดังตัวอย่าง

๕๔. ครูโกรธศิษย์

จากตัวอย่าง ๕๔ นามวลี ศิษย์ เป็นการกจัดหมายที่เกิดร่วมกับกริยาแสดงความรู้สึกต่อผู้อื่นคือ โกรธ

สรุปได้ว่านามวลีที่เป็นการกจัดหมายจะปรากฏในประโยคที่ใช้กริยาแสดงอาการทั้งชนิดที่ไม่กระทบกระเทือนผู้อื่นและกระทบกระเทือนผู้อื่นและมีการเคลื่อนที่ รวมทั้งกริยาแสดงอาการที่มีผู้อื่นเป็นจุดหมาย กริยาแสดงสภาพชนิดที่มีรูปพ้องกับกริยาแสดงอาการที่แสดงนัยแห่งการเคลื่อนที่บางคำ และกริยาแสดงความรู้สึกต่อผู้อื่น ทั้งนี้นามวลีที่เป็นการกจัดหมายจะปรากฏหลังหน่วยคำบุพบทแสดงจุดหมายหรือไม่ก็ได้

๑.๓ หน่วยสร้างกริยาเป็นอยู่คือ* ในภาษาไทย

ในหัวข้อหน่วยสร้างกริยาเป็นอยู่คือนี้มุ่งศึกษาโครงสร้างประโยคที่ใช้กริยาเป็นอยู่คือในภาษาไทยว่าประกอบด้วยส่วนประกอบใดบ้าง และประกอบกันขึ้นในลักษณะใด

โครงสร้างประโยคที่ใช้กริยาเป็นอยู่คือ (Copula) ในภาษาไทยมีโครงสร้างดังต่อไปนี้

นามวลี₁ + กริยาเป็นอยู่คือ + นามวลี₂

NP₁ + Copula + NP₂

ขอให้พิจารณาประโยคต่อไปนี้

๕๕. ฤกษ์เป็นพราหมณ์

๕๖. *ฤกษ์เป็นสูง

จากประโยค ๕๕ นามวลี ฤกษ์ ที่ต้นประโยค ประกอบกับกริยา เป็น และนามวลี พราหมณ์ สอดคล้องกับโครงสร้างข้างต้น ประโยค ๕๕ จึงถูกไวยากรณ์ ส่วนประโยค ๕๖ มีส่วนประกอบทำกริยาคือหน่วยคำ /สูง/ ซึ่งไม่ใช่นามวลี ประโยค ๕๖ จึงผิดไวยากรณ์

โดยทั่วไปโครงสร้างประโยคที่ใช้กริยาเป็นอยู่คือมักจะจำกัดประเภทการกของนามวลีไว้ไม่กี่ประเภทที่สามารถปรากฏร่วมในประโยคได้ การกที่สามารถปรากฏร่วมกับกริยาเป็นอยู่คือได้คือการกผู้ใช้กริยาเป็นอยู่คือ** (Essive) ใช้อักษรย่อว่า Es การกไขความ (Translative) ใช้อักษรย่อว่า Tr และการกสถานที่ เมื่อปรากฏกริยาเป็นอยู่คือในประโยค นามวลีที่เป็นการกผู้ใช้กริยาเป็นอยู่คือจะอยู่นำกริยา นามวลีที่เป็นการกไขความจะอยู่หลังกริยา ส่วนนามวลีที่เป็นการกสถานที่มักจะอยู่หลังกริยาและจะปรากฏหน่วยคำบุพบทแสดงสถานที่หรือ ไม่ก็ได้ ดังตัวอย่าง

๕๗. รามเป็นนักเรียน

๕๘. รามอยู่ในบ้าน

นามวลี ราม ในประโยค ๕๗ และ ๕๘ จัดเป็นการกผู้ใช้กริยาเป็นอยู่คือ เนื่องจากอยู่ข้างหน้ากริยาเป็นอยู่คือโดยตรง นามวลี นักเรียน ในประโยค ๕๗ จัดเป็นการกไขความ และนามวลี บ้าน ในประโยค ๕๘ จัดเป็นการกสถานที่

* งานวิจัยนี้ศึกษาภาพรวมของโครงสร้างที่ใช้กริยาเป็นอยู่คือ มิได้ศึกษาลงไปในรายละเอียดถึงความแตกต่างทางอรรถศาสตร์ระหว่างกริยา เป็น กริยา อยู่ และกริยา คือ

อย่างไรก็ตาม ประโยคที่ใช้กริยา เป็น และกริยา คือ จะปรากฏร่วมกับนามวลีที่เป็นการกผู้ใช้กริยาเป็นอยู่คือและการกไขความเสมอ ดังตัวอย่างประโยค หนังสือที่อยู่บนโต๊ะ (Es) เป็นหนังสือของราม (Tr) ส่วนประโยคที่ใช้กริยา อยู่ จะปรากฏร่วมกับนามวลีที่เป็นการกผู้ใช้กริยาเป็นอยู่คือและการกสถานที่เสมอ ดังตัวอย่างประโยค หนังสือของราม (Es) อยู่บนโต๊ะ (L)

** อุดม วัชรินทร์สถิตต์ เรียกการกผู้ใช้กริยาเป็นอยู่คือว่า ผู้มีประสบการณ์ และเรียกการกไขความว่า อรรถบุท (นิตยา กาญจนวรรณ ๒๕๔๔: ๑๗๘-๑๗๙)

ในบรรดาการกทั้งสามนี้ การกผู้ใช้กริยาเป็นอยู่คือเพียงการกเดี่ยวเท่านั้นที่สามารถได้รับเลือกเป็นประธานในโครงสร้างประโยคที่ใช้กริยาเป็นอยู่คือได้

น่าสังเกตว่าประโยค ๕๗ เป็นประโยคที่ยอมรับได้เนื่องจากนามวลี รม เป็นกรกผู้ใช้กริยาเป็นอยู่คือที่มีลักษณะชี้เฉพาะ ไม่ว่าจะกรชี้เฉพาะนั้นจะเป็นแบบวิสามานยนามหรือแบบมีหน่วยบ่งชี้ก็ตาม ขอให้พิจารณาประโยคต่อไปนี้

๕๘. *เด็กชายเป็นนักเรียน

๖๐. เด็กชายคนนี้เป็นนักเรียน

ประโยค ๕๘ นามวลี เด็กชาย อยู่ในสถานะที่เป็นการกผู้ใช้กริยาเป็นอยู่คือ แต่กลับไม่มีลักษณะชี้เฉพาะ ประโยคนี้จึงไม่เป็นที่ยอมรับ ส่วนประโยค ๖๐ นามวลี เด็กชายคนนี้เป็นกรกผู้ใช้กริยาเป็นอยู่คือที่มีลักษณะชี้เฉพาะ ด้วยการใช้นิหน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยชี้เฉพาะ /นี้/ * ประโยคนี้จึงเป็นที่ยอมรับ

อนึ่ง ในประโยคที่ใช้กริยาเป็นอยู่คือ หากนามวลีทั้งสองนามวลีที่ปรากฏในประโยคมีลักษณะชี้เฉพาะทั้งคู่ นามวลีทั้งสองสามารถปรากฏเป็นการกผู้ใช้กริยาเป็นอยู่คือ และสามารถได้รับเลือกเป็นประธานของประโยคได้ ดังตัวอย่าง

๖๑. รมคือนักเรียนคนนี้

๖๒. นักเรียนคนนี้คือรม

จากตัวอย่าง ๖๑ และ ๖๒ นามวลีทั้ง รม (ในประโยค ๖๑) และ นักเรียนคนนี้ (ในประโยค ๖๒) สามารถปรากฏเป็นการกผู้ใช้กริยาเป็นอยู่คือและได้รับเลือกเป็นประธานของประโยคได้

สรุปได้ว่าหน่วยสร้างกริยาเป็นอยู่คือในภาษาไทยมีโครงสร้างที่ประกอบด้วย นามวลี₁-กริยาเป็นอยู่คือ-นามวลี₂ เท่านั้น โดยนามวลีที่สามารถปรากฏร่วมกับกริยาเป็นอยู่คือได้คือนามวลีที่เป็นการกผู้ใช้กริยาเป็นอยู่คือ การกไขความและการกสถานที่ ตามปกตินามวลีที่เป็นการกผู้ใช้กริยาเป็นอยู่คือจะ ได้รับเลือกเป็นประธานของประโยคและนามวลีดังกล่าวเมื่อปรากฏร่วมกับนามวลีที่เป็นการกไขความจะต้องมีลักษณะชี้เฉพาะเสมอ

๑.๔ หน่วยสร้างสัมพันธะ *ในภาษาไทย

หน่วยสร้างสัมพันธะในที่นี้มุ่งหมายถึงรูปแบบหรือโครงสร้างที่หน่วยต่างๆ ประกอบกันขึ้นเพื่อแสดงความเป็นเจ้าของในระดับประโยค

* จากตัวอย่าง ๖๐ ปรากฏหน่วยลักษณนามร่วมด้วย เนื่องจากหน่วยบ่งชี้ประเภทชี้เฉพาะนี้เป็นกลุ่มที่มีเสียงตรีคือ /นี้/ /นั้น/ /โน้น/

** ผู้วิจัยใช้ชื่อหัวข้อ หน่วยสร้างสัมพันธะ (Genitive Constructions) คล้อยตามชื่อสัมพันธการก (Genitive Case) ซึ่งเป็นการกที่แสดงความเป็นเจ้าของในไวยากรณ์ภาษาสันสกฤต

หน่วยสร้างสัมพันธ์ในภาษาไทยมีโครงสร้างดังต่อไปนี้

NP + Copula + N + Pt_p

นามวลี + กริยาเป็นอยู่คือ + คำนาม + หน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยแสดงความเป็นเจ้าของ

ในโครงสร้างข้างต้น หน่วยคำนามจำเป็นต้องเป็นคำเดียวกับคำนามหลักที่ปรากฏในหน่วยนามวลี ดังตัวอย่างต่อไปนี้

- ๖๓. บ้านเป็นบ้านของราม
- ๖๔. บ้านหลังสวยเป็นบ้านของราม
- ๖๕. บ้านหลังนี้เป็นบ้านของราม
- ๖๖. บ้านสามหลังเป็นบ้านของราม
- ๖๗. บ้านหลังที่สามเป็นบ้านของราม
- ๖๘. บ้านหลายหลังเป็นบ้านของราม

จากตัวอย่างข้างต้น คำนาม บ้าน ข้างหน้าหน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยแสดงความเป็นเจ้าของกับคำนามหลัก บ้าน ในนามวลีจำเป็นต้องเป็นคำเดียวกัน

อนึ่ง หน่วยคำนามในโครงสร้างประโยคแสดงความเป็นเจ้าของนี้อาจถูกละไปได้ ดังตัวอย่าง

- ๖๙. บ้านหลังสวยเป็นของราม
- ๗๐. บ้านหลังนี้เป็นของราม
- ๗๑. บ้านสามหลังเป็นของราม
- ๗๒. บ้านหลังที่สามเป็นของราม
- ๗๓. บ้านหลายหลังเป็นของราม

สรุปได้ว่าหน่วยสร้างสัมพันธ์มีโครงสร้างที่ประกอบด้วย นามวลี-กริยาเป็นอยู่คือ-คำนาม-หน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยแสดงความเป็นเจ้าของ ทั้งนี้หน่วยคำนามจำเป็นต้องเป็นคำเดียวกับคำนามหลักที่ปรากฏในหน่วยนามวลี

๒ วากยสัมพันธ์ภาษาสันสกฤต

๒.๑ ส่วนประกอบนามวลีในภาษาสันสกฤต

นามวลีในภาษาสันสกฤตประกอบด้วยส่วนประกอบดังต่อไปนี้

- ๑. คำนาม แทนด้วยสัญลักษณ์ N
- ๒. กริยาแสดงสภาพ แทนด้วยสัญลักษณ์ V

๓. หน่วยบ่งชี้ แทนด้วยสัญลักษณ์ Pt หน่วยบ่งชี้ยังสามารถแบ่งออกเป็นประเภทย่อยได้ดังต่อไปนี้

๓.๑ หน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยชี้เฉพาะ แทนด้วยสัญลักษณ์ Pt_d

๓.๒ หน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยบอกจำนวน แทนด้วยสัญลักษณ์ Pt_c

๓.๓ หน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยบอกลำดับที่ แทนด้วยสัญลักษณ์ Pt_o

๓.๔ หน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยแสดงความเป็นเจ้าของ แทนด้วยสัญลักษณ์ Pt_p

ในบรรดาส่วประกอบนามวลีดังกล่าวข้างต้นนั้น คำนามจัดเป็นส่วนประกอบหลักของนามวลี ส่วนประกอบอื่นได้แก่ กริยาแสดงสภาพและหน่วยบ่งชี้ประเภทต่างๆ เป็นส่วนประกอบที่ได้ชื่อว่าส่วนขยายคำนามซึ่งอาจปรากฏในนามวลีหรือไม่ก็ได้ ดังกฎโครงสร้างนามวลีต่อไปนี้

นามวลี ⇒ (ส่วนขยายคำนาม) คำนาม

NP ⇒ (Mod) N

ส่วนขยายคำนามประเภทแรกที่สามารถปรากฏร่วมกับคำนามซึ่งเป็นหน่วยหลักของนามวลีได้คือ กริยาแสดงสภาพ ดังตัวอย่างนามวลีต่อไปนี้

๑๔ ก. subhagam puṣpam

งาม ดอกไม้ - ดอกไม้งาม

ข. kṛṣṇaḥ aśvaḥ

ดำ ม้า - ม้าดำ

ค. tanuḥ bālakah

พอม เด็กชาย - เด็กชายพอม

จากตัวอย่าง ๑๔ ก.-ค. คำว่า puṣpam aśvaḥ และ bālakah เป็นคำนาม ส่วนคำว่า subhagam kṛṣṇaḥ และ tanuḥ เป็นกริยาแสดงสภาพ จะสังเกตได้ว่า หน่วยกริยาแสดงสภาพจะอยู่หน้าหน่วยคำนามหลักและแจกรูปคำสอดคล้องกับหน่วยคำนามดังกล่าวเสมอ

ส่วนขยายคำนามประเภทต่อไปที่สามารถปรากฏร่วมกับคำนามได้คือ หน่วยบ่งชี้ (Pointers) ซึ่งหน่วยบ่งชี้ยังสามารถแบ่งออกเป็นประเภทย่อยได้อีกดังที่กล่าวแล้วข้างต้น หน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยชี้เฉพาะในภาษาสันสกฤตแสดงด้วยคำต่อไปนี้

etad - นี้~นี้

idam - นี้~นี้

tad - นั้น~นั้น / โน้น~โน้น

adas - นั้น~นั้น / โน้น~โน้น

หน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยชี้เฉพาะเหล่านี้ เมื่อปรากฏร่วมกับคำนามหลักในนามวลีในลักษณะเป็นส่วนขยายคำนามหลักนั้น จะอยู่ข้างหน้าคำนามและมีการแจกรูปคำอันเป็นกระบวนการในระดับหน่วยคำที่สอดคล้องกับคำนามหลัก ดังตัวอย่าง

๑๕. idam grham*

นี้~นี้ บ้าน - บ้านนี้~บ้านนี้

จากตัวอย่าง ๑๕ คำว่า grham เป็นคำนาม ส่วนคำว่า idam เป็นหน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยชี้เฉพาะ ขอให้สังเกตว่าหน่วยบ่งชี้ idam จะแจกรูปคำสอดคล้องกับคำนามหลัก grham และจะอยู่หน้าหน่วยคำนามเสมอ

สำหรับหน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยบอกจำนวนแสดงด้วยศัพท์ระบุจำนวนนับ เช่น

eka	- หนึ่ง
dvi	- สอง
tri	- สาม
catur	- สี่
pañcan	- ห้า
svalpasankhyaka	- น้อย
bahu	- มาก
aneka	- หลาย
naika	- เยอะ
sarva	- ทุก
eka (ในรูปพหูพจน์)	- บาง
pratyeka	- แต่ละ
nāneka	- ไม่มี

* หน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยชี้เฉพาะ idam จำเป็นต้องมีการแจกรูปคำสอดคล้องกับคำนามหลัก grham ผู้วิจัยมีความเห็นว่าเหตุผลเดียวในขณะนี้ที่สามารถอธิบายการแจกรูปคำที่สอดคล้องกันของทั้ง ๒ หน่วยคำคือ เนื่องจากนามวลีดังตัวอย่าง ๑๕ ผ่านการปริวรรตมาจากประโยคในโครงสร้างพื้นฐานที่ใช้หน่วยคำกริยาเป็นอยู่คือเป็นกริยาหลักของประโยค และจากเงื่อนไขการปรากฏหน่วยคำกริยาเป็นอยู่คือดังกล่าว ทำให้หน่วยคำ ๒ หน่วยคำที่ใช้กริยาเป็นอยู่คือร่วมกันจำเป็นต้องมีลักษณะเสมอกัน เมื่อหน่วยคำ ๒ หน่วยคำมีลักษณะเสมอกันจึงเป็นเหตุให้มีการแจกรูปคำสอดคล้องกันไปด้วย แม้กระทั่งเมื่อผ่านการปริวรรตมาเป็นนามวลีแล้ว

ubha - ทั้งสอง เป็นต้น

หน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยบอกลำดับที่แสดงด้วยศัพท์ระบุลำดับที่ เช่น

prathama - ที่หนึ่ง

dvitīya - ที่สอง

ṭṭīya - ที่สาม

caturtha - ที่สี่

pañcama - ที่ห้า เป็นต้น

หน่วยบ่งชี้ทั้งประเภทหน่วยบอกจำนวน และหน่วยบอกลำดับที่ เมื่อนำมาประกอบกับคำนามหลักในนามวลีจะต้องแจกรูปคำสอดคล้องกับคำนามหลัก * เช่นเดียวกับกรณีของหน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยชี้เฉพาะ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

๗๖ ก. trīṇi grhāṇi

สาม บ้าน - บ้านสามหลัง

ข. svalpasaṅkhyakāni grhāṇi

น้อย บ้าน - บ้านน้อยหลัง

ค. bahūni grhāṇi

มาก บ้าน - บ้านมากหลัง

ง. anekāni grhāṇi

หลาย บ้าน - บ้านหลายหลัง

จ. ekāni grhāṇi

บาง บ้าน - บ้านบางหลัง

ฉ. ubhe grhe

ทั้งสอง บ้าน - บ้านทั้งสองหลัง

* เงื่อนไขการแจกรูปคำสอดคล้องกับคำนามหลักไม่ครอบคลุมถึงหน่วยคำจำพวกที่ไม่มี
การแจกรูปคำ ดังที่นักทฤษฎีไวยากรณ์ดั้งเดิมเรียกว่า อัพยศัพท์ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

pratigrham

แต่ละ-บ้าน - บ้านแต่ละหลัง

จากตัวอย่างหน่วยคำ /prati/ เป็นคำจำพวกที่ไม่มีการแจกรูปคำ จึงไม่ต้องแจกรูปคำ
สอดคล้องกับคำนามหลัก grham ตามลำดับ

ข. tr̥tīyam gr̥ham

ที่สาม บ้าน - บ้านหลังที่สาม

จากตัวอย่างนามวลีข้างต้น หน่วยบ่งชี้ tr̥tīni svalpasaṅkhyakāni bahūni anekāni ekāni ubhe และ tr̥tīyam แจกรูปคำสอดคล้องกับคำนามหลัก gr̥hāni บ้าง gr̥he บ้าง หรือ gr̥ham บ้างขึ้นอยู่กับพจน์ และจะอยู่หน้าคำนามหลักเสมอ

หน่วยบ่งชี้ประเภทสุดท้ายคือหน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยแสดงความเป็นเจ้าของ

เนื่องจากภาษาสันสกฤตเป็นภาษาที่มีการแจกรูปคำเพื่อแสดงความสัมพันธ์ของหน่วยต่างๆ ทั้งในระดับนามวลีและในระดับประโยค ดังนั้นการแสดงลักษณะทางไวยากรณ์ที่เป็นการแสดงความเป็นเจ้าของจึงต้องอาศัยการแจกรูปคำเช่นกัน โดยที่ตามปกติหน่วยคำที่เป็นเจ้าของไม่ว่าจะเป็นคำนามหรือคำสรรพนามจะประกอบหน่วยคำแสดงวิภक्तिที่ ๖ คือ /nas/ (เปลี่ยนเป็น /as/)* และอยู่ในตำแหน่งข้างหน้าคำนามที่ถูกครอบครอง ดังตัวอย่างนามวลีต่อไปนี้

๑๗. rāmasya gr̥ham

(rāma+as)

ของราม บ้าน - บ้าน (ของ) ราม

๑๘. tasya gr̥ham

(tad+as)

ของเขา บ้าน - บ้าน (ของ) เขา

จากตัวอย่าง ๑๗ และ ๑๘ หน่วยคำที่เป็นเจ้าของคือ rāma และ tad ประกอบหน่วยคำแสดงวิภक्तिที่ ๖ คือ /as/ และอยู่ข้างหน้าคำนามที่ถูกครอบครองคือ gr̥ham

อย่างไรก็ตาม ในกรณีหน่วยคำที่เป็นเจ้าของเป็นคำสรรพนามนั้น นอกจากจะใช้วิธีทางไวยากรณ์ด้วยการประกอบหน่วยคำแสดงวิภक्तिที่ ๖ แล้ว ยังสามารถแสดงความเป็นเจ้าของได้ด้วยการใช้หน่วยคำประเภทคำสรรพนามแสดงความเป็นเจ้าของ (Possessive Pronouns)** แจกรูปคำสอดคล้องกับคำนามหลักอันเป็นคำนามที่ถูกครอบครอง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

๑๙ ก. tadīyam gr̥ham

ของเขา บ้าน - บ้านของเขา

* ในภาษาสันสกฤตเมื่อมีการประกอบคำนามเข้ากับวิภक्तिนาม รูปวิภक्तिนามอาจเปลี่ยนไปใช้รูปอื่นแทนได้ ในกรณีนี้รูปแทนของวิภक्तिนาม nas คือ as

** คำสรรพนามแสดงความเป็นเจ้าของสร้างขึ้นจากการนำปัจจัยตั้งทิต itya ไปประกอบเข้ากับคำสรรพนาม tad etad asmad และ yuṣmad หรือนำปัจจัยตั้งทิต a และ ina ไปประกอบเข้ากับคำสรรพนาม asmad และ yuṣmad ที่เปลี่ยนรูปไปเป็น māmaka และ tavaka ในเอกพจน์ และเปลี่ยนรูปไปเป็น āsmāka และ yauṣmāka ในพหูพจน์ ตามลำดับ (ดูเพิ่มเติมที่ Kale ๒๐๐๒: ๕๖-๕๗)

ข. māmakam gṛham

ของฉัน บ้าน - บ้านของฉัน

ค. tāvakīnam gṛham

ของเธอ บ้าน - บ้านของเธอ

จากตัวอย่าง ๑๕ ก.-ค. หน่วยคำ tadīya māmaka และ tāvakīna คือคำสรรพนาม แสดงความเป็นเจ้าของที่แจกรูปคำสอดคล้องกับคำนามหลัก gṛham จึงปรากฏรูปในนามวลี ดังกล่าวเป็น tadīyam māmakam และ tāvakīnam ตามลำดับ

ดังที่ได้เกริ่นไว้ในส่วนของบทนำว่า การเรียงลำดับคำในประโยคภาษาสันสกฤตสลับทที่ กัน ไม่ได้มีผลทำให้ความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์ระหว่างคำต่างๆ เปลี่ยนไป แต่นั่นก็เป็นการกล่าว เน้นย้ำถึงความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์ระหว่างคำนามกับกริยา ในส่วนของโครงสร้างนามวลีที่ ประกอบขึ้นจากส่วนประกอบต่างๆ นั้นมีรูปแบบการจัดเรียงลำดับหน่วยที่สามารถสร้างเป็นเกณฑ์ ได้ค่อนข้างแน่นอน กล่าวโดยสรุปคือแม้ภาษาสันสกฤตจะมีการสลับทที่หน่วยต่างๆ ได้อย่างอิสระ แต่ในระดับนามวลีการเรียงลำดับหน่วยต่างๆ ไม่ได้เกิดขึ้นอย่างอิสระ

นามวลีในภาษาสันสกฤตไม่ว่าส่วนขยายจะอยู่ในรูปของคำ วลี หรือประโยคก็ตาม ส่วน ขยายนั้นจะอยู่ข้างหน้าคำนามหลักที่มันขยาย ดังนั้นหากพิจารณาจากโครงสร้างนามวลี ส่วนประกอบที่ต้องอยู่ตำแหน่งท้ายสุดคือ คำนาม (N) ส่วนที่เป็นส่วนขยายคำนาม (Pt และ V) จะ อยู่ข้างหน้าคำนาม โดยส่วนขยายคำนามทั้งหน่วยบ่งชี้ (Pt) และกริยาแสดงสภาพ (V) มีลำดับการ เรียงหน่วยขึ้นอยู่กับการขยายหน่วยใดก็จะอยู่ในตำแหน่งประชิดกัน ดังประมวลตัวอย่าง นามวลีต่อไปนี้

subhagam gṛham	V+N
idam gṛham	Pt _d +N
trīṇi gṛhāṇi	Pt _c +N
rāmasya gṛham	Pt _p +N
idam subhagam gṛham	Pt _d +V+N
trīṇi subhagāni gṛhāṇi	Pt _c +V+N
ṭṛtīyam subhagam gṛham	Pt _o +V+N
rāmasya subhagam gṛham	Pt _p +V+N
imāni trīṇi gṛhāṇi	Pt _d +Pt _c +N
idam ṭṛtīyam gṛham	Pt _d +Pt _o +N
idam rāmasya gṛham	Pt _d +Pt _p +N

trīṇi rāmasya gṛhāṇi	Pt _c +Pt _p +N
ṭṭīyam rāmasya gṛham	Pt _o +Pt _p +N
idam rāmasya subhagam gṛham	Pt _d +Pt _p +V+N
trīṇi rāmasya subhagāni gṛhāṇi	Pt _c +Pt _p +V+N
ṭṭīyam rāmasya subhagam gṛham	Pt _o +Pt _p +V+N
imāni trīṇi subhagāni gṛhāṇi	Pt _d +Pt _c +V+N
idam ṭṭīyam subhagam gṛham	Pt _d +Pt _o +V+N
imāni trīṇi rāmasya gṛhāṇi	Pt _d +Pt _c + Pt _p +N
idam ṭṭīyam rāmasya gṛham	Pt _d +Pt _o + Pt _p +N
imāni trīṇi rāmasya subhagāni gṛhāṇi	Pt _d +Pt _c + Pt _p +V+N
idam ṭṭīyam rāmasya subhagam gṛham	Pt _d +Pt _o + Pt _p +V+N

๒.๒ การกในภาษาสันสกฤต

๒.๒.๑ การกผู้ทำ

การกผู้ทำ (Agentive) หมายถึง ลักษณะความสัมพันธ์ของคำนามกับคำกริยาแสดงอาการในลักษณะที่คำนามเป็นผู้ทำอาการ (ภานุ สังขวรร ๒๕๒๗: ๗๓)

สำหรับเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาว่ากริยาใดเป็นกริยาแสดงอาการ ให้ใช้คำถามว่า “kaḥ kiṃ karoti.” ประโยคที่มีกริยาแสดงอาการปรากฏอยู่จะสามารถตอบคำถามนี้ได้ และนามวลีที่ทำกริยานั้นจัดเป็นการกผู้ทำ ดังตัวอย่าง

๘๐ ก. guruḥ kiṃ karoti.

ครู อะไร ทำ - ครูทำอะไร

ข. guruḥ hasati.

ครู หัวเราะ - ครูหัวเราะ

กริยา hasati สามารถตอบคำถามนี้ได้ กริยา hasati จึงจัดเป็นกริยาแสดงอาการ และ guruḥ คือนามวลีที่ทำกริยา hasati guruḥ จึงจัดเป็นการกผู้ทำ อนึ่ง กริยาแสดงอาการที่ใช้ตอบคำถาม “kaḥ kiṃ karoti.” ได้ มักเป็นกริยาแสดงอาการที่ผู้ทำทำกริยาโดยตั้งใจ แต่ในกรณีที่ผู้ทำทำกริยาโดยไม่ตั้งใจ จะต้องใช้คำถามอีกคำถามหนึ่งคือ “kāya kiṃ vartate.” ประโยคที่มีกริยาแสดงอาการที่ทำโดยไม่ตั้งใจจะสามารถตอบคำถามนี้ได้ และนามวลีที่ทำกริยานั้นยังคงจัดเป็นการกผู้ทำ ดังตัวอย่าง

๘๑ ก. gurave kiṃ vartate.

ต่อครู อะไร เกิดขึ้น - เกิดอะไรขึ้นกับครู

ข. guruḥ patati.

ครู หกล้ม - ครูหกล้ม

กริยา patati สามารถตอบคำถามนี้ได้ กริยา patati จึงจัดเป็นกริยาแสดงอาการที่ทำโดยไม่ตั้งใจ และ guruḥ จัดเป็นนามวลีที่ทำกริยา patati guruḥ จึงจัดเป็นการกผู้ทำ ประโยคใดก็ตามไม่สามารถตอบคำถาม “kaḥ kiṃ karoti.” หรือ “kāya kiṃ vartate.” ได้ ประโยคนั้นก็จะมีกริยาเป็นกริยาชนิดอื่น และนามวลีที่มีความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์กับกริยาชนิดอื่นนั้นย่อมไม่ใช่การกผู้ทำ นามวลีที่เป็นการกผู้ทำจะเป็นสิ่งมีชีวิตเสมอ

ขอให้สังเกตว่าหน่วยประธานของประโยค ๘๑ ข. เลือกใช้หน่วยวิภคิตี ๑ /s/

อย่างไรก็ตามกรณีประโยค ๘๑ ข. นี้ ภาษาสันสกฤตมีลักษณะที่พิเศษออกไป กล่าวคือในโครงสร้างระดับกลาง หากกฎการเปลี่ยนชื่อประธานของประโยคไม่ถูกนำมาใช้หมายความว่าไม่มีการเลือกนามวลีใดมาเป็นหน่วยประธานเลย จะเกิดกระบวนการการทำให้เป็นประโยคกรรมวาจกโดยปราศจากการเลื้อยประธาน ดังประโยคต่อไปนี้

๘๒. guruṇā hasyate.

โดยครู ถูกหัวเราะ - ครูหัวเราะ

จากประโยค ๘๒ จะสังเกตได้ว่าการกผู้ทำ guruṇā เลือกใช้หน่วยวิภคิตี ๓ /ā/ และกริยา hasyate เกิดจากการประกอบวิภคิตีที่แสดงรูปภาวะวาจกโดยแจกรูปเป็นเอกพจน์ บุรุษที่ ๓ เสมอ

ในภาษาสันสกฤตเมื่อการกผู้ทำกระทำกริยาแสดงอาการ โดยปรากฏการกผู้ถูกกระทำร่วมด้วยในประโยค นามวลีที่เป็นการกผู้ทำหรือไม่ก็นามวลีที่เป็นการกผู้ถูกกระทำจะได้รับเลือกเป็นหน่วยประธานของประโยค ดังตัวอย่างต่อไปนี้

๘๓. sītā idam kṣudram pātram bhinatti.

สีดา นี่~นี้ เล็ก ซึ่งหม้อ ทูบ - สีดาทูบหม้อใบเล็กนี้

๘๔. sītayā idam kṣudram pātram bhidyate.

โดยสีดา นี่~นี้ เล็ก หม้อ ถูกทูบ - หม้อใบเล็กนี้ถูกสีดาทูบ

ประโยค ๘๓ มีนามวลี sītā เป็นการกผู้ทำกระทำกริยาแสดงอาการ bhinatti โดยมีนามวลี idam kṣudram pātram เป็นการกผู้ถูกกระทำเกิดร่วมด้วย ในประโยค ๘๓ นามวลี sītā ซึ่งเป็นกรกผู้ทำได้รับเลือกเป็นหน่วยประธานของประโยคโดยเลือกใช้หน่วยวิภคิตี ๑ /s/ เรียกรูปประโยคในลักษณะนี้ว่าประโยคกรรมวาจก ส่วนประโยค ๘๔ นามวลี idam kṣudram pātram ซึ่งเป็นกรกผู้ถูกกระทำได้รับเลือกเป็นประธานของประโยค ในกรณีนี้ sītā ซึ่งเป็นกรกผู้ทำจะ

เลือกใช้นหน่วยวิภคิตีที่ ๓ /ā/ และกริยาแสดงอาการจะเปลี่ยนไปประกอบวิภคิตีที่แสดงรูปกรรมวากโดยแจกรูปคำสอดคล้องกับหน่วยประธาน เรียกรูปประโยคในลักษณะนี้ว่า ประโยคกรรมวาก

น่าสังเกตว่ากระบวนการการทำให้เป็นกรรมวากโดยปราศจากการเลือกประธานจะแตกต่างกับกระบวนการการทำให้เป็นกรรมวากแบบมีการเลือกหน่วยประธานตรงที่กริยาของประโยคกรรมวากแบบไม่มีการเลือกหน่วยประธานจะแจกรูปเป็นเอกพจน์ บุรุษที่ ๓ เสมอ ส่วนกริยาของประโยคกรรมวากแบบมีการเลือกหน่วยประธานจะแจกรูปคำสอดคล้องกับหน่วยประธาน

ในภาษาสันสกฤต รูปประโยคแบบกรรมวากสามารถใช้กับกริยาทั่วไปที่สื่อความทั้งทางดีและทางร้าย ดังตัวอย่าง

๘๕. śatruḥ hanyate.

ศัตรู ถูกฆ่า - ศัตรูถูกฆ่า

๘๖. śatruṇā agninā grāmaḥ dahyate.

โดยศัตรู ด้วยไฟ หมู่บ้าน ถูกเผา - หมู่บ้านถูกศัตรูเผาด้วยไฟ

๘๗. śatruḥ śasyate.

ศัตรู ถูกสรรเสริญ - ศัตรูได้รับการสรรเสริญ

๘๘. mahilayā nāṭakaḥ maṇḍyate.

โดยหญิงสาว นักแสดง ถูกแต่ง - นางรำถูกแต่งโดยหญิงสาว

สรุปได้ว่านามวลีที่เป็นการกระทำจะปรากฏในประโยคที่ใช้กริยาแสดงอาการในฐานะผู้ทำกริยานั้นไม่ว่ากริยานั้นจะสำเร็จโดยตั้งใจหรือไม่ก็ตาม และนามวลีที่เป็นการกระทำจะเป็นสิ่งมีชีวิตเสมอ เมื่อประโยคใช้กริยาแสดงอาการและไม่มีการกผู้ถูกกระทำเกิดร่วม นามวลีที่เป็นการกระทำจะได้รับเลือกเป็นหน่วยประธานของประโยคและประกอบรูปวิภคิตีที่ ๑ หรือหากเกิดกรณีไม่มีการเลือกนามวลีใดเป็นหน่วยประธาน จะเกิดกระบวนการการทำให้เป็นกรรมวากโดยปราศจากการเลือกประธาน ซึ่งจะบังคับให้กริยาแจกรูปเป็นเอกพจน์ บุรุษที่ ๓ เท่านั้นและนามวลีที่เป็นการกระทำจะประกอบรูปวิภคิตีที่ ๓ เมื่อประโยคใช้กริยาแสดงอาการและปรากฏการกระทำและการกผู้ถูกกระทำในประโยค หากนามวลีที่เป็นการกระทำได้รับเลือกเป็นหน่วยประธานของประโยค จะประกอบรูปวิภคิตีที่ ๑ เรียกรูปประโยคลักษณะนี้ว่าประโยคกรรมวาก หากนามวลีที่เป็นการกผู้ถูกกระทำได้รับเลือกเป็นหน่วยประธานของประโยค นามวลีที่เป็นการกระทำจะประกอบรูปวิภคิตีที่ ๓ เรียกรูปประโยคลักษณะนี้ว่าประโยคกรรมวาก ซึ่งประโยคแบบกรรมวากสามารถใช้กับกรรมธาตุเท่านั้นและมีลักษณะเป็นการกระทำทั่วไปที่ส่งผลทั้งด้านดีและด้านร้ายต่อนามวลี

๒.๒.๒ การกผู้รับสภาพ

การกผู้รับสภาพ (Dative) หมายถึง ลักษณะความสัมพันธ์ของคำนามกับคำกริยาแสดงสภาพในลักษณะที่คำนามเป็นผู้ทรงสภาพ (ภานุ สังขะว ๒๕๒๗: ๗๖)

นามวลีที่จะเป็นการกผู้รับสภาพได้นามวลีนั้นจะต้องสัมพันธ์กับกริยาแสดงสภาพในฐานะที่ทรงสภาพแห่งกริยานั้นไว้ สำหรับเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาว่ากริยาใดเป็นกริยาแสดงสภาพให้ใช้คำถามว่า “kah/kim katham asti.” ประโยคที่มีกริยาแสดงสภาพปรากฏอยู่จะสามารถตอบคำถามนี้ได้และนามวลีที่ทรงสภาพแห่งกริยานั้นจัดเป็นการกผู้รับสภาพ ดังตัวอย่าง

๘๘ ก. arjunah katham asti.

อรชุน อย่างไร เป็น - อรชุนเป็นอย่างไร

ข. arjunah vīrah asti.

อรชุน กล้าหาญ เป็น - อรชุนกล้าหาญ

จากตัวอย่าง ๘๘ ข. กริยา vīrah สามารถตอบคำถามนี้ได้ กริยา vīrah จึงจัดเป็นกริยาแสดงสภาพ และ arjunah คือนามวลีที่ทรงสภาพแห่งกริยา vīrah ด้วยเหตุนี้ arjunah จึงจัดเป็นการกผู้รับสภาพ ขอให้สังเกตว่าประโยคที่ปรากฏกริยาแสดงสภาพ และนามวลีที่เป็นการกผู้รับสภาพได้รับเลือกเป็นประธานของประโยค* นามวลีที่เป็นการกผู้รับสภาพนั้นจะประกอบรูปวิภक्तिที่ ๑

อย่างไรก็ตาม กริยาแสดงสภาพบางคำอาจเป็นคำเดียวกันกับกริยาแสดงอาการ ดังตัวอย่าง

๘๐. chātrah vātāyanam samvarati.

นักเรียน ซึ่งหน้าต่าง ปิด - นักเรียนปิดหน้าต่าง

๘๑. vātāyanam samvṛtam asti.

หน้าต่าง ปิด เป็น - หน้าต่างปิด

เนื่องจากกริยา samvarati ในประโยค ๘๐ สามารถตอบคำถาม “chātrah kim karoti.” ได้ กริยา samvarati นี้จึงจัดเป็นกริยาแสดงอาการ ส่วนกริยา samvṛtam ในประโยค ๘๑ สามารถตอบคำถาม “vātāyanam katham asti.” ได้ กริยา samvṛtam นี้ จึงจัดเป็นกริยาแสดงสภาพ กริยากลุ่มเดียวกับกริยา samvṛtam ที่จัดเป็นกริยาแสดงสภาพ ได้แก่ patati (ตก) bhinatti (ปริ) prasarati (ไหล) เป็นต้น ทั้งนี้ขอให้สังเกตว่านามวลีที่เป็นการกผู้รับสภาพที่ใช้กริยากลุ่มนี้จะเป็นสิ่งไม่มีชีวิต และจะได้รับเลือกเป็นหน่วยประธานของประโยค

* หากเกิดกรณีที่นามวลีที่เป็นการกผู้รับสภาพไม่ได้รับเลือกเป็นประธานของประโยค นามวลีที่เป็นการกผู้รับสภาพอาจประกอบรูปวิภक्तिที่ ๓ ดังตัวอย่าง ๑๑๘

สรุปได้ว่านามวลีที่เป็นการกผู้รับสภาพจะปรากฏในประโยคที่ใช้กริยาแสดงสภาพในฐานะผู้ทรงสภาพแห่งกริยานั้น และนามวลีที่เป็นการกผู้รับสภาพเป็นได้ทั้งสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิตเมื่อประโยคใช้กริยาแสดงสภาพ กริยาแสดงสภาพจะรับเอาลักษณะ* ของนามวลีที่เป็นการกผู้รับสภาพเนื่องจากเงื่อนไขการปรากฏหน่วยคำกริยาเป็นอยู่คือ และนามวลีที่เป็นการกผู้รับสภาพจะประกอบรูปวิภक्तिที่ ๑ หนึ่ง กริยาแสดงสภาพบางคำอาจเป็นคำเดียวกันกับกริยาแสดงอาการได้ การจะทราบได้ว่านามวลีที่เกิดร่วมกับกริยาชนิดนี้เป็นการกผู้รับสภาพหรือไม่ ก็ให้ทดสอบด้วยคำถาม “kaḥ/kim katham asti.” ดังที่กล่าวแล้ว

๒.๒.๓ การกผู้ประสบ

การกผู้ประสบ (Experiencer) หมายถึง ลักษณะความสัมพันธ์ของคำนามกับคำกริยาแสดงความรู้สึกในลักษณะที่คำนามเป็นผู้มีความรู้สึกอย่างไรอย่างหนึ่ง หรือมีประสบการณ์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง (ภานุ สังขาร ๒๕๒๖: ๗๘)

นามวลีที่เป็นการกผู้ประสบได้ นามวลีนั้นจะต้องสัมพันธ์กับกริยาแสดงความรู้สึกในฐานะผู้มีความรู้สึก ผู้มีอารมณ์ ผู้รับรู้ที่แสดงโดยกริยานั้น สำหรับเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาว่ากริยาใดเป็นกริยาแสดงความรู้สึกให้ใช้คำถามว่า “kaḥ kim manyate.” หรือ “kaḥ katham cintayati.” ประโยคที่มีกริยาแสดงความรู้สึกปรากฏอยู่จะสามารถตอบคำถามนี้ได้ และนามวลีที่มีความรู้สึก มีอารมณ์หรือมีการรับรู้ที่จัดเป็นการกผู้ประสบ ดังตัวอย่าง

๕๒ ก. guruḥ kiṃ manyate.

ครู อะไร รู้สึก - ครูรู้สึกอย่างไร

ข. guruḥ krudhyati.

ครู โกรธ - ครูโกรธ

จากตัวอย่าง ๕๒ ข. กริยา krudhyati สามารถตอบคำถามนี้ได้ กริยา krudhyati จึงจัดเป็นกริยาแสดงความรู้สึก และ guruḥ คือนามวลีที่มีความรู้สึก มีอารมณ์หรือมีการรับรู้ guruḥ จึงจัดเป็นการกผู้ประสบ

ด้วยเหตุที่กริยาแสดงความรู้สึกนี้แสดงมิติที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึก อารมณ์และการรับรู้โดยตรง กริยาแสดงความรู้สึกจึงยอมรับเฉพาะนามวลีที่เป็นสิ่งมีชีวิตให้เกิดร่วมด้วยเท่านั้น กล่าวอีกนัยหนึ่งคือนามวลีที่เป็นการกผู้ประสบจะต้องเป็นสิ่งมีชีวิตเท่านั้น ดังตัวอย่าง

๕๓. *pustakam mitrāya īrṣyati.

หนังสือ แก่เพื่อน อิจฉา - หนังสืออิจฉาเพื่อน

* ลักษณะ คือ สารที่กำกับคำ สารนี้จะให้ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางความหมายของคำนามรวมทั้งบอกลักษณะทางไวยากรณ์ที่คำนามมีต่อคำที่ปรากฏร่วมด้วย ลักษณะนี้จึงเป็นสารที่ปรากฏประจำคำเสมอ เช่น คำนาม dog จะมีลักษณะดังนี้ [+นาม] [+สามัญนาม] [+สิ่งมีชีวิต] [+สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม] และ [+เสียงเห่า] (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และคณะ ๒๕๔๖: ๓๒๕)

จากตัวอย่าง ๕๑ กริยา *irsyati* เป็นกริยาแสดงความรู้สึกซึ่งต้องการนามวลีที่เป็นการกผู้
 ประสบที่เป็นสิ่งมีชีวิต แต่ *pustakam* ไม่ใช่สิ่งมีชีวิต ประโยคนั้นจึงผิดไวยากรณ์

โดยทั่วไปประโยคที่ปรากฏกริยาแสดงความรู้สึก นามวลีที่เป็นการกผู้ประสบจะได้รับ
 เลือกเป็นหน่วยประธานของประโยค และนามวลีดังกล่าวจะประกอบรูปวิภक्तिที่ ๑

สรุปได้ว่านามวลีที่เป็นการกผู้ประสบจะปรากฏในประโยคที่ใช้กริยาแสดงความรู้สึกใน
 ฐานะผู้มีความรู้สึก ผู้มีอารมณ์ ผู้รับรู้ที่แสดงโดยกริยานั้น และนามวลีที่เป็นการกผู้ประสบจะต้อง
 เป็นสิ่งมีชีวิตเท่านั้น เมื่อประโยคใช้กริยาแสดงความรู้สึก นามวลีที่เป็นการกผู้ประสบจะได้รับเลือก
 เป็นหน่วยประธานของประโยคและประกอบรูปวิภक्तिที่ ๑

๒.๒.๔ การกผู้ถูกกระทำ

การกผู้ถูกกระทำ (Objective) หมายถึง ลักษณะความสัมพันธ์ของคำนามกับคำกริยา
 แสดงอาการในลักษณะที่คำนามเป็นผู้ถูกกระทบกระเทือน และอาจเปลี่ยนแปลงสภาพหรืออาการ
 เพราะอาการของผู้ทำ (ภานุ สังขวรร ๒๕๒๗: ๗๕)

นามวลีที่ได้ชื่อว่าเป็นการกผู้ถูกกระทำจะต้องสัมพันธ์กับกริยาแสดงอาการชนิดที่
 กระทบกระเทือนผู้อื่นในฐานะผู้ถูกกระทบกระเทือนและอาจเปลี่ยนแปลงสภาพหรืออาการเพราะ
 อาการของผู้ทำ สำหรับเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาว่านามวลีใดเป็นการกผู้ถูกกระทำให้พิจารณา
 ประโยคว่านามวลีที่เป็นการกผู้ทำกระทำกริยาแสดงอาการแล้วส่งผลกระทบกระเทือนต่อนามวลีใด
 นามวลีนั้นจะจัดเป็นการกผู้ถูกกระทำ ดังตัวอย่าง

๕๔. *sevakah gām tāḍayati.*

คนใช้ ซึ่งวัว ตี - คนใช้ตีวัว

จากตัวอย่าง ๕๔ นามวลี *sevakah* เป็นการกผู้ทำประกอบกริยา *tāḍayati* ซึ่งเป็นกริยา
 แสดงอาการและมีผลกระทบกระเทือนต่อนามวลี *gām* ดังนั้น *gām* จึงจัดเป็นการกผู้ถูกกระทำ

นามวลีที่เป็นการกผู้ถูกกระทำเป็นได้ทั้งสิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต

นอกจากเรื่องคุณสมบัติของนามวลีที่เป็นการกผู้ถูกกระทำตามที่กล่าวแล้ว ในเรื่อง
 คุณสมบัติของกริยาแสดงอาการที่กระทบกระเทือนต่อผู้ถูกกระทำนั้นก็เป็นได้ทั้งการกระทำทางกาย
 และทางวาจา ดังตัวอย่าง

๕๕. *bālakah pustakam paṭhati.*

เด็กชาย ซึ่งหนังสือ อ่าน - เด็กชายอ่านหนังสือ

๕๖. *mātā mitram āhvayati.*

แม่ ซึ่งเพื่อน เรียก - แม่เรียกเพื่อน

กริยา pathati ในตัวอย่าง ๕๕ เป็นกริยาแสดงอาการที่กระทบกระเทือนต่อนามวลี pustakam ด้วยการกระทำทางกาย ส่วนกริยา āhvayati ในตัวอย่าง ๕๖ เป็นกริยาแสดงอาการที่กระทบกระเทือนต่อนามวลี mitram ด้วยการกระทำทางวาจา

ในภาษาสันสกฤตเมื่อการกผู้ถูกกระทำปรากฏในโครงสร้างประโยคกรรตุวจาก นามวลีที่เป็นการกผู้ถูกกระทำจะได้รับเลือกเป็นหน่วยกรรมของประโยคและนามวลีดังกล่าวจะประกอบรูปวิภक्तिที่ ๒ ส่วนในกรณีที่มีการกผู้ถูกกระทำปรากฏในโครงสร้างประโยคกรรมาจก นามวลีที่เป็นการกผู้ถูกกระทำจะได้รับเลือกเป็นหน่วยประธานของประโยคและจะประกอบรูปวิภक्तिที่ ๑

สรุปได้ว่านามวลีที่เป็นการกผู้ถูกกระทำจะปรากฏในประโยคที่ใช้กริยาแสดงอาการชนิดที่กระทบกระเทือนผู้อื่นในฐานะผู้ถูกกระทบกระเทือน นามวลีที่เป็นการกผู้ถูกกระทำเป็นได้ทั้งสิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต และกริยาแสดงอาการที่ปรากฏในประโยคนั้นเป็นได้ทั้งการกระทำทางกายและทางวาจา เมื่อโครงสร้างประโยคเป็นแบบกรรตุวจาก นามวลีที่เป็นการกผู้ถูกกระทำจะได้รับเลือกให้เป็นหน่วยกรรมของประโยคและประกอบรูปวิภक्तिที่ ๒ ส่วนในโครงสร้างประโยคแบบกรรมาจก นามวลีที่เป็นการกผู้ถูกกระทำจะได้รับเลือกให้เป็นหน่วยประธานของประโยคและประกอบรูปวิภक्तिที่ ๑

๒.๒.๕ การกเครื่องมือ

การกเครื่องมือ (Instrumental) หมายถึง ลักษณะความสัมพันธ์ของคำนามกับคำกริยาแสดงอาการในลักษณะที่คำนามเป็นอุปกรณ์ หรือเป็นวัตถุที่ใช้ทำอาการ (ภานุ สังขวร ๒๕๒๗: ๑๐๔)

นามวลีที่ได้ชื่อว่าเป็นการกเครื่องมือจะต้องสัมพันธ์กับกริยาแสดงอาการในฐานะที่เป็นอุปกรณ์หรือเป็นวัตถุที่ใช้ทำอาการนั้น โดยเกณฑ์ที่ใช้สำหรับพิจารณาว่านามวลีใดในประโยคเป็นการกเครื่องมือคือใช้คำถามว่า “kaḥ kena kim karoti.” นามวลีที่สามารถตอบคำถามในส่วนของคำว่า kena ได้ จะเป็นนามวลีที่เป็นการกเครื่องมือ ดังตัวอย่าง

๕๗. sa hastena odanam khādati.

เขา ด้วยมือ ซึ่งข้าว กิน - เขากินข้าวด้วยมือ

จากตัวอย่าง ๕๗ นามวลี hastena สามารถตอบคำถามในส่วนของคำว่า kena ได้ ดังนั้น นามวลี hastena จึงจัดเป็นการกเครื่องมือ

การกเครื่องมือสามารถแบ่งออกเป็นประเภทย่อยได้ ๒ ประเภทคือ การกเครื่องมือประเภทอุปกรณ์และการกเครื่องมือประเภทวัตถุ ขอให้พิจารณาประโยคต่อไปนี้

๕๘. pitā mudgareṇa pīṭham karoti.

พ่อ ด้วยค้อน ซึ่งแกวี่ ทำ - พ่อทำแกวี่ด้วยค้อน

๕๙. pitā kāṣṭhena pīṭham karoti.

พ่อ ด้วยไม้ ซึ่งแกวี่ ทำ - พ่อทำแกวี่ด้วยไม้

ประโยค ๘๘ และ ๘๘ มีโครงสร้างประโยคเหมือนกันทุกประการ นามวลี mudgareṇa และ kāṣṭhena สามารถตอบคำถามในส่วนของคำว่า kena ได้ ดังนั้นนามวลีทั้งสองจึงจัดเป็นการกเครื่องมือ แต่เมื่อรวมนามวลีทั้งสองที่เป็นการกเครื่องมือเข้าด้วยกันแล้ว กลับได้ประโยคที่ผิดไวยากรณ์

๑๐๐. *pitā mudgareṇa kāṣṭhena ca pīṭham karoti.

พ่อ ด้วยก้อน ด้วยไม้ และ ซึ่งเก้าอี้ ทำ

- พ่อทำเก้าอี้ด้วยก้อนและไม้

ขอให้พิจารณาประโยคต่อไปนี้

๑๐๑. pitā mudgareṇa lohakīlena ca pīṭham karoti.

พ่อ ด้วยก้อน ด้วยตะปู และ ซึ่งเก้าอี้ ทำ

- พ่อทำเก้าอี้ด้วยก้อนและตะปู

๑๐๒. pitā kāṣṭhena lohena ca pīṭham karoti.

พ่อ ด้วยไม้ ด้วยเหล็ก และ ซึ่งเก้าอี้ ทำ

- พ่อทำเก้าอี้ด้วยไม้และเหล็ก

ประโยค ๑๐๑ ก็ดี ประโยค ๑๐๒ ก็ดีต่างมีนามวลี ๒ นามวลีเกิดร่วมกันในฐานะการกเครื่องมือโดยมิได้ทำให้ประโยคผิดไวยากรณ์แต่อย่างใด ดังนั้นนามวลี mudgareṇa และ kāṣṭhena แม้จะเป็นการกเครื่องมือด้วยกันทั้งคู่ แต่น่าจะมีลักษณะบางประการแตกต่างกัน นั่นคือนามวลี mudgareṇa จัดเป็นการกเครื่องมือประเภทอุปกรณ์ ส่วนนามวลี kāṣṭhena จัดเป็นการกเครื่องมือประเภทวัสดุ

ข้อสังเกตสำหรับการใช้การกเครื่องมือประเภทอุปกรณ์และวัสดุคือ การกเครื่องมือที่เป็นอุปกรณ์ โดยปกติสามารถเกิดร่วมกับกริยาแสดงอาการใดก็ได้ แต่การกเครื่องมือที่เป็นวัสดุ มักจะเกิดร่วมกับกริยาแสดงอาการจำพวกที่ก่อให้เกิดผลลัพธ์เช่น karoti sṛjati เป็นต้น ดังตัวอย่าง

การกเครื่องมือประเภทอุปกรณ์

๑๐๓. nṛpatiḥ dhanusā ripum vidhyati.

พระราชา ด้วยธนู ซึ่งศัตรู ยิง - พระราชายิงศัตรูด้วยธนู

การกเครื่องมือประเภทวัสดุ

๑๐๔. nṛpatiḥ śilayā udyānam sṛjati.

พระราชา ด้วยหิน ซึ่งสวน สร้าง - พระราชสร้างสวนด้วยหิน

อนึ่ง แม้นามวลีที่เป็นการกรเครื่องมือประเภทอุปกรรมจะสามารถเกิดร่วมกับกริยาแสดงอาการจำพวกก่อให้เกิดผลลัพธ์ แต่นามวลีดังกล่าวนี้จะไม่สามารถประกอบรูปวิภक्तिที่ ๕ ได้ ซึ่งต่างกับการกรเครื่องมือประเภทวิสตุที่ประกอบรูปวิภक्तिที่ ๕ ได้ ดังตัวอย่าง

การกรเครื่องมือประเภทอุปกรรม

๑๐๕ ก. pitā mudgarena pīṭham karoti.

พ่อ ด้วยค้อน ซึ่งแก้อี้ ทำ - พ่อทำแก้อี้ด้วยค้อน

ข. *pitā mudgarāt pīṭham karoti.

พ่อ จากค้อน ซึ่งแก้อี้ ทำ - พ่อทำแก้อี้จากค้อน

การกรเครื่องมือประเภทวิสตุ

๑๐๖ ก. pitā kāsthena pīṭham karoti.

พ่อ ด้วยไม้ ซึ่งแก้อี้ ทำ - พ่อทำแก้อี้ด้วยไม้

ข. pitā kāsthāt pīṭham karoti.

พ่อ จากไม้ ซึ่งแก้อี้ ทำ - พ่อทำแก้อี้จากไม้

เมื่อประโยคใช้กริยาแสดงอาการและปรากฏนามวลีที่เป็นการกรเครื่องมือ นามวลีที่เป็นการกรเครื่องมือจะประกอบรูปวิภक्तिที่ ๑ ยกเว้นในกรณีประโยค ๑๐๖ ข. นามวลีที่เป็นการกรเครื่องมือจะประกอบรูปวิภक्तिที่ ๕

ดังที่กล่าวแล้วข้างต้นว่านามวลีที่เป็นการกรเครื่องมือจะปรากฏในประโยคที่ใช้กริยาแสดงอาการ โดยใช้คำถาม “kaḥ kena kim karoti.” ทดสอบการกรเครื่องมือ ดังตัวอย่าง

๑๐๗. rāmaḥ churikayā patram chinatti.

ราม ด้วยมีด ซึ่งกระดาษ ตัด - รามตัดกระดาษด้วยมีด

นามวลี churikayā สามารถตอบคำถามในส่วนของคำว่า kena ได้ นามวลี churikayā จึงจัดเป็นการกรเครื่องมือ แต่ขอให้พิจารณาประโยคต่อไปนี้

๑๐๘ ก. churikā rāmasya hastam vṛaṇayati.

มีด ของราม ซึ่งมือ บาด - มีดบาดมือราม

ข. churikayā rāmasya hastāḥ vṛaṇyate.

ด้วยมีด ของราม มือ ถูกบาด - มือรามถูกมีดบาด

ในกรณีของประโยค ๑๐๘ ก. กริยา vṛaṇayati เป็นกริยาแสดงอาการที่ไม่อาจใช้เกณฑ์คำถาม “kaḥ kim karoti.” แต่กลับใช้เกณฑ์คำถาม “kāya kim vartate.” ได้ เนื่องจากกริยา vṛaṇayati เป็นกริยาแสดงอาการประเภทเกิดขึ้นโดยไม่ตั้งใจ ทั้งนี้ขอให้สังเกตว่าแม้ประโยค ๑๐๘ ก. จะสามารถตอบคำถาม “kāya kim vartate.” ได้ก็จริง แต่นามวลีทั้ง churikā และ rāmasya

hastam หาได้เป็นผู้ทำกริยา ดังนั้นกรณีประโยค ๑๐๘ ก. นี้เกณฑ์คำถาม “kāya kim vartate.” จึงสามารถใช้ทดสอบความเป็นกริยาแสดงอาการได้เท่านั้น ไม่สามารถใช้ทดสอบนามวลีที่เกิดร่วมว่าเป็นการกรผู้ทำได้ อันที่จริงกรณีประโยค ๑๐๘ ก. นี้เป็นประโยคกรณีพิเศษ กล่าวคือเป็นประโยคที่ใช้กริยาแสดงอาการที่ไม่เรียกหานามวลีเป็นการกรผู้ทำ แต่กลับเรียกหานามวลีเป็นการกรเครื่องมือ กริยากลุ่มเดียวกับกริยา vranayati ได้แก่ dahati (ไหม้) vidhyati (ตำ) เป็นต้น และในภาษาสันสกฤตหากมีนามวลีเป็นการกรเครื่องมือเกิดร่วมเพียงการกรเดียว นามวลีเป็นการกรเครื่องมือดังกล่าวสามารถได้รับเลือกเป็นประธานของประโยคดังในประโยค ๑๐๘ และหากเกิดกรณีที่ไม่มีการเลือกประธาน จะเกิดกระบวนการทำให้เป็นกรรมวาจกโดยปราศจากการเลือกประธาน ดังในประโยค ๑๑๐

๑๐๘. agniḥ dahati.

ไฟ ไหม้ - ไฟไหม้

๑๑๐. agninā dahyate.

ด้วยไฟ ถูกไหม้ - ไฟไหม้

สำหรับประโยค ๑๐๘ ก. นามวลีเป็นการกรเครื่องมือได้รับเลือกเป็นหน่วยประธานของประโยค ดังนั้นนามวลี churikā จึงประกอบรูปวิภक्तिที่ ๑ และนามวลีเป็นการกรผู้กรกระทำได้รับเลือกเป็นหน่วยกรรมของประโยค ดังนั้นนามวลี rāmasya hastam จึงประกอบรูปวิภक्तिที่ ๒ ทั้งนี้หากนามวลีเป็นการกรเครื่องมือไม่ได้รับเลือกเป็นประธาน นามวลีเป็นการกรผู้กรกระทำจะได้รับเลือกเป็นประธานและเกิดรูปประโยคแบบกรรมวาจกขึ้นดังประโยค ๑๐๘ ข.

สรุปได้ว่านามวลีเป็นการกรเครื่องมือจะปรากฏในประโยคที่ใช้กริยาแสดงอาการในฐานะที่เป็นอุปกรณ์หรือเป็นวัสดุที่ใช้ทำอาการนั้น โดยนามวลีเป็นการกรเครื่องมือจะประกอบรูปวิภक्तिที่ ๓ ยกเว้นในบางกรณีที่จะประกอบรูปวิภक्तिที่ ๕ และนามวลีเป็นการกรเครื่องมืออาจประกอบรูปวิภक्तिที่ ๑ ได้ในกรณีที่ได้รับเลือกเป็นประธานของประโยคที่ใช้กริยากลุ่ม vranayati (บาด) การกรเครื่องมือแบ่งเป็นประเภทย่อยได้ ๒ ชนิดคือ การกรเครื่องมือประเภทอุปกรณ์และประเภทวัสดุ การกรเครื่องมือประเภทอุปกรณ์สามารถเกิดร่วมกับกริยาแสดงอาการใดก็ได้ ส่วนการกรเครื่องมือประเภทวัสดุมักจะเกิดร่วมกับกริยาแสดงอาการจำพวกที่ก่อให้เกิดผลลัพธ์เช่น karoti (ทำ) เป็นต้น

๒.๒.๖ การกสถานที่

การกสถานที่ (Locative) หมายถึง ลักษณะความสัมพันธ์ของคำนามกับคำกริยาในลักษณะที่คำนามเป็นสถานที่ของกริยานั้น สถานที่จำเป็นจะต้องปรากฏกับคำกริยาแสดงอาการและคำกริยาแสดงความรู้สึกบางคำ (ภาณู สังขะวร ๒๕๒๗: ๘๘)

นามวลีเป็นการกสถานที่สามารถปรากฏกับกริยาแสดงอาการในฐานะที่เป็นสถานที่ของกริยานั้น ทั้งนี้การจะพิจารณาว่านามวลีใดเป็นการกสถานที่อาจใช้เกณฑ์คำถามว่า “kaḥ kutra

kim karoti.” นามวลีที่สามารถตอบคำถามในส่วนของคำว่า “kutra” ได้คือนามวลีที่เป็นการกสถานที่ ดังตัวอย่าง

๑๑๑. tau dvau khagau kṣetre taṇḍulakaṇāni khādataḥ.

นั่น~นั่น สอง นก ในนา ซึ่งข้าวเปลือก กิน

- นกสองตัวนั้นกินข้าวเปลือกในนา

จากตัวอย่าง ๑๑๑ นามวลี kṣetre สามารถตอบคำถามในส่วนของคำว่า “kutra” ได้ ดังนั้นนามวลี kṣetre จึงจัดเป็นการกสถานที่

โดยทั่วไปนามวลีที่เป็นการกสถานที่จะประกอบรูปวิภक्तिที่ ๗ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

๑๑๒. khagaḥ śākhāyām tiṣṭhati.

นก ที่กิ่งไม้ เกาะ - นกเกาะที่กิ่งไม้

๑๑๓. bālā śayane śete.

เด็กหญิง บนเตียง นอน - เด็กหญิงนอนบนเตียง

นามวลี śākhāyām ในตัวอย่าง ๑๑๒ และนามวลี śayane ในตัวอย่าง ๑๑๓ เป็นการกสถานที่ที่ประกอบรูปวิภक्तिที่ ๗ อย่างไรก็ตาม เมื่อกริยา śete ในประโยค ๑๑๓ ประกอบหน่วยคำ /adhi/ ข้างหน้า นามวลีที่เป็นการกสถานที่กลับประกอบรูปวิภक्तिที่ ๒ ดังตัวอย่าง

๑๑๔. bālā śayanam adhiśete.

เด็กหญิง ซึ่งเตียง นอน - เด็กหญิงนอนบนเตียง

ในภาษาสันสกฤตเมื่อประโยคใช้กริยาแสดงอาการและมีนามวลีที่เป็นการกสถานที่เกิดร่วมเพียงการกเดียว นามวลีที่เป็นการกสถานที่นั้นสามารถได้รับเลือกเป็นหน่วยประธานของประโยคได้ดังประโยค ๑๑๕ แต่หากในประโยคดังกล่าวมีนามวลีที่เป็นการกอื่นปรากฏร่วมด้วย นามวลีที่เป็นการกสถานที่ไม่อาจเป็นหน่วยประธานได้ดังประโยค ๑๑๖

๑๑๕. sthālī pacati.

หม้อ หุง - หม้อกำลังหุง

๑๑๖. *sthālī odanam pacati.

หม้อ ข้าว หุง

นามวลีที่เป็นการกสถานที่นอกจากจะสามารถปรากฏกับกริยาแสดงอาการแล้ว ยังสามารถปรากฏกับกริยาแสดงสภาพ ดังประโยคต่อไปนี้

๑๑๗. matsyāḥ sariti pūrṇāḥ santi.

ปลาทั้งหลาย ในแม่น้ำ เต็ม เป็น - ปลาเต็มแม่น้ำ

๑๑๘. sarit matsyaiḥ pūrṇā asti.

แม่น้ำ ด้วยปลาทั้งหลาย เต็ม เป็น - แม่น้ำเต็มด้วยปลา

ในประโยค ๑๑๗ และ ๑๑๘ กริยา pūrṇāḥ/pūrṇā เป็นกริยาแสดงสภาพที่มีนามวลี matsyāḥ/matsyaiḥ เป็นการกผู้รับสภาพ และมีนามวลี sariti/sarit เป็นการกสถานที่เกิดร่วม

นอกจากนามวลีที่เป็นการกสถานที่จะสามารถเกิดร่วมกับกริยาแสดงอาการและกริยาแสดงสภาพแล้ว นามวลีที่เป็นการกสถานที่ยังสามารถเกิดร่วมกับกริยาแสดงความรู้สึกที่เกิดที่อวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่ง ดังตัวอย่าง

๑๑๙. sītā pāde pīdayati.

สีดา ที่เท้า เจ็บ - สีดาเจ็บเท้า

ประโยค ๑๑๙ กริยา pīdayati เป็นกริยาแสดงความรู้สึก มีนามวลี sītā เป็นการกผู้ประสบ และมีนามวลี pāde เป็นการกสถานที่

อนึ่ง มีข้อพึงระวังในการประกอบรูปวิภक्तिสำหรับนามวลีที่เป็นการกสถานที่ เนื่องจากนามวลีที่เป็นการกสถานที่แม่จะประกอบรูปวิภक्तिที่ ๗ เป็นพื้นฐาน แต่ในบางกรณีนามวลีที่เป็นการกสถานที่อาจประกอบรูปวิภक्तिอื่นได้ เช่น ในกรณีนามวลี śayanam ในประโยค ๑๑๔ ซึ่งประกอบรูปวิภक्तिที่ ๒ หรือกรณีนามวลี sthātī ในประโยค ๑๑๕ ที่ประกอบรูปวิภक्तिที่ ๑ เป็นต้น อย่างไรก็ตามกรณีที่นามวลีที่เป็นการกสถานที่ประกอบรูปวิภक्तिอื่นนอกจากวิภक्तिที่ ๗ นั้นเป็นกรณีปลีกย่อยซึ่งเกิดขึ้นไม่บ่อยนัก

สรุปได้ว่านามวลีที่เป็นการกสถานที่จะปรากฏในประโยคที่ใช้กริยาแสดงอาการ กริยาแสดงสภาพ หรือกริยาแสดงความรู้สึกในฐานะที่เป็นสถานที่ของกริยานั้น โดยที่นามวลีที่เป็นการกสถานที่จะประกอบรูปวิภक्तिที่ ๗ เป็นส่วนมาก นามวลีที่เป็นการกสถานที่อาจได้รับเลือกเป็นประธานของประโยคที่ใช้กริยาแสดงอาการและกริยาแสดงสภาพได้

๒.๒.๗ การกจุดเริ่มต้น

การกจุดเริ่มต้น (Source) หมายถึง ลักษณะความสัมพันธ์ของคำนามกับคำกริยาแสดงอาการในลักษณะที่คำนามเป็นจุดเริ่มต้นของการเคลื่อนที่ และสัมพันธ์กับคำกริยาแสดงสภาพในลักษณะที่คำนามเป็นสภาพก่อนการเปลี่ยนแปลง หรือเป็นที่มาของสิ่งหนึ่งสิ่งใด (ภาณุ สังขวร ๒๕๒๗: ๑๐๒)

นามวลีที่เป็นการกจุดเริ่มต้นจะปรากฏร่วมกับกริยาแสดงอาการที่ไม่กระทบกระเทือนผู้อื่นและมีการเคลื่อนที่ เช่น calati (เคลื่อน) yāti (ไป) utpatati (บิน) เป็นต้น หรือเกิดร่วมกับกริยาแสดงอาการที่กระทบกระเทือนผู้อื่นและมีการเคลื่อนที่ เช่น karṣati (ลาก ดึง) preṣayati (ส่ง) เป็นต้น ในฐานะที่เป็นจุดเริ่มต้นของกริยา ดังตัวอย่าง

๑๒๐. rājapakṣī śikharāt utpatati.

นกอินทรี จากยอดเขา บิน - นกอินทรีบินจากยอดเขา

๑๒๑. kṛṣṇaḥ mahāvidyālayāt patram preṣayati.

กฤษณะ จากมหาวิทยาลัย ซึ่งจดหมาย ส่ง

- กฤษณะส่งจดหมายจากมหาวิทยาลัย

จากประโยค ๑๒๐ นามวลี śikharāt เป็นการกจุดเริ่มต้นที่เกิดร่วมกับกริยาแสดงอาการที่ไม่กระทบกระเทือนผู้อื่นและมีการเคลื่อนที่ ส่วนประโยค ๑๒๑ นามวลี mahāvidyālayāt เป็นการกจุดเริ่มต้นที่เกิดร่วมกับกริยาแสดงอาการที่กระทบกระเทือนผู้อื่นและมีการเคลื่อนที่

ตามปกติ นามวลีที่เป็นการกจุดเริ่มต้นจะประกอบรูปวิภक्तिที่ ๕ แต่ขอให้อภิปรายมาประโยคต่อไปนี้

๑๒๒ ก. śrigaṇeśaḥ śivadevāt jāyate.

ศรียศ จากศิวเทพ เกิด - ศรียศเกิดจากศิวเทพ

ข. śrigaṇeśaḥ umādevyāḥ jāyate.

ศรียศ จากอุมาทวี เกิด - ศรียศเกิดจากอุมาทวี

ค. śrigaṇeśaḥ umādevyām jāyate.

ศรียศ ในอุมาทวี เกิด - ศรียศเกิดจากอุมาทวี

ประโยค ๑๒๒ ก.-ค. ต่างใช้กริยาแสดงอาการ jāyate โดยมีนามวลีที่เป็นการกจุดเริ่มต้นเกิดร่วมคือ śivadevāt umādevyāḥ และ umādevyām ตามลำดับ นามวลีที่เป็นการกจุดเริ่มต้นในประโยค ๑๒๒ ก. สื่อความถึงผู้เป็นบิดาจึงประกอบรูปวิภक्तिที่ ๕ เท่านั้น ส่วนนามวลีที่เป็นการกจุดเริ่มต้นในประโยค ๑๒๒ ข. และ ค. สื่อความถึงผู้เป็นมารดาจึงประกอบรูปวิภक्तिที่ ๕ และที่ ๗ ได้ ดังนั้นตัวอย่าง ๑๒๒ ก. จึงเป็นกรณีหนึ่งที่นามวลีที่เป็นการกจุดเริ่มต้นประกอบรูปวิภक्तिที่ ๗

นามวลีที่เป็นการกจุดเริ่มต้น นอกจากจะสามารถปรากฏร่วมกับกริยาแสดงอาการดังที่กล่าวแล้ว นามวลีที่เป็นการกจุดเริ่มต้นยังสามารถปรากฏร่วมกับกริยาแสดงสภาพชนิดที่มีรูปพ้องกับกริยาแสดงอาการบางคำได้ ดังตัวอย่าง

๑๒๓. śākhā taroḥ bhinnā asti.

กิ่งไม้ จากต้น หัก เป็น - กิ่งไม้หักจากต้น

จากตัวอย่าง ๑๒๓ นามวลี taroḥ ประกอบรูปวิภक्तिที่ ๕ เกิดร่วมกับกริยาแสดงสภาพชนิดที่มีรูปพ้องกับกริยาแสดงอาการบางคำคือ bhinnā (bhinatti) อย่างไรก็ตาม กริยาแสดงสภาพที่นามวลีที่เป็นการกจุดเริ่มต้นปรากฏร่วมนั้นย่อมแสดงนัยแห่งการเคลื่อนที่เช่นกัน

สรุปได้ว่านามวลีที่เป็นการกจุดเริ่มต้นจะปรากฏในประโยคที่ใช้กริยาแสดงอาการทั้งชนิดที่ไม่กระทบกระเทือนผู้อื่นและกระทบกระเทือนผู้อื่นและมีการเคลื่อนที่ รวมทั้งปรากฏในประโยคที่ใช้กริยาแสดงสภาพชนิดที่มีรูปพ้องกับกริยาแสดงอาการบางคำในฐานะที่เป็นจุดเริ่มต้นของกริยา ทั้งนี้ตามปกติ นามวลีที่เป็นการกจุดเริ่มต้นจะประกอบรูปวิภक्तिที่ ๕

๒.๒.๘ การกจดหมาย

การกจดหมาย (Goal) หมายถึง ลักษณะของความสัมพันธ์ของคำนามกับคำกริยาในลักษณะที่คำนามเป็นจุดหมายของกริยานั้น จุดหมายจำเป็นจะต้องปรากฏกับคำกริยาแสดงอาการที่มีผู้อื่นเป็นจุดหมายและคำกริยาแสดงความรู้สึกที่รู้สึกต่อผู้อื่น (ภาณู สังขะวร ๒๕๒๗: ๘๔)

นามวลีที่เป็นการกจดหมายจะปรากฏร่วมกับกริยาแสดงอาการที่ไม่กระทบกระเทือนผู้อื่นและมีการเคลื่อนที่ เช่น calati (เคลื่อน) yāti (ไป) utpatati (บิน) เป็นต้น หรือเกิดร่วมกับกริยาแสดงอาการที่กระทบกระเทือนผู้อื่นและมีการเคลื่อนที่ เช่น karṣati (ลาก ดึง) preṣayati (ส่ง) เป็นต้น ในฐานะเป็นจุดหมายของกริยา หรือเกิดร่วมกับกริยาแสดงอาการที่มีผู้อื่นเป็นจุดหมาย เช่น namati (กราบ) pūjyati (บูชา) เป็นต้น ในฐานะที่เป็นจุดหมาย จุดประสงค์หรือเป้าหมายของอาการนั้น ดังตัวอย่าง

๑๒๔. chātrah vidyālayam gacchati.

นักเรียน สูโรงเรียน ไป - นักเรียนไปโรงเรียน

๑๒๕. kṛṣṇaḥ videśam/videśāya paṭram preṣayati.

กฤษณะ ยังต่างประเทศ/แก่ต่างประเทศ ซึ่งจดหมาย ส่ง

- กฤษณะส่งจดหมายไปยังต่างประเทศ

๑๒๖. ravi ratnatrayam pūjyati.

รวี ซึ่งพระรัตนตรัย บูชา - รวีบูชาพระรัตนตรัย

จากตัวอย่าง ๑๒๔ นามวลี vidyālayam เป็นการกจดหมายที่เกิดร่วมกับกริยาแสดงอาการที่ไม่กระทบกระเทือนผู้อื่นและมีการเคลื่อนที่ ตัวอย่าง ๑๒๕ นามวลี videśam/videśāya เป็นการกจดหมายที่เกิดร่วมกับกริยาแสดงอาการที่กระทบกระเทือนผู้อื่นและมีการเคลื่อนที่ ส่วนตัวอย่าง ๑๒๖ นามวลี ratnatrayam เป็นการกจดหมายที่เกิดร่วมกับกริยาแสดงอาการที่มีผู้อื่นเป็นจุดหมาย

เมื่อประโยคใช้กริยาแสดงอาการ นามวลีที่เป็นการกจดหมายจะประกอบรูปวิภक्तिที่ ๒ ดังเช่นนามวลี vidyālayam ในประโยค ๑๒๔ videśam ในประโยค ๑๒๕ และ ratnatrayam ในประโยค ๑๒๖ หรือประกอบรูปวิภक्तिที่ ๔ ดังเช่นนามวลี videśāya ในประโยค ๑๒๕ araye ในประโยค ๑๒๗ หรือประกอบรูปวิภक्तिที่ ๗ ดังเช่นนามวลี arau ในประโยค ๑๒๗

๑๒๗. nṛpaḥ araye/arau kuntam kṣipati.

พระราชชา แก่ศัตรู/ที่ศัตรู ซึ่งหอก ขว้าง - พระราชชาขว้างหอกไปยังศัตรู

นามวลีที่เป็นการกจดหมายนอกจากจะสามารถปรากฏร่วมกับกริยาแสดงอาการดังที่กล่าวแล้ว นามวลีที่เป็นการกจดหมายยังสามารถปรากฏกับกริยาแสดงสภาพชนิดที่มีรูปพ้องกับกริยาแสดงอาการที่แสดงนัยแห่งการเคลื่อนที่บางคำ ดังตัวอย่าง

๑๒๘. śākhā bhūmyām (bhūmau) bhinnā asti.

กิ่งไม้ ที่พื้น หัก เป็น - กิ่งไม้หักลงสู่พื้น

๑๒๙. sarit grāmam prasarati.

แม่น้ำ ยังหมู่บ้าน ไหล - แม่น้ำไหลไปยังหมู่บ้าน

เมื่อประโยคใช้กริยาแสดงสภาพชนิดที่มีรูปพ้องกับกริยาแสดงอาการ นามวลีที่เป็นการก
จุดหมายจะประกอบรูปวิภक्तिที่ ๗ ดังเช่นนามวลี bhūmyām ในประโยค ๑๒๘ หรือประกอบวิภक्ति
ที่ ๒ ดังเช่นนามวลี grāmam ในประโยค ๑๒๙

กริยาชนิดสุดท้ายที่นามวลีที่เป็นการกจุดหมายสามารถปรากฏรวมได้คือกริยาแสดง
ความรู้สึกต่อผู้อื่น เช่น krudhyati (โกรธ) snihyati (รัก) īrṣyati (อิจฉา) เป็นต้น ดังตัวอย่าง

๑๓๐. guruḥ śiṣyāya/śiṣyasya krudhyati.

ครู แก่ศิษย์/ของศิษย์ โกรธ - ครูโกรธศิษย์

เมื่อประโยคใช้กริยาแสดงความรู้สึก นามวลีที่เป็นการกจุดหมายจะประกอบรูปวิภक्तिได้
หลากหลายมาก ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกริยาแสดงความรู้สึกแต่ละคำว่าจะยอมให้นามวลีที่เป็นการก
จุดหมายเลือกใช้หน่วยวิภक्तिใด เช่น

กริยา smarati (ระลึกถึง) ยอมให้นามวลีที่เป็นการกจุดหมายเลือกใช้หน่วยวิภक्तिที่ ๒
ดังตัวอย่าง

๑๓๑. saḥ īśvaram smarati.

เขา ซึ่งพระผู้เป็นเจ้า ระลึกถึง - เขาระลึกถึงพระผู้เป็นเจ้า

กริยา tuṣyati (ยินดี) ยอมให้นามวลีที่เป็นการกจุดหมายเลือกใช้หน่วยวิภक्तिที่ ๓ ดัง
ตัวอย่าง

๑๓๒. vānaraḥ phalena tuṣyati.

ลิง ด้วยผลไม้ ยินดี - ลิงยินดีกะผลไม้

กริยา krudhyati (โกรธ) ยอมให้นามวลีที่เป็นการกจุดหมายเลือกใช้หน่วยวิภक्तिที่ ๔
และ ๖ ดังตัวอย่าง ๑๓๐

กริยา lubhyati (ปรารถนา) ยอมให้นามวลีที่เป็นการกจุดหมายเลือกใช้หน่วยวิภक्तिที่ ๔
และ ๗ ดังตัวอย่าง

๑๓๓. lokaḥ dravyāya/dravye lubhyati.

ชาวโลก เพื่อทรัพย์/ในทรัพย์ ปรารถนา - ชาวโลกยอมปรารถนาทรัพย์

กริยา snihyati (รัก) ยอมให้นามวลีที่เป็นการกจุดหมายเลือกใช้หน่วยวิภक्तिที่ ๖ และ ๗
ดังตัวอย่าง

๑๓๔. sītā rāmasya/rāme snihyati.

สีดา ของราม/ในราม รัก - สีดารักราม

สรุปได้ว่านามวลีที่เป็นการกจกหมายจะปรากฏในประโยคที่ใช้กริยาแสดงอาการทั้งชนิดที่ไม่กระทบกระเทือนผู้อื่นและกระทบกระเทือนผู้อื่น และมีการเคลื่อนที่ รวมทั้งกริยาแสดงอาการที่มีผู้อื่นเป็นจุดหมาย กริยาแสดงสภาพชนิดที่มีรูปพ้องกับกริยาแสดงอาการที่แสดงนัยแห่งการเคลื่อนที่บางคำ และกริยาแสดงความรู้สึกต่อผู้อื่น ทั้งนี้นามวลีที่เป็นการกจกหมายจะประกอบรูปวิภक्तिได้หลากหลายขึ้นอยู่กับกริยาที่ปรากฏในประโยคดังที่แสดงไว้ข้างต้น

๒.๓ หน่วยสร้างกริยาเป็นอยู่คือในภาษาสันสกฤต

ในหัวข้อหน่วยสร้างกริยาเป็นอยู่คือนีมุงศึกษาโครงสร้างประโยคที่ใช้กริยาเป็นอยู่คือในภาษาสันสกฤตว่าประกอบด้วยส่วนประกอบใดบ้าง และประกอบกันขึ้นในลักษณะใด

โครงสร้างประโยคที่ใช้กริยาเป็นอยู่คือ (Copula) ในภาษาสันสกฤตมี ๒ โครงสร้างคือ

๑. นามวลี₁ + นามวลี₂ + กริยาเป็นอยู่คือ

$NP_1 + NP_2 + Copula$

๒. นามวลี + กริยาเป็นอยู่คือ

$NP + Copula$ (โดยที่ นามวลี = หน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยแสดงความเป็นเจ้าของ + คำนาม หรือ $NP = Pt_p + N$)

ในภาษาสันสกฤต โครงสร้างประโยคที่ใช้กริยาเป็นอยู่คือดังเช่น โครงสร้างแรกจะปรากฏนามวลีที่เป็นการกต่าง ๆ ได้ไม่กี่ประเภท แต่การกที่ต้องปรากฏแน่นอนในประโยคที่ใช้กริยาเป็นอยู่คือคือ การกผู้ใช้กริยาเป็นอยู่คือ (Essive) ใช้อักษรย่อว่า Es การกประเภทที่สองที่สามารถปรากฏในโครงสร้างดังกล่าวคือ การกไขความ (Translative) ใช้อักษรย่อว่า Tr การกประเภทที่สามที่สามารถปรากฏในโครงสร้างประโยคที่ใช้กริยาเป็นอยู่คือคือการกสถานที่ การกประเภทต่อไปที่สามารถปรากฏในโครงสร้างประโยคที่ใช้กริยาเป็นอยู่คือคือการกจุดเริ่มต้นและการกจุดหมาย การกประเภทสุดท้ายที่สามารถปรากฏในโครงสร้างประโยคที่ใช้กริยาเป็นอยู่คือคือการกขอบเขต* ดังตัวอย่างต่อไปนี้

๑๓๕. rāmaḥ chātrah asti.

ราม นักเรียน เป็น - รามเป็นนักเรียน

จากตัวอย่าง ๑๓๕ นามวลี rāmaḥ เป็นการกผู้ใช้กริยาเป็นอยู่คือ และนามวลี chātrah เป็นการกไขความ

* การกขอบเขตมิได้นำมากล่าวถึงในงานวิจัยนี้ เนื่องจากผู้วิจัยเห็นว่ากรกขอบเขตมิใช่กรกหลักหรือกรกที่ต้องปรากฏเสมอไปในประโยค

๑๓๖. rāmaḥ gr̥he asti.

ราม ในบ้าน อยู่ - รามอยู่ในบ้าน

จากตัวอย่าง ๑๓๖ นามวลี rāmaḥ เป็นการกผู้ใช้กริยาเป็นอยู่คือ และนามวลี gr̥he เป็นการกสถานที่

๑๓๗. iyam udyānam parvatāt grāmam yāvat asti.

นี้~นี้ สวน จากภูเขา จนถึงหมู่บ้าน เป็น

- สวนนี้ทอดยาวจากภูเขาจนถึงหมู่บ้าน

จากตัวอย่าง ๑๓๗ นามวลี iyam udyānam เป็นการกผู้ใช้กริยาเป็นอยู่คือ นามวลี parvatāt เป็นการกจุดเริ่มต้น และนามวลี grāmam yāvat เป็นการกจุดหมาย

๑๓๘. iyam udyānam yojanam asti.

นี้~นี้ สวน ๑ โยชน์ เป็น - สวนนี้ยาว ๑ โยชน์

จากตัวอย่าง ๑๓๘ นามวลี iyam udyānam เป็นการกผู้ใช้กริยาเป็นอยู่คือ และนามวลี yojanam เป็นการกขอบเขต

ในบรรดาการกทั้งหลายที่สามารถปรากฏใน โครงสร้างประโยคที่ใช้กริยาเป็นอยู่คือนี้ มีการกผู้ใช้กริยาเป็นอยู่คือเพียงการกเดียวเท่านั้นที่สามารถได้รับเลือกเป็นประธานของประโยค

อย่างไรก็ตาม ประโยคดังเช่น ๑๓๕ นี้ หากนามวลีที่เป็นการกผู้ใช้กริยาเป็นอยู่คือไม่ได้รับเลือกเป็นหน่วยประธานของประโยค จะไม่มีนามวลีที่เป็นการกใดอีกที่สามารถได้รับเลือกเป็นประธาน ในกรณีเช่นนี้จะเกิดกระบวนการทำให้เป็นกรรมวาจกโดยปราศจากการเลือกประธานขึ้น ดังประโยคต่อไปนี้

๑๓๙. rāmeṇa chātreṇa bhūyate.

โดยราม โดยนักเรียน ถูกทำเป็น - รามเป็นนักเรียน

จากประโยค ๑๓๙ นามวลี rāmeṇa และ chātreṇa เลือกใช้หน่วยวิภक्तिที่ ๓ และกริยา bhūyate เกิดจากการประกอบวิภक्तिที่แสดงรูปกรรมวาจกโดยแจก रूपเป็นเอกพจน์ บุรุษที่ ๓ เสมอ

น่าสังเกตว่าโครงสร้างประโยคดังเช่นประโยค ๑๓๕ ซึ่งปรากฏนามวลีที่เป็นการกผู้ใช้กริยาเป็นอยู่คือและการกไขความ มีเงื่อนไขว่าการกผู้ใช้กริยาเป็นอยู่คือต้องมีลักษณะชี้เฉพาะ ไม่ว่าจะชี้เฉพาะนั้นจะเป็นแบบวิสามานยนามหรือแบบมีหน่วยบ่งชี้ก็ตาม ขอให้พิจารณาประโยคต่อไปนี้

๑๔๐. *bālakah chātraḥ asti.

เด็กชาย นักเรียน เป็น - เด็กชายเป็นนักเรียน

๑๔๑. ayam bālakah chātrah asti.

นี่~นี่ เด็กชาย นักเรียน เป็น - เด็กชายคนนี้เป็นนักเรียน

ประโยค ๑๔๐ นามวลี bālakah อยู่ในฐานะที่เป็นกรกผู้ใช้กริยาเป็นอยู่คือ แต่กลับไม่มีลักษณะชี้เฉพาะ ประโยคนี้นี้จึงผิดไวยากรณ์* ส่วนประโยค ๑๔๑ นามวลี ayam bālakah เป็นการกรกผู้ใช้กริยาเป็นอยู่คือที่มีลักษณะชี้เฉพาะด้วยการใช้หน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยชี้เฉพาะ ayam ประโยคนี้นี้จึงเป็นที่ยอมรับ

อนึ่ง ประโยคที่ใช้กริยาเป็นอยู่คือ หากนามวลีทั้งสองนามวลีที่ปรากฏในประโยคที่มีลักษณะชี้เฉพาะทั้งคู่ นามวลีทั้งสองสามารถปรากฏเป็นการกรกผู้ใช้กริยาเป็นอยู่คือและสามารถได้รับเลือกเป็นประธานของประโยคได้ ดังตัวอย่างประโยค

๑๔๒. rāmah ayam chātrah asti.

ราม นี่~นี่ นักเรียน คือ - รามคือนักเรียนคนนี้

๑๔๓. ayam chātrah rāmah asti.

นี่~นี่ นักเรียน ราม คือ - นักเรียนคนนี้คือราม

จากตัวอย่าง ๑๔๒ และ ๑๔๓ นามวลีทั้ง rāmah (ในประโยค ๑๔๒) และ ayam chātrah (ในประโยค ๑๔๓) สามารถปรากฏเป็นการกรกผู้ใช้กริยาเป็นอยู่คือและได้รับเลือกเป็นประธานของประโยคได้

โครงสร้างประโยคที่ใช้กริยาเป็นอยู่คือ โครงสร้างที่สองในภาษาสันสกฤตนำมาใช้เพื่อสื่อความแทนประโยคที่ใช้หน่วยคำกริยา /มิ/ เนื่องจากภาษาสันสกฤตไม่มีหน่วยคำกริยา /มิ/ ใช้ ดังตัวอย่าง

๑๔๔. rāmasya pustakam asti.

ของราม หนังสือ เป็น - รามมีหนังสือ

จากตัวอย่าง ๑๔๔ นามวลี rāmasya pustakah เป็นการกรกผู้ใช้กริยาเป็นอยู่คือที่ประกอบด้วยหน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยแสดงความเป็นเจ้าของ rāmasya และคำนาม pustakah

สรุปได้ว่าหน่วยสร้างกริยาเป็นอยู่คือในภาษาสันสกฤตมีโครงสร้างที่ประกอบด้วย นามวลี₁-นามวลี₂-กริยาเป็นอยู่คือ โดยที่นามวลีที่สามารถปรากฏร่วมกับกริยาเป็นอยู่คือได้คือนามวลีที่เป็นการกรกผู้ใช้กริยาเป็นอยู่คือ การกไขควม การกสถานที่ การกจุดเริ่มต้น การกจุดหมาย และการกขอบเขต นามวลีที่เป็นการกรกผู้ใช้กริยาเป็นอยู่คือเท่านั้นที่สามารถได้รับเลือกเป็นประธานของประโยค หากเกิดกรณีไม่มีนามวลีใดได้รับเลือกเป็นประธานจะเกิดกระบวนการทำให้เป็นประโยคกรรมวาจกโดยปราศจากการเลือกประธานขึ้น เมื่อนามวลีที่เป็นการกรกผู้ใช้กริยาเป็นอยู่คือ

* การผิดไวยากรณ์ในที่นี้หมายถึงเอาการผิดไวยากรณ์ในแง่ความหมาย มิใช่ผิดไวยากรณ์ในแง่วากยสัมพันธ์ (ดูเชิงอรรถตัวอย่างประโยคที่ ๒๐ ประกอบ)

เกิดร่วมกับนามวลีที่เป็นกรกไขความ นามวลีที่เป็นกรกผู้ใช้กริยาเป็นอยู่คือต้องมีลักษณะชี้เฉพาะเสมอ และในภาษาสันสกฤตจะใช้หน่วยสร้างกริยาเป็นอยู่คือสื่อความแทนกริยา “มี” ในโครงสร้างที่ประกอบด้วย นามวลี-กริยาเป็นอยู่คือ โดยที่นามวลีประกอบด้วยหน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยแสดงความเป็นเจ้าของและคำนาม

๒.๔ หน่วยสร้างสัมพันธะในภาษาสันสกฤต

หน่วยสร้างสัมพันธะในที่นี้มุ่งหมายถึงรูปแบบหรือโครงสร้างที่หน่วยต่างๆ ประกอบกันขึ้นเพื่อแสดงความเป็นเจ้าของในระดับประโยค

หน่วยสร้างสัมพันธะในภาษาสันสกฤตมีโครงสร้างดังต่อไปนี้

NP + Pt_p + N + Copula

นามวลี + หน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยแสดงความเป็นเจ้าของ + คำนาม + กริยาเป็นอยู่คือ

ในโครงสร้างข้างต้น หน่วยคำนามจำเป็นต้องเป็นคำเดียวกับคำนามหลักที่ปรากฏในหน่วยนามวลี ดังตัวอย่างต่อไปนี้

๑๔๕. gṛham rāmasya gṛham asti.

บ้าน ของราม บ้าน เป็น - บ้านเป็นบ้านของราม

๑๔๖. subhagam gṛham rāmasya gṛham asti.

สวย บ้าน ของราม บ้าน เป็น - บ้านหลังสวยเป็นบ้านของราม

๑๔๗. idam gṛham rāmasya gṛham asti.

นี้ บ้าน ของราม บ้าน เป็น - บ้านหลังนี้เป็นบ้านของราม

๑๔๘. trīṇi gṛhāṇi rāmasya gṛhāṇi santi.

สาม บ้าน ของราม บ้าน เป็น - บ้านสามหลังเป็นบ้านของราม

๑๔๙. tṛtīyam gṛham rāmasya gṛham asti.

ที่สาม บ้าน ของราม บ้าน เป็น - บ้านหลังที่สามเป็นบ้านของราม

๑๕๐. anekāni gṛhāṇi rāmasya gṛhāṇi santi.

หลาย บ้าน ของราม บ้าน เป็น - บ้านหลายหลังเป็นบ้านของราม

จากตัวอย่างข้างต้น คำนาม gṛham ข้างหลังหน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยแสดงความเป็นเจ้าของกับคำนามหลัก gṛham ในนามวลีจำเป็นต้องเป็นคำเดียวกัน

อนึ่ง หากละหน่วยนามวลีในโครงสร้างหน่วยสร้างสัมพันธะระดับประโยคเสียจะปรากฏประโยคที่ไม่ได้สื่อความถึงการแสดงความเป็นเจ้าของ แต่จะเป็นโครงสร้างที่ในภาษาสันสกฤตใช้แทนการใช้หน่วยคำกริยา /มี/ ซึ่งเป็นกริยาที่ไม่มีในภาษาสันสกฤตดังที่กล่าวแล้วในหัวข้อ ๓.๒.๓

สรุปได้ว่า หน่วยสร้างสัมพันธ์มีโครงสร้างที่ประกอบด้วย นามวลี-หน่วยบ่งชี้ประเภท หน่วยแสดงความเป็นเจ้าของ-คำนาม-กริยาเป็นอยู่คือ ทั้งนี้หน่วยคำนามจำเป็นต้องเป็นคำเดียวกับ คำนามหลักที่ปรากฏในหน่วยนามวลี

บทที่ ๔

การวิเคราะห์เปรียบเทียบวากยสัมพันธ์ในภาษาไทยและภาษาสันสกฤต

หลังจากที่ได้บรรยายวากยสัมพันธ์ภาษาไทยและภาษาสันสกฤตในบทที่ ๓ แล้ว ในบทนี้จะเป็นการวิเคราะห์เปรียบเทียบวากยสัมพันธ์ของทั้งสองภาษาในประเด็นส่วนประกอบนามวลี การก หน่วยสร้างกริยาเป็นอยู่คือ และหน่วยสร้างสัมพันธ์ตามลำดับ

๑ การเปรียบเทียบส่วนประกอบนามวลีในภาษาไทยและภาษาสันสกฤต

ในเบื้องต้นนี้ ความเหมือนและความแตกต่างเกี่ยวกับส่วนประกอบนามวลีในภาษาไทยและภาษาสันสกฤตพิจารณาได้จากกฎโครงสร้างนามวลีของทั้งสองภาษา ดังตารางต่อไปนี้ ตารางที่ ๑ กฎโครงสร้างนามวลีของภาษาไทยและภาษาสันสกฤต

กฎโครงสร้างนามวลี	
ภาษาไทย	นามวลี \Rightarrow คำนาม (ส่วนขยายคำนาม) $NP \Rightarrow N(\text{Mod})$
ภาษาสันสกฤต	นามวลี \Rightarrow (ส่วนขยายคำนาม) คำนาม $NP \Rightarrow (\text{Mod}) N$

จากตารางที่ ๑ นามวลีในภาษาไทยและภาษาสันสกฤตวางตำแหน่งของส่วนขยายคำนามไว้แตกต่างกัน กล่าวคือภาษาไทยวางตำแหน่งส่วนขยายคำนามไว้ข้างหลังคำนาม ส่วนภาษาสันสกฤตวางตำแหน่งส่วนขยายคำนามไว้ข้างหน้าคำนาม

ทั้งภาษาไทยและภาษาสันสกฤตสามารถนำกริยาแสดงสภาพมาเป็นส่วนประกอบนามวลีทำหน้าที่ขยายคำนามให้มีความหมายชัดเจนขึ้น ดังตัวอย่าง

ภาษาไทย : ดอกไม้งามดอกนี้

ภาษาสันสกฤต : idam subhagam puspam

นี้ งาม ดอกไม้ - ดอกไม้งามดอกนี้

จากตัวอย่างคำว่า งาม ในภาษาไทยและคำว่า subhagam ในภาษาสันสกฤตคือกริยาแสดงสภาพที่ขยายคำนาม ดอกไม้ ในภาษาไทยและคำนาม puspam ในภาษาสันสกฤตตามลำดับ ทั้งนี้ขอให้สังเกตว่า เมื่อปรากฏกริยาแสดงสภาพทำหน้าที่ขยายคำนามหลัก ในภาษาไทยจะวางตำแหน่งกริยาแสดงสภาพไว้ข้างหลังคำนาม ส่วนในภาษาสันสกฤตจะวางตำแหน่งกริยาแสดงสภาพไว้ข้างหน้าคำนามและมีการแจกรูปคำสอดคล้องกับคำนาม ซึ่งลักษณะประการหลังนี้ไม่ปรากฏในภาษาไทย

ส่วนประกอบนามวลีลำดับต่อไปที่มีใช้ตรงกันทั้งในภาษาไทยและภาษาสันสกฤตคือหน่วยบ่งชี้ทั้ง ๕ ประเภทย่อย ได้แก่ หน่วยชี้เฉพาะ หน่วยบอกจำนวน หน่วยบอกลำดับที่ หน่วยบอกปริมาณ และหน่วยแสดงความเป็นเจ้าของ

ภาษาไทยและภาษาสันสกฤตมีการใช้หน่วยคำแสดงหน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยชี้เฉพาะดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๒ การเปรียบเทียบหน่วยคำแสดงหน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยชี้เฉพาะของภาษาไทยและภาษาสันสกฤต

ภาษาไทย	ภาษาสันสกฤต
นี่~นี้	etad/idam
นั่น~นั้น	} tad/adas
โน้น~โน้น	

จากตารางที่ ๒ จะพบว่าภาษาไทยเลือกใช้หน่วยคำแสดงหน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยชี้เฉพาะ ๓ คู่เพื่อบ่งบอกระยะห่างจากผู้พูด ๓ ระยะคือ หน่วยคำ /นี่~นี้/ บ่งบอกว่าสิ่งที่กำลังพูดถึงอยู่ใกล้กับผู้พูดมากที่สุด หน่วยคำ /โน้น~โน้น/ บ่งบอกว่าสิ่งที่กำลังพูดถึงอยู่ไกลกับผู้พูดมาก และหน่วยคำ /นั่น~นั้น/ บ่งบอกระยะของสิ่งที่กำลังพูดถึงอยู่ในช่วงไม่ใกล้ไม่ไกลกับผู้พูด ทั้งนี้การที่แสดงหน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยชี้เฉพาะเป็นคู่เนื่องจากในภาษาไทยมีการใช้หน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยชี้เฉพาะ ๒ กลุ่มด้วยกันคือ กลุ่มหน่วยเสียงโท ได้แก่ /นี่/ /นั่น/ /โน้น/ และกลุ่มหน่วยเสียงตรี ได้แก่ /นี่/ /นั่น/ /โน้น/ โดยที่กลุ่มหน่วยเสียงตรีนี้เป็นเพียงรูปแปรของกลุ่มหน่วยเสียงโท ส่วนภาษาสันสกฤตเลือกใช้หน่วยคำเพื่อบ่งบอกว่าสิ่งที่กำลังพูดถึงอยู่ใกล้กับผู้พูดมากที่สุดคือ etad หรือ ไม่ก็ idam และเลือกใช้หน่วยคำเพื่อบ่งบอกระยะที่ครอบคลุมทั้งสิ่งที่กำลังพูดถึงอยู่ไม่ใกล้ไม่ไกลและอยู่ไกลกับผู้พูดมากคือ tad หรือ ไม่ก็ adas

ในกรณีที่หน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยชี้เฉพาะดังกล่าวทำหน้าที่ขยายคำนามให้มีความหมายชัดเจนขึ้น จะปรากฏรูปดังตัวอย่างต่อไปนี้

ภาษาไทย : บ้านนี้~บ้านนี้

ภาษาสันสกฤต : etat grham / idam grham

นี้~นี้ บ้าน นี้~นี้ บ้าน - บ้านนี้~บ้านนี้

จากตัวอย่าง เมื่อปรากฏหน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยชี้เฉพาะทำหน้าที่ขยายคำนามหลัก ในภาษาไทยจะวางตำแหน่งหน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยชี้เฉพาะไว้ข้างหลังคำนาม ส่วนในภาษาสันสกฤตจะวางตำแหน่งหน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยชี้เฉพาะไว้ข้างหน้าคำนามและมีการแจกรูปคำสอดคล้องกับคำนาม ซึ่งลักษณะประการหลังนี้ไม่ปรากฏในภาษาไทย

ภาษาไทยและภาษาสันสกฤตมีการใช้หน่วยคำแสดงหน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยบอกจำนวน และหน่วยบอกลำดับที่ตามลำดับดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๑ การเปรียบเทียบหน่วยคำแสดงหน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยบอกจำนวน หน่วยบอกลำดับที่ และหน่วยบอกปริมาณของภาษาไทยและภาษาสันสกฤต

ภาษาไทย	ภาษาสันสกฤต
หนึ่ง	eka
สอง	dvi
สาม	tri
สี่	catur
ห้า	pañcan
น้อย	svalpasankhyaka
มาก	bahu
หลาย	aneka
เยอะ	naika
ทุก	sarva
บาง	eka (ในรูปพหูพจน์)
แต่ละ	pratyeka
ไม่ก็	nāneka
ทั้งสอง	ubha
ที่หนึ่ง	prathama
ที่สอง	dvitīya

ตารางที่ ๓ (ต่อ)

ภาษาไทย	ภาษาสันสกฤต
ที่สาม	tr̥tīya
ที่สี่	caturtha
ที่ห้า	pañcama

ในกรณีที่หน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยบอกจำนวน และหน่วยบอกลำดับที่ดังกล่าวทำหน้าที่ขยายคำนามให้มีความหมายชัดเจนขึ้นจะปรากฏรูปดังตัวอย่างต่อไปนี้

หน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยบอกจำนวน

ภาษาไทย : บ้านสามหลัง

ภาษาสันสกฤต : tr̥tīni gr̥hāṇi

สาม บ้าน - บ้านสามหลัง

ภาษาไทย : บ้านหลายหลัง

ภาษาสันสกฤต : anekāni gr̥hāṇi

หลาย บ้าน - บ้านหลายหลัง

หน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยบอกลำดับที่

ภาษาไทย : บ้านหลังที่สาม

ภาษาสันสกฤต : tr̥tr̥īyam gr̥ham

ที่สาม บ้าน - บ้านหลังที่สาม

จากตัวอย่างเมื่อปรากฏหน่วยบ่งชี้ทั้งประเภทหน่วยบอกจำนวน และหน่วยบอกลำดับที่ทำหน้าที่ขยายคำนามหลัก ในภาษาไทยจะวางตำแหน่งหน่วยบ่งชี้ทั้งสามประเภทนี้ไว้ข้างหลังคำนาม และหน่วยบ่งชี้ทั้งสองประเภทนี้จะเกิดร่วมกับลักษณนามเสมอ ลักษณะดังกล่าวนี้แตกต่างกับการใช้หน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยชี้เฉพาะซึ่งไม่จำเป็นต้องเกิดร่วมกับลักษณนามก็ได้ เช่น ดอกไม้~ดอกไม้ดอกนี้ ส่วนในภาษาสันสกฤตจะวางตำแหน่งหน่วยบ่งชี้ทั้งสามประเภทนี้ไว้ข้างหน้าคำนามและมีการแจกรูปคำสอดคล้องกับคำนาม ซึ่งลักษณะประการหลังนี้ไม่ปรากฏในภาษาไทย

สำหรับหน่วยบ่งชี้ประเภทสุดท้ายคือหน่วยแสดงความเป็นเจ้าของมีลักษณะปรากฏในภาษาไทยและภาษาสันสกฤตที่สามารถประมวลเป็นกฎได้ดังนี้

ภาษาไทย : หน่วยแสดงความเป็นเจ้าของ = /ของ/ + คำนาม หรือ คำสรรพนาม

Pt_p = /ของ/ + N or Pron.

หมายเหตุ – หน่วยคำ /ของ/ อาจถูกละไปได้ในภาษาระดับไม่เป็นทางการ

ภาษาสันสกฤต : ๑. หน่วยแสดงความเป็นเจ้าของ = คำนาม หรือ คำสรรพนาม + วิภक्तिที่ ๖

$$Pt_p = N \text{ or Pron.} + K_6$$

๒. หน่วยแสดงความเป็นเจ้าของ = คำสรรพนามแสดงความเป็นเจ้าของ + วิภक्तिที่ ๓

$$Pt_p = \text{Possess Pron.} + K_n$$

เมื่อ K คือ หน่วยบ่งชี้การก (วิภक्ति)

n คือ ลำดับที่ของวิภक्तिที่คำนามหลักเลือกใช้

ตัวอย่างการเปรียบเทียบหน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยแสดงความเป็นเจ้าของปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๔ การเปรียบเทียบหน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยแสดงความเป็นเจ้าของของภาษาไทยและภาษาสันสกฤต

ภาษาไทย	ภาษาสันสกฤต
ของราม	rāmasya (rāma+as)
ของฉัน	mama (asmad+as)
	madīyam (madīya+m)

ในกรณีที่หน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยแสดงความเป็นเจ้าของดังกล่าวทำหน้าที่ขยายคำนามให้มีความหมายชัดเจนขึ้นจะปรากฏรูปดังตัวอย่างต่อไปนี้

ภาษาไทย : บ้านของราม

: บ้านของฉัน

ภาษาสันสกฤต : rāmasya gṛham

ของราม บ้าน - บ้านของราม

: mama gṛham

ของฉัน บ้าน - บ้านของฉัน

: madīyam gṛham

ของฉัน บ้าน - บ้านของฉัน

จากตัวอย่างเมื่อปรากฏหน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยแสดงความเป็นเจ้าของทำหน้าที่ขยายคำนามหลัก ในภาษาไทยจะวางตำแหน่งหน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยแสดงความเป็นเจ้าของไว้ข้างหลังคำนาม ส่วนในภาษาสันสกฤตจะวางตำแหน่งหน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยแสดงความเป็นเจ้าของไว้

ข้างหน้าคำนามและมีการแจกรูปคำเป็นไปได้ทั้งรูปวิภक्तिที่ ๖ หรือรูปวิภक्तिที่สอดคล้องกับคำนาม ซึ่งลักษณะประการหลังนี้ไม่ปรากฏในภาษาไทย

ส่วนประกอบนามวลีสุดท้ายที่ปรากฏเฉพาะในภาษาไทยคือ ลักษณะนาม ซึ่งเมื่อลักษณะนามปรากฏในนามวลีจะไม่ปรากฏเดี่ยวๆ กับคำนาม ลักษณะนามจะปรากฏร่วมกับกริยาแสดงสภาพหรือหน่วยบ่งชี้เสมอ และในกรณีที่ลักษณะนามปรากฏเป็นส่วนประกอบนามวลี ลักษณะนามจะอยู่ในตำแหน่งหลังคำนาม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ภาษาไทย : บ้านหลังเก่า
 : บ้านหลังนี้
 : บ้านสามหลัง
 : บ้านหลายหลัง
 : บ้านหลังที่สาม

หลังจากได้กล่าวถึงส่วนประกอบนามวลีครบทุกส่วนแล้ว ประเด็นสำคัญต่อไปที่ควรกล่าวถึงคือ การเรียงลำดับส่วนประกอบนามวลีที่เป็นไปได้ทั้งในภาษาไทยและภาษาสันสกฤต พร้อมทั้งวิเคราะห์และประมวลตำแหน่งที่ส่วนประกอบแต่ละส่วนมีโอกาสปรากฏใน โครงสร้างนามวลีได้

เมื่อกำหนดให้

Cl = ลักษณะนาม

Pt_d = หน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยชี้เฉพาะที่เป็นกลุ่มหน่วยเสียงโทหรือไม่ก็กลุ่มหน่วยเสียงตรี (การแบ่งเป็นกลุ่มเสียงโทและตรีนี้ใช้เฉพาะกับภาษาไทย ภาษาสันสกฤตใช้ Pt_d แทนหน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยชี้เฉพาะ)

Pt_d' = หน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยชี้เฉพาะกลุ่มหน่วยเสียงตรีเท่านั้น

Pt_c = หน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยบอกจำนวน

Pt_o = หน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยบอกลำดับที่

Pt_p = หน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยแสดงความเป็นเจ้าของ

V = กริยาแสดงสภาพ

N = คำนาม

การเรียงลำดับส่วนประกอบนามวลีที่เป็นไปได้ทั้งในภาษาไทยและภาษาสันสกฤต ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๕ การเปรียบเทียบการเรียงลำดับส่วนประกอบนามวลีของภาษาไทยและภาษาสันสกฤต

ภาษาไทย		ภาษาสันสกฤต	
บ้านสวย	N+V	subhagam gṛham	V+N
บ้านหลังสวย	N+Cl+V		
บ้านนี้~นี้	N+Pt _d	idam gṛham	Pt _d +N
บ้านหลังนี้	N+Cl+Pt _d		
บ้านสามหลัง	N+Pt _c +Cl	trīṇi gṛhāṇi	Pt _c +N
บ้านหลังที่สาม	N+Cl+Pt _o	ṭṛtīyam gṛham	Pt _o +N
บ้านของราม	N+Pt _p	rāmasya gṛham	Pt _p +N
บ้านสวยหลังนี้	N+V+Cl+Pt _d	idam subhagam gṛham	Pt _d +V+N
บ้านหลังสวยนี้~นี้	N+Cl+V+Pt _d		
บ้านสวยสามหลัง	N+V+Pt _c +Cl		
บ้านหลังสวยสามหลัง	N+Cl+V+Pt _c +Cl	trīṇi subhagāni gṛhāṇi	Pt _c +V+N
บ้านสวยหลังที่สาม	N+V+Cl+Pt _o		
บ้านหลังสวยหลังที่สาม	N+Cl+V+Cl+Pt _o	ṭṛtīyam subhagam gṛham	Pt _o +V+N
บ้านหลังสวยของราม	N+Cl+V+Pt _p	rāmasya subhagam gṛham	Pt _p +V+N
บ้านสามหลังนี้~นี้	N+Pt _c +Cl+Pt _d	imāni trīṇi gṛhāṇi	Pt _d +Pt _c +N
บ้านหลังที่สามนี้~นี้	N+Cl+Pt _o +Pt _d	idam ṭṛtīyam gṛham	Pt _d +Pt _o +N
บ้านของรามนี้~นี้	N+Pt _p +Pt _d	idam rāmasya gṛham	Pt _d +Pt _p +N
บ้านสามหลังของราม	N+Pt _c +Cl+Pt _p	trīṇi rāmasya gṛhāṇi	Pt _c +Pt _p +N
บ้านของรามสามหลัง	N+Pt _p +Pt _c +Cl		
บ้านหลังที่สามของราม	N+Cl+Pt _o +Pt _p		
บ้านของรามหลังที่สาม	N+Pt _p +Cl+Pt _o	ṭṛtīyam rāmasya gṛham	Pt _o +Pt _p +N
บ้านหลังสวยของรามนี้~นี้	N+Cl+V+Pt _p +Pt _d	idam rāmasya subhagam gṛham	Pt _d +Pt _p +V+N

ตารางที่ ๕ (ต่อ)

ภาษาไทย	ภาษาสันสกฤต
บ้านหลังสวยของรามสามหลัง N+Cl+V+Pt _p +Pt _c +Cl	trīṇi rāmasya subhagāni gṛhāṇi Pt _c +Pt _p +V+N
บ้านหลังสวยของรามหลังที่สาม N+Cl+V+Pt _p +Cl+Pt _o	ṭṛtīyam rāmasya subhagam gṛham Pt _o +Pt _p +V+N
บ้านสวยสามหลังนี้~นี้ N+V+Pt _c +Cl+Pt _d บ้านหลังสวยสามหลังนี้~นี้ N+Cl+V+Pt _c +Cl+Pt _d	imāni trīṇi subhagāni gṛhāṇi Pt _d +Pt _c +V+N
บ้านสวยหลังที่สามนี้~นี้ N+V+Cl+Pt _o +Pt _d บ้านหลังสวยหลังที่สามนี้~นี้ N+Cl+V+Cl+Pt _o +Pt _d	idam ṭṛtīyam subhagam gṛham Pt _d +Pt _o +V+N
บ้านสามหลังของรามนี้~นี้ N+Pt _c +Cl+Pt _p +Pt _d บ้านของรามสามหลังนี้~นี้ N+Pt _p +Pt _c +Cl+Pt _d	imāni trīṇi rāmasya gṛhāṇi Pt _d +Pt _c + Pt _p +N
บ้านหลังที่สามของรามนี้~นี้ N+Cl+Pt _o +Pt _p +Pt _d บ้านของรามหลังที่สามนี้~นี้ N+Pt _p +Cl+Pt _o +Pt _d	idam ṭṛtīyam rāmasya gṛham Pt _d +Pt _o + Pt _p +N

ตารางที่ ๕ (ต่อ)

ภาษาไทย	ภาษาสันสกฤต
บ้านสวยสามหลังของรามนี่~นี่ N+V+Pt _c +Cl+Pt _p +Pt _d บ้านหลังสวยสามหลังของรามนี่~นี่ N+Cl+V+Pt _c +Cl+Pt _p +Pt _d บ้านหลังสวยของรามสามหลังนี่~นี่ N+Cl+V+Pt _p +Pt _c +Cl+Pt _d	 imāni trīṇi rāmasya subhagāni grhāṇi Pt _d +Pt _c + Pt _p +V+N
บ้านสวยหลังที่สามของรามนี่~นี่ N+V+Cl+Pt _o +Pt _p +Pt _d บ้านหลังสวยหลังที่สามของรามนี่~นี่ N+Cl+V+Cl+Pt _o +Pt _p +Pt _d บ้านหลังสวยของรามหลังที่สามนี่~นี่ N+Cl+V+Pt _p +Cl+Pt _o +Pt _d	 idam tṛtīyam rāmasya subhagam grham Pt _d +Pt _o + Pt _p +V+N

จากตารางสามารถวิเคราะห์และประมวลตำแหน่งที่ส่วนประกอบแต่ละส่วนมีโอกาสปรากฏในโครงสร้างนามวลีได้ดังนี้

ภาษาไทย	ภาษาสันสกฤต
๑. คำนาม	๑. คำนาม
-ปรากฏในตำแหน่งหน้าสุดเสมอ	-ปรากฏในตำแหน่งหลังสุดเสมอ
๒. กริยาแสดงสภาพ	๒. กริยาแสดงสภาพ
-กรณีไม่ปรากฏลักษณนาม กริยาแสดงสภาพ จะอยู่ประชิดข้างหลังคำนาม หากปรากฏลักษณนามข้างหลังคำนาม กริยาแสดงสภาพ จะอยู่ข้างหน้าหรือข้างหลังลักษณนามก็ได้	-ปรากฏข้างหน้าประชิดกับคำนาม
๓. หน่วยชี้เฉพาะ	๓. หน่วยชี้เฉพาะ
-ปรากฏในตำแหน่งหลังสุดเสมอ	-ปรากฏในตำแหน่งหน้าสุดเสมอ

๔.หน่วยบอกจำนวน

-ปรากฏข้างหลังค่านามและจะปรากฏร่วมกับลักษณะนาม โดยอยู่ข้างหน้าลักษณะนามเสมอ (ยกเว้นกรณีหน่วยบอกจำนวน /หนึ่ง/ จะอยู่หลังลักษณะนามได้ เช่น บ้านหลังหนึ่ง) ทั้งนี้หน่วยบอกจำนวนจะปรากฏข้างหน้าหรือข้างหลังหน่วยแสดงความเป็นเจ้าของก็ได้

๕.หน่วยบอกลำดับที่

-มีลักษณะปรากฏเช่นเดียวกับหน่วยบอกจำนวน ต่างแต่เพียงที่ปรากฏข้างหลังลักษณะนามเสมอ

๖.หน่วยแสดงความเป็นเจ้าของ

-ปรากฏข้างหลังค่านาม ทั้งนี้หน่วยแสดงความเป็นเจ้าของจะปรากฏข้างหน้าหรือข้างหลังหน่วยบอกจำนวนหรือหน่วยบอกลำดับที่ก็ได้

๗.ลักษณนาม

-ปรากฏข้างหลังค่านามและจะปรากฏเดียวกับค่านามไม่ได้ ต้องมีหน่วยอื่นปรากฏร่วมด้วย โดยลักษณนามปรากฏได้ในตำแหน่งประชิดข้างหลังค่านาม ข้างหลังหน่วยบอกจำนวน และข้างหน้าหน่วยบอกลำดับที่

การเรียงลำดับส่วนประกอบนามวลีของภาษาไทยมีความสลับซับซ้อนกว่าภาษาสันสกฤตมาก กล่าวอีกนัยหนึ่ง การเรียงลำดับส่วนประกอบนามวลีของภาษาสันสกฤตมีความเรียบง่ายกว่า โดยหากนำส่วนประกอบนามวลีภาษาสันสกฤตมาจัดเรียงลำดับก็จะได้ลำดับที่แน่นอนคือ

$$Pt_a + \left\{ \begin{array}{c} Pt_c \\ Pt_o \end{array} \right\} + Pt_p + V + N$$

ทั้งนี้แตกต่างกับภาษาไทยซึ่งมีเงื่อนไขการปรากฏของส่วนประกอบแต่ละส่วนปลีกย่อยออกไปมากดังที่แสดงแล้ว อนึ่ง ขอให้สังเกตว่าทั้งภาษาไทยและภาษาสันสกฤตต่างมีลักษณะร่วมกันคือ หน่วยบอกจำนวน และหน่วยบอกลำดับที่มีลักษณะหลักซ้อนกัน หมายความว่า หน่วยทั้งสองประเภทนี้จะไม่สามารถปรากฏร่วมกันได้ในนามวลีหนึ่ง

๔.หน่วยบอกจำนวน

-ปรากฏข้างหน้าค่านาม และหากปรากฏหน่วยแสดงความเป็นเจ้าของ หน่วยบอกจำนวนจะอยู่ข้างหน้าหน่วยแสดงความเป็นเจ้าของ

๕.หน่วยบอกลำดับที่

-มีลักษณะปรากฏเช่นเดียวกับหน่วยบอกจำนวน

๖.หน่วยแสดงความเป็นเจ้าของ

-ปรากฏข้างหน้าค่านาม และหากปรากฏหน่วยกริยาแสดงสภาพ หน่วยแสดงความเป็นเจ้าของจะอยู่ข้างหน้าหน่วยแสดงสภาพ

๗.ลักษณนาม

-ไม่มี

การเปรียบเทียบนามวลีของภาษาไทยและภาษาสันสกฤตทั้งในแง่ของส่วนประกอบและ
 ปริบทที่ส่วนประกอบเหล่านี้ปรากฏในภาษาสามารถสรุปได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๖ การเปรียบเทียบนามวลีของภาษาไทยและภาษาสันสกฤต

ภาษาไทย	ภาษาสันสกฤต
<p>๑.นามวลีที่มีกริยาแสดงสภาพเป็นส่วนประกอบ จะอยู่ประชิดข้างหลังค่านาม แต่หากปรากฏ ลักษณะนามข้างหลังค่านาม กริยาแสดงสภาพจะ อยู่ข้างหน้าหรือข้างหลังลักษณะนามก็ได้</p>	<p>๑.นามวลีที่มีกริยาแสดงสภาพเป็นส่วนประกอบ จะอยู่ประชิดข้างหน้าค่านาม</p>
<p>๒.กริยาแสดงสภาพดังกล่าวไม่มีการแจกรูปคำ สอดคล้องกับค่านาม</p>	<p>๒.กริยาแสดงสภาพดังกล่าวจะแจกรูปคำ สอดคล้องกับค่านาม</p>
<p>๓.หน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยชี้เฉพาะอยู่ใน ตำแหน่งท้ายสุดของนามวลี</p>	<p>๓.หน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยชี้เฉพาะอยู่ใน ตำแหน่งแรกสุดของนามวลี</p>
<p>๔.หน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยชี้เฉพาะดังกล่าวไม่ มีการแจกรูปคำสอดคล้องกับค่านาม</p>	<p>๔.หน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยชี้เฉพาะดังกล่าวจะ แจกรูปคำสอดคล้องกับค่านาม</p>
<p>๕.นามวลีที่มีหน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยบอก จำนวน หรือ หน่วยบอกลำดับที่เป็น ส่วนประกอบจะปรากฏข้างหลังค่านามและ ปรากฏร่วมกับลักษณะนามเสมอ</p>	<p>๕.นามวลีที่มีหน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยบอก จำนวน หรือ หน่วยบอกลำดับที่เป็น ส่วนประกอบจะปรากฏข้างหน้าค่านาม</p>
<p>๖.หน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยบอกจำนวน หรือ หน่วยบอกลำดับที่ดังกล่าวนี้ไม่มีการแจกรูปคำ สอดคล้องกับค่านาม</p>	<p>๖.หน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยบอกจำนวน หรือ หน่วยบอกลำดับที่ดังกล่าวนี้จะแจกรูปคำ สอดคล้องกับค่านาม</p>
<p>๗.หน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยแสดงความเป็น เจ้าของจะปรากฏข้างหลังค่านาม ทั้งนี้หาก ปรากฏหน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยบอกจำนวน หรือหน่วยบอกลำดับที่ หน่วยบ่งชี้ประเภท หน่วยแสดงความเป็นเจ้าของจะปรากฏข้างหน้า หรือข้างหลังหน่วยบ่งชี้ทั้งสองประเภทย่อยนั้นก็ได้</p>	<p>๗.หน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยแสดงความเป็น เจ้าของจะปรากฏข้างหน้าค่านามทั้งนี้หาก ปรากฏกริยาแสดงสภาพ หน่วยบ่งชี้ประเภท หน่วยแสดงความเป็นเจ้าของจะปรากฏข้างหน้า กริยาแสดงสภาพ</p>
<p>๘.หน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยแสดงความเป็น เจ้าของดังกล่าวไม่มีการแจกรูปคำสอดคล้องกับ ค่านาม</p>	<p>๘.หน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยแสดงความเป็น เจ้าของดังกล่าว ในกรณีที่เป็นค่านามหรือคำ สรรพนามจะแจกรูปคำวิภक्तिที่ ๖ และในกรณีที่ เป็นคำสรรพนามแสดงความเป็นเจ้าของจะแจก</p>

ตารางที่ ๖ (ต่อ)

ภาษาไทย	ภาษาสันสกฤต
๑๒. ลักษณะนามจะปรากฏข้างหลังคำนามและจะปรากฏเดี่ยวๆ กับคำนามไม่ได้ ต้องมีหน่วยอื่นปรากฏร่วมด้วย โดยลักษณะนามปรากฏได้ในตำแหน่งประชิดข้างหลังคำนาม	รูปคำสอดคล้องกับคำนาม ๑๒. ไม่ปรากฏลักษณะนาม

๒ การเปรียบเทียบการกในภาษาไทยและภาษาสันสกฤต

นามวลีที่เป็นการกผู้ทำทั้งในภาษาไทยและภาษาสันสกฤตจะปรากฏในประโยคที่ใช้กริยาแสดงอาการในฐานะผู้ทำกริยานั้น ไม่ว่าจะกริยานั้นจะสำเร็จโดยตั้งใจหรือไม่ก็ตาม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ภาษาไทย : ครูหัวเราะ

: ครูหกล้ม

ภาษาสันสกฤต : guruh hasati.

ครู หัวเราะ - ครูหัวเราะ

: guruh patati.

ครู หกล้ม - ครูหกล้ม

จากตัวอย่างนามวลี ครู และนามวลี guruh ต่างเป็นการกผู้ทำ กระทำกริยาแสดงอาการที่เกิดขึ้นโดยตั้งใจคือ หัวเราะ และ hasati และกริยาแสดงอาการที่เกิดขึ้นโดยไม่ตั้งใจคือ หกล้ม และ patati

นอกจากประเด็นการเลือกปรากฏในประโยคที่ใช้กริยาแสดงอาการแล้ว นามวลีที่เป็นการกผู้ทำทั้งในภาษาไทยและภาษาสันสกฤตจะเป็นสิ่งมีชีวิตเสมอ

ในภาษาไทยและภาษาสันสกฤตเมื่อนามวลีที่เป็นการกผู้ทำปรากฏในประโยคที่ใช้กริยาแสดงอาการ โดยไม่ปรากฏนามวลีอื่น นามวลีที่เป็นการกผู้ทำจะได้รับเลือกเป็นประธานของประโยค ซึ่งในภาษาไทยนามวลีที่ได้รับเลือกเป็นประธานของประโยคจะมีตำแหน่งอยู่ข้างหน้ากริยาแสดงอาการ ดังนั้นนามวลี ครู ซึ่งเป็นการกผู้ทำ เมื่อได้รับเลือกเป็นประธานของประโยคจึงมีตำแหน่งอยู่ข้างหน้ากริยา หัวเราะ และ หกล้ม ส่วนในภาษาสันสกฤตนามวลีที่ได้รับเลือกเป็นประธานจะประกอบรูปวิภक्तिที่ ๑ ดังนั้นนามวลี guruh ซึ่งเป็นการกผู้ทำ เมื่อได้รับเลือกเป็นประธานของประโยคจึงประกอบรูปวิภक्तिที่ ๑

อย่างไรก็ตาม ในภาษาสันสกฤตอาจเกิดกรณีที่ไม่มี การเลือกนามวลีใดมาเป็นหน่วย ประธานของประโยค ซึ่งจะก่อให้เกิดกระบวนการทำให้เป็นประโยคกรรมวาจกโดยปราศจาก การเลือกประธาน ปรากฏเป็นประโยคดังตัวอย่างต่อไปนี้

ภาษาสันสกฤต : *gurunā hasyate.*

โดยครู ถูกหัวเราะ - ครูหัวเราะ

จากตัวอย่าง เมื่อเกิดกระบวนการทำให้เป็นประโยคกรรมวาจกโดยปราศจากการ เลือกประธาน นามวลี *gurunā* ซึ่งเป็นการกผู้ทำจะประกอบรูปวิภक्तिที่ ๓ และกริยาจะเปลี่ยนไป ประกอบวิภक्तिที่แสดงรูปกรรมวาจก โดยแจกรูปเป็นเอกพจน์บุรุษที่ ๓ ดังเช่นกริยา *hasyate* เสมอ หนึ่ง การเกิดกระบวนการทำให้เป็นประโยคกรรมวาจกโดยปราศจากการเลือกประธานนี้ไม่ ปรากฏในภาษาไทย

ในภาษาไทยและภาษาสันสกฤต เมื่อประโยคใช้กริยาแสดงอาการและปรากฏนามวลีที่ เป็นการกผู้ทำและการกผู้ถูกกระทำในประโยค หากนามวลีที่เป็นการกผู้ทำได้รับเลือกเป็นหน่วย ประธานของประโยค จะปรากฏรูปประโยคกรรมวาจก ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ภาษาไทย : สีดาทูบหม้อใบเล็กนี้

ภาษาสันสกฤต : *sītā idam kṣudram pātram bhinatti.*

สิดา นี้~นี้ เล็ก ซึ่งหม้อ ทูบ - สีดาทูบหม้อใบเล็กนี้

จากรูปประโยคกรรมวาจกดังตัวอย่าง ในภาษาไทยนามวลี สิดา เป็นการกผู้ทำที่ได้รับ เลือกเป็นประธานจึงมีตำแหน่งอยู่ข้างหน้ากริยาแสดงอาการ ทูบ ส่วนในภาษาสันสกฤตนามวลี *sītā* เป็นการกผู้ทำที่ได้รับเลือกเป็นประธานจึงประกอบรูปวิภक्तिที่ ๑

ในระดับโครงสร้างพื้นฐานของประโยคดังเช่น สีดาทูบหม้อใบเล็กนี้ และ *sītā idam kṣudram pātram bhinatti.* หากเกิดการเลือกนามวลีที่เป็นการกผู้ถูกกระทำเป็นหน่วยประธาน ของประโยค จะปรากฏรูปประโยคกรรมวาจก ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ภาษาไทย : หม้อใบเล็กนี้ถูกทูบโดยสิดา หรือ

หม้อใบเล็กนี้ถูกสิดาทูบ หรือ

หม้อใบเล็กนี้สิดาทูบ

ภาษาสันสกฤต : *sītayā idam kṣudram pātram bhidyate.*

โดยสิดา นี้~นี้ เล็ก หม้อ ถูกทูบ

- หม้อใบเล็กนี้ถูกทูบโดยสิดา/หม้อใบเล็กนี้ถูกสิดาทูบ/

หม้อใบเล็กนี้สิดาทูบ

จากรูปประโยคกรรมวาจกดังตัวอย่าง ในภาษาไทยนามวลี หม้อใบเล็กนี้ เป็นการก ผู้ถูกกระทำที่ได้รับเลือกเป็นประธาน จึงมีตำแหน่งอยู่ข้างหน้ากริยาแสดงอาการ ทูบ ที่มีหน่วยคำ

/ถูก/ อยู่ข้างหน้าเพื่อแสดงความเป็นกรรมวาจก ส่วนนามวลี สีดา ซึ่งเป็นการกผู้ทำอยู่ในตำแหน่งข้างหลังกริยาแสดงอาการ โดยมีหน่วยคำบุพบท /โดย/ อยู่ข้างหน้า ทั้งนี้หากใช้กฎการปริวรรตด้วยการละและการสลับที่หน่วยจะปรากฏรูปประโยค หม้อไบลีคนี่ถูกสีดาทูป และ หม้อไบลีคนี่สีดาทูป ตามลำดับ อย่างไรก็ตามสรุปได้ว่าในรูปประโยคกรรมวาจกนี้ นามวลีที่เป็นการกผู้ทำจะไม่ได้รับเลือกเป็นประธานของประโยคจึงไม่อาจปรากฏในตำแหน่งข้างหน้าหน่วยคำ /ถูก/ ได้ เนื่องจากหน่วยคำ /ถูก/ เป็นหน่วยคำอิสระที่ทำหน้าที่บ่งบอกว่านามวลีที่อยู่ข้างหน้าเป็นประธานของโครงสร้างประโยคกรรมวาจก ส่วนในภาษาสันสกฤตนามวลี idam ksudram pātram เป็นการกผู้ถูกกระทำที่ได้รับเลือกเป็นประธานจึงประกอบรูปวิภक्तिที่ ๑ ส่วนนามวลี sītayā ซึ่งเป็นการกผู้ทำจะประกอบรูปวิภक्तिที่ ๓ และกริยาแสดงอาการจะเปลี่ยน ไปประกอบวิภक्तिที่แสดงรูปกรรมวาจก

การที่นามวลีที่เป็นการกผู้ถูกกระทำได้รับเลือกเป็นประธานของประโยคในประโยคแบบกรรมวาจกนั้น เท่ากับว่าผู้พูดมุ่งเน้นความสำคัญ ไปยังนามวลีที่เป็นการกผู้ถูกกระทำมากเป็นพิเศษ จนกระทั่งนามวลีที่เป็นการกผู้ทำถูกมองข้ามไปถึงขั้นเกิดการละนามวลีที่เป็นการกผู้ทำในรูปประโยคกรรมวาจกได้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ภาษาไทย : ศัตรูถูกฆ่า

ภาษาสันสกฤต : śatruḥ hanyate.

ศัตรู ถูกฆ่า - ศัตรูถูกฆ่า

แม้รูปประโยคกรรมวาจกจะมีใช้ทั้งในภาษาไทยและภาษาสันสกฤต แต่เงื่อนไขทางอรรถศาสตร์ในการใช้รูปประโยคดังกล่าวก็มีความแตกต่างกัน กล่าวคือในภาษาไทยประโยคกรรมวาจกจะเลือกใช้เฉพาะกริยาแสดงอาการที่ส่งผลในทางร้ายต่อนามวลีที่ได้รับเลือกเป็นประธานโดยประกอบหน่วยคำ /ถูก/ ข้างหน้า หากประโยคเลือกใช้กริยาแสดงอาการที่ส่งผลในทางดีต่อนามวลีที่ได้รับเลือกเป็นประธานโดยประกอบหน่วยคำ /ถูก/ ข้างหน้า ประโยคที่ได้จะผิดไวยากรณ์ ส่วนในภาษาสันสกฤตประโยคกรรมวาจกสามารถเลือกใช้กริยาแสดงอาการทั้งทางดีและทางร้าย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ภาษาไทย : *ศัตรูถูกสรรเสริญ

ภาษาสันสกฤต : śatruḥ śasyate.

ศัตรู ถูกสรรเสริญ - ศัตรูได้รับการสรรเสริญ

บริบทที่เกี่ยวข้องกับการปรากฏนามวลีที่เป็นการกผู้ทำของภาษาไทยและภาษาสันสกฤตสามารถสรุปได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๗ การเปรียบเทียบการผู้ทำของภาษาไทยและภาษาสันสกฤต

ภาษาไทย	ภาษาสันสกฤต
<p>๑.นามวลีที่เป็นการกระทำปรากฏในประโยคที่เลือกใช้กริยาแสดงอาการในฐานะผู้ทำกริยานั้น</p> <p>๒.นามวลีที่เป็นการกระทำเป็นสิ่งมีชีวิตเสมอ</p> <p>๓.นามวลีที่เป็นการกระทำปรากฏร่วมกับกริยาแสดงอาการตามลำพังจะได้รับเลือกเป็นประธาน โดยนามวลีที่เป็นการกระทำจะมีตำแหน่งอยู่ข้างหน้ากริยาแสดงอาการ</p> <p>๔.ไม่ปรากฏในภาษาไทย</p> <p>๕.ในรูปประโยคกรรมวาจก กริยาแสดงอาการจะประกอบหน่วยคำ /ถูก/ ข้างหน้า และนามวลีที่เป็นการกระทำไม่สามารถปรากฏข้างหน้าหน่วยคำ /ถูก/ ได้</p> <p>๖.ในรูปประโยคกรรมวาจก นามวลีที่เป็นการกระทำถูกละไปได้</p> <p>๗.ในรูปประโยคกรรมวาจก กริยาแสดงอาการที่ประกอบหน่วยคำ /ถูก/ ข้างหน้าจะสื่อความหมายในทางร้ายต่อนามวลีที่ได้รับเลือกเป็นประธานเท่านั้น</p>	<p>๑.นามวลีที่เป็นการกระทำปรากฏในประโยคที่เลือกใช้กริยาแสดงอาการในฐานะผู้ทำกริยานั้น</p> <p>๒.นามวลีที่เป็นการกระทำเป็นสิ่งมีชีวิตเสมอ</p> <p>๓.นามวลีที่เป็นการกระทำปรากฏร่วมกับกริยาแสดงอาการตามลำพังจะได้รับเลือกเป็นประธาน โดยนามวลีที่เป็นการกระทำจะประกอบรูปวิภक्तिที่ ๑</p> <p>๔.นามวลีที่เป็นการกระทำปรากฏร่วมกับกริยาแสดงอาการตามลำพัง แต่ไม่มีการเลือกนามวลีดังกล่าวเป็นประธาน จะเกิดกระบวนการทำให้เป็นประโยคกรรมวาจกโดยปราศจากการเลือกประธาน นามวลีที่เป็นการกระทำจะประกอบรูปวิภक्तिที่ ๓ และกริยาแสดงอาการจะประกอบวิภक्तिที่แสดงรูปกรรมวาจกบุรุษที่ ๓ เอกพจน์เสมอ</p> <p>๕.ในรูปประโยคกรรมวาจก กริยาแสดงอาการจะประกอบวิภक्तिที่แสดงรูปกรรมวาจกและนามวลีที่เป็นการกระทำจะประกอบรูปวิภक्तिที่ ๓</p> <p>๖.ในรูปประโยคกรรมวาจก นามวลีที่เป็นการกระทำถูกละไปได้</p> <p>๗.ในรูปประโยคกรรมวาจก กริยาแสดงอาการที่ประกอบวิภक्तिแสดงรูปกรรมวาจก สื่อความได้ทั้งทางดีและทางร้าย</p>

นามวลีที่เป็นการกระทำรับสภาพทั้งในภาษาไทยและภาษาสันสกฤตจะปรากฏในประโยคที่ใช้กริยาแสดงสภาพในฐานะที่ทรงสภาพแห่งกริยานั้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ภาษาไทย : อรชุนกล้าหาญ

ภาษาสันสกฤต : arjunah vīrah asti.

อรชุน กล้าหาญ เป็น - อรชุนกล้าหาญ

จากตัวอย่าง นามวลี อรชุน และ arjunah ต่างเป็นการกผู้รับสภาพ โดยทรงสภาพแห่งกริยาแสดงสภาพ กล้าหาญ และ vīrah ไว้ ทั้งนี้ขอให้สังเกตว่าประโยคที่ใช้กริยาแสดงสภาพในภาษาสันสกฤตจำเป็นต้องใช้กริยาเป็นอยู่คือเข้ามาประกอบในฐานะกริยาช่วยซึ่งลักษณะเช่นนี้ไม่ปรากฏในภาษาไทย

นอกจากประเด็นการเลือกปรากฏในประโยคที่ใช้กริยาแสดงสภาพแล้ว นามวลีที่เป็นกรกผู้รับสภาพทั้งในภาษาไทยและภาษาสันสกฤตจะเป็นได้ทั้งสิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต

ในภาษาไทยและภาษาสันสกฤต เมื่อนามวลีที่เป็นกรกผู้รับสภาพปรากฏในประโยคที่ใช้กริยาแสดงสภาพ นามวลีที่เป็นกรกผู้รับสภาพจะได้รับเลือกเป็นประธานของประโยค ซึ่งในภาษาไทยนามวลีที่เป็นกรกผู้รับสภาพที่ได้รับเลือกเป็นประธานของประโยคจะมีตำแหน่งอยู่ข้างหน้ากริยาแสดงสภาพ ดังนั้นนามวลี อรชุน ซึ่งเป็นการกผู้รับสภาพ เมื่อได้รับเลือกเป็นประธานของประโยคจึงมีตำแหน่งอยู่ข้างหน้ากริยา กล้าหาญ ส่วนในภาษาสันสกฤตนามวลีที่เป็นกรกผู้รับสภาพที่ได้รับเลือกเป็นประธานของประโยคจะประกอบรูปวิภक्तिที่ ๑ ดังนั้นนามวลี arjunah ซึ่งเป็นการกผู้รับสภาพ เมื่อได้รับเลือกเป็นประธานของประโยคจึงประกอบรูปวิภक्तिที่ ๑ หนึ่ง ขอให้สังเกตว่าการที่กริยาแสดงสภาพประกอบรูปวิภक्तिที่ ๑ เช่นกันนั้น เป็นไปตามขั้นตอนการปริวรรตในโครงสร้างระดับกลางที่กำหนดให้ลักษณะของหน่วยประธานถ่ายเทไปสู่กริยาแสดงสภาพตามเงื่อนไขการปรากฏหน่วยคำกริยาเป็นอยู่คือ

นามวลีที่เป็นกรกผู้รับสภาพทั้งในภาษาไทยและภาษาสันสกฤตนอกจากจะปรากฏในประโยคที่ใช้กริยาแสดงสภาพทั่วไปแล้ว ยังสามารถปรากฏในประโยคที่ใช้กริยาแสดงสภาพที่เป็นคำเดียวกับกริยาแสดงอาการ ได้แก่ กริยา ตก~patati ปริ~bhinatti ไหล~prasarati เป็นต้น โดยที่นามวลีที่เป็นกรกผู้รับสภาพที่ใช้กริยาเหล่านี้จะต้องเป็นสิ่งไม่มีชีวิตและจะได้รับเลือกเป็นประธานของประโยค ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ภาษาไทย : หน้าต่างปิด

ภาษาสันสกฤต : vātāyanam samvṛtam asti.

หน้าต่าง ปิด เป็น - หน้าต่างปิด

จากตัวอย่าง นามวลี หน้าต่าง และนามวลี vātāyanam เป็นการกผู้รับสภาพ โดยทรงสภาพแห่งกริยา ปิด และ samvṛtam ซึ่งอยู่ในกลุ่มกริยาแสดงสภาพที่เป็นคำเดียวกับกริยาแสดงอาการ นามวลี หน้าต่าง และ vātāyanam เป็นสิ่งไม่มีชีวิตและได้รับเลือกเป็นประธานของประโยค

บริบทที่เกี่ยวข้องกับการปรากฏนามวลีที่เป็นกรกผู้รับสภาพของภาษาไทยและภาษาสันสกฤตสามารถสรุปได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๘ การเปรียบเทียบการกผู้รับสภาพของภาษาไทยและภาษาสันสกฤต

ภาษาไทย	ภาษาสันสกฤต
<p>๑. นามวลีที่เป็นการกผู้รับสภาพปรากฏในประโยคที่เลือกใช้กริยาแสดงสภาพในฐานะที่ทรงสภาพแห่งกริยานั้น</p> <p>๒. ไม่ปรากฏในภาษาไทย</p> <p>๓. นามวลีที่เป็นการกผู้รับสภาพเป็นได้ทั้งสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต</p> <p>๔. นามวลีที่เป็นการกผู้รับสภาพปรากฏในประโยคที่ใช้กริยาแสดงสภาพจะได้รับเลือกเป็นประธานของประโยค โดยนามวลีที่เป็นการกผู้รับสภาพจะมีตำแหน่งอยู่ข้างหน้ากริยาแสดงสภาพ</p> <p>๕. นามวลีที่เป็นการกผู้รับสภาพสามารถปรากฏในประโยคที่เลือกใช้กริยาแสดงสภาพที่เป็นคำเดียวกับกริยาแสดงอาการ โดยนามวลีที่เป็นการกผู้รับสภาพที่ใช้กริยากรุ่มนี้จะต้องเป็นสิ่งไม่มีชีวิตและจะได้รับเลือกเป็นประธานของประโยค</p>	<p>๑. นามวลีที่เป็นการกผู้รับสภาพปรากฏในประโยคที่เลือกใช้กริยาแสดงสภาพในฐานะที่ทรงสภาพแห่งกริยานั้น</p> <p>๒. ในประโยคที่ใช้กริยาแสดงสภาพจำเป็นต้องใช้กริยาเป็นอยู่คือเข้ามาประกอบในฐานะกริยาช่วย</p> <p>๓. นามวลีที่เป็นการกผู้รับสภาพเป็นได้ทั้งสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต</p> <p>๔. นามวลีที่เป็นการกผู้รับสภาพปรากฏในประโยคที่ใช้กริยาแสดงสภาพจะได้รับเลือกเป็นประธานของประโยค โดยนามวลีที่เป็นการกผู้รับสภาพจะประกอบรูปวิภक्तिที่๑</p> <p>๕. นามวลีที่เป็นการกผู้รับสภาพสามารถปรากฏในประโยคที่เลือกใช้กริยาแสดงสภาพที่เป็นคำเดียวกับกริยาแสดงอาการ โดยนามวลีที่เป็นการกผู้รับสภาพที่ใช้กริยากรุ่มนี้จะต้องเป็นสิ่งไม่มีชีวิตและจะได้รับเลือกเป็นประธานของประโยค</p>

นามวลีที่เป็นการกผู้ประสพทั้งในภาษาไทยและภาษาสันสกฤตจะปรากฏในประโยคที่ใช้กริยาแสดงความรู้สึกในฐานะผู้มีความรู้สึก ผู้มีอารมณ์ ผู้รับรู้ที่แสดง โดยกริยานั้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ภาษาไทย : ครูโกรธ

ภาษาสันสกฤต : guruḥ krudhyati.

ครู โกรธ - ครูโกรธ

จากตัวอย่าง นามวลี ครู และ guruḥ ต่างเป็นการกผู้ประสพ คือประสพกับความรู้สึก โกรธ และ krudhyati

เนื่องจากกริยาแสดงความรู้สึกนี้แสดงมิตินี้เกี่ยวข้องกับความรู้สึก อารมณ์ และการรับรู้โดยตรง กริยาแสดงความรู้สึกจึงยอมรับเฉพาะนามวลีที่เป็นสิ่งมีชีวิตให้เกิดร่วมด้วยเท่านั้น ดังนั้น

นามวลีที่เป็นการกผู้ประสพจะต้องเป็นสิ่งมีชีวิตเท่านั้น หากปรากฏนามวลีที่เป็นสิ่งไม่มีชีวิตในประโยคที่ใช้กริยาแสดงความรู้สึก ประโยคที่ได้จะผิดไวยากรณ์* ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ภาษาไทย : *หนังสืออิจฉาเพื่อน

ภาษาสันสกฤต : *pustakam mitrāya īrṣyati.

หนังสือ แก่เพื่อน อิจฉา - หนังสืออิจฉาเพื่อน

ในภาษาไทยและภาษาสันสกฤต เมื่อนามวลีที่เป็นการกผู้ประสพปรากฏในประโยคที่ใช้กริยาแสดงความรู้สึก นามวลีที่เป็นการกผู้ประสพจะได้รับเลือกเป็นประธานของประโยค ซึ่งในภาษาไทยนามวลีที่เป็นผู้ประสพที่ได้รับเลือกเป็นประธานของประโยคจะมีตำแหน่งอยู่ข้างหน้ากริยาแสดงความรู้สึก ดังนั้นนามวลี ครู ซึ่งเป็นการกผู้ประสพเมื่อได้รับเลือกเป็นประธานของประโยคจะมีตำแหน่งอยู่ข้างหน้ากริยาแสดงความรู้สึก ส่วนในภาษาสันสกฤตนามวลีที่เป็นการกผู้ประสพที่ได้รับเลือกเป็นประธานของประโยคจะประกอบรูปวิภक्तिที่ ๑ ดังนั้นนามวลี guruh ซึ่งเป็นการกผู้ประสพเมื่อได้รับเลือกเป็นประธานของประโยคจึงประกอบรูปวิภक्तिที่ ๑

บริบทที่เกี่ยวข้องกับการปรากฏนามวลีที่เป็นการกผู้ประสพของภาษาไทยและภาษาสันสกฤตสามารถสรุปได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๕ การเปรียบเทียบการกผู้ประสพของภาษาไทยและภาษาสันสกฤต

ภาษาไทย	ภาษาสันสกฤต
๑. นามวลีที่เป็นการกผู้ประสพปรากฏในประโยคที่เลือกใช้กริยาแสดงความรู้สึกในฐานะผู้มีความรู้สึก ผู้มีอารมณ์ ผู้รับรู้ที่แสดงโดยกริยา	๑. นามวลีที่เป็นการกผู้ประสพปรากฏในประโยคที่เลือกใช้กริยาแสดงความรู้สึกในฐานะผู้มีความรู้สึก ผู้มีอารมณ์ ผู้รับรู้ที่แสดงโดยกริยา
๒. นามวลีที่เป็นการกผู้ประสพเป็นสิ่งมีชีวิตเสมอ	๒. นามวลีที่เป็นการกผู้ประสพเป็นสิ่งมีชีวิตเสมอ
๓. นามวลีที่เป็นการกผู้ประสพปรากฏในประโยคที่ใช้กริยาแสดงความรู้สึก จะได้รับเลือกเป็นประธานของประโยค โดยนามวลีที่เป็นการกผู้ประสพจะมีตำแหน่งอยู่ข้างหน้ากริยาแสดงความรู้สึก	๓. นามวลีที่เป็นการกผู้ประสพปรากฏในประโยคที่ใช้กริยาแสดงความรู้สึก จะได้รับเลือกเป็นประธานของประโยค โดยนามวลีที่เป็นการกผู้ประสพจะประกอบรูปวิภक्तिที่ ๑

นามวลีที่เป็นการกผู้ถูกกระทำทั้งในภาษาไทยและภาษาสันสกฤตจะปรากฏในประโยคที่ใช้กริยาแสดงอาการชนิดที่กระทบกระเทือนผู้อื่น ในฐานะผู้ถูกกระทบกระเทือนและอาจเปลี่ยนแปลงสภาพหรืออาการเพราะอาการของผู้ทำ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

* ดูคำอธิบายเชิงอรรถในหน้า ๔๑ ประกอบ

ภาษาไทย : คนใช้ตี้ว

ภาษาสันสกฤต : sevakahḥ gām tāḍayati.

คนใช้ ซึ่งัว ตี - คนใช้ตี้ว

จากตัวอย่าง นามวลี ัว และ gām ต่างเป็นการกผู้ถูกกระทำ โดยได้รับผล
กระทบกระเทือนจากกริยาแสดงอาการ ตี และ tāḍayati ที่กระทำโดยการกผู้ทำ

นอกจากประเด็นการเลือกปรากฏในประโยคที่ใช้กริยาแสดงอาการชนิดที่
กระทบกระเทือนผู้อื่นแล้ว นามวลีที่เป็นการกผู้ถูกกระทำทั้งในภาษาไทยและภาษาสันสกฤตเป็นได้
ทั้งสิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต

ในภาษาไทยและภาษาสันสกฤต เมื่อประโยคใช้กริยาแสดงอาการชนิดที่
กระทบกระเทือนผู้อื่นและปรากฏนามวลีที่เป็นการกผู้ทำและการกผู้ถูกกระทำในประโยค หาก
ประโยคเป็นรูปกรรมวาจก นามวลีที่เป็นการกผู้ถูกกระทำจะได้รับเลือกเป็นกรรมของประโยค ดัง
ตัวอย่างต่อไปนี้

ภาษาไทย : เด็กชายอ่านหนังสือ

ภาษาสันสกฤต : bālakahḥ pustakam paṭhati.

เด็กชาย ซึ่งหนังสือ อ่าน - เด็กชายอ่านหนังสือ

จากตัวอย่างในภาษาไทย นามวลี หนังสือ เป็นการกผู้ถูกกระทำที่ได้รับเลือกเป็นกรรม
ของประโยค ดังนั้นนามวลี หนังสือ จึงมีตำแหน่งอยู่ข้างหลังกริยาแสดงอาการ ส่วนในภาษา
สันสกฤต นามวลี pustakam เป็นการกผู้ถูกกระทำที่ได้รับเลือกเป็นกรรมของประโยค ดังนั้น
นามวลี pustakam จึงประกอบรูปวิภक्तिที่ ๒

หากประโยคเป็นรูปกรรมวาจก นามวลีที่เป็นการกผู้ถูกกระทำจะได้รับเลือกเป็น
ประธานของประโยค ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ภาษาไทย : หนังสือถูกอ่านโดยเด็กชาย หรือ

หนังสือถูกเด็กชายอ่าน หรือ

หนังสือเด็กชายอ่าน

ภาษาสันสกฤต : pustakahḥ bālakena paṭhyate.

หนังสือ โดยเด็กชาย ถูกอ่าน

- หนังสือถูกอ่านโดยเด็กชาย/หนังสือถูกเด็กชายอ่าน/

หนังสือเด็กชายอ่าน

จากตัวอย่างในภาษาไทย นามวลี หนังสือ เป็นการกผู้ถูกกระทำที่ได้รับเลือกเป็น
ประธานของประโยค ดังนั้นนามวลี หนังสือ จึงมีตำแหน่งอยู่ข้างหน้าหน่วยคำ /ถูก/ ส่วนในภาษา

สันสกฤต นามวลี pustakah เป็นการกผู้ถูกกระทำที่ ได้รับเลือกเป็นประธานของประโยค ดังนั้น นามวลี pustakah จึงประกอบรูปวิภक्तिที่ ๑

บริบทที่เกี่ยวข้องกับการปรากฏนามวลีที่เป็นการกผู้ถูกกระทำของภาษาไทยและภาษาสันสกฤตสามารถสรุปได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๑๐ การเปรียบเทียบการกผู้ถูกกระทำของภาษาไทยและภาษาสันสกฤต

ภาษาไทย	ภาษาสันสกฤต
๑. นามวลีที่เป็นการกผู้ถูกกระทำปรากฏในประโยคที่เลือกใช้กริยาแสดงอาการชนิดที่กระทบกระเทือนผู้อื่น ในฐานะผู้ถูกกระทบกระเทือนจากการกระทำของผู้ทำ	๑. นามวลีที่เป็นการกผู้ถูกกระทำปรากฏในประโยคที่เลือกใช้กริยาแสดงอาการชนิดที่กระทบกระเทือนผู้อื่น ในฐานะผู้ถูกกระทบกระเทือนจากการกระทำของผู้ทำ
๒. นามวลีที่เป็นการกผู้ถูกกระทำเป็นได้ทั้งสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต	๒. นามวลีที่เป็นการกผู้ถูกกระทำเป็นได้ทั้งสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต
๓. ในรูปประโยคกรรมวาจก นามวลีที่เป็นการกผู้ถูกกระทำจะได้รับเลือกเป็นกรรมของประโยค โดยนามวลีที่เป็นการกผู้ถูกกระทำจะมีตำแหน่งอยู่ข้างหลังกริยาแสดงอาการ	๓. ในรูปประโยคกรรมวาจก นามวลีที่เป็นการกผู้ถูกกระทำจะได้รับเลือกเป็นกรรมของประโยค โดยนามวลีที่เป็นการกผู้ถูกกระทำจะประกอบรูปวิภक्तिที่ ๒
๔. ในรูปประโยคกรรมวาจก นามวลีที่เป็นการกผู้ถูกกระทำจะได้รับเลือกเป็นประธานของประโยค โดยนามวลีที่เป็นการกผู้ถูกกระทำจะมีตำแหน่งอยู่ข้างหน้าหน่วยคำ /ถูก/	๔. ในรูปประโยคกรรมวาจก นามวลีที่เป็นการกผู้ถูกกระทำจะได้รับเลือกเป็นประธานของประโยค โดยนามวลีที่เป็นการกผู้ถูกกระทำจะประกอบรูปวิภक्तिที่ ๑

นามวลีที่เป็นการกเครื่องมือทั้งในภาษาไทยและภาษาสันสกฤตจะปรากฏในประโยคที่ใช้กริยาแสดงอาการในฐานะที่เป็นอุปกรณ์หรือเป็นวัสดุที่ใช้ทำอาการนั้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ภาษาไทย : เขากินข้าวด้วยมือ

ภาษาสันสกฤต : saḥ hastena odanam khādati.

เขา ด้วยมือ ซึ่งข้าว กิน - เขากินข้าวด้วยมือ

จากตัวอย่าง นามวลี มือ และ hastena เป็นการกเครื่องมือที่ผู้ทำใช้ทำกริยาแสดงอาการกิน และ khādati ให้สำเร็จ

การกเครื่องมือทั้งในภาษาไทยและภาษาสันสกฤตสามารถแบ่งออกเป็นประเภทย่อยได้ ๒ ประเภทคือ การกเครื่องมือประเภทอุปกรณ์และการกเครื่องมือประเภทวัสดุ ดังตัวอย่าง

การกเครื่องมือประเภทอุปกรณ์

ภาษาไทย : พ่อทำแก้อี้ด้วยค้อน

ภาษาสันสกฤต : pitā mudgareṇa pīṭham karoti.

พ่อ ด้วยค้อน ซึ่งแก้อี้ ทำ - พ่อทำแก้อี้ด้วยค้อน

จากตัวอย่าง นามวลี ค้อน และ mudgareṇa เป็นการกเครื่องมือประเภทอุปกรณ์

การกเครื่องมือประเภทวัสดุ

ภาษาไทย : พ่อทำแก้อี้ด้วยไม้

ภาษาสันสกฤต : pitā kāṣṭhena pīṭham karoti.

พ่อ ด้วยไม้ ซึ่งแก้อี้ ทำ - พ่อทำแก้อี้ด้วยไม้

จากตัวอย่าง นามวลี ไม้ และ kāṣṭhena เป็นการกเครื่องมือประเภทวัสดุ

ทั้งนี้ข้อสังเกตสำหรับการใช้การกเครื่องมือประเภทอุปกรณ์และวัสดุคือการกเครื่องมือที่เป็นอุปกรณ์โดยปกติสามารถเกิดร่วมกับกริยาแสดงอาการใดก็ได้ แต่การกเครื่องมือที่เป็นวัสดุมักจะเกิดร่วมกับกริยาแสดงอาการจำพวกที่ก่อให้เกิดผลลัพธ์ เช่น ทำ~karoti สร้าง~sṛjati เป็นต้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

การกเครื่องมือประเภทอุปกรณ์

ภาษาไทย : พระราชายังศัตรูด้วยธนู

ภาษาสันสกฤต : nṛpatiḥ dhanuṣā ripum vidhyati.

พระราชา ด้วยธนู ซึ่งศัตรู ยิง - พระราชายังศัตรูด้วยธนู

จากตัวอย่างนามวลี ธนู และ dhanuṣā เป็นการกเครื่องมือประเภทอุปกรณ์

การกเครื่องมือประเภทวัสดุ

ภาษาไทย : พระราชาสร้างสวนด้วยหิน

ภาษาสันสกฤต : nṛpatiḥ śilayā udyānam sṛjati.

พระราชา ด้วยหิน ซึ่งสวน สร้าง

- พระราชาสร้างสวนด้วยหิน

จากตัวอย่างนามวลี หิน และ śilayā เป็นการกเครื่องมือประเภทวัสดุ

นอกจากนี้นามวลีที่เป็นการกเครื่องมือประเภทอุปกรณ์ แม้จะสามารถเกิดร่วมกับกริยาแสดงอาการจำพวกที่ก่อให้เกิดผลลัพธ์ได้ แต่ในภาษาไทยนามวลีดังกล่าวนี้ไม่สามารถใช้หน่วยคำบุพบท /จาก/ และในภาษาสันสกฤตนามวลีดังกล่าวนี้ไม่สามารถประกอบรูปวิภक्तिที่ ๕ ได้ ในทาง

กลับกันนามวลีที่เป็นการกรเครื่องมือประเภทวัสดุทั้งในภาษาไทยและภาษาสันสกฤตสามารถใช้หน่วยคำบุพบท /จาก/ และประกอบรูปวิภक्तिที่ ๕ ได้ตามลำดับ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

การกรเครื่องมือประเภทอุปกรณ

ภาษาไทย : *พ่อทำเก้าอี้จากค้อน

ภาษาสันสกฤต : *pitā mudgarāt pīṭham karoti.

พ่อ จากค้อน ซึ่งเก้าอี้ ทำ - พ่อทำเก้าอี้จากค้อน

การกรเครื่องมือประเภทวัสดุ

ภาษาไทย : พ่อทำเก้าอี้จากไม้

ภาษาสันสกฤต : pitā kāṣṭhāt pīṭham karoti.

พ่อ จากไม้ ซึ่งเก้าอี้ ทำ - พ่อทำเก้าอี้จากไม้

เมื่อประโยคใช้กริยาแสดงอาการและปรากฏนามวลีที่เป็นการกรเครื่องมือ ในภาษานามวลีที่เป็นการกรเครื่องมือจะปรากฏข้างหลังหน่วยคำบุพบท /ด้วย/ ส่วนในภาษาสันสกฤตนามวลีที่เป็นการกรเครื่องมือจะประกอบรูปวิภक्तिที่ ๓

ตามปกตินามวลีที่เป็นการกรเครื่องมือ เมื่อปรากฏในประโยคที่ใช้กริยาแสดงอาการจะไม่มีโอกาสได้รับเลือกเป็นประธานของประโยค แต่ในกรณีที่นามวลีที่เป็นการกรเครื่องมือปรากฏในประโยคที่ใช้กริยาแสดงอาการประเภทที่เกิดขึ้น โดยไม่ตั้งใจได้แก่ กริยา บาด~vraṇayati ไหม้~dahati คำ~vidhyati เป็นต้น นามวลีที่เป็นการกรเครื่องมือจะได้รับเลือกเป็นประธานของประโยค เนื่องจากกริยากลุ่มนี้เป็นกริยาแสดงอาการที่ไม่เรียกหานามวลีที่เป็นการกรผู้ทำ แต่กลับเรียกหานามวลีที่เป็นการกรเครื่องมือ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ภาษาไทย : มีดบาดมือราม

ภาษาสันสกฤต : churikā rāmasya hastam vraṇayati.

มีด ของราม ซึ่งมือ บาด - มีดบาดมือราม

จากตัวอย่าง นามวลี มีด เป็นการกรเครื่องมือที่ได้รับเลือกเป็นประธานของประโยคจึงมีตำแหน่งอยู่ข้างหน้ากริยาแสดงอาการ บาด ส่วนนามวลี churikā เป็นการกรเครื่องมือที่ได้รับเลือกเป็นประธานของประโยคจึงประกอบรูปวิภक्तिที่ ๑

อย่างไรก็ตามหากเกิดรูปประโยคกรรมวาจกซึ่งนามวลีที่เป็นการกรผู้ถูกระทำได้รับเลือกเป็นประธานของประโยค นามวลีที่เป็นการกรเครื่องมือในภาษาไทยจะปรากฏข้างหลังหน่วยคำ /ถูก/ ส่วนนามวลีที่เป็นการกรเครื่องมือในภาษาสันสกฤตจะประกอบรูปวิภक्तिที่ ๓ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ภาษาไทย : มือรามถูกมีดบาด

ภาษาสันสกฤต : churikayā rāmasya hastah vran̄yate.

ด้วยมีด ของราม มือ ถูกบาด - มีรามถูกมีดบาด

ในภาษาไทยและภาษาสันสกฤต เมื่อนามวลีที่เป็นการกรเครื่องมือปรากฏเดี่ยวๆ กับกริยา แสดงอาการกลุ่มเดียวกับกริยา บาด นี้ โดยทั่วไปนามวลีที่เป็นการกรเครื่องมือจะได้รับเลือกเป็น ประธานของประโยค ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ภาษาไทย : ไฟไหม้

ภาษาสันสกฤต : agnih dahati.

ไฟ ไหม้ - ไฟไหม้

จากตัวอย่าง นามวลี ไฟ และ agnih เป็นการกรเครื่องมือที่ได้รับเลือกเป็นประธานของ ประโยคจึงมีตำแหน่งอยู่ข้างหน้ากริยาแสดงอาการ ไหม้ และประกอบรูปวิภक्तिที่ ๑ ตามลำดับ

อย่างไรก็ตามในภาษาสันสกฤตอาจเกิดกรณีที่ไม่มีกรเลือกนามวลีที่เป็นการกรเครื่องมือ เป็นหน่วยประธานของประโยค ซึ่งจะเกิดกระบวนการทำให้เป็นประโยคกรรมวาจกโดย ปราศจากการเลือกประธาน และนามวลีที่เป็นการกรเครื่องมือจะประกอบรูปวิภक्तिที่ ๓ ดังตัวอย่าง ต่อไปนี้

ภาษาสันสกฤต : agninā dahyate.

ด้วยไฟ ถูกไหม้ - ไฟไหม้

จากตัวอย่างนามวลี agninā เป็นการกรเครื่องมือที่ประกอบรูปวิภक्तिที่ ๓

บริบทที่เกี่ยวข้องกับการปรากฏนามวลีที่เป็นการกรเครื่องมือของภาษาไทยและภาษา สันสกฤตสามารถสรุปได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๑๑ การเปรียบเทียบการกรเครื่องมือของภาษาไทยและภาษาสันสกฤต

ภาษาไทย	ภาษาสันสกฤต
๑. นามวลีที่เป็นการกรเครื่องมือปรากฏใน ประโยคที่เลือกใช้กริยาแสดงอาการในฐานะที่เป็นอุปกรณ์หรือเป็นวัสดุที่ใช้ทำอาการนั้น	๑. นามวลีที่เป็นการกรเครื่องมือปรากฏใน ประโยคที่เลือกใช้กริยาแสดงอาการในฐานะที่เป็นอุปกรณ์หรือเป็นวัสดุที่ใช้ทำอาการนั้น
๒. การกรเครื่องมือมี ๒ ประเภทคือการกร เครื่องมือประเภทอุปกรณ์และการกรเครื่องมือ ประเภทวัสดุ	๒. การกรเครื่องมือมี ๒ ประเภทคือการกร เครื่องมือประเภทอุปกรณ์และการกรเครื่องมือ ประเภทวัสดุ
๓. การกรเครื่องมือประเภทอุปกรณ์สามารถเกิด ร่วมกับกริยาแสดงอาการใดก็ได้ แต่การกร เครื่องมือประเภทวัสดุมักเกิดร่วมกับกริยาแสดง	๓. การกรเครื่องมือประเภทอุปกรณ์สามารถเกิด ร่วมกับกริยาแสดงอาการใดก็ได้ แต่การกร เครื่องมือประเภทวัสดุมักเกิดร่วมกับกริยาแสดง

ตารางที่ ๑๑ (ต่อ)

ภาษาไทย	ภาษาสันสกฤต
<p>อาการจำพวกที่ก่อให้เกิดผลลัพ์เช่น ทำ สร้าง เป็นต้น</p> <p>๔. นามวลีที่เป็นการกเครื่องมือปรากฏในประโยคที่ใช้กริยาแสดงอาการจะอยู่ข้างหลังหน่วยคำบุพบท /ด้วย/</p> <p>๕. นามวลีที่เป็นการกเครื่องมือประเภทอุปกรณณ์เมื่อปรากฏร่วมกับกริยาแสดงอาการจำพวกที่ก่อให้เกิดผลลัพ์ไม่สามารถใช้หน่วยคำบุพบท /จาก/ แต่นามวลีที่เป็นการกเครื่องมือประเภทวัสดุสามารถใช้หน่วยคำบุพบท /จาก/ ได้</p> <p>๖. นามวลีที่เป็นการกเครื่องมือเมื่อปรากฏในประโยคที่ใช้กริยาแสดงอาการประเภทที่เกิดขึ้นโดยไม่ตั้งใจ เช่น บาด ไหม้ เป็นต้น นามวลีที่เป็นการกเครื่องมือจะได้รับเลือกเป็นประธานของประโยคโดยมีตำแหน่งอยู่ข้างหน้ากริยา</p> <p>๗. หากประโยคที่ใช้กริยาดังข้อ ๖ มีรูปกรรมวาจก นามวลีที่เป็นการกเครื่องมือจะมีตำแหน่งอยู่ข้างหลังหน่วยคำ /ถูก/</p> <p>๘. ไม่ปรากฏในภาษาไทย</p>	<p>อาการจำพวกที่ก่อให้เกิดผลลัพ์เช่น karoti srjati เป็นต้น</p> <p>๔. นามวลีที่เป็นการกเครื่องมือปรากฏในประโยคที่ใช้กริยาแสดงอาการจะประกอบรูปวิภคิตที่ ๑</p> <p>๕. นามวลีที่เป็นการกเครื่องมือประเภทอุปกรณณ์เมื่อปรากฏร่วมกับกริยาแสดงอาการจำพวกที่ก่อให้เกิดผลลัพ์ไม่สามารถประกอบรูปวิภคิตที่ ๕ แต่นามวลีที่เป็นการกเครื่องมือประเภทวัสดุสามารถประกอบรูปวิภคิต ๕ ได้</p> <p>๖. นามวลีที่เป็นการกเครื่องมือเมื่อปรากฏในประโยคที่ใช้กริยาแสดงอาการประเภทที่เกิดขึ้นโดยไม่ตั้งใจ เช่น vranayati dahati เป็นต้น นามวลีที่เป็นการกเครื่องมือจะได้รับเลือกเป็นประธานของประโยคโดยประกอบรูปวิภคิตที่ ๑</p> <p>๗. หากประโยคที่ใช้กริยาดังข้อ ๖ มีรูปกรรมวาจก นามวลีที่เป็นการกเครื่องมือจะประกอบรูปวิภคิตที่ ๑</p> <p>๘. หากในประโยคมีนามวลีที่เป็นการกเครื่องมือปรากฏเดี่ยวๆ กับกริยาดังข้อ ๖ และไม่มีกริยาเลือกนามวลีใดเป็นประธานของประโยคจะเกิดกระบวนการทำให้เป็นประโยคกรรมวาจกโดยปราศจากการเลือกประธาน นามวลีที่เป็นการกเครื่องมือจะประกอบรูปวิภคิตที่ ๑</p>

นามวลีที่เป็นการกสถานที่ทั้งในภาษาไทยและภาษาสันสกฤตจะปรากฏในประโยคที่ใช้กริยาแสดงอาการในฐานะที่เป็นสถานที่ของกริยานั้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ภาษาไทย : นกสองตัวนั้นกินข้าวเปลือกในนา

ภาษาสันสกฤต : tau dvau khagau kṣetre taṇḍulakaṇāni khādataḥ.

นั้น~นั้น สอง นก ในนา ซึ่งข้าวเปลือก กิน

-นกสองตัวนั้นกินข้าวเปลือกในนา

จากตัวอย่าง นามวลี นา และ kṣetre เป็นการกสถานที่ ซึ่งแสดงสถานที่ของกริยาแสดงอาการ กิน และ khādataḥ

เมื่อนามวลีที่เป็นการกสถานที่ปรากฏในประโยคที่ใช้กริยาแสดงอาการในภาษาไทย นามวลีที่เป็นการกสถานที่จะปรากฏข้างหลังหน่วยคำบุพบทแสดงสถานที่เช่น /ใน/ /ที่/ /บน/ /ใต้/ เป็นต้น ดังตัวอย่างข้างต้นหรือไม่ปรากฏหน่วยคำบุพบทแสดงสถานที่ได้ในบางกรณี ส่วนในภาษาสันสกฤต นามวลีที่เป็นการกสถานที่จะประกอบรูปวิภक्तिที่ ๗ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ภาษาไทย : นกเกาะ (ที่) กิ่งไม้

ภาษาสันสกฤต : khagaḥ śākhāyām tiṣṭhati.

นก ที่กิ่งไม้ เกาะ - นกเกาะ(ที่) กิ่งไม้

จากตัวอย่าง นามวลี กิ่งไม้ เป็นการกสถานที่ที่ปรากฏข้างหลังหน่วยคำบุพบทแสดงสถานที่ /ที่/ ซึ่งในกรณีนี้หน่วยคำบุพบทดังกล่าวไม่ปรากฏ ส่วนนามวลี śākhāyām เป็นการกสถานที่ที่ประกอบรูปวิภक्तिที่ ๗ หากนามวลีที่เป็นการกสถานที่ปรากฏในประโยคที่เลือกใช้กริยาแสดงอาการบางคำที่ประกอบหน่วยคำ /adhi/ ข้างหน้า นามวลีดังกล่าวจะประกอบรูปวิภक्तिที่ ๒ ดังตัวอย่าง

ภาษาสันสกฤต : bālā śayanam adhiṣete.

เด็กหญิง ซึ่งเตียง นอน - เด็กหญิงนอนบนเตียง

จากตัวอย่าง นามวลี śayanam เป็นการกสถานที่ที่ประกอบรูปวิภक्तिที่ ๒ เนื่องจากปรากฏในประโยคที่เลือกใช้กริยาแสดงอาการที่มีหน่วยคำ /adhi/ อยู่ข้างหน้าคือกริยา adhiṣete

อนึ่ง ในภาษาสันสกฤต เมื่อประโยคใช้กริยาแสดงอาการและปรากฏนามวลีที่เป็นการกสถานที่เพียงการเดียว นามวลีที่เป็นการกสถานที่นั้นสามารถได้รับเลือกเป็นประธานของประโยคได้ซึ่งลักษณะเช่นนี้ไม่ปรากฏในภาษาไทย ดังตัวอย่าง

ภาษาสันสกฤต : sthālī pacati.

หม้อ หุง - หม้อกำลังหุง

จากตัวอย่าง นามวลี sthālī เป็นการกสถานที่ที่ประกอบรูปวิภक्तिที่ ๑ เนื่องจากได้รับเลือกเป็นประธานของประโยค

นามวลีที่เป็นการกสถานที่ทั้งในภาษาไทยและภาษาสันสกฤตนอกจากจะปรากฏในประโยคที่ใช้กริยาแสดงอาการแล้ว ยังสามารถปรากฏในประโยคที่ใช้กริยาแสดงสภาพ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ภาษาไทย : ปลาเต็มแม่น้ำ

ภาษาสันสกฤต : matsyāḥ sariti pūrṇāḥ santi.

ปลาทั้งหลาย ในแม่น้ำ เต็ม เป็น - ปลาเต็มแม่น้ำ

จากตัวอย่าง นามวลี แม่น้ำ และ sariti เป็นการกสถานที่ซึ่งแสดงสถานที่ของกริยาแสดงสภาพ เต็ม และ pūrṇāḥ

กรณีที่ใช้กริยาแสดงสภาพ นามวลีที่เป็นการกสถานที่ซึ่งสามารถได้รับเลือกเป็นประธานของประโยคได้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ภาษาไทย : แม่น้ำเต็มด้วยปลา

ภาษาสันสกฤต : sarit matsyāḥ pūrṇā asti.

แม่น้ำ ด้วยปลาทั้งหลาย เต็ม เป็น - แม่น้ำเต็มด้วยปลา

จากตัวอย่าง นามวลี แม่น้ำ เป็นการกสถานที่ที่อยู่ข้างหน้ากริยาแสดงสภาพ เต็ม และ นามวลี sarit เป็นการกสถานที่ที่ประกอบรูปวิภक्तिที่ ๑ เนื่องจากได้รับเลือกเป็นประธานของประโยค

นามวลีที่เป็นการกสถานที่ทั้งในภาษาไทยและภาษาสันสกฤตนอกจากจะปรากฏในประโยคที่ใช้กริยาแสดงอาการและกริยาแสดงสภาพแล้ว ยังสามารถปรากฏในประโยคที่ใช้กริยาแสดงความรู้สึกที่เกิดที่อวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่ง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ภาษาไทย : สีด่าเจ็บเท่า

ภาษาสันสกฤต : sītā pāde pīḍayati.

สีดา ที่เท้า เจ็บ - สีด่าเจ็บเท่า

จากตัวอย่าง นามวลี เท่า เป็นการกสถานที่ที่อยู่ข้างหลังกริยาแสดงความรู้สึก เจ็บ และ นามวลี pāde เป็นการกสถานที่ที่ประกอบรูปวิภक्तिที่ ๗

บริบทที่เกี่ยวข้องกับการปรากฏนามวลีที่เป็นการกสถานที่ของภาษาไทยและภาษาสันสกฤตสามารถสรุปได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๑๒ การเปรียบเทียบการกสถานที่ของภาษาไทยและภาษาสันสกฤต

ภาษาไทย	ภาษาสันสกฤต
๑. นามวลีที่เป็นการกสถานที่ปรากฏในประโยคที่เลือกใช้กริยาแสดงอาการ ในฐานะที่เป็นสถานที่ของกริยานั้น	๑. นามวลีที่เป็นการกสถานที่ปรากฏในประโยคที่เลือกใช้กริยาแสดงอาการ ในฐานะที่เป็นสถานที่ของกริยานั้น
๒. นามวลีที่เป็นการกสถานที่ปรากฏในประโยคที่ใช้กริยาแสดงอาการจะอยู่ข้างหลังหน่วยคำบุพบทแสดงสถานที่เช่น /ใน/ /ที่/ /บน/ เป็นต้นหรือไม่ปรากฏหน่วยคำบุพบทดังกล่าวในบางกรณี	๒. นามวลีที่เป็นการกสถานที่ปรากฏในประโยคที่ใช้กริยาแสดงอาการจะประกอบรูปวิภक्तिที่ ๗ ยกเว้นกรณีที่กริยาแสดงอาการบางคำประกอบหน่วยคำ /adhi/ ข้างหน้า นามวลีที่เป็นการกสถานที่ที่จะประกอบรูปวิภक्तिที่ ๒

ตารางที่ ๑๒ (ต่อ)

ภาษาไทย	ภาษาสันสกฤต
<p>๓. ไม่ปรากฏในภาษาไทย</p> <p>๔. นามวลีที่เป็นการกสถานที่ปรากฏในประโยคที่เลือกใช้กริยาแสดงสภาพ โดยปรากฏข้างหลังหน่วยคำบุพบทแสดงสถานที่หรือไม่ก็ได้</p> <p>๕. นามวลีที่เป็นการกสถานที่ปรากฏในประโยคที่เลือกใช้กริยาแสดงสภาพอาจได้รับเลือกเป็นประธานของประโยค โดยจะอยู่ในตำแหน่งข้างหน้ากริยาแสดงสภาพและจะปรากฏหน่วยคำบุพบทแสดงสถานที่ข้างหน้าหรือไม่ก็ได้</p> <p>๖. นามวลีที่เป็นการกสถานที่ปรากฏในประโยคที่เลือกใช้กริยาแสดงความรู้สึก โดยปรากฏข้างหลังหน่วยคำบุพบทแสดงสถานที่หรือไม่ก็ได้</p>	<p>๓. หากในประโยคมีนามวลีที่เป็นการกสถานที่ปรากฏเดี่ยวๆ กับกริยาแสดงอาการ นามวลีที่เป็นการกสถานที่จะได้รับเลือกเป็นประธานของประโยค โดยจะประกอบรูปวิภक्तिที่ ๑</p> <p>๔. นามวลีที่เป็นการกสถานที่ปรากฏในประโยคที่เลือกใช้กริยาแสดงสภาพ โดยจะประกอบรูปวิภक्तिที่ ๗</p> <p>๕. นามวลีที่เป็นการกสถานที่ปรากฏในประโยคที่เลือกใช้กริยาแสดงสภาพอาจได้รับเลือกเป็นประธานของประโยค โดยจะประกอบรูปวิภक्तिที่ ๑</p> <p>๖. นามวลีที่เป็นการกสถานที่ปรากฏในประโยคที่เลือกใช้กริยาแสดงความรู้สึก โดยประกอบรูปวิภक्तिที่ ๗</p>

นามวลีที่เป็นการกจตุเริ่มต้นทั้งในภาษาไทยและภาษาสันสกฤตจะปรากฏในประโยคที่ใช้กริยาแสดงอาการที่ไม่กระทบกระเทือนหรือกระทบกระเทือนผู้อื่นและมีการเคลื่อนที่ในฐานะที่เป็นจุดเริ่มต้นของกริยา ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ภาษาไทย : นกอินทรีบินจากยอดเขา

: กฤษณะสังจดหมายมาจากมหาวิทยาลัย

ภาษาสันสกฤต : rājapakṣī śikharāt utpatati.

นกอินทรี จากยอดเขา บิน - นกอินทรีบินจากยอดเขา

: kṛṣṇaḥ mahāvīdyālayāt patram preṣayati.

กฤษณะ จากมหาวิทยาลัย ซึ่งจดหมาย ส่ง

-กฤษณะสังจดหมายมาจากมหาวิทยาลัย

จากตัวอย่าง ยอดเขา~śikharāt และ มหาวิทยาลัย~mahāvīdyālayāt เป็นการกจุดเริ่มต้นที่แสดงจุดเริ่มต้นของกริยาแสดงอาการที่ไม่กระทบกระเทือนผู้อื่นและมีการเคลื่อนที่คือ บิน~utpatati หรือกริยาแสดงอาการที่กระทบกระเทือนผู้อื่นและมีการเคลื่อนที่คือ ส่ง~preṣayati

เมื่อนามวลีที่เป็นการกจุดเริ่มต้นปรากฏในประโยคที่ใช้กริยาแสดงอาการประเภทที่กล่าวแล้ว ในภาษาไทยนามวลีที่เป็นการกจุดเริ่มต้นจะอยู่ข้างหลังหน่วยคำบุพบทแสดงจุดเริ่มต้น /จาก/ /ตั้งแต่/ เป็นต้น ส่วนในภาษาสันสกฤตนามวลีที่เป็นการกจุดเริ่มต้นจะประกอบรูปวิภक्तिที่ ๕ ยกเว้นกรณีที่ใช้กริยาแสดงอาการ jāyate (เกิด) นามวลีที่เป็นการกจุดเริ่มต้นฝ่ายมารดาจะประกอบรูปวิภक्तिที่ ๗ ได้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ภาษาสันสกฤต : śrīgaṇeśaḥ umādevyāḥ jāyate.

ศรีคเณศ จากอุมาทวี เกิด - ศรีคเณศเกิดจากอุมาทวี

: śrīgaṇeśaḥ umādevyām jāyate.

ศรีคเณศ ในอุมาทวี เกิด - ศรีคเณศเกิดจากอุมาทวี

จากตัวอย่าง นามวลี umādevyāḥ เป็นการกจุดเริ่มต้นที่ประกอบรูปวิภक्तिที่ ๕ ส่วนนามวลี umādevyām เป็นการกจุดเริ่มต้นที่ประกอบรูปวิภक्तिที่ ๗

นามวลีที่เป็นการกจุดเริ่มต้นทั้งในภาษาไทยและภาษาสันสกฤตนอกจากจะปรากฏในประโยคที่ใช้กริยาแสดงอาการแล้ว ยังสามารถปรากฏในประโยคที่ใช้กริยาแสดงสภาพชนิดที่มีรูปพ้องกับกริยาแสดงอาการบางคำได้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ภาษาไทย : กิ่งไม้หักจากต้น

ภาษาสันสกฤต : śākhā taroḥ bhinnā asti.

กิ่งไม้ จากต้น หัก เป็น - กิ่งไม้หักจากต้น

จากตัวอย่าง นามวลี ต้น เป็นการกจุดเริ่มต้นที่แสดงจุดเริ่มต้นของกริยาแสดงสภาพ หัก จึงปรากฏข้างหลังหน่วยคำบุพบท /จาก/ และนามวลี taroḥ เป็นการกจุดเริ่มต้นที่แสดงจุดเริ่มต้นของกริยาแสดงสภาพ bhinnā (bhinnati) จึงประกอบรูปวิภक्तिที่ ๕

บริบทที่เกี่ยวข้องกับการปรากฏนามวลีที่เป็นการกจุดเริ่มต้นของภาษาไทยและภาษาสันสกฤตสามารถสรุปได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๑๑ การเปรียบเทียบการกจุดเริ่มต้นของภาษาไทยและภาษาสันสกฤต

ภาษาไทย	ภาษาสันสกฤต
๑. นามวลีที่เป็นการกจุดเริ่มต้นปรากฏในประโยคที่เลือกใช้กริยาแสดงอาการที่ไม่กระทบกระเทือนหรือกระทบกระเทือนผู้อื่น	๑. นามวลีที่เป็นการกจุดเริ่มต้นปรากฏในประโยคที่เลือกใช้กริยาแสดงอาการที่ไม่กระทบกระเทือนหรือกระทบกระเทือนผู้อื่น

ตารางที่ ๑๑ (ต่อ)

ภาษาไทย	ภาษาสันสกฤต
<p>และมีการเคลื่อนที่ในฐานะที่เป็นจุดเริ่มต้นของกริยา</p> <p>๒. นามวลีที่เป็นการกจุดเริ่มต้นปรากฏในประโยคที่เลือกใช้กริยาแสดงอาการจะอยู่ข้างหลังหน่วยคำบุพบทแสดงจุดเริ่มต้น เช่น /จาก/ /ตั้งแต่/ เป็นต้น</p> <p>๓. นามวลีที่เป็นการกจุดเริ่มต้นปรากฏในประโยคที่เลือกใช้กริยาแสดงสภาพชนิดที่มีรูปพ้องกับกริยาแสดงอาการบางคำ โดยนามวลีที่เป็นการกจุดเริ่มต้นจะอยู่ข้างหลังหน่วยคำบุพบทแสดงจุดเริ่มต้น เช่น /จาก/ เป็นต้น</p>	<p>และมีการเคลื่อนที่ในฐานะที่เป็นจุดเริ่มต้นของกริยา</p> <p>๒. นามวลีที่เป็นการกจุดเริ่มต้นปรากฏในประโยคที่เลือกใช้กริยาแสดงอาการจะประกอบรูปวิภक्तिที่ ๕ และหากประโยคใช้กริยา jāyate (เกิด) นามวลีที่เป็นการกจุดเริ่มต้นฝ่ายมารดาสามารถประกอบรูปวิภक्तिที่ ๗ ได้</p> <p>๓. นามวลีที่เป็นการกจุดเริ่มต้นปรากฏในประโยคที่เลือกใช้กริยาแสดงสภาพชนิดที่มีรูปพ้องกับกริยาแสดงอาการบางคำ โดยนามวลีที่เป็นการกจุดเริ่มต้นจะประกอบรูปวิภक्तिที่ ๕</p>

นามวลีที่เป็นการกจุดหมายทั้งในภาษาไทยและภาษาสันสกฤตจะปรากฏในประโยคที่ใช้กริยาแสดงอาการที่ไม่กระทบกระเทือนหรือกระทบกระเทือนผู้อื่นและมีการเคลื่อนที่ในฐานะที่เป็นจุดหมายของกริยา หรือปรากฏในประโยคที่ใช้กริยาแสดงอาการที่มีผู้อื่นเป็นจุดหมายในฐานะที่เป็นจุดหมาย จุดประสงค์หรือเป้าหมายของอาการนั้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ภาษาไทย : นักเรียน ไปโรงเรียน

: กฤษณะส่งจดหมายไปยังต่างประเทศ

: รวีบูชาพระรัตนตรัย

ภาษาสันสกฤต : chātrah vidyālayam gacchati.

นักเรียน สูโรงเรียน ไป - นักเรียนไปโรงเรียน

: kṛṣṇaḥ videśam/videśāya patram preṣayati.

กฤษณะ ยังต่างประเทศ/แก่ต่างประเทศ ซึ่งจดหมาย ส่ง

-กฤษณะส่งจดหมายไปยังต่างประเทศ

: ravi ratnatrayam pūjayati.

รวี ซึ่งพระรัตนตรัย บูชา - รวีบูชาพระรัตนตรัย

จากตัวอย่าง นามวลี โรงเรียน~vidyālayam ต่างประเทศ~videśam,videśāya และพระรัตนตรัย~ratnatrayam เป็นการกจุดหมายที่แสดงจุดหมายของกริยาแสดงอาการที่ไม่

กระทบกระเทือนผู้อื่นและมีการเคลื่อนที่ เช่น ไป~gacchati แสดงจุดหมายของกริยาแสดงอาการที่กระทบกระเทือนผู้อื่นและมีการเคลื่อนที่ เช่น ส่ง~preṣayati และแสดงจุดหมายของกริยาแสดงอาการที่มีผู้อื่นเป็นจุดหมาย เช่น บูชา~pūjayati

เมื่อนามวลีที่เป็นการกจกหมายปรากฏในประโยคที่ใช้กริยาแสดงอาการประเภทที่กล่าวแล้ว ในภาษาไทยนามวลีที่เป็นการกจกหมายจะมีหน่วยคำบุพบทแสดงจุดหมาย เช่น /ยัง/ /สู่/ อยู่ข้างหน้าหรือไม่ก็ได้ ส่วนในภาษาสันสกฤตนามวลีที่เป็นการกจกหมายจะประกอบรูปวิภक्तिที่ ๒ ดังเช่น นามวลี vidyālayam videsam และ ratnatrayam ในตัวอย่างข้างต้น หรือประกอบรูปวิภक्तिที่ ๔ ดังเช่น นามวลี videsāya ในตัวอย่างข้างต้นและนามวลี araye ในตัวอย่างข้างล่าง หรือประกอบรูปวิภक्तिที่ ๗ ดังเช่น นามวลี arau ในตัวอย่างข้างล่างนี้

ภาษาสันสกฤต : nṛpaḥ araye/arau kuntam kṣipati.

พระราชา แก่ศัตรู/ที่ศัตรู ซึ่งหอก ขว้าง

- พระราชาขว้างหอกไปยังศัตรู

นามวลีที่เป็นการกจกหมายทั้งในภาษาไทยและภาษาสันสกฤตนอกจากจะปรากฏในประโยคที่ใช้กริยาแสดงอาการแล้ว ยังสามารถปรากฏในประโยคที่ใช้กริยาแสดงสภาพชนิดที่มีรูปพ้องกับกริยาแสดงอาการที่แสดงนัยแห่งการเคลื่อนที่บางคำ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ภาษาไทย : กิ่งไม้หักลงสู่พื้น

: แม่น้ำไหลไปยังหมู่บ้าน

ภาษาสันสกฤต : śākhā bhūmyām (bhūmau) bhinnā asti.

กิ่งไม้ ที่พื้น หัก เป็น - กิ่งไม้หักลงสู่พื้น

: gaṅgā grāmam prasarati.

แม่น้ำ ยังหมู่บ้าน ไหล - แม่น้ำไหลไปยังหมู่บ้าน

จากตัวอย่าง นามวลี พื้น และ บ้าน เป็นการกจกหมายที่แสดงจุดหมายของกริยาแสดงสภาพ หัก และ ไหล โดยมีหน่วยคำบุพบทแสดงจุดหมาย /สู่/ และ /ยัง/ อยู่ข้างหน้า นามวลี bhūmyām และ grāmam เป็นการกจกหมายที่แสดงจุดหมายของกริยาแสดงสภาพ bhinnā (bhinnati) และ prasarati โดยจะประกอบรูปวิภक्तिที่ ๗ ดังเช่น นามวลี bhūmyām หรือประกอบรูปวิภक्तिที่ ๒ ดังเช่น นามวลี grāmam

นามวลีที่เป็นการกจกหมายทั้งในภาษาไทยและภาษาสันสกฤตนอกจากจะปรากฏในประโยคที่ใช้กริยาแสดงอาการและกริยาแสดงสภาพแล้ว ยังสามารถปรากฏในประโยคที่ใช้กริยาแสดงความรู้สึกได้เช่นกัน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ภาษาไทย : ครูโกรธศิษย์

ภาษาสันสกฤต : guruḥ śiṣyāya/śiṣyasya krudhyati.

ครู แก่ศิษย์/ของศิษย์ โกรธ - ครูโกรธศิษย์

จากตัวอย่าง นามวลี ศิษย์ และ śiṣyāya/śiṣyasya เป็นการกจกหมายที่แสดงจกหมายของกริยาแสดงความรู้สึกริ โกรธ และ krudhyati

เมื่อนามวลีที่เป็นการกจกหมายปรากฏในประโยคที่ใช้กริยาแสดงความรู้สึกริ ในภาษาไทยนามวลีที่เป็นการกจกหมายจะปรากฏข้างหลังกริยาแสดงความรู้สึกริโดยจะปรากฏหน่วยคำบุพบทบ้างบางกรณี ส่วนในภาษาสันสกฤตนามวลีที่เป็นการกจกหมายจะประกอบรูปวิภกติที่หลากหลาย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับว่าปรากฏกับกริยาแสดงความรู้สึกริใด ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ภาษาสันสกฤต : saḥ īśvaram smarati.

เขา ซึ่งพระผู้เป็นเจ้า ระลึกถึง - เขาระลึกถึงพระผู้เป็นเจ้า

จากตัวอย่าง นามวลี īśvaram เป็นการกจกหมายที่ปรากฏในประโยคที่ใช้กริยา smarati จึงประกอบรูปวิภกติที่ ๒

: vānaraḥ phalena tuṣyati.

ลิง ด้วยผลไม้ ยินดี - ลิงยินดีกะผลไม้

จากตัวอย่าง นามวลี phalena เป็นการกจกหมายที่ปรากฏในประโยคที่ใช้กริยา tuṣyati จึงประกอบรูปวิภกติที่ ๓

: pitā putrāya/putrasya krudhyati.

บิดา แก่บุตร/ของบุตร โกรธ - บิดาโกรธบุตร

จากตัวอย่าง นามวลี putrāya/putrasya เป็นการกจกหมายที่ปรากฏในประโยคที่ใช้กริยา krudhyati จึงประกอบรูปวิภกติที่ ๔ และ ๖ ตามลำดับ

: lokaḥ dravyāya/dravye lubhyati.

ชาวโลก เพื่อทรัพย์/ในทรัพย์ ปรารถนา

- ชาวโลกยอมปรารถนาทรัพย์

จากตัวอย่าง นามวลี dravyāya/dravye เป็นการกจกหมายที่ปรากฏในประโยคที่ใช้กริยา lubhyati จึงประกอบรูปวิภกติที่ ๔ และ ๖ ตามลำดับ

: sītā rāmasya/rāme snihyati.

สีดา ของราม/ในราม รัก - สีดารักราม

จากตัวอย่าง นามวลี rāmasya/rāme เป็นการกจกหมายที่ปรากฏในประโยคที่ใช้กริยา snihyati จึงประกอบรูปวิภกติที่ ๖ และ ๗ ตามลำดับ

ปริบทที่เกี่ยวข้องกับการปรากฏนามวลีที่เป็นการกจัดหมายของภาษาไทยและภาษา
สันสกฤตสามารถสรุปได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๑๔ การเปรียบเทียบการกจัดหมายของภาษาไทยและภาษาสันสกฤต

ภาษาไทย	ภาษาสันสกฤต
๑. นามวลีที่เป็นการกจัดหมายปรากฏในประโยค ที่เลือกใช้กริยาแสดงอาการที่ไม่ กระทบกระเทือนหรือกระทบกระเทือนผู้อื่น และมีการเคลื่อนที่ในฐานะที่เป็นจุดหมายของ กริยา หรือปรากฏในประโยคที่เลือกใช้กริยา แสดงอาการที่มีผู้อื่นเป็นจุดหมาย	๑. นามวลีที่เป็นการกจัดหมายปรากฏในประโยค ที่เลือกใช้กริยาแสดงอาการที่ไม่ กระทบกระเทือนหรือกระทบกระเทือนผู้อื่น และมีการเคลื่อนที่ในฐานะที่เป็นจุดหมายของ กริยา หรือปรากฏในประโยคที่เลือกใช้กริยา แสดงอาการที่มีผู้อื่นเป็นจุดหมาย
๒. นามวลีที่เป็นการกจัดหมายปรากฏใน ประโยคที่เลือกใช้กริยาแสดงอาการจะอยู่ข้าง หลังกริยาแสดงอาการ โดยมีหน่วยคำบุพบท แสดงจุดหมาย เช่น /ยัง/ /สู่/ อยู่ข้างหน้าหรือไม่ก็ ได้	๒. นามวลีที่เป็นการกจัดหมายปรากฏใน ประโยคที่เลือกใช้กริยาแสดงอาการจะประกอบ รูปวิภक्तिที่ ๒ บ้าง รูปวิภक्तिที่ ๔ บ้างหรือรูป วิภक्तिที่ ๗ บ้าง ขึ้นอยู่กับกริยาที่ปรากฏใน ประโยค
๓. นามวลีที่เป็นการกจัดหมายปรากฏใน ประโยคที่เลือกใช้กริยาแสดงสภาพชนิดที่มีรูป พ้องกับกริยาแสดงอาการบางคำ โดยนามวลีที่ เป็นการกจัดหมายจะอยู่ข้างหลังกริยาแสดง สภาพและมีหน่วยคำบุพบทแสดงจุดหมาย เช่น /ยัง/ /สู่/ อยู่ข้างหน้า	๓. นามวลีที่เป็นการกจัดหมายปรากฏใน ประโยคที่เลือกใช้กริยาแสดงสภาพชนิดที่มีรูป พ้องกับกริยาแสดงอาการบางคำ โดยนามวลีที่ เป็นการกจัดหมายจะประกอบรูปวิภक्तिที่ ๒ บ้าง หรือรูปวิภक्तिที่ ๗ บ้าง ขึ้นอยู่กับกริยาที่ปรากฏ ในประโยค
๔. นามวลีที่เป็นการกจัดหมายปรากฏใน ประโยคที่เลือกใช้กริยาแสดงความรู้สึก โดย นามวลีที่เป็นการกจัดหมายจะอยู่ข้างหลังกริยา แสดงความรู้สึกและมีหน่วยคำบุพบทอยู่ ข้างหน้าในบางกรณี	๔. นามวลีที่เป็นการกจัดหมายปรากฏใน ประโยคที่เลือกใช้กริยาแสดงความรู้สึก โดย นามวลีที่เป็นการกจัดหมายจะประกอบรูปวิภक्ति ที่ ๒ บ้าง รูปวิภक्तिที่ ๓ บ้าง รูปวิภक्तिที่ ๔ บ้าง รูปวิภक्तिที่ ๖ บ้าง รูปวิภक्तिที่ ๗ บ้าง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ กริยาที่ปรากฏในประโยค

๓ การเปรียบเทียบหน่วยสร้างกริยาเป็นอยู่ที่อยู่ในภาษาไทยและภาษาสันสกฤต

ภาษาไทยและภาษาสันสกฤตใช้โครงสร้างกริยาเป็นอยู่คือดังต่อไปนี้

ภาษาไทย : นามวลี₁ + กริยาเป็นอยู่คือ + นามวลี₂

NP₁ + Copula + NP₂

ภาษาสันสกฤต : ๑. นามวลี₁ + นามวลี₂ + กริยาเป็นอยู่คือ

NP₁ + NP₂ + Copula

๒. นามวลี + กริยาเป็นอยู่คือ

NP + Copula (โดยที่ นามวลี = หน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วย
แสดงความเป็นเจ้าของ + คำนาม หรือ NP = Pt_p + N)

ดังตัวอย่าง

ภาษาไทย : กฤษณะเป็นพรหมณ์

ภาษาสันสกฤต : ๑. kṛṣṇaḥ brahmaḥ asti.

กฤษณะ พรหมณ์ เป็น - กฤษณะเป็นพรหมณ์

๒. rāmasya pustakam asti.

ของราม หนังสือ เป็น - รามมีหนังสือ

จากตัวอย่างประโยคภาษาไทย นามวลีแรกได้แก่ กฤษณะ และนามวลีที่สองได้แก่ พรหมณ์ ปรากฏร่วมกับกริยาเป็นอยู่คือ เป็น

ส่วนภาษาสันสกฤตมี ๒ โครงสร้าง จากตัวอย่างประโยคที่ ๑ มีนามวลีแรกได้แก่ kṛṣṇaḥ และนามวลีที่สองได้แก่ brahmaḥ ปรากฏร่วมกับกริยาเป็นอยู่คือ asti ในประโยคที่ ๒ ปรากฏนามวลีเพียงนามวลีเดียวได้แก่ rāmasya pustakam (ทั้งนี้ rāmasya คือหน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยแสดงความเป็นเจ้าของ และ pustakam คือหน่วยคำนาม) ปรากฏร่วมกับกริยาเป็นอยู่คือ asti

อนึ่ง โครงสร้างประโยคภาษาสันสกฤตที่ใช้กริยาเป็นอยู่คือประการหลังนี้เป็นการใช้หน่วยสร้างกริยาเป็นอยู่คือสื่อความหมายแทนกริยา มี เนื่องจากในภาษาสันสกฤตไม่มีกริยา มี ใช้โดยตรง

ประเภทการกของนามวลีที่สามารถปรากฏในโครงสร้างประโยคที่ใช้กริยาเป็นอยู่คือทั้งในภาษาไทยและภาษาสันสกฤตได้แก่ การกผู้ใช้กริยาเป็นอยู่คือ การกไขความและการกสถานที่ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ภาษาไทย : รามเป็นนักเรียน

ภาษาสันสกฤต : rāmaḥ chātraḥ asti.

ราม นักเรียน เป็น - รามเป็นนักเรียน

: rāmaḥ grāhe asti.

ราม ในบ้าน อยู่ - รามอยู่ในบ้าน

จากตัวอย่าง นามวลี ราม และ rāmaḥ เป็นการกผู้ใช้กริยาเป็นอยู่คือ นามวลี นักเรียน และ chātraḥ เป็นการกไขความ และนามวลี บ้าน และ grāhe เป็นการกสถานที่

ในภาษาสันสกฤต นอกจากนามวลีที่เป็นการกผู้ใช้กริยาเป็นอยู่คือ การกไขความ และการกสถานที่แล้ว นามวลีที่เป็นการกจุดเริ่มต้น การกจุดหมาย และการกขอบเขตก็สามารถปรากฏในโครงสร้างประโยคที่ใช้กริยาเป็นอยู่คือ ดังประโยคต่อไปนี้

ภาษาสันสกฤต : *iyam udyānam parvatāt grāmam yāvat asti.*

นี่~นี่ สวน จากภูเขา จนถึงหมู่บ้าน เป็น

-สวนนี้ทอดยาวจากภูเขาจนถึงหมู่บ้าน

: *iyam udyānam yojanam asti.*

นี่~นี่ สวน ๑ โยชน์ เป็น - สวนนี้ยาว ๑ โยชน์

จากตัวอย่าง นามวลี *iyam udyānam* เป็นการกผู้ใช้กริยาเป็นอยู่คือ นามวลี *parvatāt* เป็น เป็นการกจุดเริ่มต้น นามวลี *grāmam yāvat* เป็นการกจุดหมาย และนามวลี *yojanam* เป็นการกขอบเขต

เมื่อปรากฏโครงสร้างประโยคที่ใช้กริยาเป็นอยู่คือ นามวลีที่ได้รับเลือกเป็นประธานของประโยคได้แก่นามวลีที่เป็นการกผู้ใช้กริยาเป็นอยู่คือเสมอ โดยในภาษาไทยนามวลีที่เป็นการกผู้ใช้กริยาเป็นอยู่คือที่ได้รับเลือกเป็นประธานจะมีตำแหน่งอยู่ข้างหน้ากริยาเป็นอยู่คือ ส่วนในภาษาสันสกฤตนามวลีที่เป็นการกผู้ใช้กริยาเป็นอยู่คือที่ได้รับเลือกเป็นประธานประกอบรูปวิภक्तिที่ ๑ หนึ่ง ในภาษาสันสกฤตอาจเกิดกรณีที่ไม่มีกริยาเลือกนามวลีที่เป็นการกผู้ใช้กริยาเป็นอยู่คือเป็นประธานของประโยค ซึ่งหมายความว่าไม่มีนามวลีที่เป็นการกใดอีกที่สามารถได้รับเลือกเป็นประธาน ลักษณะดังกล่าวนี้จะก่อให้เกิดกระบวนการทำให้เป็นประโยคกรรมวาจกโดยปราศจากการเลือกประธานขึ้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ภาษาสันสกฤต : *rāmeṇa chātreṇa bhūyate.*

โดยราม โดยนักเรียน ถูกทำเป็น - รามเป็นนักเรียน

จากตัวอย่าง เมื่อเกิดกระบวนการทำให้เป็นประโยคกรรมวาจกโดยปราศจากการเลือกประธาน กริยาเป็นอยู่คือจะประกอบรูปวิภक्तिที่แสดงความเป็นกรรมวาจกดังเช่น *bhūyate* นามวลี *rāmeṇa* เป็นการกผู้ใช้กริยาเป็นอยู่คือจะประกอบรูปวิภक्तिที่ ๓ และนามวลี *chātreṇa* ซึ่งเป็นการกไขความจะประกอบรูปวิภक्तिที่ ๓ เช่นกัน

เงื่อนไขหนึ่งที่มีเหมือนกันทั้งในภาษาไทยและภาษาสันสกฤตคือ เมื่อปรากฏโครงสร้างประโยคที่ใช้กริยาเป็นอยู่คือ โดยมีนามวลีที่เป็นการกผู้ใช้กริยาเป็นอยู่คือและนามวลีที่เป็นการกไขความปรากฏร่วมด้วย นามวลีที่เป็นการกผู้ใช้กริยาเป็นอยู่คือจะต้องมีลักษณะชี้เฉพาะ ไม่ว่าจะชี้เฉพาะนั้นจะเป็นแบบวิสามานยนามหรือแบบมีหน่วยบ่งชี้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ภาษาไทย : เด็กชายคนนี้เป็นนักเรียน

ภาษาสันสกฤต : *ayam bālakah chātrah asti.*

นี่~นี่ เด็กชาย นักเรียน เป็น - เด็กชายคนนี้เป็นนักเรียน

จากตัวอย่าง นามวลี เด็กชายคนนี้ และ ayam bālakah เป็นการกรผู้ใช้กริยาเป็นอยู่คือที่มีลักษณะชี้เฉพาะด้วยหน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยชี้เฉพาะ

อย่างไรก็ตาม หากเกิดกรณีที่นามวลีที่เป็นการกรผู้ใช้กริยาเป็นอยู่คือและนามวลีที่เป็นกรกไขความมีลักษณะชี้เฉพาะด้วยกันทั้งคู่ นามวลีทั้งสองสามารถปรากฏเป็นการกรผู้ใช้กริยาเป็นอยู่คือและสามารถได้รับเลือกเป็นประธานของประโยคได้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ภาษาไทย : รามคือนักเรียนคนนี้

: นักเรียนคนนี้คือราม

ภาษาสันสกฤต : rāmah ayam chātrah asti.

ราม นี้~นี้ นักเรียน คือ - รามคือนักเรียนคนนี้

: ayam chātrah rāmah asti.

นี้~นี้ นักเรียน ราม คือ - นักเรียนคนนี้คือราม

จากตัวอย่าง นามวลีทั้ง ราม~rāmah และ นักเรียนคนนี้~ayam chātrah ต่างมีลักษณะชี้เฉพาะจึงสามารถปรากฏเป็นการกรผู้ใช้กริยาเป็นอยู่คือและได้รับเลือกเป็นประธานของประโยคได้

หน่วยสร้างกริยาเป็นอยู่คือในภาษาไทยและภาษาสันสกฤตสามารถสรุปได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๑๕ การเปรียบเทียบหน่วยสร้างกริยาเป็นอยู่คือในภาษาไทยและภาษาสันสกฤต

ภาษาไทย	ภาษาสันสกฤต
๑. โครงสร้างประโยคที่ใช้กริยาเป็นอยู่คือมีรูปแบบดังนี้ -นามวลี ₁ + กริยาเป็นอยู่คือ + นามวลี ₂ NP ₁ + Copula + NP ₂	๑. โครงสร้างประโยคที่ใช้กริยาเป็นอยู่คือมีรูปแบบดังนี้ -นามวลี ₁ + นามวลี ₂ + กริยาเป็นอยู่คือ NP ₁ + NP ₂ + Copula -นามวลี + กริยาเป็นอยู่คือ NP + Copula (NP = Pt _p + N)
๒. ประเภทกรกที่สามารถปรากฏในโครงสร้างประโยคที่ใช้กริยาเป็นอยู่คือได้แก่ การกรผู้ใช้กริยาเป็นอยู่คือ การกรไขความ และการกสถานที่	๒. ประเภทกรกที่สามารถปรากฏในโครงสร้างประโยคที่ใช้กริยาเป็นอยู่คือได้แก่ การกรผู้ใช้กริยาเป็นอยู่คือ การกรไขความ และการกสถานที่ การกรจุดเริ่มต้น การกรจุดหมายและการกรขอบเขต
๓. เมื่อปรากฏโครงสร้างประโยคที่ใช้กริยาเป็นอยู่คือ นามวลีที่ได้รับเลือกเป็นประธานของ	๓. เมื่อปรากฏโครงสร้างประโยคที่ใช้กริยาเป็นอยู่คือ นามวลีที่ได้รับเลือกเป็นประธานของ

ตารางที่ ๑๕ (ต่อ)

ภาษาไทย	ภาษาสันสกฤต
<p>ประโยคได้แก่ นามวลีที่เป็นกรรผู้ใช้กริยา เป็นอยู่คือ โดยจะมีตำแหน่งอยู่ข้างหน้ากริยา เป็นอยู่คือ</p> <p>๔. ไม่ปรากฏในภาษาไทย</p> <p>๕. เมื่อปรากฏโครงสร้างประโยคที่ใช้กริยา เป็นอยู่คือ โดยมีนามวลีที่เป็นกรรผู้ใช้กริยา เป็นอยู่คือและนามวลีที่เป็นกรรใจความ ปรากฏร่วมด้วย นามวลีที่เป็นกรรผู้ใช้กริยา เป็นอยู่คือจะต้องมีลักษณะเฉพาะ</p>	<p>ประโยคได้แก่ นามวลีที่เป็นกรรผู้ใช้กริยา เป็นอยู่คือ โดยจะประกอบรูปวิภक्तिที่ ๑</p> <p>๔. เมื่อปรากฏโครงสร้างประโยคที่ใช้กริยา เป็นอยู่คือแล้วไม่มีการเลือกนามวลีที่เป็นกรรผู้ใช้กริยาเป็นอยู่คือเป็นประธานของประโยค จะเกิดกระบวนการทำให้เป็นประโยค กรรมวาทโดยปราศจากการเลือกประธานขึ้น โดยกริยาเป็นอยู่คือจะประกอบรูปวิภक्तिที่แสดง ความเป็นกรรมวาทและนามวลีที่เป็นกรรผู้ใช้กริยาเป็นอยู่คือและนามวลีที่เป็นกรรใจความ จะประกอบรูปวิภक्तिที่ ๓</p> <p>๕. เมื่อปรากฏโครงสร้างประโยคที่ใช้กริยา เป็นอยู่คือ โดยมีนามวลีที่เป็นกรรผู้ใช้กริยา เป็นอยู่คือและนามวลีที่เป็นกรรใจความ ปรากฏร่วมด้วย นามวลีที่เป็นกรรผู้ใช้กริยา เป็นอยู่คือจะต้องมีลักษณะเฉพาะ</p>

๔ การเปรียบเทียบหน่วยสร้างสัมพันธ์ในภาษาไทยและภาษาสันสกฤต

หน่วยสร้างสัมพันธ์ในภาษาไทยและภาษาสันสกฤตมีโครงสร้างดังต่อไปนี้

ภาษาไทย : NP + Copula + N + Pt_p

นามวลี + กริยาเป็นอยู่คือ + คำนาม + หน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยแสดงความเป็นเจ้าของ

ภาษาสันสกฤต : NP + Pt_p + N + Copula

นามวลี + หน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยแสดงความเป็นเจ้าของ + คำนาม + กริยาเป็นอยู่คือ

ใน โครงสร้างข้างต้น หน่วยคำนามจำเป็นต้องเป็นคำเดียวกับคำนามหลักที่ปรากฏใน หน่วยนามวลี ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ภาษาไทย : บ้านหลังสวยเป็นบ้านของราม

: บ้านหลังนี้เป็นบ้านของราม

: บ้านสามหลังเป็นบ้านของราม

: บ้านหลังที่สามเป็นบ้านของราม

: บ้านหลายหลังเป็นบ้านของราม

ภาษาสันสกฤต : subhagam gr̥ham rāmasya gr̥ham asti.

สวย บ้าน ของราม บ้าน เป็น

- บ้านหลังสวยเป็นบ้านของราม

: idam gr̥ham rāmasya gr̥ham asti.

นี้ บ้าน ของราม บ้าน เป็น

- บ้านหลังนี้เป็นบ้านของราม

: trīṇi gr̥hāṇi rāmasya gr̥hāṇi santi.

สาม บ้าน ของราม บ้าน เป็น

- บ้านสามหลังเป็นบ้านของราม

: tṛtīyam gr̥ham rāmasya gr̥ham asti.

ที่สาม บ้าน ของราม บ้าน เป็น

- บ้านหลังที่สามเป็นบ้านของราม

: anekāni gr̥hāṇi rāmasya gr̥hāṇi santi.

หลาย บ้าน ของราม บ้าน เป็น

- บ้านหลายหลังเป็นบ้านของราม

อนึ่ง ในภาษาสันสกฤตหากละหน่วยนามวลีในโครงสร้างหน่วยสร้างสัมพันธ์ระดับประโยคเสียจะปรากฏประโยคที่ไม่ได้สื่อความถึงการแสดงความเป็นเจ้าของ แต่จะเป็นโครงสร้างที่ใช้แทนการใช้หน่วยคำกริยา /มี/ ซึ่งเป็นกริยาที่ไม่มีในภาษาสันสกฤต ดังตัวอย่างต่อไปนี้

- rāmasya pustakam asti.

ของราม หนังสือ เป็น - รามมีหนังสือ

หน่วยสร้างสัมพันธ์ในภาษาไทยและภาษาสันสกฤตสามารถสรุปได้ดังตารางต่อไปนี้
ตารางที่ ๑๖ การเปรียบเทียบหน่วยสร้างสัมพันธ์ในภาษาไทยและภาษาสันสกฤต

ภาษาไทย	ภาษาสันสกฤต
๑.หน่วยสร้างสัมพันธ์มีโครงสร้างดังต่อไปนี้ - นามวลี + กริยาเป็นอยู่คือ + คำนาม + หน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยแสดงความเป็นเจ้าของ	๑.หน่วยสร้างสัมพันธ์มีโครงสร้างดังต่อไปนี้ - นามวลี + หน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยแสดงความเป็นเจ้าของ + คำนาม + กริยาเป็นอยู่คือ

ตารางที่ ๑๖ (ต่อ)

ภาษาไทย	ภาษาสันสกฤต
<p style="text-align: center;">NP + Copula + N + Pt_p</p> <p>๒. ไม่ปรากฏในภาษาไทย</p>	<p style="text-align: center;">NP + Pt_p + N + Copula</p> <p>๒. หากละหน่วยนามวลีในโครงสร้างหน่วยสร้างสัมพันธ์ระดับประโยคเสียจะปรากฏประโยคที่ไม่ได้สื่อความถึงการแสดงความเป็นเจ้าของ แต่จะสื่อความแทนหน่วยคำกริยา /มี/</p>

บทที่ ๕

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

๑. วากยสัมพันธ์ภาษาไทย

นามวลีในภาษาไทยมีค่านามเป็นหน่วยหลักและมีส่วนขยายค่านามเป็นหน่วยที่อาจปรากฏร่วมด้วยได้แก่ กริยาแสดงสภาพ หน่วยบ่งชี้ และลักษณนาม ซึ่งสามารถประมวลเป็นกฎโครงสร้างนามวลีดังนี้ นามวลี \Rightarrow ค่านาม (ส่วนขยายค่านาม)

นามวลีในภาษาไทยจะแสดงบทบาทการกของคนในประโยคโดยใช้วิธีการทางไวยากรณ์อยู่ ๒ แบบคือการจัดเรียงตำแหน่งคำในประโยคและการใช้หน่วยคำบุพบท

เมื่อนามวลีแสดงบทบาทการกเป็นผู้ทำในประโยค โดยทั่วไปนามวลีนั้นจะได้รับเลือกเป็นหน่วยประธานของประโยคและมีตำแหน่งอยู่หน้าคำกริยาแสดงอาการ แต่หากไม่ได้รับเลือกเป็นหน่วยประธานของประโยค อาจย้ายตำแหน่งไปอยู่หลังคำกริยาโดยมีหน่วยคำ / โดย / อยู่ข้างหน้า

เมื่อนามวลีแสดงบทบาทการกเป็นผู้รับสภาพ นามวลีนั้นจะได้รับเลือกเป็นหน่วยประธานและมีตำแหน่งอยู่หน้ากริยาแสดงสภาพเสมอ

เมื่อนามวลีแสดงบทบาทการกเป็นผู้ประสม นามวลีนั้นจะได้รับเลือกเป็นหน่วยประธานและมีตำแหน่งอยู่หน้าคำกริยาแสดงความรู้สึกเสมอ

เมื่อนามวลีแสดงบทบาทการกเป็นผู้ถูกกระทำ โดยทั่วไปนามวลีนั้นจะได้รับเลือกเป็นหน่วยกรรมและมีตำแหน่งอยู่หลังกริยาแสดงอาการ แต่หากได้รับเลือกเป็นหน่วยประธานของประโยคจะมีตำแหน่งอยู่ข้างหน้าสุดของประโยค

เมื่อนามวลีแสดงบทบาทการกเป็นเครื่องมือ นามวลีนั้นจะอยู่ข้างหลังหน่วยคำบุพบท / ด้วย / หรือ / จาก / ในกรณีที่นามวลีที่เป็นการกเครื่องมือเกิดร่วมกับกริยาแสดงอาการประเภทที่เกิดขึ้นโดยไม่ตั้งใจที่ไม่ปรากฏนามวลีที่เป็นการกผู้ทำ นามวลีที่เป็นการกเครื่องมือจะได้รับเลือกเป็นหน่วยประธานและมีตำแหน่งอยู่หน้ากริยาประเภทดังกล่าว

เมื่อนามวลีแสดงบทบาทการกเป็นสถานที่ นามวลีนั้นอาจปรากฏหน่วยคำบุพบทแสดงสถานที่ข้างหน้าหรือถูกละไว้ในฐานะที่เข้าใจ ในโครงสร้างประโยคที่ใช้กริยาแสดงสภาพ นามวลีที่เป็นการกสถานที่อาจได้รับเลือกเป็นประธานของประโยค และอยู่หน้ากริยาแสดงสภาพดังกล่าว

เมื่อนามวลีแสดงบทบาทการกเป็นจุดเริ่มต้น นามวลีนั้นมักจะปรากฏข้างหลังหน่วยคำบุพบทแสดงจุดเริ่มต้น

เมื่อนามวลีแสดงบทบาทการกเป็นจุดหมาย นามวลีนั้นจะปรากฏหลังหน่วยคำบุพบทแสดงจุดหมายหรือไม่ก็ได้

หน่วยสร้างกริยาเป็นอยู่คือในภาษาไทยมีโครงสร้างที่ประกอบด้วย นามวลี₁-กริยาเป็นอยู่คือ-นามวลี₂ เท่านั้น โดยนามวลีที่สามารถปรากฏร่วมกับกริยาเป็นอยู่คือได้คือนามวลีที่เป็นกรกผู้ใช้กริยาเป็นอยู่คือ กรกใจความและการกสถานที่ ตามปกตินามวลีที่เป็นกรกผู้ใช้กริยาเป็นอยู่คือจะได้รับเลือกเป็นประธานของประโยคและนามวลีดังกล่าวเมื่อปรากฏร่วมกับนามวลีที่เป็นกรกใจความจะต้องมีลักษณะชี้เฉพาะเสมอ

หน่วยสร้างสัมพันธ์ในภาษาไทยมีโครงสร้างที่ประกอบด้วย นามวลี-กริยาเป็นอยู่คือ-คำนาม-หน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยแสดงความเป็นเจ้าของ ทั้งนี้หน่วยคำนามจำเป็นต้องเป็นคำเดียวกับคำนามหลักที่ปรากฏในหน่วยนามวลี

๒. วากยสัมพันธ์ภาษาสันสกฤต

นามวลีในภาษาสันสกฤตมีคำนามเป็นหน่วยหลักและมีส่วนขยายคำนามเป็นหน่วยที่อาจปรากฏร่วมด้วยได้แก่ กริยาแสดงสภาพและหน่วยบ่งชี้ ซึ่งสามารถประมวลเป็นกฎ โครงสร้างนามวลีคือ นามวลี \Rightarrow (ส่วนขยายคำนาม) คำนาม

นามวลีในภาษาสันสกฤตจะแสดงบทบาทการกของตนในประโยคโดยใช้วิธีการทางไวยากรณ์คือการประกอบรูปวิภक्तिที่ท้ายคำ

เมื่อนามวลีแสดงบทบาทการกเป็นผู้ทำ นามวลีนั้นจะได้รับเลือกเป็นหน่วยประธานของประโยคและประกอบรูปวิภक्तिที่ ๑ แต่หากไม่ได้รับเลือกเป็นหน่วยประธานจะประกอบรูปวิภक्तिที่ ๓ หรือหากเกิดกรณีไม่มีการเลือกนามวลีใดในประโยคเป็นหน่วยประธาน จะเกิดกระบวนการทำให้เป็นกรรมวากโดยปราศจากการเลือกประธาน ซึ่งจะบังคับให้กริยาแจกรูปเป็นเอกพจน์ บุรุษที่ ๓ เท่านั้นและนามวลีที่เป็นกรกผู้ทำจะประกอบรูปวิภक्तिที่ ๓

เมื่อนามวลีแสดงบทบาทการกเป็นผู้รับสภาพ นามวลีนั้นจะได้รับเลือกเป็นหน่วยประธานและประกอบรูปวิภक्तिที่ ๑

เมื่อนามวลีแสดงบทบาทการกเป็นผู้ประสพ นามวลีนั้นจะได้รับเลือกเป็นหน่วยประธานและประกอบรูปวิภक्तिที่ ๑

เมื่อนามวลีแสดงบทบาทการกเป็นผู้ถูกกระทำ นามวลีนั้นจะได้รับเลือกเป็นหน่วยกรรมของประโยคและประกอบรูปวิภक्तिที่ ๒ แต่หากได้รับเลือกเป็นหน่วยประธานของประโยค นามวลีดังกล่าวจะประกอบรูปวิภक्तिที่ ๑

เมื่อนามวลีแสดงบทบาทการกเป็นเครื่องมือ นามวลีนั้นจะประกอบรูปวิภक्तिที่ ๓ ยกเว้นในบางกรณีที่จะประกอบรูปวิภक्तिที่ ๕ และนามวลีที่เป็นกรกเครื่องมืออาจประกอบรูปวิภक्तिที่ ๑ ได้ในกรณีที่ได้รับเลือกเป็นประธานของประโยคที่ใช้กริยากลุ่ม vrapayati (वाद)

เมื่อนามวลีแสดงบทบาทการกเป็นสถานที่ นามวลีนั้นจะประกอบรูปวิภक्तिที่ ๗ เป็นส่วนมาก นามวลีที่เป็นการกสถานที่อาจได้รับเลือกเป็นประธานของประโยคที่ใช้กริยาแสดงอาการและกริยาแสดงสภาพได้ ซึ่งนามวลีดังกล่าวจะประกอบรูปวิภक्तिที่ ๑

เมื่อนามวลีแสดงบทบาทการกเป็นจุดเริ่มต้น โดยทั่วไปนามวลีนั้นจะประกอบรูปวิภक्तिที่ ๕

เมื่อนามวลีแสดงบทบาทการกเป็นจุดหมาย นามวลีนั้นจะประกอบรูปวิภक्तिที่หลากหลายขึ้นอยู่กับกริยาที่ปรากฏในประโยค

หน่วยสร้างกริยาเป็นอยู่คือในภาษาสันสกฤตมีโครงสร้างที่ประกอบด้วย นามวลี₁-นามวลี₂-กริยาเป็นอยู่คือ โดยที่นามวลีที่สามารถปรากฏร่วมกับกริยาเป็นอยู่คือได้คือนามวลีที่เป็นการกผู้ใช้กริยาเป็นอยู่คือ การกใจความ การกสถานที่ การกจุดเริ่มต้น การกจุดหมายและการกขอบเขต นามวลีที่เป็นการกผู้ใช้กริยาเป็นอยู่คือเท่านั้นที่สามารถได้รับเลือกเป็นประธานของประโยค หากเกิดกรณีไม่มีนามวลีใดได้รับเลือกเป็นประธานจะเกิดกระบวนการทำให้เป็นประโยคกรรมวาจกโดยปราศจากการเลือกประธานขึ้น เมื่อนามวลีที่เป็นการกผู้ใช้กริยาเป็นอยู่คือเกิดร่วมกับนามวลีที่เป็นการกใจความ นามวลีที่เป็นการกผู้ใช้กริยาเป็นอยู่คือต้องมีลักษณะชี้เฉพาะเสมอ และในภาษาสันสกฤตจะใช้หน่วยสร้างกริยาเป็นอยู่คือสื่อความแทนกริยา มี ในโครงสร้างที่ประกอบด้วย นามวลี-กริยาเป็นอยู่คือ โดยที่นามวลีประกอบด้วยหน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยแสดงความเป็นเจ้าของและคำนาม

หน่วยสร้างสัมพันธ์ในภาษาสันสกฤตมีโครงสร้างที่ประกอบด้วย นามวลี-หน่วยบ่งชี้ประเภทหน่วยแสดงความเป็นเจ้าของ-คำนาม-กริยาเป็นอยู่คือ ทั้งนี้หน่วยคำนามจำเป็นต้องเป็นคำเดียวกับคำนามหลักที่ปรากฏในหน่วยนามวลี

๓. ประเด็นความต่างในวากยสัมพันธ์ภาษาไทยและภาษาสันสกฤต

นามวลีในภาษาไทยและภาษาสันสกฤตมีส่วนประกอบที่ตรงกันคือคำนาม กริยาแสดงสภาพ และหน่วยบ่งชี้ ทั้งนี้มีเฉพาะส่วนประกอบที่เรียกว่าลักษณนามเท่านั้นที่ไม่ปรากฏในภาษาสันสกฤต และโครงสร้างนามวลีทั้งภาษาไทยและภาษาสันสกฤตยังมีความแตกต่างกันตรงที่การวางตำแหน่งส่วนขยายคำนามในนามวลี โดยภาษาไทยจะวางส่วนขยายคำนามไว้หลังคำนามหลัก ส่วนภาษาสันสกฤตจะวางส่วนขยายคำนามไว้หน้าคำนามหลัก นอกจากนี้วิธีการทางไวยากรณ์ที่สองภาษาใช้ก็มีความแตกต่างกัน กล่าวคือภาษาไทยใช้วิธีทางไวยากรณ์คือการจัดเรียงตำแหน่งคำเท่านั้นในโครงสร้างนามวลี ส่วนภาษาสันสกฤตใช้วิธีทางไวยากรณ์ทั้งการจัดเรียงตำแหน่งคำและการประกอบรูปวิภक्तिที่ท้ายคำในโครงสร้างนามวลี

นามวลีที่ปรากฏในประโยคจะแสดงการกของตนโดยอ้างอิงความสัมพันธ์ที่มีต่อคำกริยาในประโยค เช่น นามวลีที่มีความสัมพันธ์กับคำกริยาในฐานะผู้ทำจะแสดงบทบาทการกของตนเป็นการกผู้ทำ เป็นต้น ภาษาไทยใช้วิธีทางไวยากรณ์ในการแสดงบทบาทการกของนามวลีโดยการจัดเรียงตำแหน่งคำในประโยคและการใช้หน่วยคำบุพบท ส่วนภาษาสันสกฤตใช้วิธีทางไวยากรณ์ในการแสดงบทบาทการกของนามวลีโดยการประกอบรูปวิภक्तिที่ท้ายคำ

ภาษาไทยปรากฏหน่วยสร้างกริยาเป็นอยู่คือเพียงโครงสร้างเดียว ส่วนภาษาสันสกฤตปรากฏหน่วยสร้างกริยาเป็นอยู่คือ ๒ โครงสร้าง โดยโครงสร้างที่หนึ่งใช้สื่อความหมายของกริยาเป็นอยู่คือ และโครงสร้างที่สองใช้สื่อความหมายของกริยา มี

หน่วยสร้างกริยาเป็นอยู่คือและหน่วยสร้างสัมพันธะของทั้งสองภาษามีการจัดเรียงหน่วยแตกต่างกันและมีการใช้วิธีทางไวยากรณ์แตกต่างกัน กล่าวคือภาษาไทยใช้การจัดเรียงตำแหน่งคำเป็นวิธีการทางไวยากรณ์เท่านั้น ส่วนภาษาสันสกฤตใช้ทั้งการจัดเรียงตำแหน่งคำและการประกอบรูปวิภक्तिที่ท้ายคำ

จากประเด็นความต่างทางวากยสัมพันธ์ในภาษาทั้งสองซึ่งให้เห็นว่าความแตกต่างที่มีมากที่สุดไประหว่างสองภาษาคือการใช้วิธีทางไวยากรณ์ กล่าวคือภาษาไทยใช้การจัดเรียงตำแหน่งคำและการใช้หน่วยคำบุพบทเป็นหลัก ส่วนภาษาสันสกฤตใช้การประกอบรูปวิภक्तिที่ท้ายคำเป็นหลัก และใช้การจัดเรียงตำแหน่งคำในบางกรณี เมื่อผู้เรียนที่เป็นคนไทยเรียนภาษาสันสกฤตย่อมเกิดปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการใช้วิธีการทางไวยากรณ์ที่แตกต่างกัน อาทิ ผู้เรียนที่เป็นคนไทยจะไม่สามารถแน่ใจได้ว่ารูปวิภक्तिที่ตนนำมาใช้นั้นถูกต้องหรือไม่จนกว่าจะได้ตรวจสอบจากแหล่งอ้างอิงที่เชื่อถือได้ก่อน หรือในกรณีที่ต้องใช้ประโยคที่สื่อความหมายถึงกริยา มี ผู้เรียนที่เป็นคนไทยจะไม่สามารถสร้างสรรค์ประโยคที่สื่อความหมายถึงกริยา มี ได้อย่างถูกต้อง

การศึกษาเพื่อให้ทราบถึงลักษณะและความต่างทางวากยสัมพันธ์ของทั้งสองภาษาจะช่วยทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจและนำความรู้ดังกล่าวมาปรับใช้ในการเรียนภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาวากยสัมพันธ์ภาษาไทย ผู้วิจัยพบว่ามีประโยคอยู่จำนวนหนึ่งที่ขึ้นต้นด้วยคำกริยา เกิด และมี ดังตัวอย่าง

เกิดแผ่นดินไหวอย่างรุนแรงเมื่อคืนนี้

มีรถแล่นมาสองคัน

ผู้วิจัยเห็นว่าน่าจะมีการศึกษาต่อไปว่ามีคำกริยาใดอีกบ้างที่สามารถอยู่ในตำแหน่งหน้าสุดของประโยคได้ และเมื่อประโยคปรากฏกริยาประเภทนี้ในลักษณะเช่นนี้จะมินามวลีที่เป็นการก่อก่อเกิดร่วมได้บ้าง และในบรรดานามวลีที่สามารถเกิดร่วมนั้น ไม่มีนามวลีใดเลยหรือที่ได้รับเลือกเป็นหน่วยประธานของประโยค

นอกจากนี้ในการศึกษาหัวข้อหน่วยสร้างกริยาเป็นอยู่คือ ผู้วิจัยพบว่าหน่วยสร้างกริยาเป็นอยู่คือในภาษาไทยมีโครงสร้างที่ประกอบด้วย นามวลี₁-กริยาเป็นอยู่คือ-นามวลี₂ ดังตัวอย่าง

รามเป็นพราหมณ์

ทว่ามีประโยคอยู่กลุ่มหนึ่งที่อาจไม่เป็นไปตามโครงสร้างข้างต้น ดังตัวอย่าง

โหน่งเป็นบ้า

โหน่งเป็นไข่

โหน่งเป็นหวัด

โหน่งเป็นง่อย

โหน่งเป็นตะคริว

โหน่งเป็นอัมพาต

โหน่งเป็นอัจฉริยะ

โหน่งเป็นโรค

คำว่า โหน่ง ในประโยคข้างต้นเป็นนามวลีที่หนึ่งแสดงบทบาทการกเป็นผู้ใช้กริยา เป็นอยู่คือ แต่สำหรับคำว่า ไข่ ไข่ และหวัด เป็นต้นยังไม่สามารถระบุได้ว่าเป็นกริยาหรือนามวลี หากเป็นนามวลีจะมีการกต่างกับคำว่า พราหมณ์ ในประโยค รามเป็นพราหมณ์ หรือไม่ และหากมีการกต่างกับ พราหมณ์ การกนั้นควรเป็นการกใด ผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการศึกษาในหัวข้อหน่วยสร้างกริยาเป็นอยู่คือต่อไปในรายละเอียดดังกล่าว

ในการศึกษาวากยสัมพันธ์ภาษาสันสกฤต ผู้วิจัยพบว่าหน่วยสร้างกริยาเป็นอยู่คือในภาษาสันสกฤตมีโครงสร้างที่ประกอบด้วย นามวลี₁-นามวลี₂-กริยาเป็นอยู่คือ ดังตัวอย่าง

rāmah chātrah asti.

ราม นักเรียน เป็น - รามเป็นนักเรียน

แต่ในภาษาสันสกฤตยังมีประโยครูปแบบหนึ่งที่ใช้กริยาประกอบรูปวิภัตตินามร่วมกับกริยาเป็นอยู่คือ ดังตัวอย่าง

rāmah gacchan asti.

ราม การไปอยู่ เป็น - รามกำลังไป

ผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการศึกษาประโยคในลักษณะนี้ว่ามีเงื่อนไขใดบ้างในการสร้างรูปประโยค และสามารถสรุปเป็นกฎโครงสร้างประโยคได้หรือไม่ อย่างไร

ประเด็นสุดท้ายที่ผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการศึกษาต่อไปคือ การศึกษาเปรียบเทียบสัทวิทยา (Phonology) และวิทยาหน่วยคำ (Morphology) ในภาษาไทยและภาษาสันสกฤต เนื่องจากงานวิจัยนี้เป็นการศึกษาเปรียบเทียบในระดับวากยสัมพันธ์ซึ่งไม่สามารถศึกษาได้ครบทุกประเด็น สิ่งที่พอกระทำได้คือการศึกษาลักษณะพื้นฐานที่ปรากฏในทั้งสองภาษา การศึกษาในระดับสัทวิทยาและวิทยาหน่วยคำจึงอาจให้ข้อมูลบางประการที่สามารถไขข้อสงสัยในระดับวากยสัมพันธ์ได้

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กุสุมา รัชมณี. วรรณสารวิจัย. กรุงเทพฯ : แม่คำผาง, 2547.
- ดวงเดือน สุวดี. ภาษาศาสตร์กับการเรียนและการสอนภาษาต่างประเทศ. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, 2524.
- นิตยา กาญจนวรรณ. การวิเคราะห์โครงสร้างภาษาไทย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2544.
- นิตยา ้วยโรจนวงศ์. “การศึกษาเปรียบเทียบของระบบเสียงหนักเบาในภาษาอังกฤษและภาษาไทย และการวิเคราะห์ข้อผิดในการออกเสียงศัพท์แพทย์หลายพยางค์ในภาษาอังกฤษ.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.
- พระญาณालังการเถระ. ปทวิจารย์. นครปฐม : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตบาฬีศึกษาพุทธโฆส, 2547.
- พิณทิพย์ ทวยเจริญ. ภาพรวมของการศึกษาภาษาและภาษาศาสตร์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2544.
- ภาณุ สังขะวร. “ความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์ระหว่างคำนามกับคำกริยาในประโยคภาษาไทย.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. สาขาวิชาศึกษาศาสตร์. เอกสารการสอนชุดวิชาภาษาไทย 3 หน่วยที่ 7-15. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2537.
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์-พับลิเคชั่น, 2546.
- อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, บรรณาธิการ. หน่วยสร้างที่มีข้อขัดแย้งในไวยากรณ์ไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549.
- อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, ยุพาพรรณ หุ่นจำลอง และ สรัญญา เสวตมาลย์. ทฤษฎีไวยากรณ์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.
- อัจฉรา เฟ่งพานิช. การวิเคราะห์ข้อผิดพลาดในการใช้ภาษาอังกฤษ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2545.
- อุดม วัชรตม์สิกขิตต์. ภาษาศาสตร์เบื้องต้น. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2542.

ภาษาต่างประเทศ

- Aklujkar, Ashok. Sanskrit : an easy introduction to an enchanting language. Vol.1-2. Richmond : Svādhyāya Publication, 1992.
- Bhat, Sri G. Mahabaleshwara. Kārakam. Bangalore : Vagartha Printonics, 2000.
- Comrie, Bernard. Language universals and linguistic typology : syntax and morphology. Oxford : Basil Blackwell, 1989.
- Corder, Stephen Pit. Introducing applied linguistics. Middlesex : Penguin Books Ltd, 1975.
- Di Pietro, Robert. Language structures in contrast. Rowley, Mass. : Newbury House, 1976.
- Fillmore, Charles J. "The Case for Case." in : Universals in Linguistic Theory, PP.1-88. Edited by Emmon Bach and Robert T. Harms. New York : Molt, Rinehart and Winston, 1968.
- _____. "Some Problem for Case Grammar." in : Monograph Series on Languages and Linguistics, PP.35-55. Edited by Richard J.O'Brien, S.J. Washington : Georgetown University, 1971.
- Fisiak, Jacek. Contrastive linguistics and the language teacher. Oxford : Pergamon Press, 1981.
- James, C. Contrastive Analysis. London : Longman Group Ltd, 1980.
- Jha, S. Sanskrit Grammar-Linguistic and Philosophical Analysis. Chandigarh : Arun Publishing House Pvt. Ltd., 1995.
- Kale, M.R. A Higher Sanskrit Grammar. New Delhi : Shri Jainendra Press, 2002.
- Kumar, Brahmachari Surendra. Sanskrit syntax and the grammar of case. Varanasi : Bhargava Bhushan Press, 1976.
- Lado, Robert. Linguistics Across Cultures. Ann Arbor : University of Michigan Press, 1964.
- Lekawatana, Pongsri. "Verb Phrases in Thai : A Study in Deep-Case Relationship." Ph.D.Dissertation, The University of Michigan, 1970.
- Matilal, Bimal Krishna and Bilimoria, Pnrusottama, ed.Sanskrit and Related Studies-Contemporary Researches and Reflections. Delhi : Sri Satguru Publications, 1990.

- Mcdonell, Arthur A. A Sanskrit Grammar for Students. New Delhi : Shri Jainendra Press, 1997.
- Perry, Edward Delavan. A Sanskrit Primer. Delhi : DK Fine Art Press Ltd., 2001.
- Russ, Charles V.J., ed. Contrastive aspects of English and German. Heidelberg : Julius Groos Verlag, 1981.
- Selinker, Larry. Rediscovering interlanguage. London ; New York : Longman, 1992.
- Sindhvananda, Kanchana. "The Verb in Modern Thai." Ph.D.Dissertation, Georgetown University, 1970.
- Vasu, Srisa Chandra. The Siddhānta Kaumudī of Bhattoji Dīksita Vol.1-2. New Delhi : Shri Jainendra Press, 2003.

ภาคผนวก

พัฒนาการการศึกษาการก

การกในไวยากรณ์ดั้งเดิม

การกในไวยากรณ์ดั้งเดิม หมายถึง “ระบบที่บ่งความสัมพันธ์ของคำนามและคำกริยา โดยการใช้คำลงท้ายเป็นหลัก ความสัมพันธ์ที่บ่งนี้ส่วนใหญ่จะบ่งชี้ความสัมพันธ์ในทางไวยากรณ์ โดยบ่งพจน์ ลิงค์ และหน้าที่ทางไวยากรณ์ซึ่งอาจจะเป็นประธาน กรรมตรง กรรมรอง เรียกขาน เจ้าของ หรือแหล่งที่มาก็ได้” (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และคณะ ๒๕๔๖: ๒๗๘)

Sri G. Mahabaleshwara Bhat. (๒๐๐๐: ๑-๒) ได้วิเคราะห์ (หรือแปลความหมาย ตามรูปศัพท์โดยอาศัยวิธีการทางไวยากรณ์) บทว่า การก ไปในทำนองเดียวกันกับนิยามข้างต้นว่า บทใดสัมพันธ์กับกริยาบทนั้นเรียกว่า การก * เช่น

๑. pācakaḥ pacati.

พ่อครัว หุงอาหาร – พ่อครัวหุงอาหาร

คำนาม pācaka มีความสัมพันธ์กับกริยา pacati เพราะเหตุนี้ pācakaḥ คือ การก

๒. gām sprśati.

วัว (เขา) ลูบคลำ – เขาลูบคลำวัว

คำนาม go มีความสัมพันธ์กับกริยา sprśati เพราะเหตุนี้ gām คือ การก

๓. paraśunā chinatti.

คิ้วขวาน (เขา) ตัด – เขาตัดคิ้วขวาน

คำนาม paraśu มีความสัมพันธ์กับกริยา chinatti เพราะเหตุนี้ paraśunā คือ การก

๔. bālāya phalaṁ dadāti.

แก่เด็กชาย ผลไม้ (เขา) ให้ – เขาให้ผลไม้แก่เด็กชาย

คำนาม bāla มีความสัมพันธ์กับกริยา dadāti เพราะเหตุนี้ bālāya คือ การก

๕. prāsādāt patati.

จากปราสาท (เขา) ตก – เขาตกจากปราสาท

คำนาม prāsāda มีความสัมพันธ์กับกริยา patati เพราะเหตุนี้ prāsādāt คือ การก

๖. pīṭhe upaviśati.

บนที่นั่ง (เขา) นั่ง – เขานั่งบนที่นั่ง

คำนาม pīṭha มีความสัมพันธ์กับกริยา upaviśati เพราะเหตุนี้ pīṭhe คือ การก

* yaḥ kriyayā anveti (sambandham prāpnoti) saḥ kāraṇam iti.

ตามที่นักไวยากรณ์ดั้งเดิมนิยามคำว่า การก ข้างต้นนั้น จะเห็นได้ว่าให้ความสำคัญต่อความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์เด่นชัดมาก จึงไม่ใช่เรื่องแปลกที่นักไวยากรณ์ภาษาสันสกฤต* มักจะเริ่มต้นบรรยายภาษาสันสกฤตในส่วนของการแจกรูปคำนามด้วยการแจกแจงองค์ประกอบทางไวยากรณ์ ๓ อย่างคือ ลิงค์ (gender) พจน์ (number) และการก (case)

นักไวยากรณ์ภาษาสันสกฤตรุ่นเก่าวิเคราะห์พบว่า การก ไว้หลายประการ แต่บทวิเคราะห์ที่นักไวยากรณ์ภาษาสันสกฤตรุ่นเก่าวิเคราะห์ตรงกันเป็นส่วนมากคือ สิ่งทีกระทำหรือก่อให้เกิดหรือทำกริยาให้สำเร็จได้ชื่อว่า การก** (Jha ๑๘๕๕: ๘๐) “...ดังนั้นใน “การหุง” ไฟก็ดี เตาไฟก็ดี ภาชนะก็ดี ผู้หุงก็ดี ล้วนเป็นผู้ช่วยให้การกระทำสำเร็จทั้งสิ้น “รามหุงอาหารในภาชนะด้วยไฟจากเตาเพื่อเจ้านายของเขา” จากประโยคนี้ “ราม” เป็นการกผู้กระทำ “อาหาร” เป็นการกผู้ถูกกระทำ “ภาชนะ” เป็นการกสถานที่ “ไฟ” เป็นการกเครื่องมือ “เตา” เป็นการกที่มา และ “เจ้านาย” เป็นการกผู้รับ” (Vasu ๒๐๐๓: ๓๒๓) ส่วนนักไวยากรณ์ภาษาบาลีวิเคราะห์ว่า อรรถแห่งบทใด กระทำกริยาอันดำรงอยู่ในกัตตาและกรรม (ที่เป็นกัตตฺวาจกและกรรมวาจก) ให้สำเร็จ อรรถแห่งบทนั้นเรียกว่า การก*** หมายความว่า สมรรถนะที่สามารถกระทำกริยาซึ่งตั้งอยู่ในกัตตาและกรรมให้สำเร็จได้ ตัวอย่างเช่น

puriso maggañ gacchati.

บุรุษ สูหนทาง ไป-บุรุษไปสูหนทาง

puriso odanañ pacati.

บุรุษ ข้าว หุง-บุรุษหุงข้าว

จากตัวอย่างข้างต้น สมรรถนะหรือความสามารถในการกระทำกริยา “การไป” ซึ่งเป็นกริยาที่ตั้งอยู่ในกัตตาคือตัวบุรุษก็ดี ความสามารถในการกระทำกริยา “การหุงต้ม” ซึ่งเป็นกริยาที่ตั้งอยู่ในกรรมคือข้าวก็ดี ได้ชื่อว่าเป็นการกอย่างแท้จริง ส่วนทััพพะตัวบุรุษได้ชื่อว่าเป็นการกในฐานะที่เป็นที่ตั้ง หรือที่อาศัยของสมรรถนะนั้น นอกจากนี้ศัพท์ว่า purisa ซึ่งเป็นศัพท์ที่แสดงความหมายว่า “ตัวบุรุษ” ก็ได้ชื่อว่าการกเหมือนกัน แต่เป็นชื่อที่ได้มาโดยการอุปจาระในฐานะเป็นเหตุให้ความหมายปรากฏ (พระญาณालังการเถระ ๒๕๔๗: ๕๓-๕๔)

สรุปได้ว่านักไวยากรณ์ดั้งเดิมให้ความสำคัญของคำว่า การก ว่าเป็น สิ่งหรือระบบที่สนับสนุนให้การกระทำนั้นๆ สำเร็จลง ได้ซึ่งแสดงออกมาเป็นความสัมพันธ์ระหว่างคำนามกับกริยา

นอกจากเรื่องความหมายของคำว่า การก แล้ว ในเรื่องประเภทของการก นักไวยากรณ์ภาษาสันสกฤตแบ่งประเภทของการกไว้ทั้งหมด ๖ การก ได้แก่ กรตุตา (Nominative case) กรุม (Accusative case) กรณ (Instrumental case) สมบุรทาน (Dative case) อปาทาน (Ablative

* Macdonell ๑๘๕๗: ๓๒; Perry ๒๐๐๑: ๒๒; Kale ๒๐๐๒: ๓๓

** kriyā-niṣpādakam kārakam.

*** kattukammaṭṭhañ kriyañ karoti abhinipphādetīti kārako. (พระญาณาลังการเถระ ๒๕๔๗: ๕๓-๕๔)

case) และอธิการณ (Locative case)* (Jha ๑๕๕๕: ๗๓) ซึ่งปานิณิกไวยากรณ์ภาษาสันสกฤตคนสำคัญได้แสดงการกเหล่านี้ในลักษณะที่เรียกว่า สูตร คำแปลและคำอธิบายสูตรแสดงการกของปานิณิตามลำดับการกข้างต้นมีดังต่อไปนี้

๑. svatantraḥ kartā. ๑.๔.๕๔

สิ่งใดก็ตามที่ผู้พูดเลือกให้เป็นมูลเหตุของการกระทำที่ไม่พึงพาใคร มีความสำคัญและมีความสมบูรณ์ชื่อว่า กรตา หรือผู้กระทำ

ผู้กระทำมีอำนาจสิทธิขาดและไม่ถูกวางเงื่อนไข เช่น devadattaḥ pacati “เทวทัตต์หุงอาหาร” sthālī pacati “หม้อหุงอาหาร” (Vasu ๒๐๐๓ : ๓๔๒-๓๔๓)

๒. karturīpsitatamaṁ karma. ๑.๔.๕๕

สิ่งที่ถูกมุ่งหมายให้มีผลกระทบมากที่สุดโดยการกระทำของผู้กระทำชื่อว่า กรุม หรือผู้ถูกกระทำ

สิ่งที่ผู้กระทำปรารถนาเป็นพิเศษที่จะทำให้สำเร็จโดยการกระทำเรียกว่า กรุม เช่น kaṭam karoti “เขาसानเสื่อ” grāmaṁ gacchati “เขาไปยังหมู่บ้าน” เหตุใดจึงกล่าวไว้ในสูตรว่า “ปรารถนาหรือมุ่งหมายโดยผู้กระทำ” ขอให้สังเกตตัวอย่างต่อไปนี้ māṣaṣvaśva bandhātī “เขาผูกม้าในแปลงถั่ว” จากตัวอย่าง ถั่ว เป็นสิ่งที่ม้าปรารถนาที่สุดอย่างไม่ต้องสงสัย แต่ ม้า ไม่ใช่ผู้กระทำกริยา คำนาม māṣa (แปลงถั่ว) จึงใช้อธิการณการก (ไม่ใช่กรุมการก) เหตุใดจึงกล่าวไว้ในสูตรว่า “มากที่สุด” ขอให้สังเกตตัวอย่างต่อไปนี้ pathasaudanaṁ bhunkte “เขากินอาหารพร้อมกับนม” จากตัวอย่างนี้ นม เป็นสิ่งที่ผู้กระทำปรารถนาอย่างไม่ต้องสงสัย แต่ไม่ได้เป็นสิ่งปรารถนาที่สุดจึงใช้กรณการก (ไม่ใช่กรุมการก)

แม้คำว่า กรุม จะเข้ามาสู่อสูตรนี้โดยการอนุวฤตติ (ตามมา) จากสูตร ๑.๔.๕๖ หรือสูตรที่ ๕๔๒ ของลิตธานตเกมูที** การกล่าวคำนี้ซ้ำที่นี้บ่งชี้ว่าอนุวฤตติของคำว่า อาธาร มิได้ขยายขอบเขตมายังสูตรนี้ เพราะเราจะไม่ใช่อนุวฤตติของคำใดก็ตามในสูตรก่อนๆ ตอนต้นมายังสูตรนี้ เมื่อเราใช่อนุวฤตติของคำว่า กรุม จากสูตรที่แล้ว เราสามารถใช้กรุมการกในตัวอย่างที่จำกัดกล่าวคือในที่ที่คำสามารถใช้อธิการณการกได้ด้วย ทั้งนี้ไม่นับรวมการกอื่นๆ เช่น ในขณะที่เราสามารถกล่าวว่า gehaṁ praviśati “เขาเข้าบ้าน” เรากลับไม่สามารถกล่าวว่า odanaṁ pacati “เขาหุงอาหาร” saktuṁ pibati “เขาดื่มนม” อาศัยการกล่าวคำซ้ำในสูตรนี้ ตัวอย่างทั้งหลายนั้นจึงมีเหตุผลในทุกๆ แห่ง กรุมการกใช้รูปวิภक्तिที่ ๒ (Vasu ๒๐๐๓: ๓๒๗-๓๒๘)

* kartā karma ca karanañca sampradānam tathaiva
apādānādhikaraṇancetyāhuḥ kārakāṇi ṣaṭ.

** ลิตธานตเกมูทีเป็นตำราไวยากรณ์ภาษาสันสกฤตของภฤโฏฐี ที่กนิช โดยนำเอาสูตรทั้งหลายที่มีเกือบ ๔,๐๐๐ สูตรของปานิณิมารวบรวมจัดลำดับใหม่ตามหมวดหมู่หัวข้อทางไวยากรณ์ เช่น หัวข้อเรื่องการตั้งชื่อหรือรหัส เรื่องสนธิ เรื่องการแจกรูปคำนาม เป็นต้น และอธิบายความหมายของสูตรให้เข้าใจง่ายขึ้นด้วย

๓. sādhatamam karaṇam. ๑.๔.๔๒

สิ่งที่ช่วยให้การกระทำสำเร็จลงได้เป็นพิเศษชื่อว่า กรรมการก หรือเครื่องมือ

เหตุใดจึงกล่าวไว้ในสูตรว่า “เป็นพิเศษ” เพราะในกรณีของการกรอื่น ๆ การไม่กล่าวคำว่า “เป็นพิเศษ” อาจทำให้เราใช้การกเหล่านั้นในความหมายที่ไม่เคร่งครัดได้ ดังนั้นแม้ธริกรรมการกซึ่งควรจะถูกนำมาใช้กล่าวถึงสิ่งที่ตั้งอยู่ในสถานที่แห่งหนึ่งอย่างเคร่งครัด แต่เราก็อาจกล่าวได้ว่า gaṅgāyām ghoṣaḥ “คนเลี้ยงสัตว์อยู่ในคองคา” ในความหมายที่ไม่จำกัดว่าอยู่ในคองคา แต่เป็นบนฝั่งของคองคา หรือ kūpe gargakulam “ตระกุกบในบ่อ” ซึ่งอาจเป็นข้างๆ บ่อก็เป็นได้ (Vasu ๒๐๐๓: ๓๔๓)

๔. karmanā yamabhipraiti sa sampradānam. ๑.๔.๓๒

บุคคลที่มีผู้ปรารถนาจะเกี่ยวโยงด้วยความมุ่งหมายของกริยา dā “ให้” ชื่อว่า สมุปรทาน หรือผู้รับ

หมายเหตุ- แม้บทว่า karmanā ในสูตรจะถูกนำมาใช้อย่างไม่ได้ระบุแน่นอน กระนั้น ความหมายของข้อความ “ด้วยความมุ่งหมาย” ก็มีใช้ความมุ่งหมายของกริยาใดก็ได้ ความมุ่งหมายจะต้องเป็นของกริยา dā “ให้” และสิ่งนี้เราอนุมานเอาจากคำว่า sampradāna ซึ่งมีราก dā อยู่

หมายเหตุ- ตัวอย่างเช่น upādhyāyāya gām dadāti “เขาให้วัวแก่ครู” และ mānavakāya bhikṣām dadāti “เขาให้ทานแก่เด็กชาย” จากตัวอย่างข้างต้นคำว่า “วัว” และ “ทาน” เป็นความมุ่งหมายของกริยา “ให้” บุคคลที่ถูกเชื่อมโยงด้วยความมุ่งหมายนี้คือ ครู และเด็กชาย ตามลำดับ ทั้ง ครู และ เด็กชาย นี้อยู่ในสมุปรทานการกและใช้รูปวิภक्तिที่ ๔ (Vasu ๒๐๐๓: ๓๔๓)

๕. dhruvamapāyepādānam. ๑.๔.๒๔

คำนามที่สัมพันธ์กับการกระทำโดยเป็นจุดที่กำหนดไว้แน่นอนว่าเป็นที่จากมาชื่อว่า อปาทาน หรือที่มา (Vasu ๒๐๐๓: ๓๕๕)

๖. ādhārodhikaraṇam. ๑.๔.๔๕

สิ่งที่สัมพันธ์กับการกระทำโดยเป็นที่ตั้งที่การกระทำถูกแสดงให้ปรากฏเนื่องจากผู้กระทำหรือผู้ถูกกระทำอยู่ในที่นั้นชื่อว่า อธิกรรม หรือสถานที่

สิ่งที่รองรับหรือเป็นที่ตั้งของการกระทำเรียกว่า อาธาร เช่น kaṭe ānte “เขาถูกจัดให้นั่งบนเสื่อ” kaṭe śete “เขานอนอยู่บนเสื่อ” sthālyam pacati “เขาหุงอาหารในหม้อ” อธิกรรมใช้รูปวิภक्तिที่ ๗ (Vasu ๒๐๐๓: ๓๗๓)

ในเรื่องเกี่ยวกับประเภทของการกรนี้มีข้อสังเกตที่น่าสนใจมากคือ แม้แบบเรียนหรือคู่มือไวยากรณ์ภาษาสันสกฤตจะแสดงประเภทการกไว้ถึง ๘ การกได้แก่ กรตุการก (nominative) สมุพรทานการก (vocative) กรุมการก (accusative) กรรมการก (instrumental) สมุปรทานการก (dative) อปาทานการก (ablative) สมุพนุชการก (genitive) และอธิกรรมการก (locative)

(Macdonall ๑๙๙๗: ๓๒ ; Perry ๒๐๐๑: ๒๒ ; Kale ๒๐๐๒: ๓๓ ; Aklujkar ๑๙๙๒: ๒๕) แต่จากสูตรของปาณินิข้างต้นกลับแสดงประเภทการกไว้เพียง ๖ การก กล่าวคือ ปาณินิไม่จัดสมุโพชนการกและสมุพจนการกเข้าเป็นการก* เพราะหากยึดถือตามนิยามของการกที่ว่า “บทใดสัมพันธ์กับกริยาบทนั้นชื่อว่า การก” แล้ว คำนามใดก็ตามที่เป็นสมุโพชนการกและสมุพจนการกซึ่งไม่มีความสัมพันธ์กับกริยา แต่มีความสัมพันธ์กับคำนามอีกคำหนึ่งในประโยคและขยายคำนามอีกคำหนึ่งนั้น (Aklujkar ๑๙๙๒: ๒๕) ย่อมไม่สามารถถือเป็นการกได้ การที่แบบเรียนหรือคู่มือไวยากรณ์ภาษาสันสกฤตกำหนดให้มี ๘ การกนั้น เพราะหาได้ยึดถือตาม “ความหมาย” ของการกแต่ยึดถือเอา “รูป” การกเป็นสำคัญ ทั้งนี้ปาณินิแสดงการกไว้ ๒ ด้านคือ ด้านรูปและด้านความหมาย สูตรการกของปาณินิที่ได้นำเสนอทั้งคำแปลและคำอธิบายข้างต้นนั้นเป็นสูตรแสดงการกด้านความหมาย ส่วนสูตรที่ปาณินิแสดงการกด้านรูปหรือวิภัตตินาม (case termination or inflective affix on noun) คือสูตรว่า

svaujasamautṣaṣṭābhyāmbhisnebhyāmbhyasnasibhyāmbhyasnasosāmnyos
sup. ๔.๑.๒

(วิภัตติต่อไปนี้ถูกนำมาใช้ข้างหลังที่สุดอักษรแสดงสตรีลิงค์คือ ñī หรือ āp หรือข้างหลังคำนามที่ยังไม่ได้แจกรูป)

	เอกพจน์	ทวิพจน์	พหูพจน์	
วิภัตติที่ ๑	su (s)		au	jas (as)
วิภัตติที่ ๒	am		auṣ (au)	śas (as)
วิภัตติที่ ๓	ṭā (ā)		bhyām	bhis
วิภัตติที่ ๔	ne (e)		bhyām	bhyas
วิภัตติที่ ๕	ñasi (as)		bhyām	bhyas
วิภัตติที่ ๖	ñas (as)		os	ām
วิภัตติที่ ๗	ñi (i)		os	sup (su)

* คัมภีร์ปทวิจารแบ่งการกออกเป็น ๒ ประเภทใหญ่คือ การกและอการก

๑. การก คือ อรรถบทที่เป็นเหตุให้กริยาสำเร็จ มีกริยาเป็นผลสำเร็จโดยตรง (ได้แก่ กัตตุการก (nominative) กัมมการก (accusative) กรณการก (instrumental) สัมปทานการก (dative) อปาทานการก (ablative) และโอกาสการก (locative)

๒. อการก คือ อรรถบทที่มีอรรถสัมพันธ์ (genitive) และอาลปนนะ (vocative) เป็นต้น ซึ่งมีได้มีความสัมพันธ์กับบทกริยา ทั้งยังมีได้เป็นเหตุให้กริยาสำเร็จ อีกประการหนึ่งคืออรรถบทที่มีอรรถเหตุและลักษณะ เป็นต้น ซึ่งแม้จะมีความสัมพันธ์ (เกี่ยวเนื่อง) กับบทกริยา แต่ก็มีได้มีกริยาเป็นผลสำเร็จโดยตรง

ในวิภक्तिทั้งหลายข้างต้น อักษรเช่น u i ใน su และ ṅasi คือ “อนุพันธะ” ซึ่งถูกใช้เพื่อความสะดวกในการออกเสียงหรือไม่ก็เพื่อเป็นเครื่องหมายจำแนกความแตกต่าง อักษรสุดท้าย p ใช้เพื่อสร้างรูปปรตยาหาร sup ซึ่งเป็นชื่อใช้เรียกแทนรูปการกทั้ง ๒๑ รูปข้างต้น อักษร ja śa ṭa ṅa และ pa คือ iṭ หรืออักษรทาส (servile letters) (Vasu ๒๐๐๓: ๕๔-๕๕)

ในบทความเรื่อง Semantics of Kāraka in Pāṇini An Exploration of Philosophical and Linguistic issue ของ Madhav M. Deshpande (in Matilal and Bilimoria, eds. ๑๙๙๐: ๓๔-๕๕) ได้สรุปและอภิปรายผลงานไวยากรณ์ของปาณินิที่เกี่ยวกับการกรกไว้อย่างน่าสนใจ ซึ่งมีใจความโดยสังเขปดังนี้คือ ไวยากรณ์ปาณินิเป็นผลงานตกผลึกเกี่ยวกับกระบวนการทางภาษา เริ่มต้นจากความหมาย (meaning) ไปสู่รูป (form) ซึ่งอาจจะไม่ได้เป็นสิ่งที่แสดงความก้าวหน้าที่สำคัญอะไร แต่เราต้องระลึกไว้อย่างหนึ่งว่าทฤษฎีของนักไวยากรณ์ก่อนหน้าระบบของปาณินินั้นประเมินบทบาทของวากยสัมพันธ์ (syntax) และอรรถศาสตร์ (semantics) ไว้น้อยเกินไป ทั้งนี้นักวิชาการเช่น Kiparsky Staal และ Cardona เห็นว่าไวยากรณ์ปาณินิเป็นระบบของกฎที่แปลงการแสดงความหมายของประโยคไปสู่การแสดงผลออกทางเสียงโดยผ่านกระบวนการในระหว่างกลาง ๒ ขั้นตอน เทียบได้กับขั้นตอนของโครงสร้างลึกและโครงสร้างผิวในไวยากรณ์เพิ่มพูน

ในส่วนของการกรกนั้นมีนิยามกว้างๆ หรือความหมายเบื้องต้นคือ สิ่งที่ช่วยก่อให้เกิดการกระทำ (kriyājanaka) ยกตัวอย่างในประโยค

rāmaḥ vahniṅā sthālyām odanam pacatti.

ราม ด้วยไฟ ในหม้อ ข้าว หุง – รามหุงข้าวในหม้อด้วยไฟ

ผู้กระทำ (kartṛ) คือ ราม กิจิ ผู้ถูกกระทำ (karman) คือ ข้าว กิจิ สถานที่ (adhikaraṇa) คือ หม้อ กิจิ และเครื่องมือ (karaṇa) คือ ไฟ กิจิ ล้วนเป็นปัจจัยที่ช่วยก่อให้เกิดการหุงในวิถีทางของตัวเองทั้งหมดจึงได้ชื่อว่า การก (kāraṅka) ในความหมายเบื้องต้น

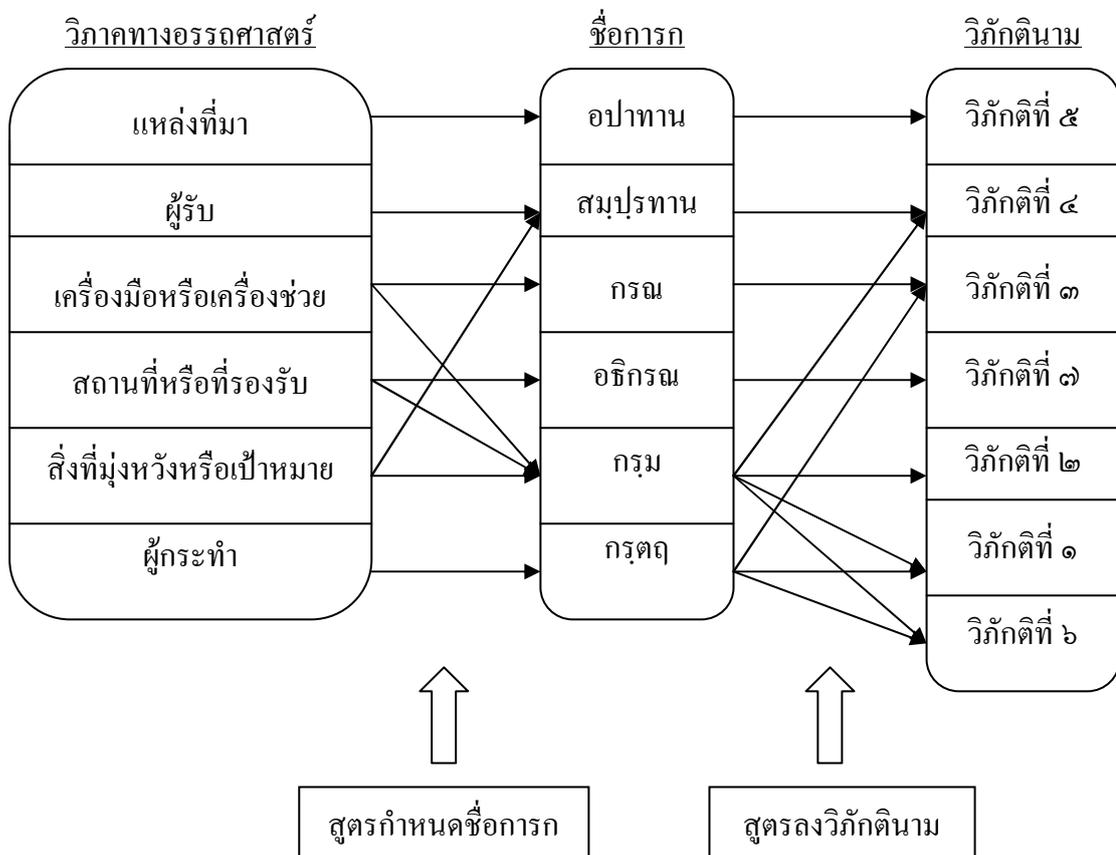
การกทั้งหลายมีด้วยกันทั้งสิ้น ๖ ชื่อและแต่ละชื่อมีบทบาทย่อยอีกมากมาย แผนภูมิแสดงระบบการกของปาณินิที่เชื่อมโยงความคิดเชิงความหมายมาสู่การแสดงรูปสรูปได้ดังนี้

แผนภูมิ ๑ ขั้นตอนในระบบการกของปาณินิ

วิภาคทางอรรถศาสตร์คือ การเกิดความหมายอันเป็นผลสะท้อนของการรับรู้ เข้าใจ จำแนกโลกที่แวดล้อมตัวเราได้แก่ ความหมายของผู้กระทำ ความหมายของสิ่งที่มุ่งหวังหรือเป้าหมาย ความหมายของสถานที่หรือที่รองรับ ความหมายของอุปกรณ์เครื่องมือหรือเครื่องช่วย

ความหมายของผู้รับและความหมายของแหล่งที่มา ชื่อการกได้แก่ กรตุถุ กรุม อธิกรณ กรณ สมปรทาน และอปาทาน วิภักตินามได้แก่ วิภักติที่ ๑ วิภักติที่ ๒ วิภักติที่ ๓ วิภักติที่ ๔ วิภักติที่ ๕ และวิภักติที่ ๖ ส่วนย่อยของหัวข้อใหญ่ทั้ง ๓ หัวข้อข้างต้นมีความสัมพันธ์กันดังแผนภูมิต่อไปนี้*

แผนภูมิ ๒ ความสัมพันธ์ของหัวข้อย่อยภายในหัวข้อใหญ่จากแผนภูมิ ๑

จากแผนภูมิดังกล่าวข้างต้น สามารถแยกอธิบายได้เป็น ๒ ตอนคือ

ตอนที่ ๑ แนวคิดแหล่งที่มา ผ่านสูตรกำหนดชื่อการก จะได้ชื่อ อปาทาน

แนวคิดผู้รับ ผ่านสูตรกำหนดชื่อการก จะได้ชื่อ สมปรทาน

แนวคิดเครื่องมือหรือเครื่องช่วย ผ่านสูตรกำหนดชื่อการก จะได้ชื่อ กรณ

บ้าง กรุมบ้าง

แนวคิดสถานที่หรือที่รองรับ ผ่านสูตรกำหนดชื่อการก จะได้ชื่อ อธิกรณบ้าง

กรุมบ้าง

* ผู้วิจัยถือว่าแผนภูมินี้มีความสำคัญต่อการวิเคราะห์และบรรยายอรรถ-วากยสัมพันธ์ ภาษาสันสกฤตอย่างยิ่ง เนื่องจากแผนภูมินี้ได้ให้ร่องรอยของการค้นหาคำตอบที่ว่าเพราะเหตุใดใน ภาษาสันสกฤตจึงมีการใช้รูปไม่สอดคล้องกับชื่อการก เป็นต้น

แนวคิดสิ่งมุ่งหวังหรือเป้าหมาย ผ่านสูตรกำหนดชื่อการก จะได้ชื่อ กรุมบ้าง
สมุปรทานบ้าง

แนวคิดผู้กระทำ ผ่านสูตรกำหนดชื่อการก จะได้ชื่อ กรตุถ

ตอนที่ ๒ ชื่อ อปาทาน ผ่านสูตรลงวิภักตินาม จะได้รูป วิภักติที่ ๕

ชื่อ สมุปรทาน ผ่านสูตรลงวิภักตินาม จะได้รูป วิภักติที่ ๔

ชื่อ กรณ ผ่านสูตรลงวิภักตินาม จะได้รูป วิภักติที่ ๓

ชื่อ อธิกรณ ผ่านสูตรลงวิภักตินาม จะได้รูป วิภักติที่ ๓

ชื่อ กรุม ผ่านสูตรลงวิภักตินาม จะได้รูป วิภักติที่ ๒, ๔, ๑, ๖

ชื่อ กรตุถ ผ่านสูตรลงวิภักตินาม จะได้รูป วิภักติที่ ๑, ๓, ๖

บทบาททั้งหลายที่แสดงออกเป็นแนวคิดทางอรรถศาสตร์เช่น แนวคิดแหล่งที่มา เป็นต้น ในสูตรกำหนดชื่อการกเหล่านี้ไม่จำเป็นต้องเป็นส่วนหนึ่งของโลกแห่งความเป็นจริง แต่อาจเป็นส่วนหนึ่งของการตีความวัฒนธรรมเฉพาะและภาษาเฉพาะที่มีต่อโลกตามที่ปัจเจกบุคคลรับรู้และเข้าใจ กล่าวอีกอย่างหนึ่งก็คือบทบาททางความหมายขึ้นอยู่กับความตั้งใจของผู้พูด (vivakṣātaḥ kārakāṇi bhavanti) ในรูปที่ตั้งขึ้นเป็นแบบ ด้วยเหตุนี้แนวคิดกับชื่อ หรือชื่อกับวิภักติจึงไม่จำเป็นต้องตรงกันแบบหนึ่งต่อหนึ่ง เพราะมีการบิดผันเกิดขึ้นหลายประการจากโลกแห่งความหมายมาสู่วิภักตินาม และการบิดผันเหล่านี้สะท้อนออกมาในรูปของสูตรกำหนดชื่อการกและสูตรลงวิภักตินาม ปาณินิมุ่งเน้นการกำหนดวิภักติให้แก่คำนามไปที่ชื่อ มิใช่บทบาททางอรรถศาสตร์ ตัวอย่างเช่น ปาณินิกำหนดให้รูปวิภักติที่ ๒ มีชื่อทางวากยสัมพันธ์ว่า กรุมนุ ด้วยสูตร ๒.๓.๒ (karmani dviṭīyā) โดยไม่เกี่ยวข้องกับบทบาททางอรรถศาสตร์เฉพาะ ในบางกรณีวิภักติที่ ๒ อาจหมายถึง “สิ่งที่ผู้กระทำมุ่งประกอบเข้ากับการกระทำของเขาอย่างยิ่ง” ในขณะที่เดียวกันวิภักติเดียวกันนี้หากใช้กับกริยา div “เล่น” กลับแสดงบทบาท “เครื่องมือหรือเครื่องช่วย” ดังนั้นการจะทราบวิธีการแสดงรูปวิภักติที่ ๒ เราต้องไม่มุ่งหมายเอาที่ชื่อการก แต่ต้องมุ่งหมายไปที่บทบาททางอรรถศาสตร์ ต่อข้อคำถามเกี่ยวกับความหมายของวิภักตินาม อรรถกถาจารย์รุ่นเก่าจะตอบโดยอ้างถึงชื่อการก ซึ่งแท้ที่จริงแล้วชื่อการกเป็นแต่เพียงเครื่องมือทางเทคนิคในการค้นหาบทบาททางอรรถศาสตร์และประเภทในระดับคำ ชื่อการกเหล่านี้ไม่ได้จัดเป็นประเภททางอรรถศาสตร์ในตัวเอง

นักไวยากรณ์ปาณินิเช่น Cardona กล่าวว่า โดยหลักการแล้ว การแบ่งประเภทการกของปาณินิมิได้เป็นไปตามที่สิ่งทั้งหลายปรากฏจริง ทั้งนี้สูตรกำหนดชื่อการกมิได้จัดแบ่งสิ่งทั้งหลายตามที่มันเป็น แต่จัดแบ่งไปตามที่ผู้พูดพูด อย่างไรก็ตามจากการอ้างถึงข้อความของปัทมชลิ Cardona สรุปว่าเราไม่ควรยึดถือเจตนาของผู้พูดเท่านั้น แต่จะต้องมีเครื่องมือในการควบคุมความตั้งใจของผู้พูด (คือกำหนดขอบเขตในการใช้เจตนาของผู้พูดเป็นเกณฑ์) และเครื่องมือนี้คือ สูตรปาณินิ ๑.๔.๑ และ ๑.๔.๒ ซึ่ง Joshi และ Roodbergen ก็เห็นพ้องกับ Cardona จากเหตุผลต่างๆ

เหล่านี้ทำให้เข้าใจได้ว่านักวิชาการเหล่านี้มีความเห็นที่ตั้งอยู่บนรากฐานงานนิพนธ์มหากษณะของปัทมชลี

จากบทความทำให้เห็นว่าประเภททางอรรถศาสตร์มีจำนวนมากกว่าชื่อทางวากยสัมพันธ์ และนักไวยากรณ์ปาณินิได้โต้แย้งว่าบทบาทการกและการกำหนดชื่อการกถือเป็นลักษณะในภาษาใดภาษาหนึ่ง ถึงกระนั้น Fillmore (in Bach and Harms, eds. ๑๙๖๘: ๕) ก็ได้กล่าวถึงข้อผิดพลาดจากความหลงใหลระบบการกในไวยากรณ์ดั้งเดิมไว้ในหัวข้อการศึกษาเรื่องการกในอดีตว่า

คำร่าทั้งหลายที่แต่งขึ้นเพื่อใช้สอนนักเรียนในสาขาของเราไม่ค่อยจะทำให้ผู้อ่านคุ้นเคยกับวิถีทางที่ “ผิดพลาด” ของการใช้ระบบการกเฉพาะอย่างเป็นแม่แบบสากลสำหรับโครงสร้างภาษา อาจจะมีส่วนถูกต้องบ้างที่นักไวยากรณ์ทั้งหลายที่ยอมรับระบบการกของภาษาละตินหรือภาษากรีกว่าเป็นงานที่ทรงคุณค่าในการแสดงออกทางภาษาเกี่ยวกับประสบการณ์ทั้งหมดของมนุษย์ หากเรามีเคยได้ยินได้ฟังถึงคำที่วางตั้งเกี่ยวกับความผิดพลาดในประเด็นดังกล่าวนี้หลังจากนักไวยากรณ์เหล่านั้นพยายามเรียนรู้และบรรยายภาษา Aleut หรือภาษาไทย

นอกจากนี้ Fillmore (in O'Brien, ed. ๑๙๗๐: ๓๖) ยังได้วิพากษ์วิจารณ์กรณีเรื่องการกในไวยากรณ์ดั้งเดิมอีกด้วยว่า

ในสายตาของนักไวยากรณ์เพิ่มพูนที่มีต่อไวยากรณ์ดั้งเดิมนั้น ข้าพเจ้าคาดคะเนตามที่นักไวยากรณ์เพิ่มพูนกระทำแล้วเห็นว่า สิ่งที่บรรพบุรุษของเรากระทำผิดพลาดคือ ความสับสนระหว่างสิ่งที่อธิบายกับสิ่งที่ปรากฏ ในอดีตสิ่งที่ปรากฏคือข้อความที่ภาษาแสดงการกนั้นๆ ออกมา และสิ่งที่นักไวยากรณ์จำเป็นต้องอธิบายคือ ควรใช้การกแต่ละการกอย่างไร เราควรจะสับสนเปลี่ยนมุมมองข้างต้นนี้และควรนำประเด็นเรื่อง “การใช้การก” มาเป็นพื้นฐาน จากนั้นพิจารณาความเป็นไปได้ในการปรากฏ “รูปการก” ที่ได้มาจากการใช้การกด้วยกฎทางไวยากรณ์

ไวยากรณ์ภาษาสันสกฤตของปาณินิแม้จะได้รับการยกย่องว่าเป็นการบรรยายภาษาได้สมบูรณ์ที่สุด แต่ก็ยังเป็นคำยกย่องเพียงเรื่องสัตศาสตร์หรือสัตวิทยาและระดับคำมากกว่าเรื่องวากยสัมพันธ์ อรรถศาสตร์หรือศัพท์ (Pap, in Matilal and Bilimoria, eds. ๑๙๕๐: ๓๐) โดยเฉพาะเรื่องวากยสัมพันธ์ปาณินิได้กล่าวถึงเลยซึ่งบางทีอาจจะเป็นเพราะความเรียบง่ายของประโยคในภาษาสันสกฤต (Macdonell ๑๙๕๗: xii) อย่างไรก็ตามไวยากรณ์ปาณินิก็มีคุณูปการต่อวงการการศึกษาภาษาศาสตร์หลายประการ (Pap, in Matilal and Bilimoria, eds. ๑๙๕๐ : ๓๐) คือ

๑. ให้เค้าลางล่วงหน้าถึงการแสดงลำดับกฎในการสร้างรูป (formalistic rule-ordered presentations) ของไวยากรณ์ปริวรรตเพิ่มพูน

๒. ให้พัฒนาการทางภาษาศาสตร์ในเรื่องการจำแนกการกทั้งหลายระดับพหูและระดับพื้นฐานในการเชื่อมโยงคำนามทั้งหลายกับกริยา

๓. แสดงการใช้เครื่องหมายหรือรูปร่างกันอย่างอิสระมากกว่าชื่อการกเป็นเกณฑ์ในการจำแนกการกทั้งหลายของภาษาสันสกฤต

ภาษาสันสกฤตเริ่มเป็นที่รู้จักสำหรับชาวตะวันตกในช่วงต้นของศตวรรษที่ ๑๘ การวิจัยอย่างจริงจังในเรื่องภาษาศาสตร์อินเดียโบราณ (ไวยากรณ์ปาณินิ) เริ่มต้นในปีค.ศ. ๑๘๘๐ และกลุ่มไวยากรณ์ปริวรรตเพิ่มพูนของ Chomsky มีความสนใจศึกษาเรื่องเดียวกันนี้ตั้งแต่กลางปีค.ศ. ๑๙๖๐ เป็นต้นมา (Pap, in Matilal and Bilimoria, eds. ๑๙๕๐: ๓๑)

จากทฤษฎีไวยากรณ์ปริวรรตเพิ่มพูนสู่ทฤษฎีไวยากรณ์การก

ทฤษฎีไวยากรณ์ปริวรรตเพิ่มพูน (Generative Transformational Grammar) เดิมทีมีชื่อว่าทฤษฎีไวยากรณ์เพิ่มพูน (Generative Grammar) ซึ่งเป็นกลุ่มของทฤษฎีที่พัฒนามาจากแนวคิดของ Noam Chomsky นำเสนอเป็นครั้งแรกในหนังสือชื่อ Syntactic Structure (ปีค.ศ. ๑๙๕๗) ต่อมา Chomsky ขยายความและปรับปรุงแนวคิดของเขาและตีพิมพ์ในหนังสือชื่อ Aspects of the Theory of Syntax (ปีค.ศ. ๑๙๖๕) หลังจากนั้นนักภาษาศาสตร์กลุ่มต่างๆ ให้ความสนใจศึกษาพัฒนาทฤษฎีนี้มาอย่างต่อเนื่องจนกลายเป็นทฤษฎีทางไวยากรณ์สำคัญที่มีอิทธิพลและมีบทบาทในการกำหนดทิศทางของการศึกษาภาษาศาสตร์ในยุคปัจจุบันถึงขั้นกล่าวได้ว่าแนวคิดทางไวยากรณ์ที่ เสนอนี้ถือเป็น “การปฏิบัติทางภาษาศาสตร์” ครั้งสำคัญ เช่น การปฏิบัติความคิดด้านการศึกษาภาษาโดยเสนอจุดมุ่งหมายใหม่ของการศึกษาภาษาหรือทฤษฎีภาษาว่า ควรจะมุ่งศึกษาความรู้ในเชิงภาษาที่สมบูรณ์แบบในจิตของเจ้าของภาษา ข้อเสนอนี้ค้านกับปรัชญาการศึกษาของกลุ่มไวยากรณ์ก่อนหน้านี้ที่เห็นว่า การศึกษาอย่างเป็นวิทยาศาสตร์คือการหาข้อสรุปคำบรรยายลักษณะภาษาจากข้อมูลภาษาที่สังเกตได้เท่านั้น สิ่งใดที่สังเกตไม่ได้เช่น ความเห็นของเจ้าของภาษา จะไม่นำมาพิจารณาประกอบ

นอกจากการปฏิบัติความคิดด้านการศึกษาภาษาแล้ว Chomsky ยังได้นิยามคำว่า “ภาษา” ใหม่ว่าเป็น ชุด (set) ของประโยคที่ประกอบขึ้นจากหน่วยต่างๆ ในภาษา และจุดประสงค์ของการศึกษาวิเคราะห์ภาษาใดภาษาหนึ่งก็คือเพื่อหาระเบียบหรือลักษณะที่หน่วยต่างๆ ในภาษานั้นมาประกอบกันเข้าแล้วเป็นประโยคที่ “ถูกไวยากรณ์” (grammatical) ในภาษานั้น (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และคณะ ๒๕๔๖: ๑๕๕-๑๖๐)

Chomsky นำระเบียบวิธีการทางวิทยาศาสตร์มาใช้ในการศึกษาภาษาซึ่งในที่นี้คือวิธีนิรนัย (deductive method) วิธีนิรนัยเป็นกระบวนการการวิเคราะห์และอนุมานโดยการตั้งข้อสมมุติฐานจากการสังเกตก่อนแล้วจึงไปตรวจสอบกับข้อมูลเพื่อยืนยันข้อสมมุติฐานนั้น ในการศึกษาไวยากรณ์ของภาษานั้นจะต้องเริ่มต้นด้วยการสังเกตปรากฏการณ์แล้วตั้งข้อสรุปที่จะสามารถอธิบายความสัมพันธ์ของปรากฏการณ์เหล่านั้น ข้อสรุปที่ได้คือระเบียบทางไวยากรณ์หรือกฎไวยากรณ์ต่างๆ ซึ่งจะให้อธิบายความสัมพันธ์ทางโครงสร้างของรูปประโยคที่ปรากฏในข้อมูลภาษาที่รวบรวมไว้ โดยในการอธิบายนั้นอาจต้องมีการสร้างรูปสร้างสันนิษฐานมาช่วยในการอธิบายได้แก่ หน่วยเสียง หน่วยคำ หน่วยไวยากรณ์ และประเภททางไวยากรณ์ต่างๆ นอกจากนั้นข้อสรุปหรือระเบียบหรือกฎไวยากรณ์เหล่านี้ก็ยังสามารถใช้อธิบายลักษณะประโยคต่างๆ ที่อาจ

ไม่ได้ปรากฏในข้อมูล แต่เป็นลักษณะประโยคที่เข้าข่ายว่าเป็นลักษณะประโยคที่ใช้ได้ในภาษานั้นๆ อีกด้วย (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และคณะ ๒๕๔๖: ๑๖๒-๑๖๓)

ณ จุดนี้จะเห็นได้ว่าทฤษฎีไวยากรณ์หรือระเบียบทางภาษาได้เริ่มมีบทบาทในทฤษฎีไวยากรณ์เพิ่มพูนแล้ว ซึ่งต่อมากฎเหล่านี้เองที่จะเป็นองค์ประกอบสำคัญของทฤษฎีไวยากรณ์นี้ กล่าวคือหลังจากที่ทฤษฎีไวยากรณ์เพิ่มพูนนำไวยากรณ์โครงสร้างวลีที่ใช้กฎโครงสร้างวลีเป็นหลักมาเพิ่มเติมในส่วนที่เป็นระเบียบโครงสร้างในเรื่องการโยกย้ายตำแหน่งของส่วนประกอบของหน่วยสร้างที่เรียกว่า การปริวรรตทางไวยากรณ์ (grammatical transformation) เข้าไปแล้ว ทฤษฎีไวยากรณ์เพิ่มพูนจึงมีชื่อใหม่ว่า ทฤษฎีไวยากรณ์ปริวรรตเพิ่มพูน (Generative Transformational Grammar) และทฤษฎีไวยากรณ์ดังกล่าวนี้ประกอบด้วยองค์ประกอบทางไวยากรณ์ที่สำคัญคือ “กฎ” ๓ ประการ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ ๒๕๓๗: ๓๔-๓๕) ได้แก่

๑. กฎโครงสร้างวลี (Phrase Structure Rules) เป็นกฎที่จำลองความคิดของเจ้าของภาษาที่มีต่อโครงสร้างภายในของประโยคได้แก่ ชนิดและหน้าที่ของคำหรือวลีในประโยค กฎโครงสร้างวลีมีลักษณะเป็นกฎที่เรียกว่า กฎการเขียนใหม่ (rewriting rules) คือสัญลักษณ์ทางซ้ายของลูกศรเขียนใหม่ได้เป็นสัญลักษณ์ทางขวาของลูกศร สัญลักษณ์ทางซ้ายของลูกศรมีมากกว่า ๑ สัญลักษณ์ไม่ได้ ยกตัวอย่างกฎโครงสร้างวลี

ป → นว + กว

ป หมายถึง ประโยค

→ หมายถึง เขียนใหม่ได้เป็นหรือประกอบด้วย

นว หมายถึง นามวลี

กว หมายถึง กริยาวลี

+ ใช้แยก นว ออกจาก กว แสดงว่าไม่ใช่หน่วยเดียวกัน

กฎข้างต้นหมายความว่า ประโยคเขียนใหม่ได้เป็นนามวลีและกริยาวลี หรือประโยคประกอบด้วยนามวลีและกริยาวลี ถ้าย้าย นว มาอยู่ทางซ้ายของลูกศรเป็น ป + นว → กว จะมีสัญลักษณ์ทางซ้ายของลูกศรถึง ๒ สัญลักษณ์ กฎดังกล่าวนี้จะไม่ใช่กฎโครงสร้างวลี

๒. กฎปริวรรต (Transformational Rules) เป็นกฎที่ใช้เพิ่ม ลด หรือเปลี่ยนลำดับของคำซึ่งได้มาจากกฎโครงสร้างวลี กฎปริวรรตมี ๒ ชนิดคือ กฎบังคับ (obligatory rules) และกฎให้เลือก (optional rules) กฎบังคับเป็นกฎที่ต้องใช้ เมื่อส่วนแสดงโครงสร้างของกฎตรงกับโครงสร้างของประโยคใด ประโยคนั้นก็ต้องเปลี่ยนแปลงไปตามกฎ มิฉะนั้นประโยคจะผิดไวยากรณ์ ส่วนกฎให้เลือกเป็นกฎที่ไม่จำเป็นต้องใช้ แม้ส่วนแสดงโครงสร้างของกฎจะตรงกับโครงสร้างของประโยค ประโยคจะไม่เปลี่ยนแปลงไปตามกฎก็ได้

๓. กฎการแปรของหน่วยคำ (Morphophonemic Rules) เป็นกฎที่จะกำหนดว่าแต่ละหน่วยคำประกอบด้วยหน่วยเสียงอะไรบ้าง กฎการแปรของหน่วยคำมีลักษณะเป็นกฎการเขียนใหม่

เช่นเดียวกับกฎโครงสร้างวลี แต่ต่างกับกฎโครงสร้างวลีที่อาจมีสัญลักษณ์ทางซ้ายของลูกศรได้มากกว่า ๑ สัญลักษณ์ ยกตัวอย่างกฎการแปรของหน่วยคำ

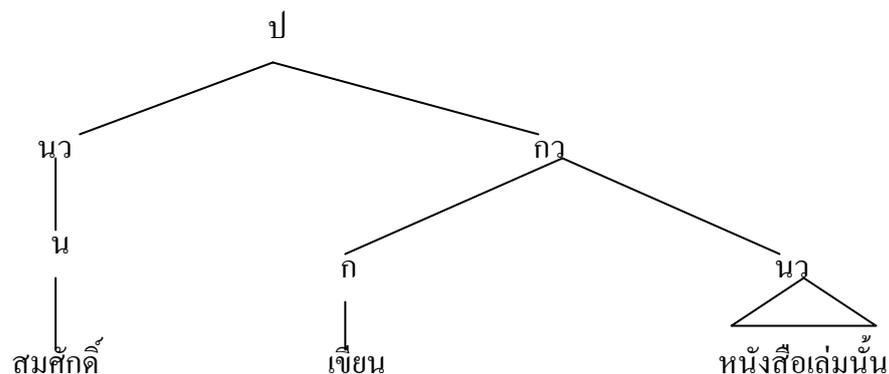
walk → /wɔk/

take + past → /thuk/

man + ∅ → /mæn/

จะเห็นได้ว่ากฎการแปรของหน่วยคำกฎแรกมีสัญลักษณ์ทางซ้ายของลูกศร ๑ สัญลักษณ์ แต่กฎการแปรของหน่วยคำกฎที่ ๒ และ ๓ มีสัญลักษณ์ทางซ้ายของลูกศร ๒ สัญลักษณ์

หลังจากที่หนังสือ Syntactic Structure ได้พิมพ์เผยแพร่ออกมาแล้ว Chomsky และนักภาษาศาสตร์คนอื่นๆ ต่างก็ศึกษาเกี่ยวกับโครงสร้างลึก ในที่สุดก็ลงความเห็นว่าย่อยๆ มีโครงสร้าง ๒ ชนิดคือ โครงสร้างลึกและโครงสร้างผิว* โครงสร้างผิวจะใกล้เคียงกับประโยคที่เราใช้กันอยู่ในชีวิตประจำวัน เป็นโครงสร้างซึ่งกำหนดการออกเสียงประโยคนั้นๆ ส่วนโครงสร้างลึกได้มาจากกฎโครงสร้างวลี โครงสร้างผิวอาจจะตรงหรือไม่ตรงกับโครงสร้างลึกก็ได้ ในกรณีโครงสร้างผิวไม่ตรงกับโครงสร้างลึก นั่นเป็นเพราะโครงสร้างผิวมักจะเกิดจากโครงสร้างลึกที่ถูกกฎปริวรรตตัด เติม หรือย้ายที่แล้ว กฎปริวรรตจะเปลี่ยนโครงสร้างหนึ่งเป็นอีกโครงสร้างหนึ่ง จนกว่าจะได้โครงสร้างผิว โครงสร้างที่อยู่ในระหว่างโครงสร้างลึกและโครงสร้างผิวเรียกว่าโครงสร้างในระหว่าง (Intermediate structure) (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ ๒๕๓๖: ๓๗) เมื่อ Chomsky กำหนดชัดเจนแล้วว่าโครงสร้างภาษามี ๒ ระดับ เขาได้ชี้ให้เห็นต่อไปว่าในระดับโครงสร้างลึกนั้น เราสามารถพูดถึงความสัมพันธ์ระหว่างคำนามกับกริยาในฐานะประธานและกรรมได้โดยไม่ต้องมีหน่วยที่เรียกว่าประธานหรือกรรมอยู่ในโครงสร้างลึกเลย กล่าวคือเราทราบว่าคำนาม (น) ที่อยู่ในนามวลี (นว) ซึ่งอยู่ใต้ปุ่มประโยค (ป) โดยตรงนั้นทำหน้าที่ประธาน แต่หน่วยนามที่อยู่ในนามวลีซึ่งอยู่ใต้ปุ่มกริยวลี (กว) โดยตรงนั้นทำหน้าที่กรรม ดังแผนภูมิต่อไปนี้

แผนภูมิ ๓ โครงสร้างลึกของประโยค สมศักดิ์เขียนหนังสือเล่มนั้น

* Corder เรียกโครงสร้างลึกว่า โครงสร้างภายใน (inner structure) และเรียกโครงสร้างผิวว่า โครงสร้างภายนอก (outer structure)

จากแผนภูมิข้างต้นนี้ สมศักดิ์ เป็นค่านามได้นำมาวลี (นว) ซึ่งอยู่ใต้ปุ่มประโยค (ป) โดยตรง ดังนั้นจึงทำหน้าที่ประธานของประโยค ส่วนนามวลี หนังสือเล่มนั้น อยู่ได้นำมาวลีที่อยู่ใต้ปุ่มกริยาวลี (กว) ซึ่งอยู่ใต้ปุ่มประโยค (ป) อีกทอดหนึ่ง หนังสือเล่มนั้น จึงทำหน้าที่เป็นกรรมในประโยค เมื่อเทียบนามวลี สมศักดิ์ กับ หนังสือเล่มนั้น ในด้านความใกล้ชิดกับปุ่มประโยค (ป) แล้ว สมศักดิ์ ก็อยู่ใกล้ชิดกับปุ่มประโยค (ป) มากกว่า

กรณีดังกล่าวนี้ Fillmore ได้แสดงความขี้ใจว่าความสัมพันธ์แบบประธานและกรรม นั้นไม่น่าจะอยู่ในโครงสร้างลึก ซึ่งในไวยากรณ์ปริวรรตถือว่ามีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับองค์ประกอบทางความหมาย (semantic component) โดยเป็นแหล่งข้อมูลสำหรับองค์ประกอบทางความหมายในการตีความความหมายของประโยค Fillmore ไม่คิดว่าเรื่องประธานและกรรมเป็นเรื่องความหมายในลักษณะเดียวกับความหมายอื่นๆ ในโครงสร้างลึก แต่น่าจะเป็นความสัมพันธ์ในขั้นที่ค่อนข้างไปทางโครงสร้างผิว* Fillmore ซึ่งชี้ให้เห็นว่ามีความสัมพันธ์อีกชนิดหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการตีความความหมายของประโยค และความสัมพันธ์นั้นมีใช่เป็นความสัมพันธ์แบบประธานหรือกรรม ดังจะเห็นได้จากประโยคต่อไปนี้

๑. The door will open.

๒. The janitor will open the door.

Fillmore ซึ่งชี้ให้เห็นว่าความสัมพันธ์ในแง่ความหมายระหว่าง the door กับ open เป็นความสัมพันธ์อันคงที่ในประโยคทั้งสอง แม้ว่าในประโยคที่ ๑ the door จะเป็นประธานและในประโยคที่ ๒ the door จะเป็นกรรม ความสัมพันธ์ดังกล่าวนี้ Fillmore เสนอให้เรียกว่า การก สำหรับความสัมพันธ์แบบประธานและกรรมนั้น Fillmore กล่าวว่าเป็นเรื่องอธิบายได้จากการกกริยา open มีความสัมพันธ์กับค่านามแบบที่เรียกว่า การก ได้ถึง ๓ แบบคือ แบบที่เรียกว่า ผู้กระทำ (Agentive) แบบผู้ทรง-รับ (Objective) และแบบเครื่องมือ (Instrument) ในการกทั้งสามนี้ การกที่จะต้องเกิดเสมอคือ การกผู้ทรง-รับ ส่วนผู้กระทำและเครื่องมือมันไม่ต้องเกิดทุกครั้งก็ได้ ถ้ามีแต่การกผู้ทรง-รับและผู้กระทำ การกผู้กระทำก็จะทำหน้าที่ประธานของประโยค ดังในประโยคที่ ๒ ข้างต้นนี้ ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า ประธานและกรรมของประโยคเป็นเรื่องที่เกิดหลังจากมีการเลือกการกแล้ว

นอกจากเรื่องความสัมพันธ์แบบประธานและกรรมของประโยคซึ่งไม่น่าจะอยู่ในโครงสร้างลึก และเรื่องโครงสร้างลึกควรจะแสดงความสัมพันธ์แบบการกแล้ว Fillmore ยังได้ชี้ให้เห็นข้อบกพร่องอย่างอื่นของไวยากรณ์ปริวรรตเพิ่มพูนอีก เช่น การที่ Place และ Time ซึ่งอยู่ในกฎโครงสร้างวลีในไวยากรณ์ปริวรรตเพิ่มพูนนั้น มิได้เป็นหน่วยแสดงโครงสร้างแบบนามวลี แต่แสดงหน้าที่ (function) ดังนั้นจึงมีการสับสนระหว่างรูป (form) ทางไวยากรณ์และหน้าที่ (function) ทางไวยากรณ์ ทั้งๆ ที่ Chomsky เองได้ย้ำมากในเรื่องนี้ว่าไม่ควรปนรูปกับหน้าที่ใน

* “The relation “subject”, in other words, is now seen as exclusively a surface-structure phenomenon.” (Fillmore, in Bach and Harm, eds. ๑๙๖๘: ๑๓)

ไวยากรณ์ ดังเช่นที่เขาเคยชี้ให้เห็นว่า “ประธาน” เป็นเรื่องหน้าที่ และไม่ควรปนกันกับนามวลีซึ่งมิได้แสดงหน้าที่แต่เป็นรูปคือบอกลักษณะโครงสร้าง

สรุปได้ว่า Fillmore เห็นข้อบกพร่องของโครงสร้างลึกของ Chomsky* ในเรื่องที่ขาดการแสดงความสัมพันธ์แบบการก ทั้งนี้การเสนอให้มีการกในโครงสร้างลึกทำให้ต้องแก้ไขลักษณะโครงสร้างวลีเพราะกฎโครงสร้างวลีของ Chomsky ไม่อยู่ในฐานะที่จะดัดแปลงโดยเปลี่ยนแปลงแต่น้อยได้ ดังนั้นไวยากรณ์ที่มีโครงสร้างลึกซึ่งมีการกเป็นหน่วยสำคัญตามความคิดของ Fillmore จึงเกิดขึ้น (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ ๒๕๓๗: ๔๗-๔๘)

หลังจากที่ทราบว่าทฤษฎีไวยากรณ์การกมีพัฒนาการมาจากทฤษฎีไวยากรณ์ปริวรรตเพิ่มพูนอย่างไรแล้ว ต่อไปจะได้ทำความรู้จักกับทฤษฎีไวยากรณ์การกมากยิ่งขึ้น โดยศึกษาจากประเด็นต่างๆ ที่ปรากฏในหนังสือเรื่อง Language Structures in Contrast ของ Robert J. Di Pietro ซึ่งเป็นนักวิเคราะห์ภาษาเชิงเปรียบเทียบผู้หนึ่งที่หยิบยกเอาทฤษฎีไวยากรณ์การกมาใช้เป็นแบบในการวิเคราะห์ภาษา ทั้งนี้เพื่อชี้ให้เห็นความสำคัญของทฤษฎีไวยากรณ์การก

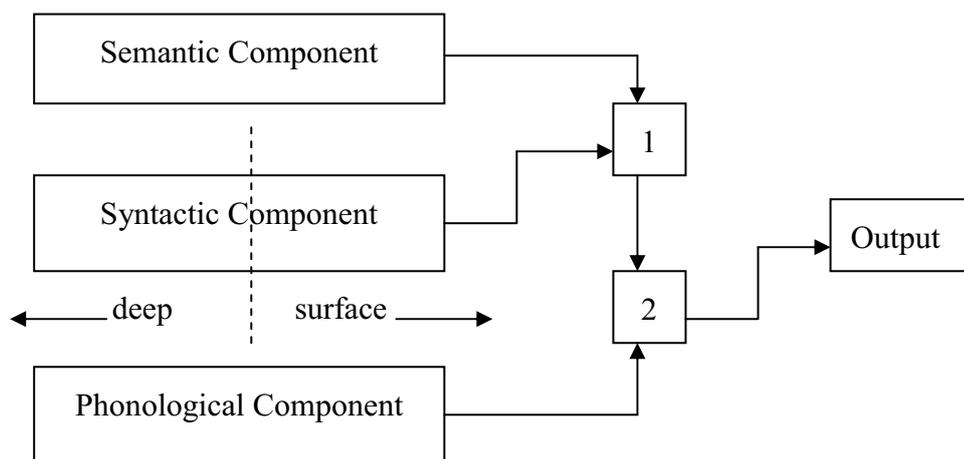
Di Pietro (๑๙๗๖: ๒๓) กล่าวเสริมประเด็นที่ว่าทุกประโยคมีทั้งโครงสร้างลึกและโครงสร้างผิวว่า “โครงสร้างลึกเป็นส่วนนามธรรมที่บรรจุไว้ซึ่งส่วนประกอบพื้นฐานที่จำเป็นทั้งหมดสำหรับการสร้างประโยคในระดับผิวที่มีความสัมพันธ์กันทางความหมาย” และความกำกวมในภาษาเกิดจากการมีโครงสร้างลึกมากกว่าหนึ่งโครงสร้างในโครงสร้างผิวเดียว (Di Pietro ๑๙๗๖: ๒๕) เช่น ประโยคในโครงสร้างผิวว่า “นายมีขับรถชนควายตาย” อาจจำแนกออกเป็นประโยคในโครงสร้างลึกได้ถึง ๕ ประการ (อุดม วโรดมศึกษา ๒๕๔๒: ๑๓๘-๑๓๙) คือ

๑. นายมีขับรถ รถชนควาย ควายจึงตาย
๒. นายมีขับรถ รถชนควาย ควายตายแล้ว
๓. นายมีขับรถ รถชนควาย นายมีตาย
๔. นายมีขับรถ รถเคยชนควาย ควายตาย
๕. นายมีขับรถ รถเคยชนควาย ควายตายแล้ว

Di Pietro (๑๙๗๖: ๒๕) เสนอว่าแนวคิดเรื่องโครงสร้างลึกและโครงสร้างผิวที่ให้นัยสำคัญต่อการวิเคราะห์ภาษาเชิงเปรียบเทียบคือ “หากมีโครงสร้างลึกเป็นพื้นฐานอยู่ในทุกประโยคของภาษาหนึ่งจริง เราสามารถพิจารณาถึงความเป็นไปได้ที่ว่ามีโครงสร้างลึกที่ทุกภาษามีร่วมกัน”

* Corder (๑๙๗๕: ๒๓๗-๒๔๔) เสนอแผนภูมิแสดงขั้นตอนจากโครงสร้างลึกมาสู่โครงสร้างผิวตามทฤษฎีไวยากรณ์ปริวรรตเพิ่มพูน ซึ่งจากแผนภูมิดังกล่าว Corder ไม่เห็นด้วยกับ Chomsky ในส่วน Common deep syntactic structure of L₁ and L₂ เพราะส่วนดังกล่าวนี้ไม่น่าจะแสดงลักษณะสากลของทุกภาษา ทั้งนี้ Corder เสนอให้ปรับส่วนดังกล่าวนี้เป็นส่วนที่มีลักษณะเพียงบางอย่างร่วมกันในแต่ละภาษาเท่านั้น และส่วนที่เป็นสากลจริงๆ ได้แก่ ส่วน Semantic structure ซึ่ง Corder เห็นว่าเป็นส่วนที่มีความสำคัญในการเปรียบเทียบภาษา

นอกจากนี้ Di Pietro ยังได้อธิบายมิติของ โครงสร้างลึกและโครงสร้างผิวว่าแบ่งเป็น โครงสร้างลึกที่ประกอบด้วยส่วนประกอบทางอรรถศาสตร์กับบางส่วนของส่วนประกอบทางวากยสัมพันธ์ และโครงสร้างผิวที่ประกอบด้วยส่วนประกอบทางวากยสัมพันธ์ที่เหลือกับส่วนประกอบทางสัทวิทยา ดังแผนภูมิต่อไปนี้

แผนภูมิ ๔ แผนภูมิจำลองแนวคิดของ Di Pietro

จากแผนภูมิ ช่องหมายเลข ๑ ประกอบด้วยกฎที่รวบรวมลักษณะทางอรรถศาสตร์กับกฎทางวากยสัมพันธ์และช่องหมายเลข ๒ เป็นกฎที่เปลี่ยนองค์ประกอบพื้นฐานทางวากยสัมพันธ์และอรรถศาสตร์ไปสู่เสียง

อย่างไรก็ตาม แม้ว่า Di Pietro จะนำทฤษฎีของ Fillmore มาใช้วิเคราะห์ภาษา แต่เขาก็มีความเห็นแตกต่างกับ Fillmore ในเรื่องฐานะของการกรก โดยที่เขาเห็นว่ากรกทั้งหลายควรจัดเป็นส่วนประกอบพื้นฐานทางอรรถศาสตร์มากกว่าที่จะเป็นส่วนประกอบทางวากยสัมพันธ์ ซึ่งในที่นี้ Fillmore คิดว่าการกรกเป็นส่วนประกอบทางวากยสัมพันธ์ (Di Pietro ๑๕๖: ๓๘) ประเด็นที่ Di Pietro ได้แย้ง Fillmore นี้ น่าสนใจอย่างยิ่ง เพราะหากเปรียบเทียบกับแนวคิดเรื่องชื่อการกรกในไวยากรณ์ดั้งเดิมตามที่ Deshpande ตั้งข้อสังเกตไว้ นั้น เท่ากับว่า Di Pietro ปฏิเสธแนวคิดตามแนวไวยากรณ์ดั้งเดิมเช่นกัน แต่สิ่งที่ Di Pietro ยังคงยืนยันความเห็นซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดในไวยากรณ์ดั้งเดิมคือ กริยาเป็นเครื่องกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างคำนามในประโยค (Di Pietro ๑๕๖: ๕๕) กล่าวอีกอย่างคือ กริยาเป็นศูนย์กลางของประโยคนั้นเอง

ภาพรวมของทฤษฎีไวยากรณ์การกรกฉบับปีค.ศ. ๑๙๖๘

ทฤษฎีไวยากรณ์การกรกที่ได้รับการกล่าวถึงและนำมาใช้เป็นแบบในการวิเคราะห์ภาษาอย่างกว้างขวางคือ ทฤษฎีไวยากรณ์การกรกของ Fillmore ฉบับปี ค.ศ. ๑๙๖๘ ในบทความที่มีชื่อว่า The Case for Case

ในบทความดังกล่าว Fillmore (in Bach and Harms, eds. ๑๙๖๘: ๒๐-๒๑) ตั้งสมมุติฐานการศึกษาไว้ว่า การกรกในความหมายของโครงสร้างลึกเป็นความสัมพันธ์ภายในประโยคที่สังเกตเห็นได้ เป็นความสัมพันธ์ที่สามารถเปรียบเทียบข้ามภาษาได้ และเป็นความสัมพันธ์ที่ตั้งอยู่

บนพื้นฐานความเป็นสากล ทั้งนี้การศึกษาเรื่องการจะประสบผลสำเร็จสูงสุดได้ต้องมองข้ามความเชื่อที่ว่าลักษณะที่สำคัญของประเภททางไวยากรณ์ในเรื่องการกรคือการแสดงรูปวิภัตตินาม ด้วยเหตุนี้ Fillmore (in Bach and Harms, eds. ๑๙๖๘: ๒๑) จึงวางข้อตกลงเบื้องต้นไว้ว่า คำว่า การกร (case) หมายถึง ความสัมพันธ์ทางวากยสัมพันธ์และความหมาย (syntactic-semantic relationship) พื้นฐาน ส่วนคำว่า รูปการกร หมายถึง การแสดงความสัมพันธ์ทางการกร (case relationship) เฉพาะภาษาไม่ว่าจะแสดงด้วยการเติมวิภัตติปัจจัย การต่อคำ การใช้อ่อนภาค หรือการเรียงลำดับคำก็ตาม

Fillmore (in Bach and Harms, eds. ๑๙๖๘: ๒๑) กล่าวถึงประโยคในโครงสร้างพื้นฐานว่า ประกอบด้วยกริยา ๑ คำและนามวลีจำนวนหนึ่งนามวลีหรือมากกว่าหนึ่งก็ได้* แต่ละนามวลีเชื่อมโยงกับกริยาด้วยการแสดงความสัมพันธ์ทางการกรเฉพาะอย่าง และ Fillmore ยังกำหนดด้วยว่าในประโยคความเดียวความสัมพันธ์ทางการกรแต่ละอย่างเกิดขึ้นได้เพียงครั้งเดียวเท่านั้น เมื่อ Fillmore จะสร้างกฎโครงสร้างพื้นฐาน เขาได้เริ่มต้นบรรยายว่า “ในโครงสร้างพื้นฐานของประโยค เราจะพบหน่วยที่อาจเรียกได้ว่า “proposition” (ประพจน์) ซึ่งหมายถึงเซตของความสัมพันธ์ที่ไม่เกี่ยวกับกาลที่เชื่อมโยงกริยากับคำนาม (และอนุประโยค (ถ้ามี)) แยกออกมาต่างหากจากหน่วยที่อาจเรียกได้ว่า “modality” (มอลา) ส่วนของ modality นี้เกี่ยวข้องกับเรื่องการปฏิเสธ (negation) กาล (tense) มอลา (mood) และการณ์ลักษณะ (aspect) ทั้งนี้จะมองข้ามลักษณะที่แท้จริงของ modality ไป” (Fillmore, in Bach and Harms, eds. ๑๙๖๘: ๒๓) จากคำบรรยายเกี่ยวกับกฎโครงสร้างพื้นฐานดังกล่าวมานี้สามารถเขียนเป็นกฎพื้นฐานดังต่อไปนี้

Sentence (ประโยค) → Modality (มอลา) + Proposition (ประพจน์)

S → M + P

หน่วย P ขยายออกมาเป็นกริยา ๑ คำและการกร ๑ การกรหรือมากกว่าหนึ่งก็ได้ การขยาย P อาจเขียนออกมาเป็นกฎที่อย่างน้อยที่สุดการกรหนึ่งการกรจะต้องถูกเลือกและไม่มีกรใดปรากฏได้มากกว่าหนึ่งครั้ง (Fillmore, in Bach and Harms, eds. ๑๙๖๘: ๒๔) ดังต่อไปนี้

Proposition (ประพจน์) → Verb (กริยา) + Case₁ (การกร₁) + ... + Case_n (การกร_n)

P → V + C₁ + ... + C_n

กฎต่อไปนี้คือกฎที่กล่าวว่า การกร (C) เขียนใหม่ได้เป็น K และ NP ซึ่ง K (Kasus) ในที่นี้คือส่วนประกอบพื้นฐานที่มีลักษณะสากลไม่ว่าจะเกี่ยวข้องกันทางความหมายหรือไม่ก็ตามได้แก่บุพบท ปรบท และวิภัตตินาม ส่วน NP คือนามวลี กฎนี้เขียนเป็นสัญลักษณ์ได้ (Fillmore, in Bach and Harms, eds. ๑๙๖๘: ๓๓) ดังต่อไปนี้

C → K + NP

* เขียนเป็นสัญลักษณ์ได้ว่า S → V + C₁ + C₂ + ... + C_n ซึ่งตรงกับกฎโครงสร้างพื้นฐานของทฤษฎีไวยากรณ์การกรฉบับปี ค.ศ. ๑๙๖๐ (ดูเพิ่มเติมที่ Fillmore, in Bach and Harms, eds. ๑๙๖๘: ๘๗)

หลังจากที่ได้นำเสนอกฎโครงสร้างพื้นฐานแล้ว Fillmore (in Bach and Harms, eds. ๑๙๖๘: ๒๔-๒๕) ได้นำเสนอความคิดที่เป็นหลักการพื้นฐานของการกว่าประกอบด้วยเซตของความคิดที่เป็นสากลหรือที่มีมาแต่กำเนิด ซึ่งกำหนดแบบหรือประเภทของการวินิจฉัยที่มนุษย์สามารถรับมือกับเหตุการณ์ที่กำลังดำเนินไปรอบตัวเขา การวินิจฉัยนั้นจะเกี่ยวข้องกับเรื่องราวที่ว่าใครทำอะไร เกิดขึ้นกับใคร และอะไรที่เปลี่ยนไป การกรที่จำเป็นประกอบด้วยกรต่อไปนี้

๑. ผู้กระทำ (Agentive) * เป็นการกรของผู้ทำให้เกิดการกระทำที่กริยากำหนดซึ่งโดยทั่วไปแล้วจะเป็นสิ่งมีชีวิต เช่น ครูสอนเลขนักเรียน น้ำชาจะตลิ่ง

๒. เครื่องมือ (Instrumental) เป็นการกรของพลังอำนาจหรือวัตถุที่ไม่มีชีวิตอันก่อให้เกิดการกระทำหรือสภาพที่กริยากำหนด เช่น เขาตัดเชือกด้วยมีด ผมได้ยินเรื่องนี้กับหู

๓. ผู้รับสภาพ (Dative) เป็นการกรของสิ่งมีชีวิตที่ได้รับผลกระทบจากสภาพหรือการกระทำที่กริยากำหนด เช่น ฉันหิวน้ำจืด เขาคงจะเสียใจมาก

๔. ผลลัพธ์ (Factitive) เป็นการกรของเป้าหมายหรือผลลัพธ์จากการกระทำหรือสภาพที่กริยากำหนดหรือเข้าใจได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของความหมายของกริยา เช่น พ่อสร้างบ้าน คนงานขุดหลุม

๕. สถานที่ (Locative) เป็นการกรที่ระบุตำแหน่งหรือบริเวณของสภาพหรือการกระทำที่กริยากำหนด เช่น รถเมล์ชนเด็กนักเรียนที่หน้าตลาด บนเตียงไม่มีที่นอน

๖. ผู้ถูกกระทำ (Objective) การกรนี้มีความเป็นกลางทางความหมายมากที่สุด เป็นการกรของสิ่งใดก็ตามที่สามารถแสดงได้ด้วยคำนามที่มีบทบาทในการกระทำหรือสภาพที่กริยากำหนด ถูกกระทำโดยการตีความทางความหมายของกริยาเอง และเป็นไปได้ที่ควรจำกัดความคิดลงไปยังสิ่งที่ถูกกระทบกระเทือนจากการกระทำหรือสภาพที่กริยากำหนด ทั้งนี้ขออย่าได้สับสนกับแนวคิดเรื่องกรรมตรงและชื่อที่เป็นไวพจน์ของการกระดัดพิวคือกรรมกร (accusative) เช่น พีรีดเสื้อนื้อยชื่อหนังสือจากเพื่อน

Fillmore (in Bach and Harms, eds. ๑๙๖๘: ๒๕) เองก็ยอมรับว่าลำพังการกรเพียง ๖ การกรนี้ยังไม่สามารถใช้กับการบรรยายภาษาใดภาษาหนึ่งได้อย่างเพียงพอ เรายังจำเป็นต้องมองหาการกรอื่นๆ ต่อไป

หลังจากนั้น ได้กล่าวถึง “กรอบการกร” (case frame) โดยอธิบายว่าจากคำบรรยาย A และ D ข้างต้น ผู้เข้าร่วมการกระทำของกริยาต้องเป็นสิ่งมีชีวิต และกริยาจะถูกเลือกตามสภาพแวดล้อมทางการกรที่ประโยคกำหนด สภาพแวดล้อมทางการกรที่ประโยคกำหนดนี้เองที่เรียกว่า “กรอบการกร” ประเด็นปัญหาที่เกี่ยวกับการเลือกศัพท์มี ๒ ประเด็นคือ ประเด็นการเลือกคำนามและประเด็นการเลือกกริยา ลักษณะทั้งหลายของคำนามที่กรกรนั้นๆ กำหนดให้มี ย่อมเป็นไปตามกฎกำหนดประเภท ดังตัวอย่างกฎต่อไปนี้

* ผู้กระทำใช้อักษรย่อว่า A เครื่องมือใช้อักษรย่อว่า I ผู้รับสภาพใช้อักษรย่อว่า D ผลลัพธ์ใช้อักษรย่อว่า F สถานที่ใช้อักษรย่อว่า L และผู้ถูกกระทำใช้อักษรย่อว่า O

$$N \rightarrow [+animate]^{A,D}[X_Y]$$

กฎดังกล่าวกำหนดว่า คำนามใดก็ตามในกลุ่มคำ A และ D ต้องประกอบด้วยลักษณะ [+animate(สิ่งมีชีวิต)] สรุปแล้วการเลือกคำนามขึ้นอยู่กับการคัดเลือกลักษณะตามที่การกแต่ละการกกำหนด ส่วนการเลือกกริยานั้นขึ้นอยู่กับการกที่ประโยคกำหนดที่เรียกว่า “กรอบการก” ยกตัวอย่าง

กริยา วิ่ง อาจแทรกเข้าไปในกรอบ [__A]

กริยา เสรีใจ อาจแทรกเข้าไปในกรอบ [__D]

กริยา เอาออก และ เปิด อาจแทรกเข้าไปในกรอบ [__O + A]

กริยา ฆ่า และ ชูให้กลัว (ซึ่งต้องการประธานและกรรมที่เป็นสิ่งมีชีวิต) อาจแทรกเข้าไปในกรอบ [__D + A]

กริยา ให้ อาจแทรกเข้าไปในกรอบ [__O + D + A] (Fillmore, in Bach and Harms, eds. ๑๙๖๘: ๒๖-๒๗)

นอกจากเรื่อง กรอบการก แล้ว ยังกล่าวถึงกรอบอีกกรอบหนึ่งซึ่งมีความสำคัญไม่น้อยกว่ากรอบการกคือ “กรอบลักษณะ” (frame feature)

กรอบลักษณะคือ รายการศัพท์ที่ใช้สำหรับกริยาทั้งหลาย กรอบลักษณะนี้จะบ่งชี้เขตของกรอบการกที่กริยานั้นๆ อาจแทรกเข้าไปได้ และกรอบลักษณะเหล่านี้เองที่มีผลต่อการกำหนดประเภทกริยาในภาษา ที่การจัดประเภทกริยาที่มีความซับซ้อนนั้น มิได้เกิดจากความหลากหลายของสภาพแวดล้อมทางการกที่ปรากฏได้ใน P (Proposition) เท่านั้น แต่เป็นเพราะมีกริยาหลายคำที่สามารถปรากฏในสภาพแวดล้อมทางการกที่แตกต่างกันมากกว่าหนึ่งลักษณะ ขอให้พิจารณาตัวอย่างประโยคต่อไปนี้

๑. ประตูเปิด

๒. แดงเปิดประตู

๓. ลมพัดประตูเปิด

๔. แดงเปิดประตูด้วยทะเล

คำว่า เปิด สามารถปรากฏได้ในกรอบ [__O] ในประโยคแรก สามารถปรากฏได้ในกรอบ [__O + A] ในประโยคที่สอง สามารถปรากฏได้ในกรอบ [__O + I] ในประโยคที่สาม และสามารถปรากฏได้ในกรอบ [__O + I + A] ในประโยคสุดท้าย ดังนั้น กรอบลักษณะของกริยา เปิด อาจแสดงได้ดังนี้

+[___O(I)(A)]*

กริยาอื่นที่มีกรอบลักษณะเหมือนกันนี้ได้แก่ เลี้ยว ย้าย หมุน และ โน้มลง (Fillmore, in Bach and Harms, eds. ๑๙๖๘: ๒๗-๒๘)

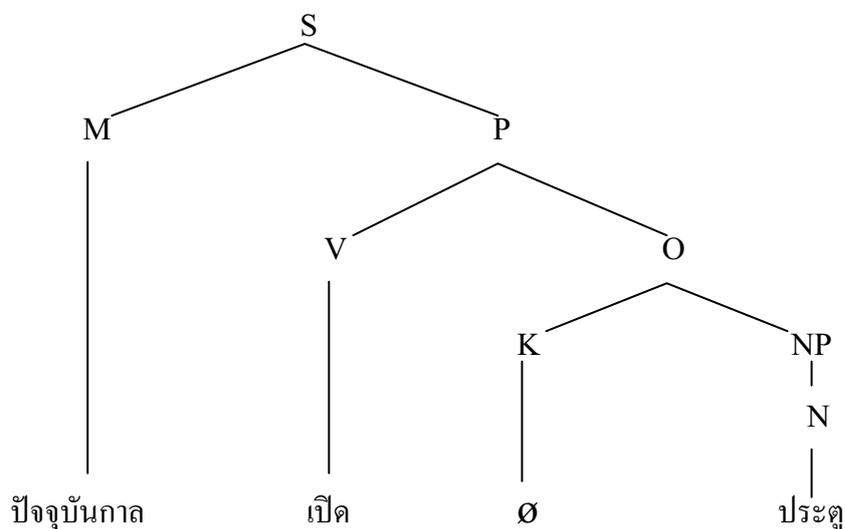
ประเด็นสำคัญที่ Fillmore นำเสนอต่อจากนี้ไปคือปรากฏการณ์จากโครงสร้างลึกสู่โครงสร้างผิว กล่าวคือประโยคในโครงสร้างระดับลึกเป็นประโยคที่ยังไม่สามารถนำมาใช้เป็นประโยคปกติในภาษาได้ ประโยคในโครงสร้างระดับลึกจำเป็นต้องปรับให้เป็นประโยคในโครงสร้างระดับผิวเสียก่อนจึงจะนำมาใช้ได้เป็นประโยคปกติในภาษา วิธีการที่จะปรับรูปประโยคในโครงสร้างระดับลึกให้เป็นประโยคในโครงสร้างระดับผิวนั้น จะต้องอาศัยการประยุกต์ใช้กฎปริวรรต (transformational rules) ตัวอย่างของกฎปริวรรตในไวยากรณ์การกเบื้องต้น ได้แก่ กฎรวมมาลาเข้ากับกริยา และกฎการละคำบุพบทที่ปรากฏกับคำนาม นอกจากการใช้กฎปริวรรตแล้วยังมีหลักสำคัญอีกหลักหนึ่งซึ่งจะต้องนำมาใช้ในการปรับเปลี่ยนโครงสร้างประโยคจากโครงสร้างระดับลึกให้เป็นโครงสร้างระดับผิว หลักเกณฑ์นี้เกี่ยวข้องกับการเลือกประธานของประโยคโดยพิจารณาจากการกประจำคำนามเป็นหลัก หลักนี้มีชื่อว่า หลักลำดับชั้นในการเลือกประธาน (Subject Choice Hierarchy)

ตามปกติประโยคที่ประกอบด้วยคำนาม ๑ คำและกริยา ๑ คำ จะไม่มีปัญหาในการเลือกประธาน เนื่องจากคำนามที่ปรากฏ ๑ คำนั้นจะทำหน้าที่เป็นประธานเสมอ ปัญหาในการเลือกประธานจะเกิดขึ้น เมื่อประโยคประกอบด้วยคำนามที่มีการกำกับมากกว่า ๑ คำมากขึ้นไป ดังนั้นหลักลำดับชั้นในการเลือกประธานจึงได้ถูกเสนอขึ้นเพื่อใช้ในการเลือกประธานที่เหมาะสมของประโยค โดยอาศัยการพิจารณาการกเป็นหลัก (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และคณะ ๒๕๔๖: ๒๕๕) ดังนี้ การกผู้กระทำ (Agentive) → การกเครื่องมือ (Instrumental) → การกผู้ถูกกระทำ (Objective) หมายความว่าถ้าในประโยคมีการกผู้กระทำปรากฏ การกผู้กระทำจะทำหน้าที่

* กรอบการกแสดงด้วยเครื่องหมาย [] ทั้งนี้เครื่องหมาย ___ บ่งชี้ตำแหน่งของส่วนประกอบเกี่ยวกับการแสดงสภาพแวดล้อมทางการกเครื่องหมาย () บ่งชี้ว่าส่วนประกอบที่อยู่ภายในจะปรากฏหรือไม่ก็ได้ เครื่องหมาย + ชี้ว่าหน้ากรอบการกบ่งชี้ว่ากรอบการกนั้นยอมรับหน่วยศัพท์ตามลักษณะที่เข้ามาประกอบ

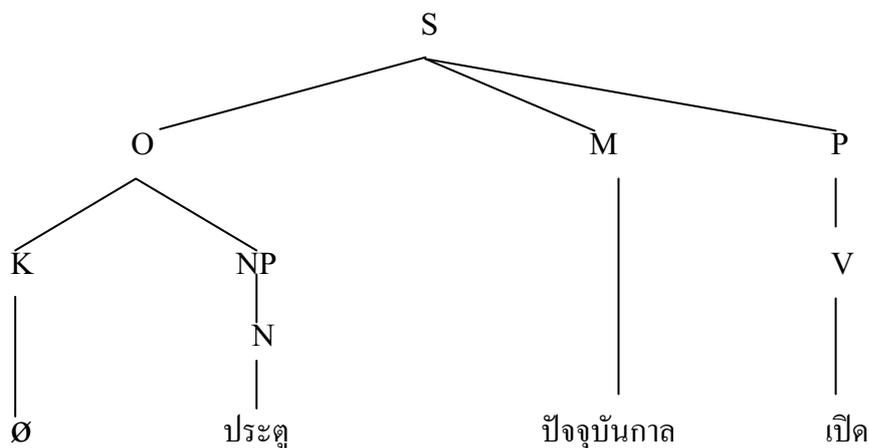
อนึ่ง ในวิทยานิพนธ์เรื่อง The Verb in Modern Thai ของ Kanchana Sindhvananda แสดงกรอบการกและกรอบลักษณะในรูปแบบที่แตกต่างกันเช่นเดียวกับที่ Fillmore นำเสนอไว้ ส่วนหนังสือ ทฤษฎีไวยากรณ์ ของ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และคณะ หนังสือเอกสารการสอนชุดวิชาภาษาไทย ๑ หน่วยที่ ๗-๑๕ หนังสือ Sanskrit Syntax and The Grammar of Case ของ Brahmachari Surendra Kumar และวิทยานิพนธ์เรื่อง Verb Phrases in Thai: A Study in Deep-Case Relationships ของ Pongsri Lekawatana ล้วนแสดงรูปแบบกรอบลักษณะตามที่ Fillmore เสนอเพียงรูปแบบเดียวและเรียกรูปแบบดังกล่าวนี้ว่า กรอบการก สำหรับงานวิทยานิพนธ์นี้ ผู้วิจัยเลือกใช้รูปแบบ ๒ รูปแบบแทนกรอบการกและกรอบลักษณะตามที่ Fillmore เสนอ

ประธาน ถ้าไม่มีการกผู้กระทำ แต่มีการกเครื่องมือ การกเครื่องมือจะทำหน้าที่ประธาน ถ้าไม่มีการกเครื่องมือ แต่มีการกผู้ถูกกระทำ การกผู้ถูกกระทำจะทำหน้าที่ประธาน (Fillmore, in Bach and Harms, eds. ๑๙๖๘: ๓๓) ยกตัวอย่างประโยคในโครงสร้างลึกที่ปรากฏดังแผนภูมิต่อไปนี้

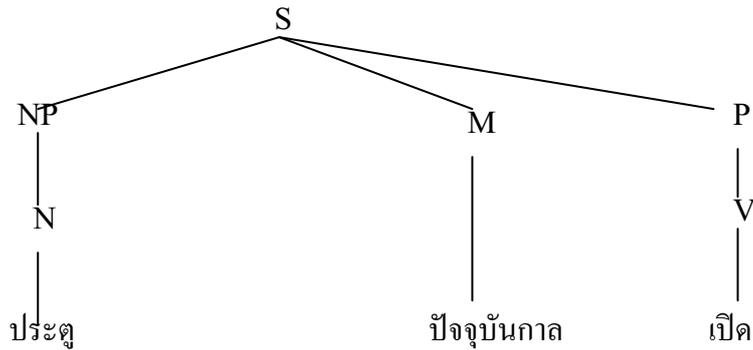
แผนภูมิ ๕ โครงสร้างลึกของประโยค ประตูเปิด

เนื่องจากประโยคนี้ไม่มีการกใดเลยนอกจากการกผู้ถูกกระทำ การกผู้ถูกกระทำจึงได้รับเลือกให้เป็นประธาน โดยการย้ายปุ่ม O ไปไว้ในตำแหน่งหน้าสุด (หมายความว่า จะถูกย้ายไปอยู่ใต้ปุ่ม S โดยตรง) ซึ่งเป็นตำแหน่งที่จะมีการละบุพท (K) ของประธานต่อไป ดังแผนภูมิต่อไปนี้

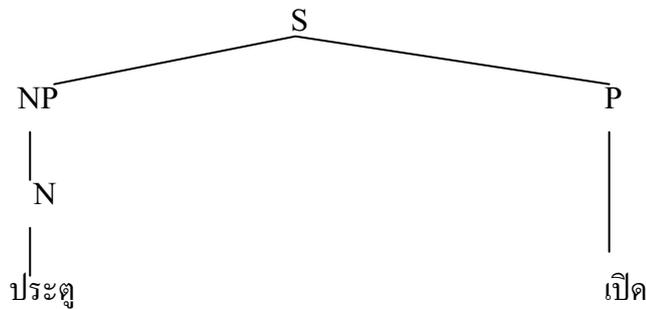
แผนภูมิ ๖ กฎการเลือกประธานของประโยค ประตูเปิด

กฎการละบุพทของประธานดึงเอาบุพทออกไปและลบชื่อการกเสีย ปรากฏรูปดังแผนภูมิต่อไปนี้

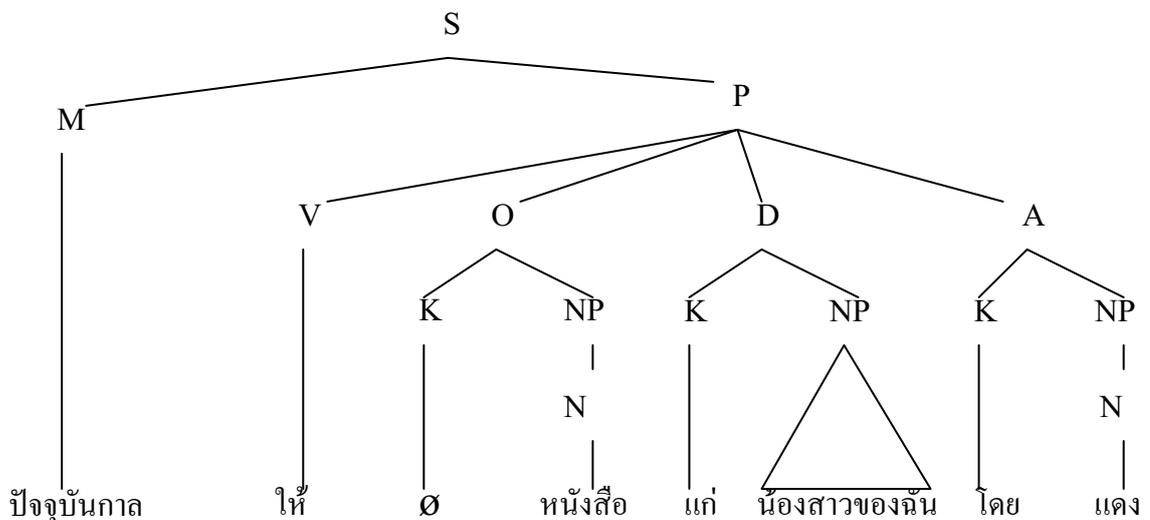
แผนภูมิ ๗ กฎการละบุพบทของประโยค ประตูปิด

หลังจากที่มีการผนวกกาลในปุ่ม M เข้าสู่กริยาแล้ว ปรากฏรูประดับผิว ดังแผนภูมิต่อไปนี

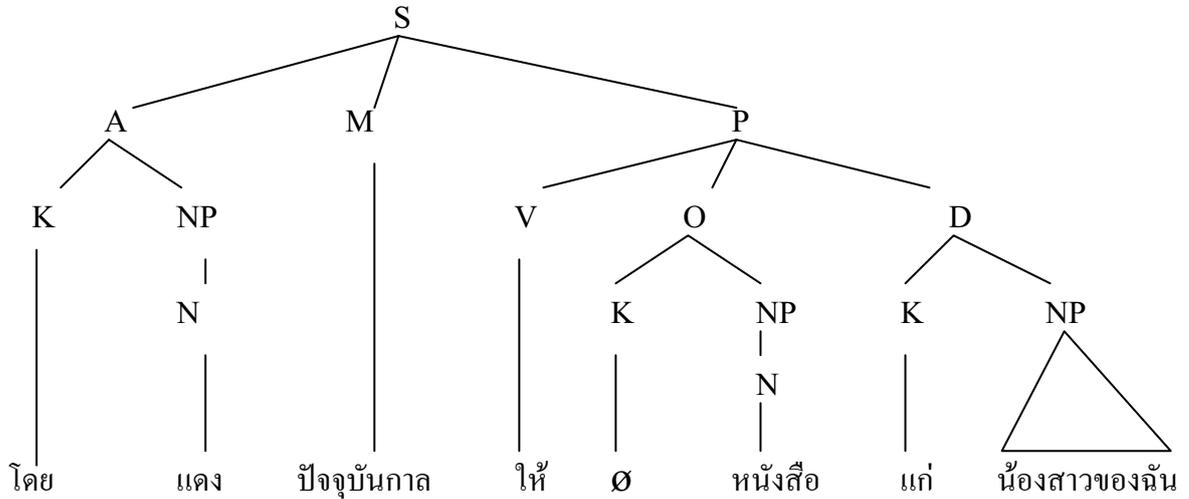
แผนภูมิ ๘ การผนวกกาลในปุ่ม M เข้าสู่กริยาของประโยค ประตูปิด

ตัวอย่างข้างต้นเป็นประโยคที่มีการกรเพียงการกรเดียวจึงไม่มีปัญหาในการเลือกการกรมาทำหน้าที่ประธาน ต่อไปนี้เป็นประโยคในโครงสร้างระดับลึกที่มีการกรมากกว่าหนึ่งการกร จึงจำเป็นต้องนำหลักลำดับชั้นในการเลือกประธานมาใช้

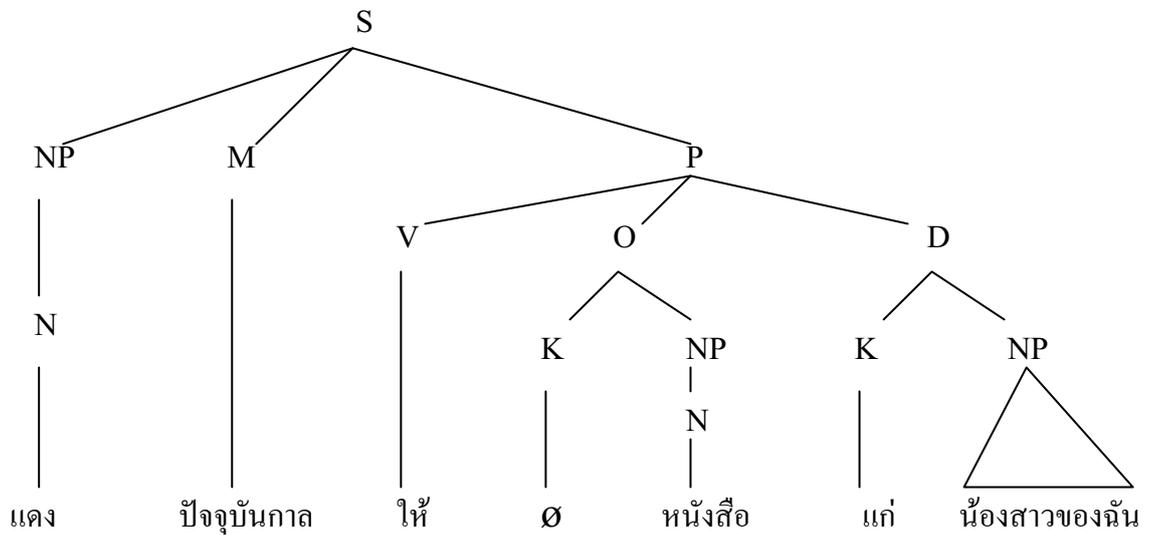
แผนภูมิ ๙ โครงสร้างลึกของประโยค แแดงให้หนังสือแก่น้องสาวของฉัน

จากโครงสร้างระดับลึกข้างต้นปรากฏการก A การก A จึงได้รับเลือกเป็นประธานโดยการย้ายปุ่ม A ไปไว้ในตำแหน่งหน้าสุด ดังแผนภูมิต่อไปนี้

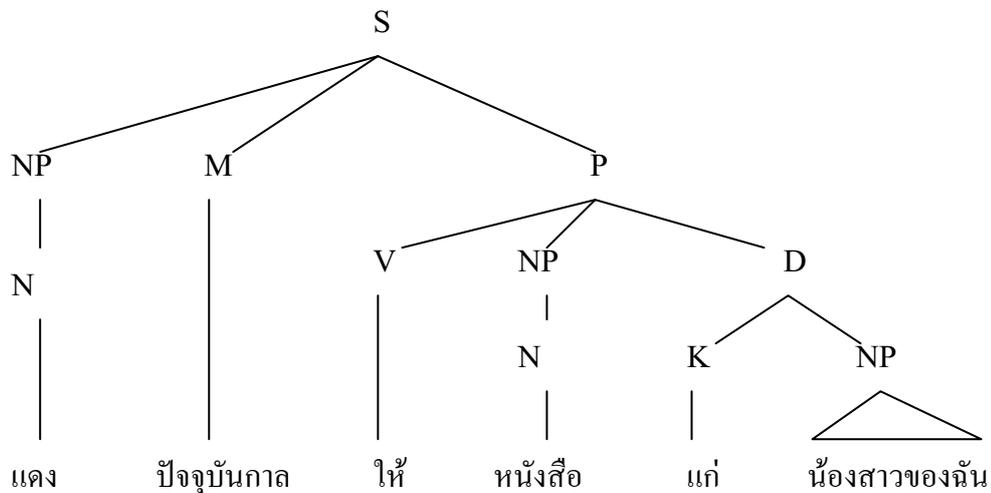
แผนภูมิ ๑๐ กฎการเลือกประธานของประโยค แดงให้หนังสือแก่น้องสาวของฉัน

กฎการละบุพทของประธานดังเอาบุพทออกไปและลบชื่อการกเสีย ปรากฏรูปดังแผนภูมิต่อไปนี้

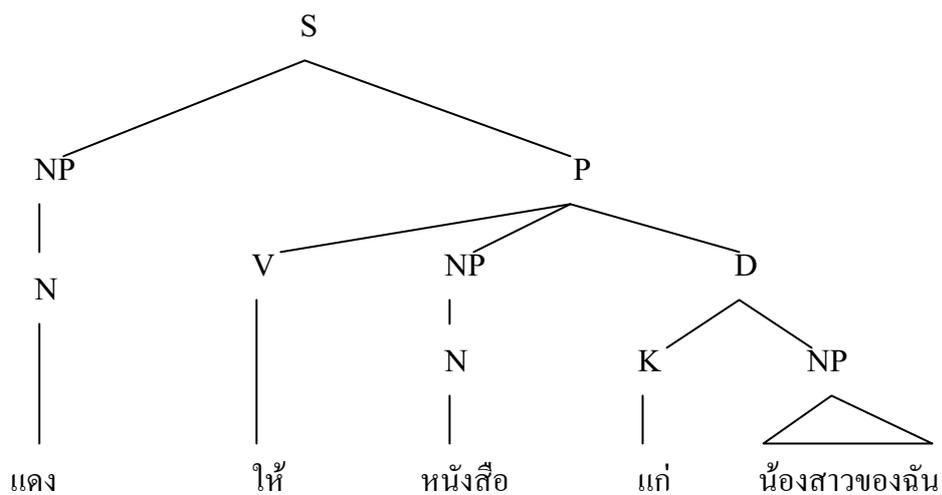
แผนภูมิ ๑๑ กฎการละบุพทของประธานในประโยค แดงให้หนังสือแก่น้องสาวของฉัน

กฎการละบุพทของกรรมดังเอาบุพทออกไปและลบชื่อการกเสีย ปรากฏรูปดังแผนภูมิต่อไปนี้

แผนภูมิ ๑๒ กฎการระบุพทของกรรมในประโยค แแดงให้หนังสือแก่น้องสาวของฉัน

หลังจากที่มีการผนวกกาลในปุ่ม M เข้าสู่กริยาแล้ว ปรากฏรูประดับพืดังแผนภูมิต่อไปนี

แผนภูมิ ๑๓ การผนวกกาลในปุ่ม M เข้าสู่กริยาของประโยค แแดงให้หนังสือแก่น้องสาวของฉัน

จากที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ เราสามารถสรุปภาพรวมของทฤษฎีไวยากรณ์การกฉบับปีค.ศ. ๑๙๖๘ ได้ดังต่อไปนี้

๑. ไวยากรณ์การกของ Fillmore ฉบับปีค.ศ. ๑๙๖๘ ตั้งสมมุติฐานไว้ว่า การกเป็นความสัมพันธ์ภายในของประโยคในโครงสร้างระดับลึกที่สามารถสังเกตได้ เป็นความสัมพันธ์ที่สามารถเปรียบเทียบข้ามภาษาได้ และเป็นความสัมพันธ์ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานความเป็นสากล

๒. Fillmore กำหนดให้คำว่า การก และ รูปการก มีความหมายแตกต่างกันคือ การก หมายถึง ความสัมพันธ์ทางวากยสัมพันธ์และความหมายพื้นฐาน ส่วน รูปการก หมายถึง การแสดงความสัมพันธ์ทางการกซึ่งแตกต่างกันไปในแต่ละภาษา เช่น การเติมวิภักติปัจจัย การเรียงลำดับคำ เป็นต้น

๓. หลักการสำคัญของประโยคในโครงสร้างพื้นฐานคือ ประโยคประกอบด้วยกริยา ๑ คำและนามวลีจำนวนหนึ่งนามวลีหรือมากกว่าหนึ่งนามวลีก็ได้ ซึ่งแต่ละนามวลีเชื่อมโยงกับกริยาด้วยการแสดงความสัมพันธ์ทางการก และความสัมพันธ์ทางการกดังกล่าวนี้ แต่ละอย่างเกิดขึ้นได้เพียงครั้งเดียวเท่านั้น

๔. กฎโครงสร้างพื้นฐานประกอบด้วย

กฎที่ ๑ ประโยค (S) → มาลา (M) + ประพจน์ (P)

กฎที่ ๒ ประพจน์ (P) → กริยา (V) + การก₁ (C₁) + ... + การก_n (C_n)

กฎที่ ๓ การก (C) → บุพบท ฯลฯ (K) + นามวลี (NP)

๕. Fillmore กำหนดการกที่จำเป็นจำนวน ๖ การกคือ การกผู้กระทำ การกเครื่องมือ การกผู้รับสภาพ การกผลลัพธ์ การกสถานที่ และการกผู้ถูกกระทำ

๖. Fillmore นิยามคำว่า กรอบการก ว่าหมายถึง สภาพแวดล้อมทางการกที่ประโยคกำหนดให้แก่กริยา เช่น ประโยคกำหนดให้กริยา ให้ ใช้กรอบการก [___O + D + A] และนิยามคำว่า กรอบลักษณะ ว่าหมายถึง รายการศัพท์ที่ใช้สำหรับกริยา โดยที่กรอบลักษณะจะบ่งชี้เซตของกรอบการกที่เป็นไปได้มากที่สุดสำหรับกริยาในประโยคต่างๆ เช่น กริยา เปิด อาจปรากฏในประโยคหลายประโยคที่แตกต่างกัน ทำให้กริยา เปิด มีกรอบการกเป็น [___O] บ้าง [___O + A] บ้าง [___O + I] บ้าง และ [___O + I + A] บ้าง แต่เมื่อประมวลการเกิดขึ้นของกรอบการกที่เป็นไปได้ทั้งหมดแล้ว สามารถกำหนดเป็นเซตของกรอบการกคือ กรอบลักษณะได้ดังนี้ +[___O(I)(A)]

๗. ในขั้นตอนการปรับประโยคใน โครงสร้างระดับลึกไปสู่ โครงสร้างระดับผิว จำเป็นต้องประยุกต์ใช้กฎปริวรรตจำนวนหนึ่ง เช่น กฎการจัดลำดับชั้นในการเลือกประธาน กฎการละบุพบทของประธาน เป็นต้น*

ภาพรวมของทฤษฎีไวยากรณ์การกฉบับปีค.ศ. ๑๙๗๐

หลังจากที่บทความ The Case for Case ได้ตีพิมพ์เผยแพร่ออกไปแล้ว Fillmore ได้ศึกษาเกี่ยวกับทฤษฎีการกของปาณินิ (The kāraka theory of Pāṇini) และเกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้นถึงความสำคัญของหน้าที่ทางอรรถศาสตร์มีต่อนักไวยากรณ์นอกกลุ่มทฤษฎีปริวรรต นอกจากนี้ในช่วงเวลานั้น Fillmore ยังได้พบประเด็นปัญหาในการบรรยายภาษาจำนวนมากมายที่ไม่อาจอธิบายได้ด้วยแบบไวยากรณ์ที่ตนคิดขึ้น (Fillmore, in O'Brien, ed. ๑๙๗๐: ๓๖) กอรป

* Fillmore อภิปรายการปรับประโยคภาษาอังกฤษในโครงสร้างระดับลึกไปสู่ โครงสร้างระดับผิวหลายรูปแบบ และในครั้งหลังของบทความ Fillmore ยังได้วิเคราะห์และสังเคราะห์ความสัมพันธ์ที่ทฤษฎีไวยากรณ์การกมีต่อภาษาต่างๆ ซึ่งผู้วิจัยไม่อาจนำมาแสดงในที่นี้ได้ทั้งหมด ทั้งนี้เนื่องจากโครงสร้างและข้อมูลเหล่านั้นหลายประการอยู่นอกเหนือขอบเขตของการวิจัย

กับผลการวิเคราะห์ภาษาต่างๆ ด้วยไวยากรณ์การกรกชี้ให้เห็นปัญหาต่างๆ ของไวยากรณ์แบบนี้ อาทิ ปัญหาในการกำหนดจำนวนการกรกในแต่ละภาษา ปัญหาในการตัดสินการกรกอันเป็นปัญหาต่อเนื่องจากการที่คำจำกัดความของการกรกไม่ชัดเจน งานวิเคราะห์ภาษาต่างๆ ตามแบบไวยากรณ์การกรกมักเสนอจำนวนการกรกต่างกัน นอกจากนี้ยังมีการเสนอการกรกใหม่แตกต่างกันไปอีกด้วย การตั้งการกรกใหม่ขึ้นนี้มีผลกระทบต่อแนวความคิดที่ว่ากรกเป็นเรื่องสากลที่มีอยู่ในภาษา เพราะการที่ภาษาที่ต่างกันแสดงการกรกต่างๆ กันย่อมชี้ให้เห็นว่าอาจไม่มีสากลลักษณะในเรื่องการกรกก็ได้ ด้วยเหตุนี้ในปีค.ศ. ๑๙๖๑ Fillmore จึงได้เสนอบทความชื่อ *Some Problem for Case Grammar* ซึ่ง Fillmore ได้ชี้ให้เห็นปัญหาต่างๆ ทางแก้ไขปัญหาเหล่านี้บางปัญหา พร้อมทั้งย้ำความเชื่อของตนที่ว่า ความคิดพื้นฐานหรือความคิดหลักในไวยากรณ์การกรกนั้นยังเป็นความคิดที่ถูกต้อง*

(มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช, สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ ๒๕๓๖: ๔๕)

ดังที่ได้กล่าวแล้วถึงประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นหลังการนำทฤษฎีไวยากรณ์การกรกฉบับปีค.ศ. ๑๙๖๘ ไปใช้ ปัญหาหนึ่งที่เป็นปัญหาสำคัญคือ การกำหนดประเภทการกรกที่จำเป็นในภาษา Cook (๑๙๖๑ :๑ อ้างถึงใน อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และคณะ ๒๕๔๖: ๒๘๕-๒๘๖) กล่าวถึงทฤษฎีไวยากรณ์การกรกฉบับปีค.ศ. ๑๙๖๐ ในกรณีการกำหนดการกรกที่จำเป็นว่า Fillmore เองก็ให้เห็นปัญหาเดียวกันนี้จึงเสนอการกรกที่จำเป็นเสียใหม่ทั้งสิ้นจำนวน ๑๐ การกรกคือ การกรกผู้กระทำ การกรกเครื่องมือ การกรกผู้ถูกกระทำ การกรกสถานที่ การกรกผู้ประสบ การกรกผู้ร่วม การกรกผู้รับประโยชน์ การกรกเวลา การกรกจุดเริ่มต้น และการกรกจุดหมาย จากรายการการกรกดังกล่าวนี้จะสังเกตเห็นได้ว่ามีความแตกต่างกับชุดการกรกที่ Fillmore นำเสนอในทฤษฎีไวยากรณ์การกรกฉบับปีค.ศ. ๑๙๖๘ คือทฤษฎีไวยากรณ์การกรกฉบับปีค.ศ. ๑๙๖๐ ดำรงการกรกเดิมจากทฤษฎีไวยากรณ์การกรกฉบับปีค.ศ. ๑๙๖๘ ไว้ ๔ การกรกได้แก่ การกรกผู้กระทำ การกรกเครื่องมือ การกรกผู้ถูกกระทำ และการกรกสถานที่ มีการกรกเพิ่มเติม ๖ การกรกได้แก่ การกรกผู้ประสบ การกรกผู้ร่วม การกรกผู้รับประโยชน์ การกรกเวลา การกรกจุดเริ่มต้น และการกรกจุดหมาย มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

* "I believe to this day that the basic ideas were not all wrong, in spite of the fact that most of the specific analyses I proposed in those first papers were bad ones. These days, partly as a kind of intellectual exercise, and partly out of nostalgia or stubbornness, I am in the process of preparing a version of 'case grammar' with some of the snags worked out and some of the details worked in. That study is far from complete; what I hope to do in this paper is simply to expose some of the difficulties 'of fact and principle' which the model faces, and maybe even to suggest, from time to time, that the proponents of alternative views are not always clearly better off with respect to these problems." (Fillmore, in O'Brien, ed. ๑๙๗๐: ๓๖-๓๗)

การกผู้ประสบ (Experiencer)* ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างคำนามกับกริยาในลักษณะผู้มีความรู้สึก มีอารมณ์ มีการเรียนรู้เหตุการณ์ต่างๆ ที่แสดงโดยกริยา เช่น *ฉันหิวน้ำจืด เขาคงจะเสียใจมาก*

การกผู้ร่วม (Comitative) ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างคำนามกับกริยาในลักษณะทำอาการหรือทำให้เกิดเหตุการณ์ที่แสดงโดยกริยา ร่วมกันกับผู้อื่น เช่น *มานีทะเลาะกับซูใจ*

การกผู้รับประโยชน์ (Benefactive) ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างคำนามกับกริยาในลักษณะผู้ได้รับผลแห่งการกระทำซึ่งแสดงโดยกริยา เช่น *ฉันซื้อขนมให้คุณด้วย คุณช่วยหากระดาษให้ฉันหน่อย*

การกเวลา (Time) ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างคำนามกับกริยาในลักษณะบ่งบอกเวลาของเหตุการณ์หรือสภาพที่แสดงโดยกริยา เช่น *จูไรไม่สบายตลอดอาทิตย์ เขาโทรศัพท์มาตอน ๒ ยาม*

การกจุดเริ่มต้น (Source) ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างคำนามกับกริยาในลักษณะบอกจุดตั้งต้นของการกระทำซึ่งแสดงโดยกริยา เช่น *พ่อซื้อรถจากนายธนาคารคนหนึ่ง นิดตกบันได*

การกจุดหมาย (Goal) ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างคำนามกับกริยาในลักษณะจุดสิ้นสุดของการกระทำซึ่งแสดงโดยกริยา เช่น *นายธนาคารคนหนึ่งขายรถให้พ่อ เด็กๆ ไปที่หอนาฬิกา*

รายการการกที่ปรากฏในทฤษฎีไวยากรณ์การกฉบับปีค.ศ. ๑๕๖๐ ไม่มีการกผู้รับสภาพและการกผลลัพธ์ แต่มีการกผู้ประสบและการกจุดหมาย เนื่องจากในปีค.ศ. ๑๕๖๐ Fillmore แยกความสัมพันธ์ที่เดิมเรียกว่า Dative เป็นความสัมพันธ์ ๒ ชนิด เรียกชื่อใหม่ว่า ผู้ประสบและจุดหมาย และกำหนดให้การกผลลัพธ์รวมอยู่ในการกจุดหมายด้วย นอกจากนี้ยังเสนอการกจุดเริ่มต้นให้เป็นคู่กับการกจุดหมาย และเสนอการกอีก ๓ การกคือ การกผู้ร่วม การกผู้รับประโยชน์ และการกเวลา

นอกจากเรื่องการกที่จำเป็นแล้ว Fillmore ยังได้ปรับกฎโครงสร้างของประโยคพื้นฐานโดยการยกเลิกส่วนของมาลา (M) และบุพบท (K) ที่กำกับคำนาม โครงสร้างของประโยคที่ปรับใหม่จะประกอบด้วยกริยาและการกที่กำกับคำนามเท่านั้น คำนามจะปรากฏได้ปุ่มของการกโดยตรงเหมือนเดิม กฎโครงสร้างแบบใหม่ที่เสนอขึ้นมีลักษณะดังนี้

ประโยค (S) → กริยา (V) + การก₁ (C₁) + ... + การก_n (C_n)

การก (C) → นามวลี (NP)

ในกฎโครงสร้างใหม่นี้ ปุ่มมาลาจะถูกยกเลิกไป แต่ลักษณะของมาลาอันได้แก่ การปฏิเสธ กาล มาลา เป็นต้น ยังคงมีอยู่ นอกจากนี้คำนามที่บ่งการกจะปรากฏร่วมกับกริยาโดยตรง ไม่เป็นหน่วยแยกต่างหาก ส่วนบุพบทที่ปรากฏกับคำนามที่ตัดทิ้งไปนั้น จะไปปรากฏในกฎการเลือก

* ผู้ประสบใช้อักษรย่อว่า Ex ผู้ร่วมใช้อักษรย่อว่า Com ผู้รับประโยชน์ใช้อักษรย่อว่า Ben เวลาใช้อักษรย่อว่า T จุดเริ่มต้นใช้อักษรย่อว่า So และจุดหมายใช้อักษรย่อว่า Go

บุพพท (Preposition Selection Rules) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกฎปริวรรตที่นำเสนอในปีค.ศ. ๑๙๗๐ นี้แทน

ผลที่ได้จากการปรับเปลี่ยนโครงสร้างลึกของประโยคพื้นฐานนี้ทำให้ได้โครงสร้างที่มุ่งเน้นว่ากริยาเป็นส่วนสำคัญที่สุดของประโยคซึ่งจะมีการยกของคำนามมาปรากฏร่วม การยกของคำนามเหล่านี้สามารถปรากฏได้โดยไม่มีกริยาเรียงลำดับที่แน่นอน ด้วยวิธีนี้แสดงให้เห็นว่า Fillmore ได้หันเหความคิดจากการที่กำหนดให้โครงสร้างลึกมีองค์ประกอบทางวากยสัมพันธ์เป็นหลัก มาเป็นกำหนดให้โครงสร้างลึกมีองค์ประกอบทางความหมายเป็นหลัก (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และคณะ ๒๕๔๖: ๓๐๒-๓๐๓)

หลังจากที่กำหนดกฎโครงสร้างพื้นฐานใหม่แล้ว อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และคณะ (๒๕๔๖: ๓๐๓-๓๑๕) ได้กล่าวถึงผลกระทบอันเกิดจากการปรับกฎโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งผลกระทบนี้จะปรากฏในขั้นตอนการใช้กฎปริวรรตเพื่อแปลงโครงสร้างลึกไปสู่โครงสร้างผิว กฎปริวรรตที่ Fillmore ได้เสนอไว้นี้มีชื่อใหม่ว่า กฎปรับโครงสร้าง (Realization Rules) กฎปรับโครงสร้างที่เสนอไว้ในปีค.ศ. ๑๙๗๐ ยังเป็นชุดของกฎที่ไม่สมบูรณ์ สามารถเพิ่มเติมกฎหรือลดกฎได้ในภายหลัง กฎดังกล่าวแบ่งออกเป็นกฎพื้นฐาน ๑๐ กฎ และเป็นกฎที่เกี่ยวข้องกับคำบุพพทและคำลงท้าย ๕ กฎ ดังต่อไปนี้

๑. กฎการย้ายประธาน (Subject Raising)

กฎนี้เป็นกฎเลือกใช้ จะใช้กับประโยคความซ้อนที่ประกอบด้วยประโยคหลักและประโยคซ้อน กฎอนุญาตให้ย้ายประธานของประโยคซ้อน (embedded clause) ขึ้นมาปรากฏเป็นกรรมในประโยคหลักได้

๒. กฎการละการกที่ซ้อนกัน

กฎนี้เป็นกฎบังคับใช้ โดยจะใช้กับคำนามที่มีการกซ้อนกัน ๒ การก กฎนี้จะกำหนดให้ละการกที่ซ้อนตัวใดตัวหนึ่งออก

๓. กฎการยกเลิกการกผู้ประสพ

กฎนี้เป็นกฎบังคับใช้สำหรับกริยาที่บ่งการกผู้ประสพ กฎนี้จะบ่งให้ยกเลิกการกผู้ประสพในโครงสร้างผิวของประโยค

๔. กฎการย้ายการกของกริยาการรับรู้สัมผัส (Psyche Movement)

กฎนี้เป็นกฎบังคับใช้ร่วมกับกริยาที่แสดงการรับรู้สัมผัส ซึ่งจะต้องมีคำนามบ่งการกผู้ประสพปรากฏร่วมกับกริยาในประโยคเสมอ กฎนี้เหมือนกับเป็นกฎปรับตำแหน่งของการก (rank shift) โดยที่จะปรับตำแหน่งของการกผู้ประสพ ซึ่งตามหลักในการเลือกประธานจะถูกเลือกให้เป็นประธานก่อนการกเครื่องมือให้ปรากฏหลังการกเครื่องมือได้

๕. กฎการเปลี่ยนชื่อกรรมของประโยค (Accusative Marking)

กฎนี้เป็นกฎที่ใช้เปลี่ยนชื่อกรรมของประโยค โดยคำนามที่ทำหน้าที่เป็นกรรมของประโยคจะถูกเปลี่ยนมาใช้ชื่อใหม่ว่าเป็นหน่วยกรรม (accusative) แทนที่จะใช้ชื่อว่าเป็นผู้ถูกกระทำ (object) ตามแบบเดิม การกที่ จะได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนชื่อเป็นหน่วยกรรมนี้ได้แก่ การกผู้ประสม การกผู้ถูกกระทำ และการกเป้าหมาย

๖. กฎประโยคกรรมวาก (Passive Rule)

กฎนี้เป็นกฎเลือกใช้เพื่อแปลงรูปประโยคจากประโยคกรตุวาก (active sentence) เป็นประโยคกรรมวาก กฎนี้จะบ่งให้กำกับลักษณะของกรรมวาก ([+passive]) เข้ากับกริยา และปรับตำแหน่งของหน่วยกรรม (accusative) ให้มาปรากฏในตำแหน่งประธานของประโยค

๗. กฎการเปลี่ยนหน่วยประธานของประโยค (Nominative Marking)

กฎนี้เป็นกฎการเปลี่ยนประธานของประโยค ตามหลักลำดับชั้นการเลือกประธาน ซึ่งวางตำแหน่งการกที่ปรากฏเป็นประธานได้ตามลำดับก่อนหลังดังนี้ ผู้ทำ-ผู้ประสม-เครื่องมือ-ผู้ถูกกระทำ-แหล่งเดิม-จุดหมาย เมื่อนำกฎนี้มาใช้ การกที่ปรากฏเป็นประธานซึ่งมีลำดับของการกต่างๆ การกเหล่านั้นจะถูกเปลี่ยนชื่อใหม่โดยใช้ชื่อกลางๆ ว่า หน่วยประธาน (nominative) แทน

๘. กฎการวางตำแหน่งประธานของประโยค (Subject Formation)

กฎนี้เป็นกฎที่ใช้ในการแสดงโครงสร้างของประโยค จะมีโครงสร้างที่ต่างจากโครงสร้างลึกเดิม กล่าวคือ โครงสร้างใหม่นี้จะกำหนดให้วางตำแหน่งของนามวลีที่ทำหน้าที่เป็นประธานเป็นปุ่มแยกต่างหากซึ่งอยู่ใต้กิ่งของประโยคที่ถูกสร้างขึ้นใหม่ตามหลักการสร้างปุ่มของ Chomsky

๙. กฎการเน้นหน่วยกริยา (Extraposition)

กฎนี้เป็นกฎเลือกใช้ เป็นกฎที่เน้นหน่วยกริยาของประโยค โดยการใช้นามสรรพนาม “มัน” (pleonastic it) ทำหน้าที่เป็นประธานของประโยค และส่วนที่ทำหน้าที่เป็นประธานเดิม จะย้ายไปปรากฏในตำแหน่งท้ายสุดของประโยค

๑๐. กฎการวางตำแหน่งกรรมของประโยค (Object Formation)

กฎนี้เป็นกฎที่ใช้แสดง โครงสร้างของประโยคเพื่อวางตำแหน่งของคำนามที่ทำหน้าที่เป็นกรรมให้สอดคล้องกับหลักความลดหลั่นในการเลือกกรรมของประโยคดังนี้ ผู้ประสม-ผู้ถูกกระทำ-จุดหมาย หน่วยกรรมที่ได้รับการคัดเลือกนี้ เมื่อปรากฏในโครงสร้างผิวของประโยคจะปรากฏในปุ่มของหน่วยกริยาซึ่งเป็นปุ่มที่สร้างใหม่อีกปุ่มหนึ่งได้ปุ่มกริยาเดิมตามหลักการสร้างปุ่มของ Chomsky

๑๑. กฎการเลือกบุพบท (Preposition Selection)

กฎนี้เป็นกฎที่วางคำบุพบทให้เหมาะสมกับการกของคำนาม

๑๒. กฎการวางตำแหน่งคำบุพบทที่ปรากฏกับกริยา (Preposition Extrusion)

กฎนี้เป็นกฎที่วางตำแหน่งของคำบุพบทซึ่งไม่ได้ปรากฏเป็นส่วนหนึ่งของบุพบทวลี กฎนี้ใช้กับภาษาอังกฤษโดยเฉพาะ ไม่สามารถใช้กับภาษาไทยได้

๑๓. กฎการวางตำแหน่งคำบุพบทที่ปรากฏกับคำนาม (Preposition Attachment)

กฎนี้เป็นกฎที่กำหนดการวางตำแหน่งของบุพบทที่ปรากฏกับคำนามในประโยคกรรมวาจกโดยเฉพาะ กล่าวคือ ในประโยคกรรมวาจก บุพบท ด้วย หรือ โดย จะปรากฏร่วมกับคำนามที่มีการกระทำและทำหน้าที่เป็นหน่วยกรรมของประโยค กฎนี้จะวางตำแหน่งของคำบุพบทให้อยู่ได้ ปุ่มนามวลีแทนที่จะปรากฏได้ปุ่มกริยา

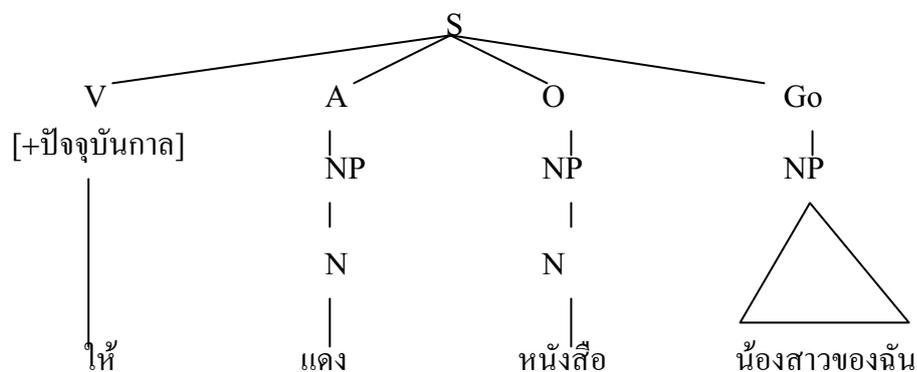
๑๔. กฎการวางตำแหน่งคำลงท้ายที่ปรากฏกับกริยา (Particle Extrusion)

กฎนี้ใช้ต่อเนื่องจากกฎที่ ๑๒ ซึ่งใช้เฉพาะกับภาษาอังกฤษ

๑๕. กฎการเปลี่ยนตำแหน่งอนุภาค (Particle Movement)

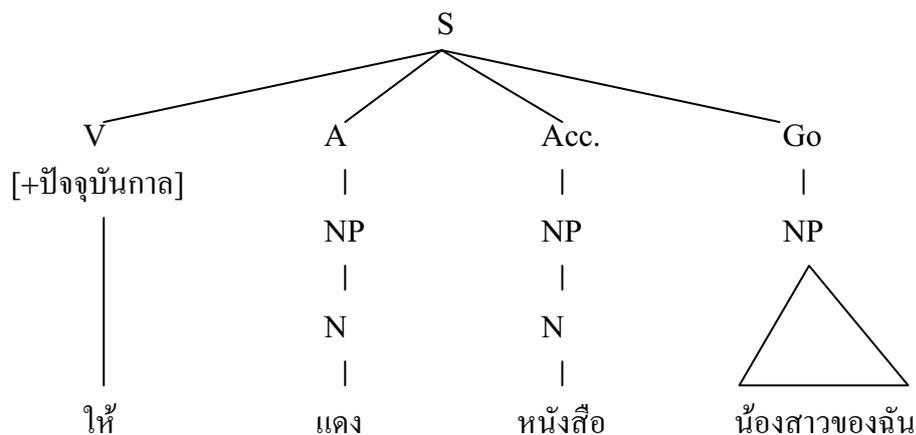
กฎนี้เป็นกฎย้ายตำแหน่งคำลงท้ายไปปรากฏแยกจากกริยาได้ซึ่งใช้เฉพาะกับภาษาอังกฤษ

ขอให้พิจารณาประโยคในโครงสร้างลึกลงแผนภูมิต่อไปนี้

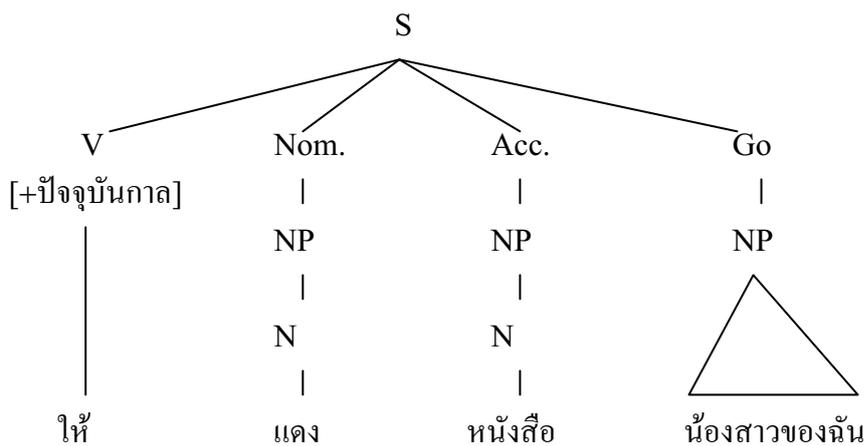
แผนภูมิ ๑๔ โครงสร้างลึกของประโยค แดงให้หนังสือแก่นางสาวของฉัน ตามแนวไวยากรณ์การกลฉบับปี ๑๕๗๐

เปลี่ยนชื่อคำนามที่ได้รับเลือกตามลำดับชั้นการเลือกกรรมซึ่งในที่นี้คือ ผู้ถูกกระทำ เป็นชื่อหน่วยกรรม ด้วยกฎการเปลี่ยนชื่อกรรมของประโยค ดังปรากฏในแผนภูมิต่อไปนี้

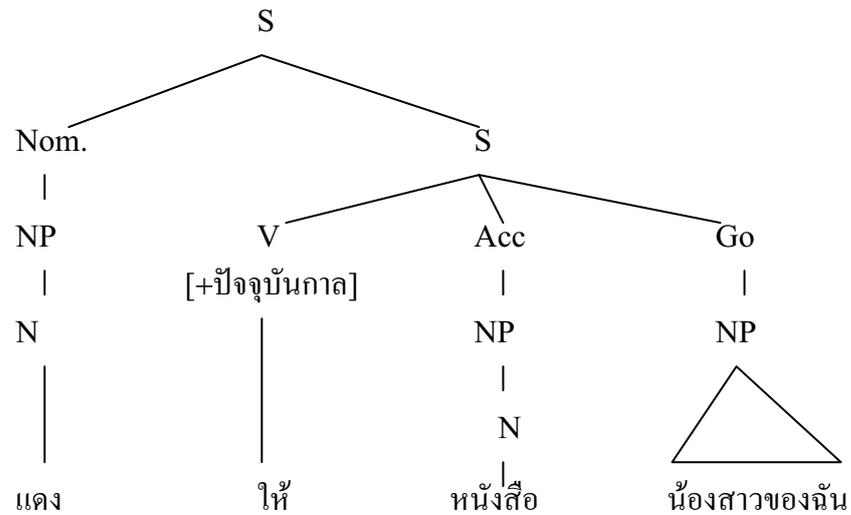
แผนภูมิ ๑๕ กฎการเปลี่ยนชื่อกรรมของประโยค

เปลี่ยนชื่อคำนามที่ได้รับเลือกตามลำดับชั้นการเลือกประธานซึ่งในที่นี้คือ ผู้กระทำ เป็นชื่อหน่วยประธาน ด้วยกฎการเปลี่ยนหน่วยประธานของประโยค ดังปรากฏในแผนภูมิต่อไปนี้

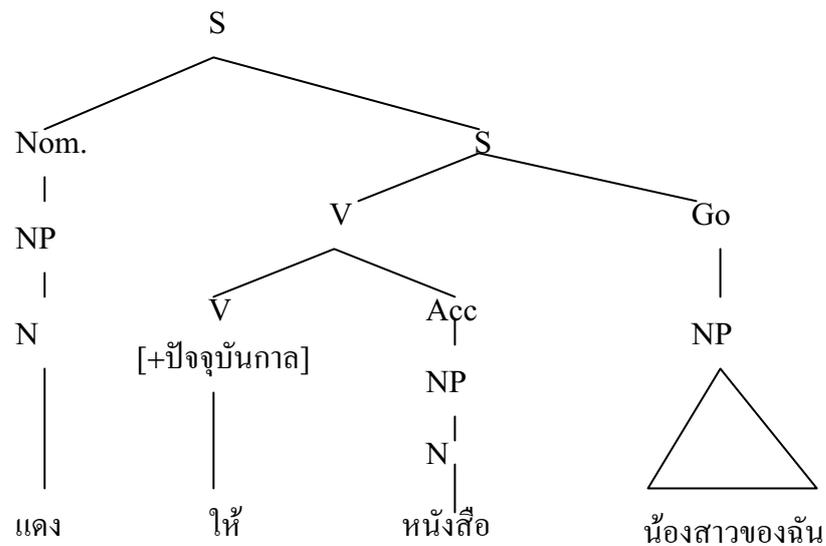
แผนภูมิ ๑๖ กฎการเปลี่ยนหน่วยประธานของประโยค

วางตำแหน่งนามวลีที่ทำหน้าที่เป็นประธาน เป็นปุ่มแยกต่างหากซึ่งอยู่ใต้ปุ่มของประโยคที่ถูกสร้างขึ้นใหม่ ด้วยกฎการวางตำแหน่งประธานของประโยค ดังปรากฏในแผนภูมิต่อไปนี้

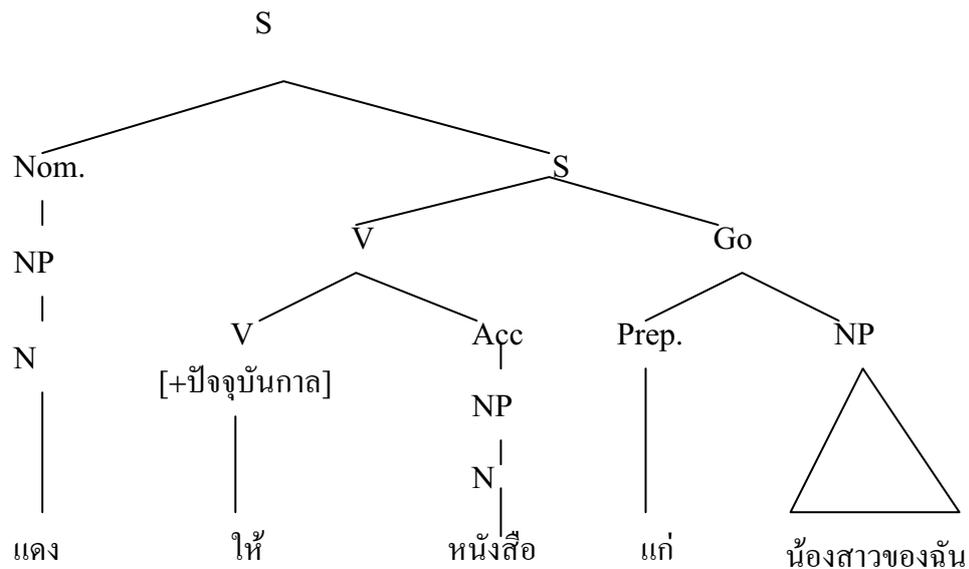
แผนภูมิ ๑๗ กฎการวางตำแหน่งประธานของประโยค

วางตำแหน่งนามวลีที่ทำหน้าที่เป็นกรรม เป็นปุ่มของหน่วยกริยาซึ่งเป็นปุ่มที่สร้างใหม่ อีกปุ่มหนึ่งได้ปุ่มกริยาเดิม ดังปรากฏในแผนภูมิต่อไปนี้

แผนภูมิ ๑๘ การวางตำแหน่งกรรมได้ปุ่มกริยาที่สร้างขึ้นใหม่

วางคำบุพบทให้เหมาะสมกับการกของคำนาม ด้วยกฎการเลือกบุพบท (Prep.) ดังปรากฏในแผนภูมิต่อไปนี้

แผนภูมิ ๑๕ กฎการเลือกบุพบท

จากที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ สรุปได้ว่าทฤษฎีไวยากรณ์การกฉบับปีค.ศ. ๑๙๗๐ ที่ปรากฏในบทความเรื่อง *Some Problems for Case Grammar** มีประเด็นใหญ่ที่ได้รับการกล่าวถึงเพิ่มเติมจากทฤษฎีไวยากรณ์การกฉบับปีค.ศ. ๑๙๖๘ คือ

๑. การกำหนดการกที่จำเป็น โดยในปีค.ศ. ๑๙๗๐ Fillmore ได้กำหนดให้ใช้การกเดิมจากฉบับปีค.ศ. ๑๙๖๘ จำนวน ๔ การกคือ ผู้ทำ เครื่องมือ ผู้ถูกกระทำ และสถานที่ และได้กำหนดเพิ่มเติมอีก ๖ การกได้แก่ ผู้ประสพ ผู้ร่วม ผู้รับประโยชน์ เวลา จุดเริ่มต้น และจุดหมาย

๒. การวางกฎโครงสร้างพื้นฐานเสียใหม่ ดังนี้

กฎที่ ๑ ประโยค (S) \rightarrow กริยา (V) + การก₁ (C₁) + ... + การก_n (C_n)

กฎที่ ๒ การก (C) \rightarrow นามวลี (NP)

* บทความฉบับปีค.ศ. ๑๙๗๐ ของ Fillmore ฉบับนี้ไม่ปรากฏการแสดงตัวอย่างด้วยแผนภูมิต้นไม้เลยแม้แต่แผนภูมิเดียว ซึ่งในกรณีนี้ Fillmore เองก็ยอมรับว่าตนไม่อาจหาสัญลักษณ์ใดๆ ที่เป็นที่ยอมรับมาแทนสิ่งที่ตนต้องการแสดงได้ (Fillmore, in O'Brien, ed. ๑๙๗๐: ๕๓) ทั้งนี้ Fillmore (in O'Brien, ed. ๑๙๗๐: ๕๕) ได้บรรยายภาพในใจภาพหนึ่งเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐานของประโยคที่เรียกว่า stemma ไว้ในส่วนท้ายของบทความ ซึ่งผู้วิจัยเข้าใจว่า Fillmore ประสงค์จะแสดง stemma ของอนุประโยคแต่ละอนุประโยค เพื่อใช้วิเคราะห์ประโยคความซ้อน เนื่องจาก Fillmore กล่าวว่าในประโยคหนึ่งๆ จะมี stemma ได้หลาย stemma โดยแต่ละ stemma อาจมีตัวแปรที่เกยทับซ้อนกันได้ ด้วยเหตุนี้ทำให้สรุปได้ว่า stemma หนึ่งประกอบด้วยหนึ่ง root node และ root node นั้นคือ กริยาที่รวมเอาข้อมูลทางอรรถศาสตร์ เสียง และกฎตลอดจนจำนวนการกที่สามารถเกิดร่วมได้ แต่ละ root node ประกอบด้วยรายการการก (case labels) ที่จำเป็น และแต่ละการกประกอบด้วยหน่วยศัพท์ (lexical items) ตามลำดับ

๓. การปรับใช้กฎปฏิวรรตมาสู่ชื่อใหม่ว่า กฎปรับโครงสร้าง มีจำนวน ๑๕ กฎ ซึ่งกฎจำนวนดังกล่าวนี้สามารถปรับเพิ่มกฎหรือลดกฎได้ตามความจำเป็น

๔. การกำหนดทิศทางของไวยากรณ์ภาษามุ่งไปสู่เส้นทางอรรถศาสตร์มากกว่าเส้นทางวากยสัมพันธ์ดังที่เสนอไว้ในปีค.ศ. ๑๙๖๘ โดยมีการปรับกฎสำคัญ ๒ กฎคือ กฎโครงสร้างพื้นฐานและกฎปรับโครงสร้าง (จากกฎปฏิวรรต) ให้มีความเรียบง่าย ไม่ซับซ้อน ซึ่งเน้นลักษณะความสัมพันธ์ทางความหมายของกริยาที่มีต่อคำนามมากกว่าการเน้นความสัมพันธ์ทางวากยสัมพันธ์ (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และคณะ ๒๕๔๖: ๓๑๕)

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล นายสุรศักดิ์ แย้มอุ่ม

ที่อยู่ 98 หมู่ 4 ตำบลหนองอ้อ อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี 70110

ที่ทำงาน โรงเรียนบ้านท่ามะปริง หมู่ 9 ตำบลบ้านนา อำเภอเมือง

จังหวัดชุมพร 86190

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2547 สำเร็จการศึกษาปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย

วิชาโทภาษาบาลี-สันสกฤต จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง

พ.ศ. 2548 ศึกษาต่อระดับปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาภาษาสันสกฤต

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2551-2552 ครูอัตราจ้างสอนภาษาไทย โรงเรียนศรีวิชัยวิทยา จังหวัดนครปฐม

พ.ศ. 2552-ปัจจุบัน รับราชการครู ตำแหน่งครูผู้ช่วย โรงเรียนบ้านท่ามะปริง

จังหวัดชุมพร